ב"י תשרי תש"ם, 17.10.1979 מספר 2198 שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולמה

80 עמ'

תעלומת האונס האכזרי

רצח החילת בתישתר הנגב

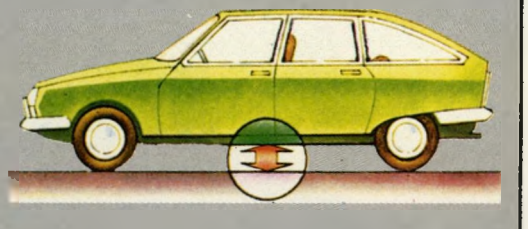

ורד ויינר

סיטרואן
מזמינה אותך להכיר
מושג חדש
של נוחות ובטיחות
H.P*

"סיטרואן" מזמינה אותך לנסיעה חלקה בכביש משובש.
מוזר? אולי כשמדובר במכוניות אחרות.
"סיטרואן" מסתדרת מצוין עם כביש משובש: היא מחליקה בקלות רבה על כל מכשול ומשאירה מאחוריה מכוניות "מקפצות" וכמה נהגים נדהמים.
איך היא עושה זאת?
התשובה היא H.P.
"סיטרואן" מחאימה את עצמה לכל סוג דרך באמצעות מערכת מיחלים הידרופניאומטית.
מערכת זו מאפשרת לכל גלגל בנפרד להצמד לקרקע בנוחות

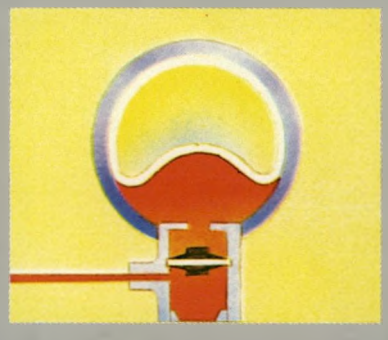

HYDRO PNEUMATIC*

המבטיחה נסיעה חלקה ללא תנודות. ושומרת על גובה קבוע גם כשהמכונית עמוסה.

במקרים קשים במיוחד. כאשר הדרך רצופה מכשולים כמו אבנים פזורות או שלוליות עמוקות מחגלה "סיטרואן" בשיא כושרה: ידית מיוחדת מגביהה את המכונית בשתי דרגות גובה נוספות ומאפשרת לה להמשיך בדרכה בנסיעה חלקה וללא הפרעות.
אך המערכת ההידרופניאומטית אינה רק ענין של נוחות מירבית: יתרונותיה מורגשים היטב גם בתחום הבטיחות.
המערכת ההידרופניאמטית שומרת על איזון תמידי של המכונית ומעניקה לה יציבות ורכות בנסיעה בכל תנאי דרך ומעמס.

זוהי אחת הסיבות בגללן זכו דגמי ה- GS ו- CX של "סיטרואן" בפרסי בטיחות רבים. אם אתה באמת אוהב לנהוג - הכנס לסיטרואן GS או CX נסה אותה ותגלה את יתרונותיה של המערכת ההידרופניאומטית.
אנחנו קוראים לה בקיצור H.P.
(וגם זה ענין של נוחות...)

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל

דוד לובינסקי בע"מ
תל-אביב: רח' שונצינו 16, טל 03-3321436
סוכנויות **תל-אביב:**
ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ,
רח' חרוץ 12, טל 03-3331339.

ירושלים: רח' הס 3, טל 02-228888, 222666.
חיפה: רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון 8 (שד' הכרמל)
טל 04-538228
באר-שבע אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל 057-33210
נתניה: לוינקופף הרמן, רח' שוהם 4, טל 053-35081, 37821.

CITROEN

אריאלי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תאדואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קרא יקר,

צלם המערכת, שלמה סתר, לא יצא מכליו מרוב שימחה, כאשר הודעתי לו טלפונית על המשימה המוטלת עליו.

עבודתם של צלמי־המערכת מפרכת אולי יותר ממלאכתם של הכתבים. לעיתים קרובות חייבים לעבוד בעת ובעונה אחת עם כמה כתבים. כדי להספיק לעשות זאת הם חייבים להקפיד על לוח־זמנים מדוייק, להתרוצץ מקצה אחד של העיר אל הקצה השני, לצלם לפעמים תוך שעה אחת, גם הלוויה וגם תצוגת־אופנה.

אחרי שהם מסיימים את הצילומים עליהם להסתגר במעבדה, כדי להזדרז לפתח ולהדפיס את תמונותיהם מהר ככל האפשר. אין לקנא בהם. יומם אינו יום ולילם אינו לילה. רק אהבה אין־קץ למיקצועם ו־אישיות מיוחדת במינה מאפשרים להם להחזיק מעמד בקצב הזה.

מה שאינו אהוב במייוחד על צלמי־עיתונות ותיקים, הוא להתלוות לכתבים מתחילים. הצלם מבקש בדרך כלל מהכתב, שאליו הוא נלווה, לדעת במדוייק את נושא כתבתו ואת פרטיה, על מנת שיוכל לצלם את הצילומים המתאימים. כתבים מתחילים מתקשים לעשות זאת, והצלם הנלווה אליהם נוהג כאומנת קיצרת־רוח.

זו היתה תגובתו של שלמה סתר, כשהודעתי לו שעליו לצאת עם כתבת חדשה בעיתון, לכתבה בכפר הטבעונים אמירים שבגליל. הוא רצה לדעת בדיוק למה דרושה הכתבה, ואם לא כדאי יותר שהכתבת תיסע לאמירים בגפה, שכן ממילא אין כל ביטחון שכתבתה תודפס בעיתון.

לבסוף קיבל על עצמו את הדין, כמי שכפאו שד. „אוקיי," אמר, „שהיא תטלפן אלי ואנחנו כבר נקבע משהו."

הכנתי את הכתבת לקראת פגישתה עם שלמה, שאותו לא ראתה מעודה. „הוא קצת עצבני, מהעבודה, אבל הוא בחור טוב," אמרתי לכרמלה חיימזון, עובדת סוציאלית במיקצועה. כרמלה, תושבת פתח־תיקווה, הגיעה אלינו, כמו רבים אחרים העוסקים במיקצועות שונים, כדי לנסות כוחה בעיתונות. הטלנו עליה כמה משימות, לניסיון. התוצאה היתה מפתיעה למדי. כמי שלא היה לה מושג קודם כלשהו בעבודה עיתונאית, היא הביאה כמה תחקירים עיתונאיים מעמיקים ורציניים, שאף עיתונאי ותיק לא היה מתבייש בהם. כזאת היתה כתבתה על תוכנית החינוך המיני המובצעת בבתי־הספר היסודיים בישראל (העולם הזה 2143) וכזאת היתה גם כתבתה על הנעשה בתחום החינוך לילדים אוטיסטים במדינה (העולם הזה 2166).

לכפר הטבעונים אמירים אמורה היתה כרמלה לצאת, כדי לבחון מקרוב את המילחמה הניטשת שם בין הצמחונים והטבעוניים מצד אחד, לבין אוכלי הבשר המתגוררים בכפר, מן הצד השני. שלמה סתר היה צריך להתלוות אליה בנסיעה זו.

קשה לומר שהוא הגיב כג'נטלמן מושלם כאשר התקשרה אליו כרמלה בטלפון. היא התגוררה בפתח־תיקווה, הוא בכפר־סבא. כרמלה העזה להציע, שהצלם יאסוף אותה מביתה. אבל הוא לא סבר, כנראה, שזאת זכות־יתר המגיעה לכתבים מתחילים. הוא תבע ממנה, שתבוא אליו, לכפר־סבא, כדי שיצאו משם למסעם. כרמלה לא העזה להתווכח עמו.

יום תמים הם בילו בעבודה משותפת באמירים. בשעת לילה מאוחרת חזרו לבתי־הם. הפעם כבר הסיע שלמה את כרמלה היימזון עד לפתח ביתה, מבלי להתווכח.

בשבוע שעבר, כתוצאה ישירה מאותו יום־עבודה־בצוותא באמירים (שתוצאותיו פורסמו, כמובן, גם בעיתון — העולם הזה 2157), ניצבו שלמה וכרמלה תחת חופה, שהוצבה בגינת בית־העיתונאים, בית סוקולוב, בתל־אביב.

כרמלה מצאה לעצמה צלם פרטי, שיוכל להנציח בצילומיו רק אותה, ואילו שלמה מצא לעצמו עובדת סוציאלית, שהמשימה החברתית החשובה ביותר שלה עתה, היא להקים עמו משפחה. וכמו שזה קורה בדרך כלל, בכל הרומנים הגולדים במערכת, איבד העולם הזה את שניהם.

מה שלא מונע מאיתנו, כמובן, לאחל להם הרבה מזל טוב ואושר בחייהם המשותפים.

שלמה סתר וכרמלה חיימזון בחתונתם
פרי יום עבודה משותף אחד

הגבר המצליח
המנהיג הנמרץ

„**האיש אינו מצליח** לגמרי לשלוט בכליו. הוא מאד תקיף ונמרץ, אך הכפייה העצמית השרירותית היא רבה מדי. יש והלחץ או הגודל יורדים באופן פיתאומי. חוסר־אונים משתלט עליו. יש לגבר התקיף הזה בהחלט רגעים של חולשת־הרצון וחולשת־הדעת..."

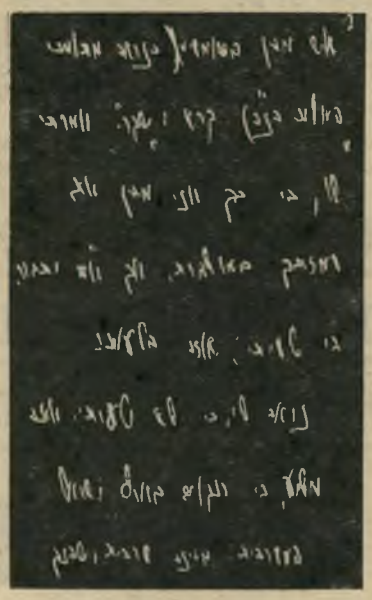
זהו קטע הלקוח מתוך תיאור אישיותו של ראש־הממשלה, מנחם בגין. היום לא צריך להיות רופא או פסיכולוג, כדי לקבוע איפיון זה באישיותו. כל הדיוט, אפילו מבין מעריציו המושבעים של מנהיג תנועת חרות, עומד על הסתירה הבולטת לעין, שבין תקיפותו, כביכול, של בגין לבין תקופות האפאתיה וחוסר־האונים המשתלטות עליו, שרבים אפילו אינם יודעים כיצד להסבירן.

אולם הגיתוח שבראש קטע זה לא נעשה עתה. הוא נערך לפני שמונה שנים בדיוק, בידי אדם שלא ידע כלל שהוא מנתח את אישיותו של מנחם בגין.

בסוף שנת 1971 פירסם העולם הזה סידרה מאלפת — „האמת על המנהיגים — כפי שהיא מתגלה מתוך כתב־ידם". הגשנו לאחד הגרפולוגים הידועים ביותר במדינה — שביקש לשמור על עילום־שם והזדהה בפסבדונים „ברוך שמאי" — כתבי־יד של אישי־ציבור נודעים. ביקשנו שינתח, על סמך השורות המעטות שהונחו בפניו, את אישיותם של הכותבים, מבלי שנאמר לו דבר על זהותם, מילבד גילם ומינם.

הפתק הראשון שנמסר לניתוחו של הגרפולוג, שביקש להסוות את זהותו, כדי שיוכל להתבטא בחופשיות גמורה, היה בכתב ידו של בגין, אז מנהיג האופוזיציה בכנסת. היה זה פתק שכתב בגין לח"כ אורי אבנרי, באחת מישיבות הכנסת, ושבו הגיב על עניין שהיה שנוי במחלוקת ביניהם.

מבלי לדעת את זהות הכותב, קבע הגרפולוג, על סמך כתב־ידו של מנחם בגין, בין השאר את הדברים הבאים: „הכותב הוא אדם המכוון הופעתו לפי דמות מנחה של גבר חזק, אשר הוא רוצה להידמות לו... האיש רחוק מלהיות עיקבי, כפי שהיה רוצה להיות. הוא מנסה מאד לדחוס את הליכותיו לתוך איזה דפוס מוכן מראש:

כתב־היד של בגין
חולשת־דעת

הדמות של הגבר הגברי המצליח, המנהיג הנמרץ. אך מצביי־רוח תזזיים מזיזים אותו ימינה ושמאלה, מבלי שירצה בכך באופן מכוון, וזה גם די מקשה על אלה הצריכים לעבוד במחיצתו...

„הוא שולט בעצמו במידה מספקת ומנסה לא להיות מושפע יתר־על־המידה מהלכי־רוח אלה, עד כדי הפכפכנות ואי־עקביות. אך שליטה זו בנטיותיו נבנית במחיר פגיעה מסויימת בטבעיות ובגמישות דרכי תגובתו. האיש הציבורי והאיש הטבעי אינם חופפים... יש לו רגעים של אפיסת כוחות...

„הכותב אינו יודע ליהנות מהחיים במידה מספקת, אינו יודע לעשות אתנחתא במאמציו. לכן, באופן פיתאומי, במקום ובשעה בלתי צפויים, יורדים הכוחות, וכמובן שזה עשוי להיות בעוכרי מדיניותו...

„באישיות מורכבת זו יש גם קווים נוספים. הוא בהיר וברור בדרך כלל, אך יש גם רגעים של אי־בהירות. זו יכולה להיות אי־בהירות טבעית של המחשבה, הבהירה לרוב, וזה יכול להיות גם ערפל דיפלומטי... הוא עומד על שלו בעקשנות, ולא תמיד בחוכמה. למרות שהוא ביסודו איש אמת, מאד לא נוח לו להודות בשגיאותיו. לזה דרושה גדולה אנושית, שאליה אין הכותב מגיע."

הדברים פורסמו לפני שמונה שנים (העולם הזה 1777), יחד עם ניתוח כתבי־ידם של אישים אחרים, שגם זהותם לא היתה ידועה לגרפולוג. באותה תקופה הפתיעה הצלחתו של הגרפולוג, לזהות בכתב־ידו של בגין כי הוא „מכוון הופעתו לפי דמות מנחה של גבר חזק, אשר הוא רוצה להידמות לו". פחות ברורות היו קביעותיו של הגרפולוג בדבר חולשת־הרצון וחולשת־הדעת הפוקדים אישיות נמרצת זו. צד זה באישיותו של מנחם בגין לא היה מוכר אז לציבור.

כיום, כשיש המנסים לייחס תופעות אלה למחלותיו של ראש־הממשלה, מעניין לגלות כי הגרפולוג הצליח לאתרן עוד בתקופה שבריאותו של מנחם בגין לא נפגמה.

במוסדות רבים מקובל כיום לבקש חוות־דעת של גרפולוג על אישיותם של מועמדים לתפקידים ומישרות שונות, לפני שמקבלים אותם לעבודה. כדי למנוע הפתעות, כדאי היה, אולי, לבקש חוות־דעת גרפולוגית כזו גם לגבי מועמדים לתפקיד ראש־ממשלה. זוהי מישרה שבוודאי אינה נופלת בחשיבותה מזו של מהנדס־תחזוקה במיפעל לייצור מקררים, או נקבנית דיסקטים במיפעל מחשבים.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסמה כתבת־תחקיר יוצאת־דופן, תחת הכותרת „הכפיה הדתית שרצחה את נפשה של רוזט". מיסמך אנושי זה מתאר את סיפור אהבתה והתאבדותה של הנערה הנוצריה רוזט ראשד, שהתאהבה במוסלמי. מדור „תצפית" ניבא, כין השאר: „דויד בן־גוריון יחזור לזירה הפוליטית בפברואר או במרס 1955, כדי ליטול לידיו של השילטון על מערכת־הבחירות של מפא"י, ישאיר אותה שעה את הנהגת הממשלה בידי משה שרת." „תצפית" אחרת היתה: „שים לב לחיזוק המתמיד של מעמד לוי אשכול במחנה מפא"י." המדור „יחסי חוץ" סיקר את נטייתו הכרוכה של השגריר אליהו אילת לעסוק בענייני המרחב, בניגוד למגמות האמריקאיות־בדלניות של השגריר אבן אבן ושאר אנשי מישרד־החוץ.

במדור הכידור של השבועון פורסם, תחת הכותרת „זיווה לא הכזיבה", סיקור מסעה הראשון של כוכבנית הקולנוע הישראלית זיווה שפיר־רודן בארצות־הברית, כ„מלכת הייך" של ישראל. „ראיון מיוחד" עם דוב פרוסק, ראש ניבחרת ישראל בכדורסל, שיצאה למשחקי הגביע העולמי, שנערכו בברזיל. סילבי קשת, במדורה „הכל אודות חווה", תיארה את חיקוי אופנת כריסטיאן דיור בידי העשיינים ישראליים. מדור ה„אמנות" של השבועון הציג את דיוקנו של תיאטרון הבובות של קיבוץ גיבעת־חיים, בהנהלתו של דויד בן־שלום (הונזו). המדור „במרחב" סקר שוב את מאבקו של גמאל עבד־אל־נאצר נגד האחים המוסלמים. כתבה מיוחדת, פרי עטו של יאיר צבן, מי שהיה עד לאחרונה נציג שלי" בהסתדרות, הוכתרה כך: „עברתי את החומה הסינית". בכתבה מספר צבן על מסעו, כפעיל בריח הנוער הקומוניסטי הישראלי, ברחבי סין העממית.

בשער הגיליון: אחת מבובות הבובטרון של קיבוץ גיבעת־חיים, בהנהלת דויד בן־שלום (הונזו).

איך נראה כדור־הארץ כאשר כל החיים קופאים בו ✶ שלום אש שולה לתורה ✶ לידת שכונת סביון ✶ ה„אוסקר" הישראלי 1954 ✶ יגאל אלון „אדם ישר"

העם

השפעות

קוסמיות

מחברי ספרי־אוטופיות תהו לא פעם מה היה קורה לו קפאו כל החיים על־פני כדור־הארץ למשך תקופת־מה, כתוצאה מהשפעות קוסמיות. השבוע, ביום הקדוש ביותר של העולם היהודי, יכלו לראות תופעה זו במציאות במשך 25 שעות.

מדן ועד אילת שבתה התנועה כליל. הכבישים היו ריקים. המכונות שחוללו מהפכה בעולם בדורות האחרונים, המטוסים בשמים, המכוניות על הקרקע, ספינות־הקיטור בים, עמדו על עמדם. בעורקי התנועה של החברה המודרנית שיחקו לידים בכדור, כאילו חזרה תקופת העגלות של ימי הביניים.

כפרה ומישפט. לפחות שני בתי־דין היו מעורבים ישירות ביום זה. באו"ם טענו חברי המישלחת ההודית ברוגז, כי יום הכיפורים היה אשם בבחירת יריבם, נציג פאקיסטאן, כחבר בית־הדין הבינלאומי בהאג, תחת נציג ארצם, תוצאת העדרו של הנציג הישראלי, בעל הקול המכריע. בית־דין ברמה נמוכה יותר הוא בית־מישפט השלום, שיצטרך לטפל במישפטו של יהודה גבאי, תושב כפר־שלום, שנאשם בכך כי ערב יום־הכיפורים ניגש אל סוחר ברחוב לווינסקי, תל־אביב, עמד איתו על המקח ותוך כדי כך סובב את תרנגול־המקח סביב ראשו ואמר את תפילת־הכפרות, וחסך לעצמו בכך את דמי־הקניה. התיגרה שפרצה מיד לאחר מכן, היא שתביא את השניים לכס המישפט.

קלפים וכרטיסים. רבים מתושבי ישראל, שלא נסעו במכוניותיהם מפאת קדושת החג, לא סברו כי מאון חטאיהם ישתנה באופן ניכר כתוצאה ממישחק־קלפים. מסביב לשולחנות מכוסים במפות ירוקות התאספו המונים, שעלו לפעמים על 20 איש.

אולם גם בתי־הכנסת היו מלאים. בעוד שבית־הכנסת הגדול במרכז תל־אביב המה מאלפי אנשים, שלא היו מוכנים לשלם עבור מקום, הוציאו תושבי צפון העיר מעשרים עד חמישים ל"י עבור כרטיס, כדי להאזין לתפילת החזן האמריקאי לייב גלנץ בבית־הכנסת תפארת צבי. בניקם חרצו לשונותיהם איש לעבר רעהו, להוכיח שאומנם לא אכלו באותו יום, שעה שאבותיהם התוכחו אם צדקו הגבאים שמנעו בעד הסופר בעל שם העולמי, שלום אש, לעלות לתורה, בגלל ספריו שתיארו באור חיובי את היהודי ישו בן־יוסף מנצרת. אש עצמו עמד אותה שעה ליד כותל המזרח והתפלל בדבקות.

פיחוח

פרח חדש

בשבועות האחרונים נוסף על שמות הצמחים והפרחים המקשטים את מפת ישראל שמו של פרח חדש: סביון. שם הפרח הקטן והצהוב ניתן הפעם לשיכון על־מודרני, מצוייד במיגרש־כדורת שטוח ומפואר, בריכת־שחייה, מיגדשי־טניס, מועדונים ומיסעדות מפוארות, ההולך וניבנה דרומית־מיזרחית לרמת־גן.

השיכון נולד עוד לפני שנתיים במוחו של מנהל חברת ההשקעות האפריקאית־ארצישראלית, יעקב גרי*, שראה צורך דחוף בהקמת שיכון לבני המעמד הבינוני — שיכון שיהיה כפרי זנוח ויחד עם זה לא רחוק ממרכז העסקים בעיר. התוכנית חלכה והתגבשה במהירות. עד כה ניבנו במקום כבישים ומדרכות, הורעברו קווי מים וחשמל, ניטעו חורשות וגנים ציבוריים. לפי התוכנית תכיל שכונת סביון 500 יחידות־דיור, ולכל אחת מהן יוקצבו חמישה דונם קרקע.

תוכנית מישנה. אחת מתוכניות־המישנה המעניינות ביותר היא התוכנית להפוך חלק מן השכונה למרכז לזקנים בני הארצות האנגלו־סכסיות, שירצו להשתקע בארץ, לבלות בה את שנותיהם האחרונות. יוזם תוכנית זו, שלום מירקין, שיצא לאחרונה לארצות־הברית, טוען כי עד כה פנו אליו למעלה מ־5000 איש, ביקשו להשתקע במרכז־הזקנים.

„מי יודע," אמר מירקין לפני צאתו מישראל, „אפשר שבעיקבות הזקנים האנגלו־סכסים יבואו גם בני הדור הצעיר — העולים שאנו זקוקים להם יותר מכל."

* ששימש מאוחר יותר כשר המיסחר והתעשיה, למרות שלא השתייך לאחת מהמיפלגות. הוא כיהן במשכורת של לירה ישראלית לשנה, בנוסח האמריקאי של איש־דולר־השנה.

בחי־סוהר

„שנה טובה!"

בבית־הסוהר המרכזי בתל־מונד חולפות הבשורות במהירות — כי כל הבשורות שם טובות. במוצאי יום־הכיפורים חלפה הידיעה כבזק על־פני תאי האסירים: „אסירת המחתרת יפה דרומי משתחררת." אלא שהנשיא לא חנן את יפה, או כל אסיר אחר. היא שוחררה בעיקבות החלטת מישרד־הבי־טחון להקטין את תקופת מאסרה. דרומי הגיעה לתל־מונד בביטחון שתשהה שם שלוש שנים, ויצאה מהמקום לאחר שנה וארבעה חודשים.

יפה דרומי, ממחתרת־צריפין, לא ידעה כי ביום ג' שעבר ישבה אמה במישרד מזכירו של פינחס לבון, ודרשה ראיון עם שר־הביטחון. לאה דרומי לא דיברה על עברה המזהיר של בתה בלח"י, אלא דיברה כדבר אם על בתה. הדברים נגעו לליבו של אפרים עברון*, שהבטיח לטפל בנושא.

עוד באותו ערב התדפק שליח על דלת ביתה של מישפחת דרומי, בצפון תל־אביב. זו לא היתה הזמנה לראיון עם פינחס לבון. בשורות ספורות נאמר, כי מישרד־הביטחון עיין מחדש בתיקה של יפה, והחליט לשחררה במוצאי יום־כיפור.

כאשר שוחררה יפה דרומי, היו מרבית מחשבותיה נתונות עדיין לאלה שנשארו במאסר. כאשר שאל אותה כתב העולם הזה אם יש לה מה למסור לעיתונות, היתה בפיה רק שאלה אחת: „האין זה מכאיב כי מסתננים ערביים נידונים לחמש או שש שנות מאסר, בה בשעה שבחורים עבריים צריכים לשבת בבית־הסוהר עשר שתים־עשרה שנים?" **.

„העולם הזה" 887
תאריך: 13.10.54

נאהבים רזוז ראשד ומחמוד אבו־דאבי
רומיאו ויוליה בנצרת

קולנוע

צבר 1954

בשנה שעברה יזמו כמה מעסקני איגוד־עובדי־ההסרטה תחרות הסרט הישראלי הטוב ביותר (למעשה: הפחות רע), כדי לחלק לכמה מחבריו תעודות־עידוד. על־מנת שחבר־השופטים יהיה בלתי משוחד, הזמינו כשופטים את המבקרים. אולם בחבר־השופטים ישב בעמדת מפתח גם נציג האיגוד, שלטענת כמה מבקרים הכריע את הכף לטובת סרטים שהמבקרים לא רצו ביקרם.

השנה החליטו המבקרים שלא לחזור על המישגה. התחרות תיערך השנה בלא התערבות האיגוד. מאחר ושניים מן המבקרים היגם גם חברי איגוד־עובדי־ההסרטה, הם הודיעו על אי־השתתפותם. הפעם ייתן בפעם הראשונה האוסקר הישראלי, שייקרא צבר, ואשר ניבד אותו יעקוב אלקוב, מנהל בית ציוני אמריקה, תל־אביב.

אנשים

● צרוד במיקצת, אחרי שורה ארוכה של נאומים ברחבי הארץ, התאונן **יגאל אלון** על הצורה שבה החלו הבריות להשתמש במושג „אדם ישר". דעת אלון: „אם מישהו אומר באנגליה שפלוני הוא אדם ישר, יסתכלו בו כבמטורף. ההנחה היא שכל אדם ישר, ויש צורך להדגיש רק אם פלוני הוא מושחת. אולם בארץ ההנחה היא כעת, כנראה, שכל אדם מושחת, ולכן מציינים בהתפעלות אם מישהו ידוע כאדם ישר."

● התפעל מן ההסדרים בבית־הכנסת התל־אביבי שבו הוא התפלל, הסופר היהודי הדגול **שלום אש**, שאמר בחיוך: „זו הפעם הראשונה, אחרי שנים רבות, זכיתי להתפלל באולם שבו אין הנשים והגברים יושבים יחד. האווירה באולם כזה היא הרבה יותר שקטה..."

* המכהן כיום כשגריר ישראל באר־צות־הברית.

** כוונתה לחבריה ממחתרת צריפין, שהמשיכו לשבת בכלא, אליו הגיעו בהשראתם של ד"ר ישראל אלדד ואורי צבי גרינברג.

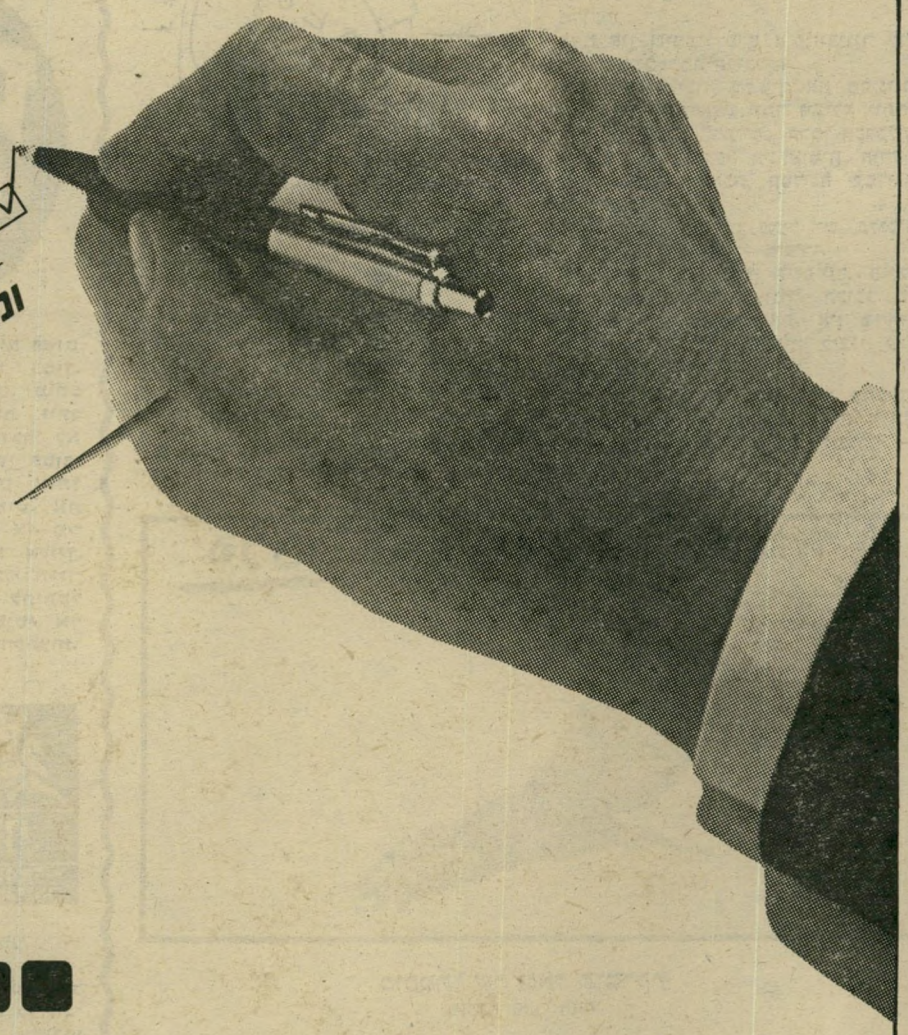
☑ צבעים טיבעיים TRINITRON

☑ שיטת ECONOQUICK- תמונה מיידית וחסכון בצריכת חשמל

☑ מסך גלילי- מונע השתקפות

☑ דגם 3 system: SECAM/PAL/NTSC

☑ שרות ! - מעבדה מקצועית ומלאי חלקים מובטח

...בדוק והשווה!

SONY

למבקשים את הטוב ביותר

כרסום מלניק | רפאל טיראן

מכתבים

עליזים מתרוננים

על המתנחלים, פורצי הגדרות.

המתנחלים התמימים, או שמא המטורפים, סבורים, משום מה, כי פריצת הגדרות ותפיסת אדמות ערביות נוספות מקדמת את ישראל ואת הציונות. אלא שטעות בידם. הולך וקרב היום שבו יגיד העולם: די לכם, חיזרו על עיקבותיכם.

היום עוד אפשר להשתעשע באשליות, שלא חשוב מה אומרים הגויים — חשוב יותר מה עושים היהודים. אך אר־טר־טו, ואל הקהילה האירופית וארצות העולם השלישי והגוש הקומוניסטי והעולם הערבי יצטרף אף המינהל האמריקאי — הנשיא ופמלייתו — והבאלון של ארץ־ישראל השלמה יתחיל להצטמק ולהתדלדל.

פורצי הגדרות העליזים והמתרוננים — ראו, הוזהרתם!

מתי כהן, ירושלים

● ● ●

אבן מקיר תזעק

מי יגן על אזרח רוכש־דירה, מפניו של קבלן שלא עומד בהתחייבויותיו?

מן הדין הוא, שבתוך איגוד הקבלנים יהיה גוף מישפטי בעל שיניים, שיכלול גם חברים שאינם קבלנים, ואשר בתוקף תפקידו יוכל להכריח קבלן לבוא לדיון ולכפות עליו ביצוע גזר־דין. ולא כפי שהתבטא הקבלן שמידיו קניתי את דירתי: „אני מצפצף על איגוד הקבלנים!"

ברצוני לגרום לכך — בעזרת היועץ המישפטי או לישכת עורכי־הדין — שעורך־דין אשר אצלו נחתם חוזה לרכישת דירה, יפעל לטובת הקונה בדיוק כשם שהוא פועל לטובת הקבלן. או שעניין חתימת החוזה לרכישת דירה יופקע מידי עורכי־הדין ויעבור לידי נוטריון ציבורי ממשלתי. ואז, לפחות, יזרום הכסף הטוב לאוצר המדינה, תחת שיזרום לכיסו הפרטי של עורך־הדין, שבמרבית המיקרים עובד עם הקבלן, ולטובתו.

רות צור, ראשון־לציון

● ● ●

הקץ לשחיטה

תרנגולות — הכפרות, וצאן — לזבח.

תחינה באוזני הרבנים הראשיים והמניגים הדתיים בישראל: אנא, הפסיקו את השחיטה הטכסית של עופות ובעלי־חיים אחרים. השימוש בתרנגולות לצרכי כפרות ושחיטת הצאן לזבח, בפומבי — שני אלה הם מעשים המטילים כתם ואפילו ספק בעובדת היותנו עם נאור.

מעשים אלה גם מחנכים את הדור הצעיר בצורה שלילית ונוטעים בו ערכים מוטעים ביחס לבעלי־חיים גלזכות קיומם. זוהי חובתה של המנהיגות הדתית, להראות לקהל הדתי את הדרך ההומאנית לקיום המסורת.

הירדה פרידשטין, יו"ר אגודת צער בעלי־חיים בישראל, תל־אביב

● ● ●

עלום על ישראל

הפסל־צייר תומרקין מציע ממשלה חדשה־ישנה, בלי בחירות.

אני שומע קולות.

אותם קולות שרצו בשינוי ובהענשת המערך, הקולות שהעלו את הליכוד לשילטון.

היום רוצים קולות אלה להחזיר את המערך בכל מחיר.

מדוע?

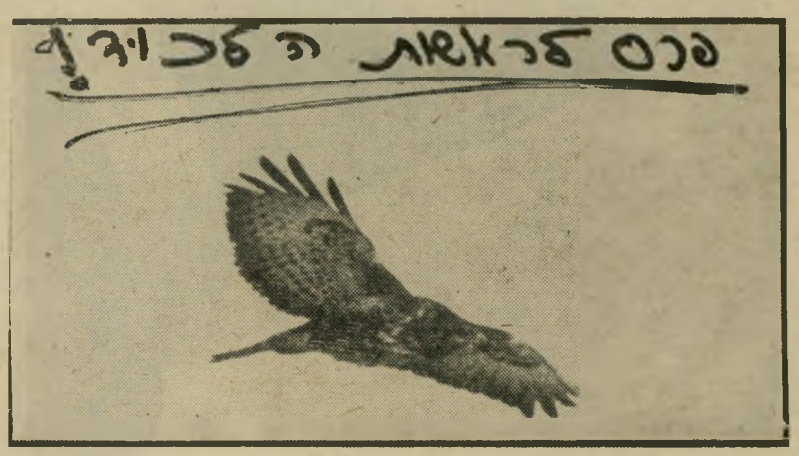
האם אין שימעון פרס אופוזיציונר לוי־אלי, החושב כמו הליכוד?

האם אין הליכוד ממשיך את מדיניות המערך בצורה מואצת יותר ויעילה יותר? כניעה מוחלטת לדתיים. הרס הכלכלה. בידוד מוחלט מבחינה בינלאומית. הורדת איכות החיים והפיכת המדינה למדינת פער וסעד.

אפילו חכם כירוחם משל יש בליכוד — בדמותו של מרדכי ציפורי.

לליכוד יש „תשובות" לשפייזר, הילל, הדר, ארבלי־אלמוזלינו וגור, הכוכב הנעולה. למערך, לעומת זאת, אין מוקירנים מסוגם של לנדאו, שמיר, ליבני, שיר־לנסקי, מודע וגרופר.

אומרים שראש הממשלה אינו מתפקד. על־מנת לחסוך זמן, כסף ומריבות, ולתת צ'אנס נוסף הן לליכוד והן למערך — יש לדרוש דבר אחד ויחיד:

סימתו של יגאל תומרקין
מדינת פער וסעד

ויבוא שלום על ישראל.

יגאל תומרקין, תל־אביב

● ● ●

כל ילדי המדינה - שווים!

על האפלייה בתשלום הקיצבאות
(המשך בעמוד 8)

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טובות או להסתבך בקנוניות. זכור כי השבוע מילת־הקסם היא טיפוח קשרים. לכן, גם אם תתקשה להתגבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ואל תידחה הצעות מכריעות.

* * *

הבעייה העומדת במרכז השבוע, בן שור היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא המשפחתי, לבדיקה שיגרתית ואל תזניח את פוליסת־הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמנותית. נכונו לך הפתעות גם במישור האהבה וגם בפגישות עם חברים.

* * *

זת לא יחיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש חריגעי, חצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון, שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או של קינאה מיקצועית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי פנים של לא־איכפתיות ואדישות. הפתעה!

* * *

המשבר הכספי אליו נקלע עיסקך, ישפיע בצורה קשה על מצבך הכספי האישי. בקשר לכך, היזהר מלעשות מעשים נמהרים, עליהם אתה עלול להתחרט מאוחר יותר. אל תתבייש להודות באוזני ידידיך כי מצב עיסקך גרוע. לעומת־זאת, אל תעז לנסות לחפש מוצא מהסבך לכפופים לך.

* * *

גילויי ידידות ורצון טוב כלפי מכרים חדשים, גם אם היכרת אותם רק בימים אלה, עשויים להשתלם במרוצת הזמן. אל תסרב לארח מכרים חדשים, גם אם יביאו איתם ידיד משלהם, שאינו מוכר לך, ושאינו מוצא חן בעיניך. בעיה מישפחתית אינטימית ורגישה מאוד עשויה לבוא על פיתרונה בימים הקרובים.

* * *

כתבת הרבה השבוע במיסגרת עבודתך. והיתה לך הצלחה רבה. אז למרות ששורה עליך המוזה והיית מעדיף לנצל זאת לכתיבה לשמה, אתה מוצא את עצמך שנוגע, עם נטייה ביקורתית חריפה, הכותב ומדבר קצרות ישר לעניין. אל דאגה, תגיש עוד השבוע ב־תמורה שתחול בגישתך לחברה הסובבת אותך במיסגרת עבודתך.

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לשמור על מיסגרת חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. העיקר — לא להגזים בשום דבר ולא לריב. יום ג' הבא מגיש לך הזדמנות בלתי־חוזרת. אל תכתבי מיכתבים שהם חשובים מאד בסוף השבוע המתקרב ובא.

* * *

הזעזוע שעברת בתחילת השבוע מוסיף לתת את אותותיו. אולם לא די לחשוב על מה שהמצב עושה לך — אתה חייב גם לעשות משהו כדי לשנות אותו מצב. זכור שאתה יכול ליפול בפח, בייחוד עם בת מזל גדי או קשת. אל תהסס לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר. בגד חורפי ירומם את מצב־רוחך הגרוע.

* * *

אינך טורח לחשוב מספיק על עתידך, ואינך מנתח באופן נכון את האינפורמציה שהגיעה לידך. אל תהסס מלהתייעץ עם בת זוגך בענייני עבודה. שמור על היחסים הגדולים אליהם הגעת לאחרונה, ואל תפטפט. בת קשת — זכרי שאי־אפשר לרמות את כולם כל הזמן. הזהרי בדבריך ושקלי היטב את מעשייך, פן תיכנסי לצרה גדולה. כדאי שתחשבי ברציונות על עתידך.

השותף שלך לא מרמה אותך, הוא פשוט עצבני ומרוגז כמוך. לכן החיכוכים. מוטב שתנסה להיות יותר ותרן. שום דבר לא בוער. התייחסי בסובלנות לסובבים אותך והשתדלי לפייס את השכנה שלך, או מי־שהו המקורב אלייך. כל בני מזל גדי הרווקים עשויים להיתקל השבוע במיכשולים בשטח הרומנטי. אך אל דאגה, העתיד הקרוב צופן הפתעות.

* * *

האתגרים שאתה מעמיס על עצמך מבחינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולגרום לך כאבי־ראש ונדודי שינה. תיווכח לדעת שעיכוב רציני בעבודה, שפגע ביוקרתך, נגרם בעקיפין בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי. בת דלי אל תאשימי את עצמך על חוסר סבלנותך.

* * *

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אלה המציעים לך הצעות מפתות, השבוע יתחיל תהליך שיקום כלכלי, לאלת מכם שהיו שקועים בצרות כספיות רציניות. בייחוד טוב סוף השבוע ובמיוחד יום א'. יום ח' אינו מתאים לרומנטיקה: יש בו יותר מדי השפעות עוינות. תוכל להמר על שבת, בשטח האהבה.

פינג'ן

תענוג הקפה הטורקי החדש של עלית

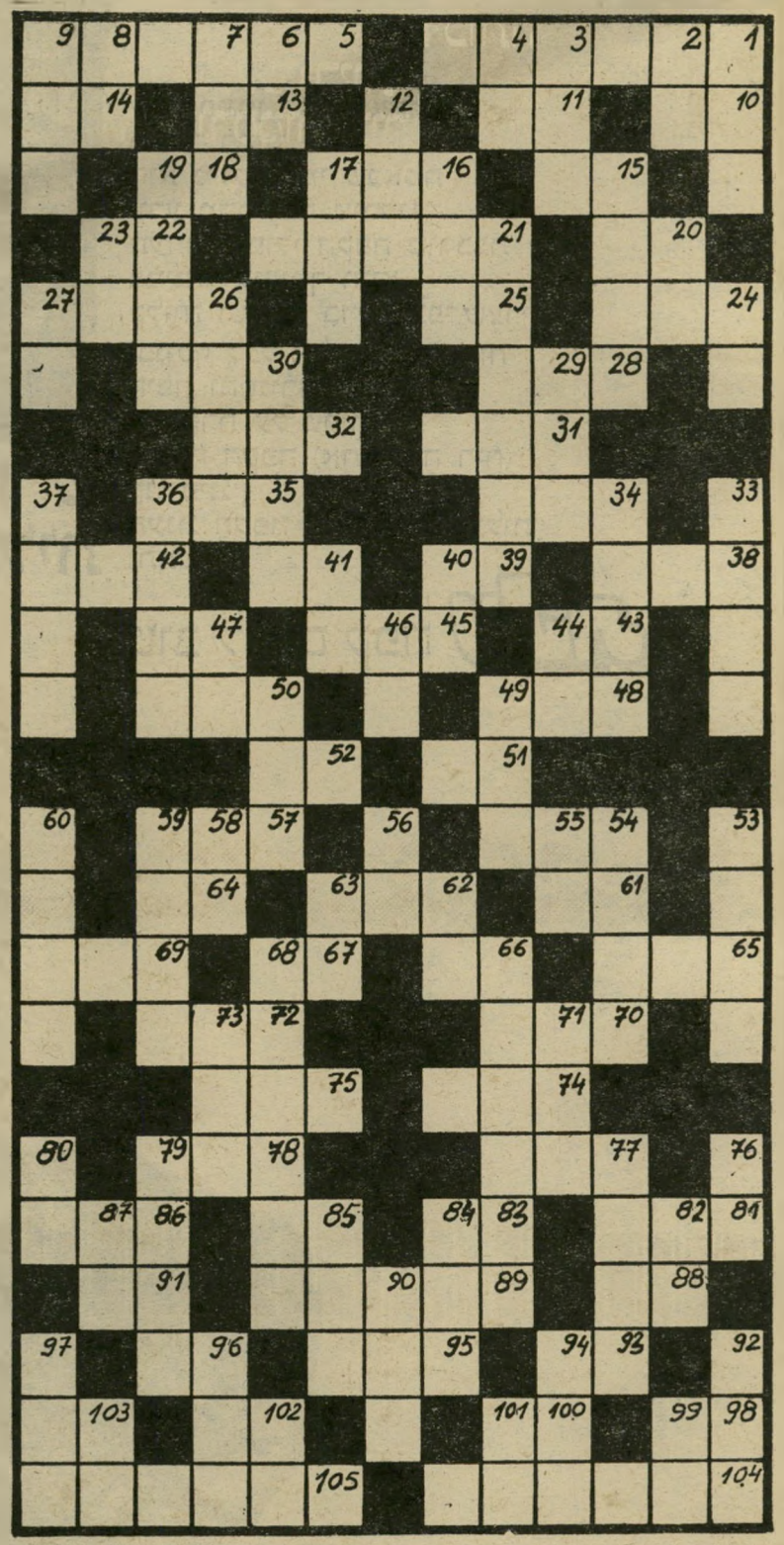
קפה פינג'ן הוא משהו
מיוחד במינו...
הוא מיועד למי שבאמת
יודע מהו קפה טורקי!
תערובת פולי הקפה מורכבת
במיוחד לטעמך והיא
קלויה וטחונה בדיוק כפי שצריך
ובנוסף לכל אלה — האריזה
היפה והסגורה הרמטית
השומרת על טריות
וניחוח הקפה (אח, איזה ריח)
קנו פינג'ן
תענוג הקפה החדש של "עלית"
ותאמרו:

טוב לי עם קפה עלית

פרסום וימר יעקבסון

תשבץ העולם הזה 2198

מאוזן:

1) כלא בארה"ב, היה נודע־לשימצה; 5) השתתפות; 10) עצם בפה; 11) ריק־בון; 13) הכניס בבריתו של אברהם; 14) עבורי; 15) לאן? 16) גוכה; 18) תבואה; 20) אחורי הגוף; 21) ששכלה את בעלה; 22) בר־בטן; 24) אגו; 25) כן, באנגלית; 26) טון; 28) צאצא הגמל; 30) לא רע; 31) תנועת־אוויר; 32) נתיב־מים רחב; 34) דמים; 35) ערוץ נחל; 38) אולם; 39) גוף שלישי רבים; 41) מידת שטח; 42) סוף; 43) קידון־מת הולנדית; 45) פקק; 47) פקו־דה מפורשת; 48) נדודים; 50) מחסום לפי החיה; 51) ידיד; 52) מינחה; 54) כתובת; 57) קבוצת־כוכבים; 61) מים קפואים; 64) נזכר־לעיל (ר"ת); 65) בהמת־משא טיבטית; 66) עוף־טרף; 67) כמו 47 מאוזן; 69) צמית; 70) עסיס; 72) סיעה בכנסת (ר"ת); 74) קרת; 75) שט בשמיים; 77) הנאה גדולה; 78) אבי האב או האם; 81) צעד; 83) סופו של שוע; 85) כיוון ש־; 86) יחידה לכיסוי הגג; 88) בתוכו; 89) כושר התמצאות ואילתור; 91) מונח בתורת החשמל; 93) נגמר; 95) מה שנותר; 96) מבין; 98) רסיסי־לילה; 100) רטוב במיקצת; 102) שופט; 103) נרו יאיר (ר"ת); 104) מוסדות במדינה דמוקרטית; 105) קריטיקה.

מאונך:

1) עץ נפוץ בארץ; 2) מבלה את הלילה; 3) הצפין; 4) בילבד! 6) יום בלי התחלה; 7) ידידו הטוב של האדם; 8) נהר באפריקה; 9) גדר דוקרנית; 12) אחי הבעל; 15) מעונות השנה; 16) שבח והלל; 17) נהר ברוסיה; 19) מימטר; 20) בוסתן; 21) מן היבשות; 23) ישן; 24) נור; 26) מטוס־תובלה צבאי; 27) בת־קול; 29) בטן; 30) צח ונקי; 33) חלול; 34) תבלין נפוץ; 36) חלד; 37) זריז; 40) זז ממקומו; 41) מילת תנאי; 44) מילת־זירוז; 4) זמן; 47) שרוי בתענית; 49) מגילגולי הארבה; 50) יפעה, נהרה; 53) חבל בירדן; 54) אתר; 55) אילן; 56) מן הטעמים; 58) גינת־נוי; 59) לכאן; 60) מארבעת המינים; 62) סוף; 63) תחמושת לקשת; 66) קבוצה נבחרת לייצוג; 68) חבל בספרד; 71) העוף הגדול ביותר; 73) יחידה באשכול; 76) אפס כוחו; 77) עבה מאד; 79) מרהיטי הבית; 80) שך־המפתח; 82) משאבת הגוף; 84) עובר־ושב (ר"ת); 85) פיסל בחימר; 87) הסתער על; 90) קרוב־משפחה; 92) כרס; 94) לא חסר; 96) מוסד פיננסי; 97) שמיר ו....; 99) מעבד את הבצק; 101) חסר־וחלילה (ר"ת); 102) מספיק! 103) מאור קטן.

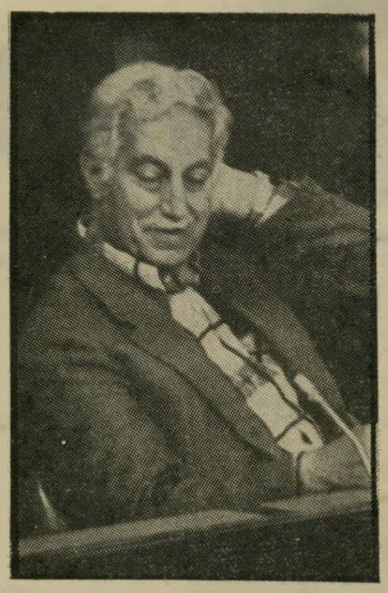
מכתבים

(המשך מעמוד 6)

לילדים מטעם המוסד לביטוח־לאומי.

אנו מבקשים בזאת למחות, בשם הרשויות המקומיות הערביות בארץ, על ההחלטה המפלה לרעה את הילדים הערבים בקיצבאות לילדים של המוסד לביטוח־לאומי.

אנו רואים באפליה במתן קיצבאות לילדים, דבר הפוגע בכל הנורמות של השיוויון בין אזרחי המדינה.

ח"כ מווים
פגיעה בנורמות השיוויון

לכן אנו מבקשים לבטל כל צורות של אפליה בנדון, ולהשוות את הקיצבאות לכל הילדים בארץ, ללא הבדל.

ח"כ חנא מווים, כפר ראמה

● ח"כ חד"ש מווים הוא יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל.

● ● ●

מלך החיות - בפעולה

„ג'ונגל בכרך" — על האריות שבגן הסאפארי שברמת־גן („העולם הזה" 2196).

הכתבה שלכם על האריות — פנטאסטית! זוהי כתבה מצולמת ברמה בינלאומית, שכן לא כל יום יכול בן־תמותה רגיל, כמוני, לחזות במישגל של טורפים. ולא מדובר סתם בשועלים, אלא באריות אמיתיים.

רק את הכותרת פיספסתם לחלוטין. הכותרת הראויה לכתבה זו היא אחת ויחידה: „גילוי אריות".

זאב מרני, תל־אביב

● הערכתו של הזאב לאריה — מובנת. מלך־החיות בפעולה — **ראה תמונה.**

● ● ●

מחירה של כפייה דתית

מה מסתתר מאחרי הריב בין טדי קולק וקנאי הדת מירושלים? („אתה והלירה", „העולם הזה" 2191).

ידיעה קטנה, במדורו הכלכלי של יגאל לביב, היא מעט המכיל את המרובה. עתה הבנתי את פשרה של הרוח הקרבית, שהזינה בשבועות האחרונים אלפי חרדים מתפרעים. חברות בנייה פרטיות, בבעלותם של דתיים, מעוניינות בשטח שהוקצה לבניית האיצטדיון בשועפאת, כדי לבנות עליו שיכונים ושכונות לדתיים.

העתקתו של האיצטדיון למקום אחר תגדיל את ההוצאות. השלמתו במקומו הנוכחי תעלה כ־200 מיליון לירות ואילו העתקתו תעלה, במחירי היום, כמיליארד לירות. את ההפרש — כ־800 מיליון לירות — יש לראות כקורבן שהעלו אזרחי ישראל, בעל כורחם, לאלוהי ישראל.

חבל לי על טדי קולק, היודע את האמת על מגיעי הדתיים אך מנוע מלדבר עליהם בפומבי. שהרי בישראל יש דבר אחד קדוש יותר מאלוהי ישראל והוא: שלמות הקואליציה.

יורם מזרחי, ירושלים

● ● ●

למען האסיר

אסיר־עולם סובל בכלא וסכנה נשקפת לחייו.

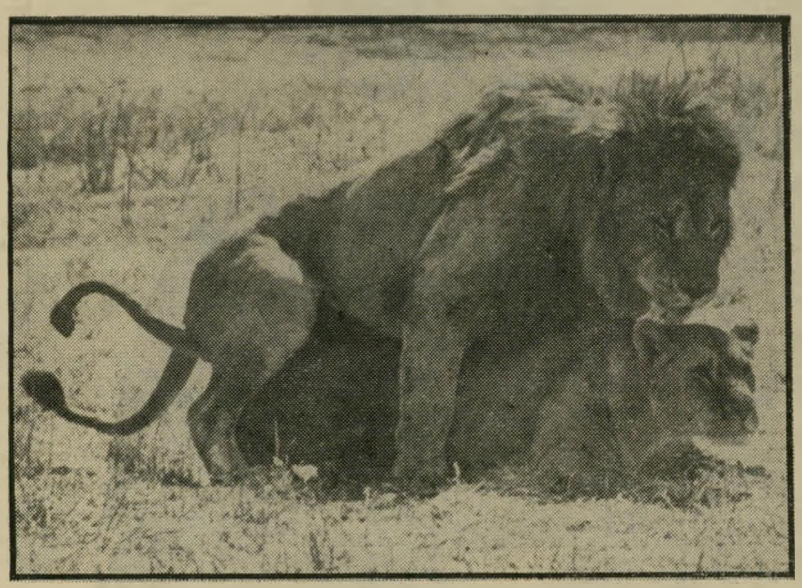
מחמוד ראשיד שחאדה, בן 24, ממג'דל־כרום שבגליל, נשפט למאסר־עולם לפני שש שנים. בעת מעצרו קיבל מכות ברוטאליות ובעיטות חזקות בבטן, ומאז החל לסבול מהקאות תכופות.

ניתנו לו תרופות כנגד הקאות, אולם למרות זאת החמיר מצבו. הוא נלקח לבית־החולים של הכלא, שם הסתבר שעליו לעבור בדחיפות ניתוח לשם הוצאת הטחול. כן גילו שהוא סובל מאנמיה ומחוסר סוכר בדם.

אחרי הניתוח הוחזר לכלא ושוכן בתא אחד עם עוד 13 אסירים, מבלי שניתן לו טיפול מיוחד. כתוצאה מכך החמיר מצב בריאותו. הוא סובל כל הזמן מסחרחורות, חולשות והתקפי־כאב בכל חלקי הגוף. פניו הצהיבו, הוא רזה וחלש ובקושי יכול לעמוד על רגליו. הטיפול היחידי שניתן לו במשך תקופה ארוכה היה זריקות חזקות להשתקת הכאבים. בתקופה האחרונה הוצאו מבדקים מגופו, ולפני כשבועיים עבר שוב ניתוח.

אחרי הניתוח האחרון הוחזר מחמוד שחאדה לבית־הכלא, נכבל באזיקים והושלך

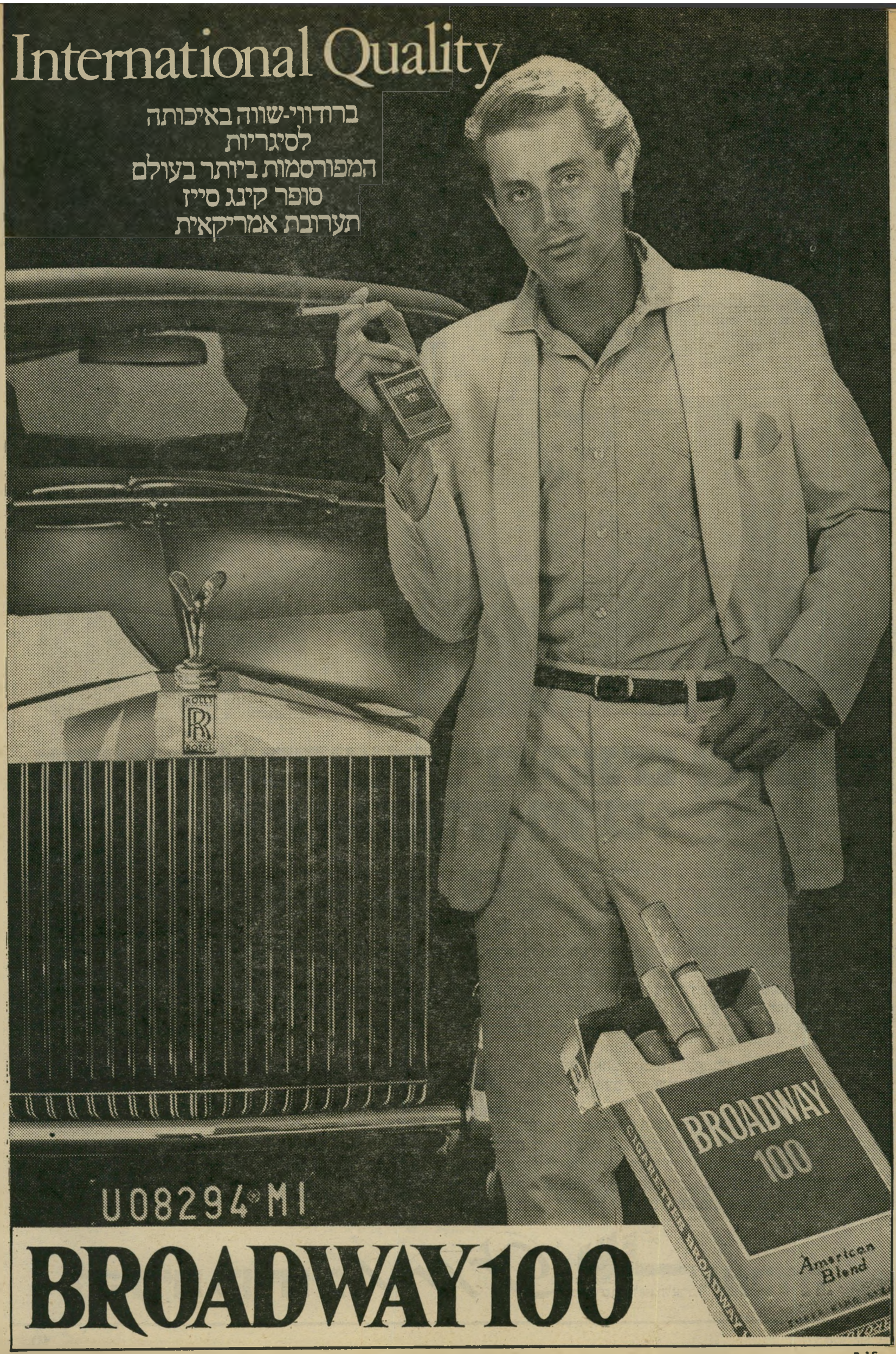
(המשך בעמוד 13)

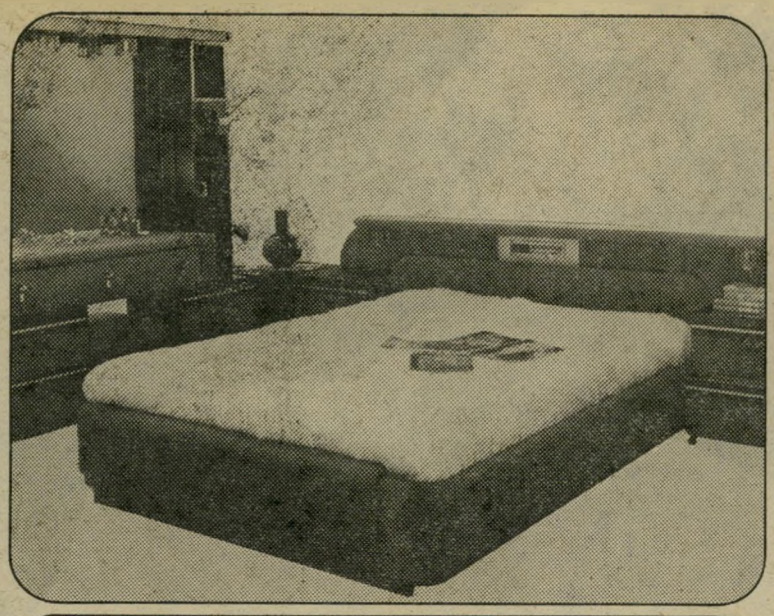
גילוי אריות בסאפארי ברמת־גן
מישגל של טורפים

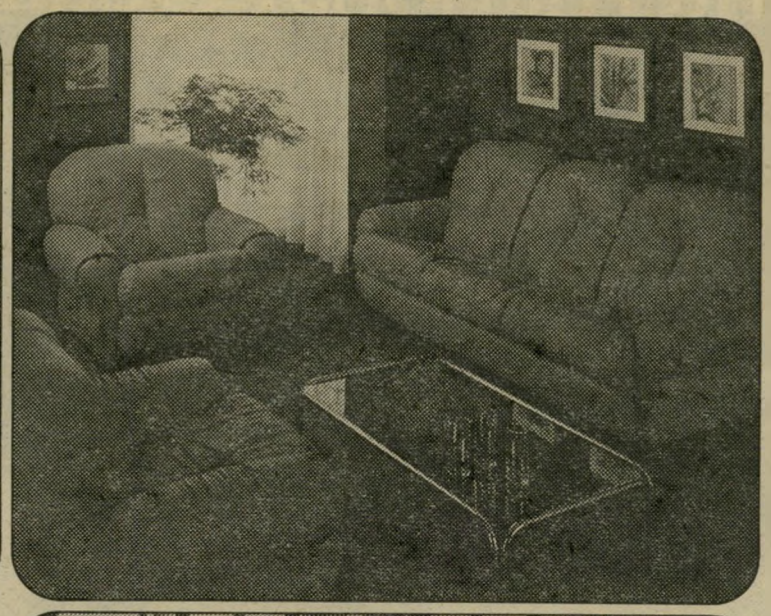
International Quality

ברודווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית

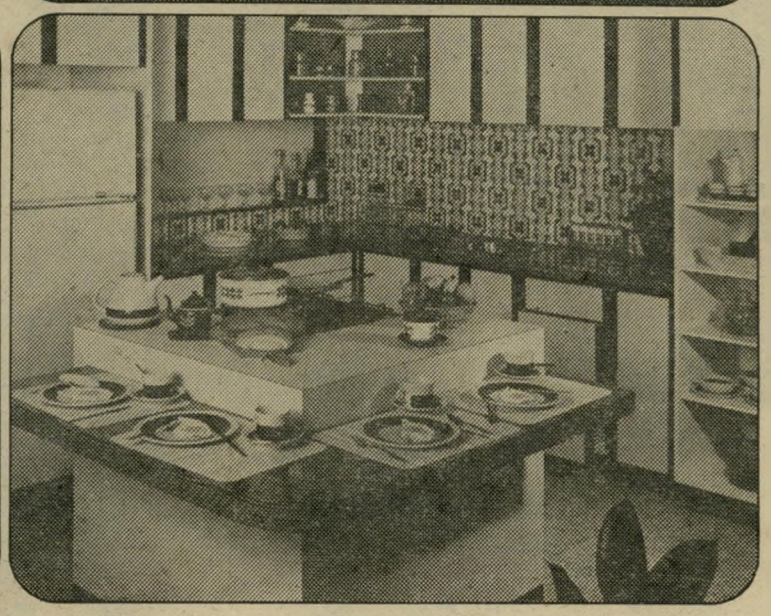

BROADWAY 100

מדוע האדריכלים קונים דווקא בבית מרס?

1 כי כל אדריכל מנוסה יודע עובדה פשוטה: בבית מרס על 4 קומותיו הוא ימצא את מבחר הריהוט המיובא הגדול בישראל, כשהוא מוצג בהרחבה על שטח של 10,000 מ"ר.
ב־2 הקומות הראשונות עומדות לבחירתו עשרות מערכות ישיבה סלוניות מהודרות של מיטב יוצרי אופנת הריהוט באירופה: מזנונים לעשרות בסגנונות שונים; פינות אוכל מרהיבות, וריהוט משלים כפינות סטריאו, בארים למשקאות וכו'.
כן לרשותו שפע אביזרי פירזול ביעד רהיטים בקומה הראשונה.

2 כי אף אדריכל מנוסה לא יתפשר עם "כמעט" מטבח מושלם, ביודעו, שהמטבח הוא "לב הבית". **בקומה הרביעית** בבית מרס מוצאים האדריכלים מטבחים חדישים ומשוכללים, קומפקטיים או מרווחים העושים את השהייה בהם לחגיגה אמיתית.
המטבחים מוצגים בשלמותם בשפע של סגנונות וגוונים; בעץ טבעי, בפורמאיקה בשילוב בייץ, בעיצוב כפרי, אלגנטי או אולטרה מודרני.

3 כי דווקא האדריכלים יודעים, שהכל מתחיל בחדר השינה, ויום "מוצלח" — הוא תוצאה של מנוחה שלמה ושינה עריבה בחדר שינה מעולה. מרס מציגה מבחר עצום של כ־100 חדרי שינה משגעים המוצגים בשלמותם **בקומה השלישית**. כל אדריכל יעיד, כי לכל דירה ולכל כיס ניתן להתאים את אחד מחדרי השינה האירופיים של מרס. המיטות הזוגיות מעוצבות בצורה מהודרת עם מסגרות מעץ, מתכת ועוד, ובשלל גוונים המתמזגים בצורה מרהיבה עם מערכות הטואליט והאיפור, ועם ארונות הקיר רבי־התכולה.

4 כי אין כמו האדריכלים להכיר בדרישות "הדור הצעיר" לחדר צבעוני, שובב ומרווח. חדר נוער, שאפשר ל"כייף" בו, ללמוד ולארח חברים. עשרות חדרי נוער מוצגים **בקומה הרביעית** על כל אביזריהם ושכלוליהם. מיטות נוער בצורת מכונית; ספריות לנוער בשילוב עם מערכות סטריאו; מיטות דו־קומתיות מעניינות, שולחנות כתיבה מיחדים, ועל כל אלה הצבעים, העיצוב והגימור המעולים הם השובים את ליבו של האדריכלים הקפדן.

רהיטים קונים ב-מרס עובדה.

בית מרס, הרצל 158, תל אביב.

לפני 23 שנה, בדצמבר 1956, פירסם „העולם הזה" את הפיליטון הזה על הר־סיני

הברק לראי־האלוהים

מאת **עמוס קינן**

מ ה שאני שונא זה להיות מחוץ לעניינים. בשעתו, כאשר שחררנו את אילת, הגעתי לשם אחרי שלא נשאר אפילו אלמוג אחד בים. אצל כל השכנים וכל החברים שלי היו אלמוגים על המזנון. רק אצלי לא. הלכתי לים לחפש אלמוג. קיפוד ים עקץ אותי, מלפפון ים עקץ אותי, אפילו כריש התקרב אלי, אבל אף אלמוג אחד. עשיתי מה שהסבא היה עושה במקרה כזה וחזרתי הביתה בלי אלמוג. אבל למדתי לקח לבאות. מהיום, החלטתי, אהיה הראשון להגיע לכל מקום חדש שנפתח בפני קהל המטיילים, והמזכרות התלויות אצלי על הקיר תהיינה שם דבר בארץ.

את השנים שעברו בין מבצע אילת ומבצע סיני הקדשתי לאיסוף חפצים מועילים. שתי חרבות בדואיות תלויות אצלי על הקיר. על הרצפות פזורים מכתשי־עץ לקפה, תוצרת בדואית, וכמו כן יש לי שולחנות משושים, פינג'אנים, מסבחות, ובכלל הדירה שלי ברכוש הנטוש עוד שה רושם מזרחי מאד, על כל תייר. יש לי אפילו כדי שמן מתקופת האבות ושני עמודי שיש מהתקופה ההלניסטית, ומנורות שמן מתקופת החשמונאים. כי אני אוהב את הארץ. ווהי אהבה שאינה תלויה בדבר, כי מה יש לי מזה?

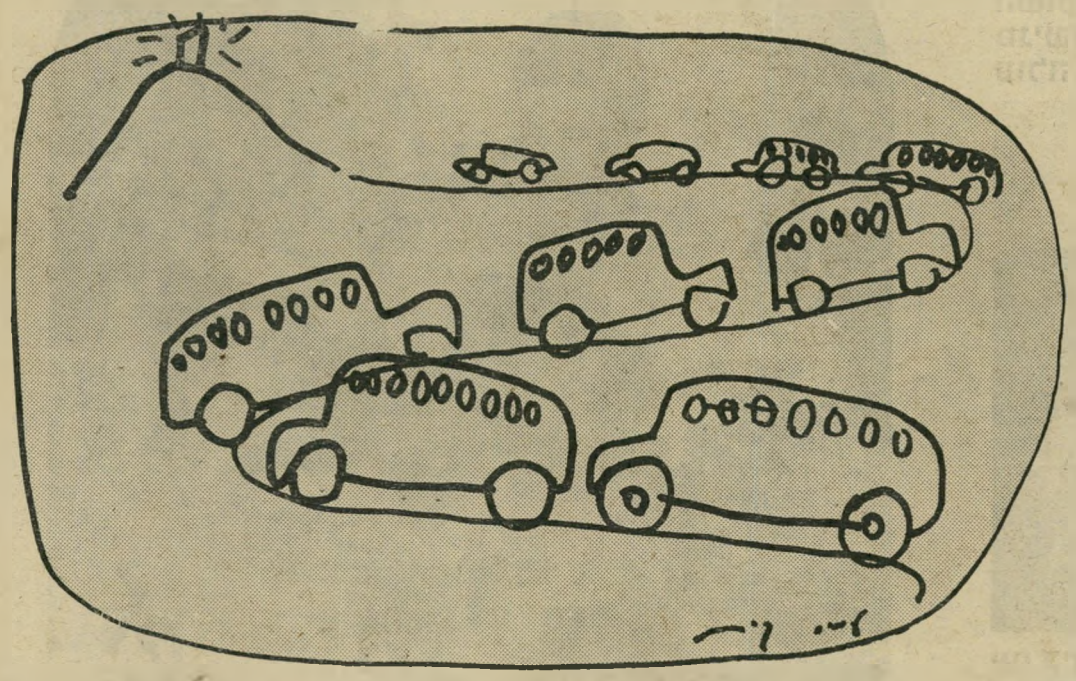
* * *

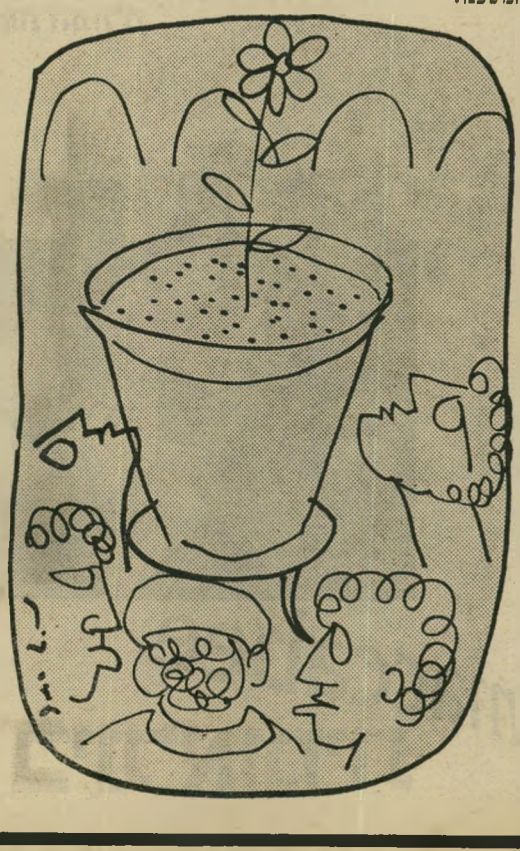
לבד, זה לא קונץ

ס וף סוף הגיע היום הגדול. כבר מזמן הרגשתי שמשהו מתבשל באוויר. סיניתי חדר מיוחד בשביל מזכרות חדשות. והנה הודיעו לי שלפי ההסדר בין המוסדות הגיע תורו של ועד העובדים שלנו לנסוע לסיני. וזה היה בצדק, כי בענף המתכת ובענף העץ ובענף המכניקה העדינה כבר נסעו כל ועדי העובדים וחזרו עם מטען חוויות של טונות. ובמטען כזה אין לזלזל. זהו מטען לאומי.

ועכשיו תרשו לי לומר כמה מלים על המדבר. אני יודע היטב מה זה מדבר. פעם היתה כל הארץ הזאת מדבר. מדבר הוא חומר גלם ולא יותר. אם אתה רוצה, הוא נשאר מדבר. גמלים, חול, שמש, קוצים, רועי צאן וכל מיני קדחת. אבל אם אתה ניגש בגישה מודרנית מעשית, אפשר להפוך כל מדבר למכרה זהב ולגן פורח. צריך רק ארגון. בלי ארגון כל המדבר לא שווה פרוטה אחת.

יצאנו בשיירה גדולה, אלף מכוניות. לא קונץ לצאת יחידי למדבר, ברגל או רכוב על גמל, לחלום תחת שמי הכוכבים וכו'. זאת לא אותה החוויה. הרבה יותר נעים עם כל החברים מהשיכון וממקום העבודה. יש עם מי לדבר בדרך. בהתחלה התקדמנו לאורך ואדי יעקובוביץ', על שם זה שנתן את הכסף לסלול את הכביש בואדי, שנקרא פעם באיזה שם משונה. בהצטלבות אברמוביץ' פנינו קצת מזרחה, ואחר המשכנו שוב דרומה לאורך נתיב עשרת הדיברות. בדרכנו פגשנו שיירה בת מאה מכוניות של כתבים צבאיים מעתונות הערב, ושתי שיירות בנות מאתים כל אחת, כתבים צבאיים של העתונות היומית. אותתנו להם שני פסוקים מהתנ"כ והם החזירו לנו בפסוק מההגדה. המשכנו.

ילדים יכולים לשחק עם זה ללא חשש שבירה.

המשכנו הלאה עד לסנה הקדוש. פה היה קשה מאד להדחק, אבל היות וקנינו כרטיסי כניסה במאורגן עוד בתל־אביב (מזכיר הועד שלנו הוא בחור בעל קשרים) הצלחנו להכנס כמעט כולנו. המקום מסודר יפה ובטוב טעם. בכניסה יש בית קפה למבקרים, ושם כתב גדול פזמונאי הדור את הפזמון הידוע על הסנה, עם העקיצה המפורסמת לד"ר סנה. כולנו זוכרים את המעמד החגיגי בו נקרא שיר זה בכנסת.

לאחר הכניסה מתמשכת שורה יפה של עמודי בטון עד לבנין הראשי, העשוי כולו שיש איטלקי. במעלית אוטומטית עולים לקומה השמינית, ושם, בתוך עציץ גדול (שקיבל את הפרס בביינאלה) שוכן הסנה. כשאף אחד לא הסתכל קצצתי לי מהר ענף קטן מהעץ הנחמד הזה, והאזנתי לדברי ההסברה של דובר משרד הדתות. הוא סיפר לנו באיזה מאמצים הועבר הסנה מהמשתלה ואיך הכניסו בו צינורות ניאון כדי שיאיר בלילה. אבל לא רצינו להתעכב עד הלילה, והמשכנו בדרכנו להר האלוהים.

אולם אין מסע ללא הרפתקאות. מכונית אחת התקלקלה והיה צורך לחכות עד שתבוא מכונית גרר מהגרז' של המנזר. רק אחרי זה יכולנו להמשיך. וכאן אני רוצה להתעכב קמעה על תיאור הנוף.

* * *

הכומר מחלק סנסיל ויין

כ וינו קראנו את השורות המרטיטות של אותו כתב צבאי שהכניס את המנזר ואת ההר הקדוש תחת עולה של מדינת ישראל. „נפעמים ומתרוננים מהנוף השגיא", כך אמר באותו מנשר בלתי נשכח. ואמנם, אין להכחיש שהנוף הוא שגיא מאין כמוהו. צוקים תלולים וקודרים גולשים מתוך שמי בין־הערבים ועל הצוקים באותיות מאירות עינים שמות כל העתונאים שחירפו את נפשם לבוא הנה. בלב עולה זכר עמוד האש ועמוד הענן, וזכר הפסוקים נוראי ההוד „ויסעו מסוכות ויחנו ברפידים", וכל המקום מזכיר את המעמד הנשגב, מעמד הר סיני ומתן התורה.

הגזירים קיבלו אותנו במלח ויין, לפי המסורת. מורה הדרך שלנו נשא באזניהם נאום ברכה, הזכיר את משה, את פינסקר וליליינבלום, ומסר לו שי מועד העובדים שלנו — תיק עור חדש עם ריץ־רץ ועליו באותיות נחושת הקדשה — „אם תרצו אין זאת אגדה". הגזירים ניצבו בשורה, שרו „מעוז צור ישועתי", ואב המנזר ניקופורוס קרא באזנינו את המאמר הראשי, של אחד מעתוני הערב. כמו כן חילק ביניגו את נוסח הכניעה של המנזר בסטנסיל. לאחר טכס חגיגי זה התפזרנו כולנו במנזר, לראות את אוצרות האמנות.

ילא העט לתאר מה שראינו שם. צריך להשאר במקום לפחות כמה שעות כדי להספיק לראות משהו. ואנו אנשים עובדים הגנו, וזמנגו קודש קדשים הוא. אבל בכל זאת הספקנו לראות את הצילומים שהשאירו במקום ססיל ב. דה־מיל ועופריו, ששהו במקום לצורך הנצחת המאורע התנ"כי הגדול, וכמן כן ראינו את ספר האורחים ובו תתימות אנשי שם ואנשי השורה, סופרים, אמנים ומשוררים, אנשי צבא וילדי בתי הספר, חתך נאמן של האומה. בלטה מכולם אימרה אחת של אחד מגדולי הדור, כתובה בעט גלומס, „מסיני ועד סיני לא קם כסיני". קצר וממצה. לא יכולתי להתאפק, וכתבתי גם אני: „היי הג'יפ, היי הג'יפ, איזה לילה מסביב!"

* * *

חוויות, מזכרות וחפצים מועילים

ל אחר סיור מאוד זה נערכנו כולנו למסדר הסיום. בא־כח אחד המוסדות עמד על קדושת המקום והתעכב על המשמעות המיוחדת שבחזרה על מעמד עתיק, בימינו אלה. הוא סיים בידיעה המשמחת שהר סיני אומץ על־ידי מועצת עירית רמת־גן. כולנו נשמנו לרווחה, ידענו ששוב לא יעמוד ההר בשממתו.

בדרכנו חזרה התעכבנו קלות בשיכון החדש למרגלות ההר, ובכפר האמנים „לא תנאף", שחבריו עוסקים בציור נוף לתיירים, ענף המכניס דולרים רבים. קניתי תמונת שמן קטנה, עירום על רקע מקראי־הירואי. בקולנוע „אוהל מועד" הציגו את „טרזן מלך הכזבים", אבל לא רצינו לראות. הדלקנו מדורה ועשינו קומזיץ. מישהו מצא כבש, מישהו הביא קפה, והיה שמח. בומבה, הבדרן הידוע, שעשע אותנו בפארודיות על המצרים, וצחקנו כולנו צחוק לבבי בריא. אשרי העם שאינו מאבד את חוש ההומור גם בימי מבחן.

עייף, מלא רשמים וחוויות, מזכרות וחפצים מועילים, חזרתי עוד באותו לילה לתל־אביב. לבשתי פיז'מה, נכנסתי למיטה, לקחתי ביד ספר תנ"כ, קראתי בו ומיד נפלה עלי תרדמה. ישנתי שנת ישרים.

בשנתי חלמתי חלום מוזר. הייתי יחף, בודד בערבה. הלילה היה שחור והצוקים היו לבנים. הלכתי לבדי במדבר. מעלי נצנצו הכוכבים באור מוזר, מתעתע. מפעם לפעם החרידה את השלווה יללת תן אי כוס החרבות. הלכתי והלכתי, ימים ולילות, ואין קץ למדבר הגדול והנורא הזה. התכלכלתי בעשבי בר וישנתי במערות. לעתים הייתי סתם פורש מתחתי את הגלימה ומניח את המקל למראשותי, מסתכל למעלה וחושב מחשבות. פעם בחודש הייתי מגיע לנווה במדבר, קצת דקלים, מים, צל. אחר הייתי ממשיך הלאה. איזה מדבר. עצמות מלבינות בצידי הדרכים.

התעוררתי בבוקר מכוסה זעה קרה, ושמחתי שזה היה רק חלום. מיהרתי למשרד בשמחה עצומה.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

ירושלים. בתי אבן, טליתות לבנות, קולות השוק ואויר שכולו אוירה. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואת ירושלים אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee

בירה בינלאומית

אדיאל

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

לצינוק. כל תרופה נימנעה ממנו. כרגע נשקפת סכנה לחייו, אם לא יוחזר לטיפול בבית־החולים ויזכה בטיפול מיוחד.

אנו פונים לכל בעל מצפון, כדי שיביע סולידריות והזדהות עם מאבקנו, להצלת חייו של מחמוד שחאדה.

אנו תובעים: ישוחרר מחמוד שחאדה מהכלא!

רפאן פאוזי אגבריה, אום־אל־פחם, בשם הוועד להגנה על האסירים הפוליטיים

● ● ●

מחירה של הצלחה

מה חושב נמר של נייר על חבר־ווזון המכוער של דור הפלמ"ח („העולם הזה" 2192).

דבריך על המשורר נתן יונתן הסבו לי יותר מעונג רב. הדברים מבטאים, בצורה מושלמת, את מה שאני מנסה להסביר לאנשים שונים במילים פחות מוצלחות.

אני חושב שרבים מאנשי הטרקלין מת־עלמים מנתן יונתן עקב „הצלחתו המיס־חרית". משורר אחד, „אורבאני ומאד מודרני של תל־אביב" אפילו ניסה לשכנ־עני, שמהדורות רבות בפרק זמן כה קצר

קורא קורן
„אורגאני ומאד מודרני"

מעידות על שיטחיות. שהרי לא יתכן שכה הרבה אנשים יאהבו משהו שהוא אמיתי ולא מזוייף.

קראתי את דבריך בעת תורנות. And you made my day.

גידי קורן, תל־אביב

● ● ●

פוליטיקאים בזירת האריות

איך לפתור בעיה אורגנית ופולי־טית ולשמח חילוניים ודתיים גם יחד.

שמעתי שראש עיריית ירושלים, טדי קולק, מחפש פיתרון לשטח ההפקר ליד שער שכם.

אין פשוט ויפה מפיתרוני.

לירושלים המודרנית פיתרון היסטורי: לבנות זירה (ארינה) נוסח רומא העתיקה, למלא אותה בכמה אריות ולזרוק כל ימי השבוע כמה שרים, חברי־כנסת ופוליטי־קאים למיניהם לתוך הזירה.

בימי שבת תשמש הזירה את החרדים, לתחרויות זריקת אבנים.

כולם יהיו מרוצים. העם החילוניים והחרדים ישמחו והתיירות מרחבי העולם תגדל.

נ.ב. אני מבקש עבור הרעיון דוכן פלפל ליד הזירה.

ה. ריף היינגר, מהנדס, תל־אביב

● ● ●

שעטה כלבי הציד

„אור ירוק לסילוק ארליך" („ח־לם הזה" 2195).

קראתי את הכתבה שלכם. התנהגות חבריו של שימחה ארליך מזכירה לי עדר כלבי־ציד, העוטה על קורבנו. האם זהו היחס הראוי לחבר שכשל? היכן הקולגי־אליות? האם מישהו מהם בעל כישורים עדיפים על אלה של ארליך?

אלה מנהיגך, ישראל.

בני פיין, פתח־תקווה

● ● ●

„שותפתי המלאה והבילעדית..."

על מכון הבריאות של אבי פאנק (מדור „אנשים", „העולם הזה 2196).

שותפתי המלאה והבילעדית במכון־הבריאות שאותו פתחתי היא רחל גובר — הפיזיותרפיסטית המוכרת של התאחדות הכדורגל בארץ, ולא אשתי, כפי שכתבתם. אשתי, הציירת עדית פאנק, היא אמנם שותפתי לחיים, אולם הציור הוא מיק־צועה הבילעדי.

אבי פאנק, תל־אביב

● ● ●

מי ראיין את פרס?

על הראיון שהעניק יו"ר מיפלגת העבודה, ח"כ שימעון פרס, לעי־תון־המין הגרמני „לואי" („העו־לם הזה" 2195.

כתבתם כי לואי הוא עיתון בלתי־תלוי, אך כל אחד בגרמניה יודע, כי העורך שראיין את ח"כ פרס, הייגץ ואן־נויקאוז, הוא חבר מיפלגתו של פראנץ יוזף שט־ראוס. הוא פעיל במיפלגתו וידוע כמי ש־מעניק בעיתונו שירותים למען שטראוס.

מאיר צ., מינכן, גרמניה

● ● ●

ציד נמרים

על מדור המיכתבים, מחיר הש־בועון, מיכתבים לציפי ונמר של נייר.

אחד המדורים האהובים עלי ביותר ב־העולם הזה הוא מדור המיכתבים. זהו מדור המשרטט באופן המדוייק ביותר את הלכי־הרוח ברחוב, בנושאים שונים, בלי כל פניות (פוליטיות וכו'). מאז שהתחלתם לשלב במדור הנהדר הזה איורים מתאי־מים, הפך מיכתבים למרתק וקריא יותר, ועל כך כל הכבוד! ברם, מדוע רוב ה־מיכתבים המתפרסמים במדור נוקטים ב־דרך־כלל בקו שמאלני בשאלות פוליטיות? האם קוראי העולם הזה הם רובם ככולם אנשי שמאל, או שמא אתם זורקים את מיכתבי אנשי הימין היישר לסל הניי־רות? עד כמה שידוע לי, אין כימעט אדם בישראל המתעניין בפוליטיקה, שאינו קו־רא את העולם הזה פה ושם. ולכן שאלתי.

ומשהו אחר לגמרי: איך אתם מעזים להעלות את מחיר השבועון בתוך כמה חודשים בעשר לירות, מבלי שהגדלתם את מיספר העמודים באותה תקופה? ומה שמרגיז עוד יותר — שלא כבעבר, הפ־סקתם להסביר לקוראים את מניעי הע־לאת המחיר.

ועוד משהו: מדוע הפסקתם לפרסם את המדור „מיכתבים לציפי?" זה היה מדור מעניין מאד ומרתק מאד. לדעתי יש גם לבטל לאלתר את המדור „נמר של נייר". המדור כבר מיצה את עצמו והוא מיותר לחלוטין, בשבועון־חדשות שכל עמוד מ־עמודיו יקר מאד.

אריה סדוצקי, ירושלים

● ● ●

טעות לעולם תזרת

מפלאי הדמוקרטיה הישראלית.

אין אף מדינה אחת, מילבד ישראל, שבה מספר צולחי הפרלמנט מגיע ל־9,000.

הקטע מעל המישמר מדבר בעד עצמו:

חנה גבאי, גיבעתיים

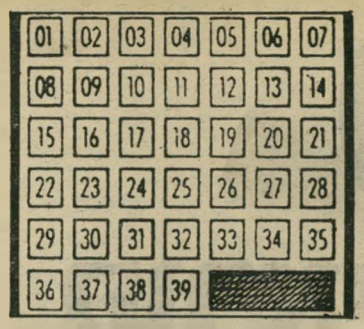
9000 יצלחו את הכנסת

למעלה מ־9,000 צילחים נרשמו לצליחת הכנרת העממית ה־26, לזכ־רו של יעקב חסיד ז"ל, מהוגי רעיון הצליחה וממארגניה הראשונים.

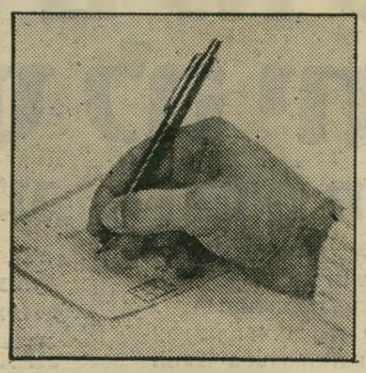
בפעם הראשונה ישתתפו בצליחה חיילי או"ם, המשרתים ברמת־הגולן.

על המישמר, 28.9.79

טופס לוטו

ששה X נכונים והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

קאפרי סבון איכות אמיתי

ההבדל הנעים

עץ הזית

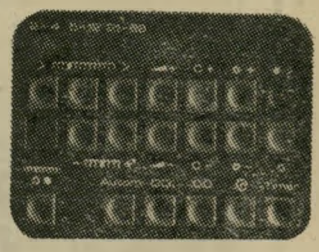
תן טרמפ לחייל

סאבא

קוראים לה טובה-פי-צבע
ויש לה יתרונות פי-7

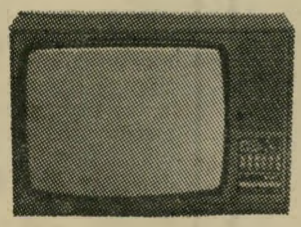
חדות הצבע

מערכת הבקרה האוטומטית שומרת בצורה מושלמת על גוון הצבע, עומקו, חדותו וייצובו. אתה קולט בצבעים מושלמים גם תחנות רחוקות וחלשות. איכות הצבע נשמרת לאורך שנות שמוש רבות. הפיקוח על בקרת הצבע מתבצע בלחיצה על כפתור במכשיר או בשלט רחוק.

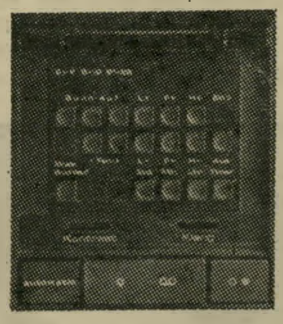
בקרה מושלמת

ב"סאבא טובה פי צבע" מותקנים מעגלי הגנה ובקרה רבים ומשוכללים: **בקרת מתח** – לייצוב מתח הרשת –מ־160 עד 250 וולט ולהגנה על מנורת המסך מפני שינויי מתח פתאומיים המקצרים אורך חייה. **הגנת קליטה** – לשמירה על תמונה נקיה שאינה מושפעת מהפרעות חשמליות חיצוניות, ברקים וסערות. **בקרת צבע** – לשמירה על רמת הצבע הרצויה בכל תחנה ותנאי קליטה.

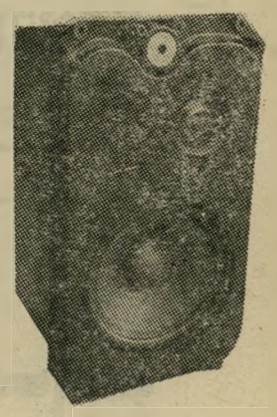
חסכון באנרגיה

"סאבא טובה פי צבע" בנוייה בשיטת הכרטיסים המתקדמת ביותר בעולם האלקטרוניקה. כל כרטיס שווה בערכו לאלפי רכיבים אלקטרוניים. בעת הצורך, מחליף הטכנאי את הכרטיס והמכשיר פועל כחדש. צריכת האנרגיה היא מינימלית מ־70 וואט לשעה בלבד. לסאבא שעון דיגיטלי בעל תצוגת שעה קבועה, התאמה לוידיאו־טייפ אזניות סטריאו ומצג תחנות מואר.

רמקולים HI-FI

מערכת הקול של "סאבא טובה פי צבע", משחזרת בנאמנות את צלילי המשדרים – קונצרטים, סרטים מוסיקליים, מוסיקת פופ וקצב, כולם נשמעים בביתך כאילו אתה נמצא במקום התרחשותם.

שליטה מרחוק

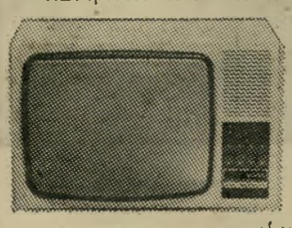
עם "סאבא טובה פי צבע" בביתך אתה יכול להפעיל את המכשיר ולהמשיך לשבת בכורסתך. הפעלה וכיבוי, העברת תחנות, שינוי הגוון והקונטרסט הגברת הקול והחלשתו – כולם נעשים ממקום מושבך בלחיצת כפתור.

"סאבא־פי־צבע" הינה הטלויזיה היחידה בעלת כפתור הייצוב האוטומטי המתביית אופטימלית על ערוץ השידור. לרשותך "סאבא טובה פי צבע" מ־20 "22 ו־"26 בדגמים עד 16 תחנות עם ובלי שלט רחוק

סאבא טובה פי צבע

קניית טלויזיה אינה עניין של מה בכך, לכן, כדאי לבדוק ולשקול היטב. היכנס לחנות הקרובה למוצרי חשמל, בקש לראות את סאבא בפעולה, השווה אותה עם הטלויזיות האחרות שבחנות ותבין מדוע קוראים לה טלויזיה "סאבא־טובה פי צבע" להשיג בצבעי אגוז ומטליק

שרות תדיראן

ל־"סאבא טובה פי צבע" האחריות והשרות המעולים של תדיראן אשר הפכו לשם דבר כשהמדובר באמינות זריזות ואדיבות. להשיג בחנויות המובחרות

רמטכ"ל בחסות ממשלת הטימטום והרשע

כשעצרתי, בעיצומה של מילחמת העצמאות, כיתת חיילים מפלוגתי הקרבית, באשמת אינוס נערה ערביה בכפר כבוש, בושתי ונכלמתי בחיילי.

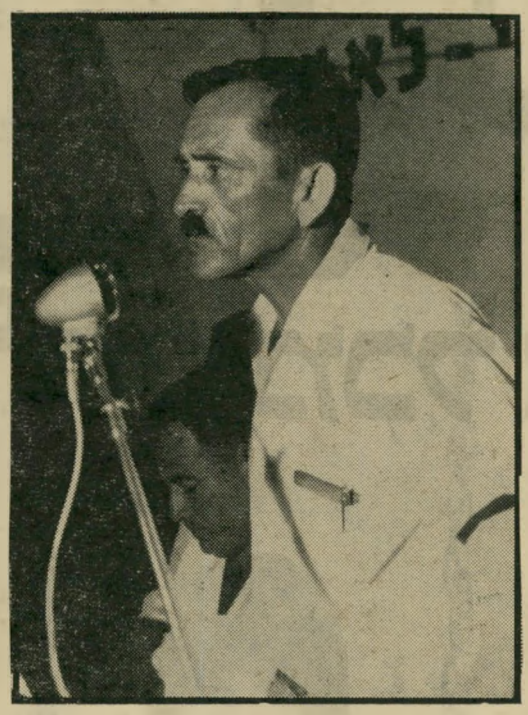
חלקם היו מטובי לוחמי הפלוגה, ואחד, משורר עדין נפש שנשבר בפני, חוזה במעשה ובכה מרה, מיסורי מצפונו.

זעמתי והתמרמרתי, כשבחורים אלה הוחזרו לפלוגה, אחרי שחקירת מצ"ח „הצליחה" להוכיח את חפותם, כשהמג"ד מסייע בידה.

כשהעמדתי למישפט את פקודי בגדוד קרבי — מפקד פלוגה צעיר ומבטיח, שרצח בדם קר 30 אזרחים שבויים בכפר לבנוני כבוש, עם תום הקרבות, בושתי ונכלמתי בגדודי ובחטיבתי, על אשר יכול היה להתרחש במיסגרתם מעשה כזה.

להסרת אות קין שהדביק רפול בצה"ל ולחידוש כוחו וחוסנו האמיתי

כשנשפט הקצין, הורשע ונענש ב־7 שנות מאסר, האמנתי שיש בצה"ל מי ששומר על טוהר הנשק ומקיים את מישמעת צה"ל וכבודו. אולם כשעונשו הוקל והופחת לשנת מאסר אחת, וכשזכה בחנינה עוד בטרם ריצה אותה, ידעתי כי החל הכירסום בחוסנו המוסרי של צה"ל והחל השינוי ברוח שניסינו, מפקדי ההגנה וצה"ל בראשיתו, לצקת בצבאנו החדש, השונה מכל צבאות העולם.

ההסתאבות הנוראה שחלה בעם מאז — ששיאה בהשתלטות גל הלאומנות החשוכה והתוקפנית של ה־משטר החדש — הם מאיץ גורלי להתפרקות וחרס חברה, המוסר והצדק.

כך יכול היה אותו רוצח שבויים מ־1948 להיבחר על־ידי ה„ליבראל" אריה דולצ'ין כמנכ"ל הסוכנות היהודית. אנו, ה„כלבים", נבחנו, אבל ה„שיירה" המשיכה בדרכה.

■ ■ ■

כך גם חדר חיידק שינאת הערבים והפקרת דמם אל ראשי מפקדים בכירים בצה"ל, כולל ראש־מטה־כללי!

גבורתו של רפול, נאמנותו ומסירות הנפש שלו כחייל, אינם שקולים כנגד הגסות, הרישעות ואיבוד צלם־אנוש שהחלו להתגלות אצלו לאחרונה. רבים הם, לחרפתנו, החיילים והקצינים, בסדיר ובמילואים, התומכים בו עתה. זהו פרי הבאושים של התמשכות המילחמות, התחזקות מעמדו של הקצין המיקצועי והרקת הציונות מתכניה האוניברסאליים והמוסריים.

אולם רבים הם גם החיילים והקצינים, ואני בתוכם (משרת עדיין במילואים, בהתנדבות), שלא משלימים עם כך ואינם מוכנים לראות עוד את רפול (ואת מה שהוא מייצג) כמפקדם.

אם נותר ברפול שמץ של מצפון — עליו ללכת הביתה.

וכשנזכה, אם נזכה, בנפילת ממשלת הטימטום והרשע, תיבחן תנועת־העבודה בראש ובראשונה בכך, שתפעל להסרת אות־קין שהדביק רפול בצה"ל ולחידוש כוחו וחוסנו המוסרי האמיתי.

דב ירמיה*, מהדיה

* דב ירמיה היה מפקד חטיבה בצה"ל והצטיין בקרבות הצפון.

חכמי הכנסת, היזהרו בהאשמותיכם!

מילות־גנאי, מן הגסות שבמילון ואף מן הסוג ש־מילונאי יסרב לכללן במילון, בין עסקנינו לעמיתיהם לעסקונה, לרבות שרים בשבתם סביב שולחן הממשלה — למקובלות היו. גם להטחת החשדות בפלילים כלפי עמיתים לספסל נבחרי־הציבור הרגילו אותנו. אבל פניה־בכתב אל היועץ המישפטי לממשלה, למען ייזום העמדתו של ח"כ־עמית לדין פלילי, ולמען הנעת הכנסת לנטילת חסינותו לשם סלילת דרך שפיטתו — זהו חידוש במילחמות חברי „הבית הגבוה".

והחידוש מרתק פי כמה, בהיות ממציאו פרקליט מלומד, הניגש למלאכת הפניה ללא לקוח־מרשה. ח"כ אורי אבנרי סיפק חומר־בהפצה לעשרות ישראלים, וב־ראשם חברי־הכנסת כולם, בסוגייה אשר סיווגוה גורמי־שילטון כמסווגת־חסוייה, מטעמי ביטחון־המדינה, לפי הגדרתם. בצינור ההפצה הגיעו הדברים לידיעת עתונאים אמריקאים, והם פירסמו אותם. לא כאן המקום להעריך את מוען איגרת ההפצה ואת מעשהו, לא לשבח ואף לא לגנאי. אלא יצירת בילבול יצרים ומושגים, מצד מקטרגים ומסיתים הסתה פרועה, ובילבול תורם גם מן הצד־שכנגד, מחייב הבהרות־צינון.

■ ■ ■

הצנזורה, שהיא צבאית וכפופה לרמטכ"ל, עודה יונקת קיומה וגידור סמכותה מ„תקנות הגנה שעת חירום" משנת 1945. לגבי פירסומים היא משמשת הגנה על ישראל וביטחונה ושלום הציבור.

הצנזור קובע אלו סוגי חומר יוגשו לו לפני פירסומם, והוא רשאי לאסור חומר כזה לפירסום כליל, או חלקית, או לעכב פירסומו. המפר הוראת הצנזורה, ייאשם בעוון.

שימו־לב: הצנזור, מתוך שיקול משלו, קובע אלו מיגבלות, במיקרה מוחשי שלפניו, דרושות לשם השגת יעדי הצנזורה הנ"ל, והוא קובע, תוך חופש שיקול, אלו מיני חומר־לפירסום־בכוח יוגש לו לבדיקה. כלומר: ברצותו יסתפק בהגשת ידיעות או מאמרים וכיו"ב על מידע צבאי מובהק. ברצותו ירחיב, ביום בהיר אחד ואף ללא הנמקה, את היריעה, כדי כלילת רשימות ביקורת על הצגות או ספרים בחומר הטעון הגשה.

כמובן, אפשר להשיג על דברו באוזני הרמטכ"ל. אבל לא זו בילבד שהסיכויים להצלחה קלושים, אלא עד הכרעה אחרת, דבר הצנזור הינו ונשאר צו־עשה או צו־אל־תעשה מחייב. וזעירים מאד גם סיכויי ההצלחה של עתירה לבג"ץ, באשר לצנזור עומד חופש שיקול הדעת בכל, ואם כך על העותר להוכיח שרירות לב המשיב, חריגה בולטת מסמכותו, או מניעים פסולים, אישיים או אחרים, כלפי העותר.

אמת — נכון הוא שלגבי העיתונים היומיים הוקפא יישום הוראות אלו, אם כי ללא ביטולן בדרך חקיקה, בתוקף הסכמים, החל משנת 1950, בין שר־הביטחון לוועדת עורכי עיתונים אלה, ותחתן הונהג הסדר אחר. אבל ביסודו המהותי חלות גם כאן אותן מגמות.

ועל הכל — מאותו הסכם נהנים היומונים בילבד, ועל כל כלי־התיקשורת האחרים וכל חפירסומים והמפרסמים האחרים חלות התקנות המנדטוריות במלואן ובכל היקפן וחומרתן. ומשום כך למותר הוא לתאר את דינו של הפירסום שבלבוש איגרת שהופצה בשרשות עותקים. וכאמור — למסקנה זו צריך להגיע אף הקרוב להשקפותיו של המפרסם בנושא הפירסום, ובמגמתו לסכל אורח החשיבה השילטונית לגבי חיפוי על עצם המיכלול וקריאת דרור־למעשה לעבריין ולסוג עבירתו.

והרי בגישה החמורה והמזיקה של השילטון, החל ברמטכ"ל ושר־הביטחון וכלה בצנזור, אפשר להילחם רק מתוך הכרה בדין הקיים, ורק בדרך זו מותר ואפשר לייחל הן לסילוק תופעות מכוערות אלה ודומיהן, והן לשינוי יסודי של כלל דיני הצנזורה.

■ ■ ■

המתחרים זה בזה בהעשרת אוצר הגסות המילולית, כלפי המפרסם, וביחוד המבקש לגייס גם את היועץ המישפטי לממשלה בשביל מסע זה, מתכחשים, או מעמידים פני מתכחשים, לדין אחר, והינו דין חסינות, בהיותו המפרסם חבר־כנסת.

יטען תמים או מיתמם, כי מדובר לעת עתה רק בייזום הנעת הכנסת לנטילת החסינות. ברם אין שחר לטענה זו: ח"כ אבנרי לא חטא — מתוך הנחה כי בכלל חטא — לאו דווקא במישור האישי או במישור מנותק מפעילותו הציבורית, אלא גם במפורש ובמוצהר, וגם מבחינה מהותית־אובייקטיבית, בגדר מאבק ציבורי שלו, ובהמשכת מאבק בנדון שבו החל, עוד לפני־כן, מעל במת הכנסת. ואף לו עשה אשר עשה מחוץ לכותלי מישכן הכנסת, ואין נפקא מינה.

כאן חל, איפוא, סעיף 1 לחוק החסינות, לפיו „חבר הכנסת לא ישא באחריות, פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה מישפטית", לא רק „בשל הבעת דעה בעל־פה או בכתב", כי אם אף „בשל מעשה שעשה, בכנסת או מחוצה לה, אם היו ההצבעה, הבעת הדיעה או המעשה במילוי תפקידו," ואף בזה לא סגי כי אם „או למען מילוי תפקידו, כחבר הכנסת."

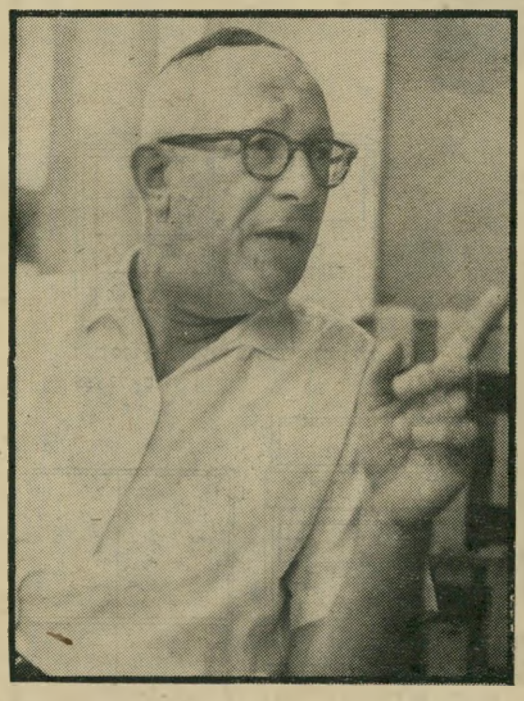
בעל האיגרת, ח"כ אבנרי, הינו בחזקת נקי מכל רבב!

לשון אחר: בגדר תחולת הוראה זו, בדבר חסינות מהותית־מוחלטת, ייהפך דבר, לרבות „מעשה", וללא הגבלה, אשר בו יפליל את עצמו אדם אחר — לעין דבר־בדין בהיעשותו בידי ח"כ. ואכן לא כתוב „לא יעמוד לדין", אלא „לא ישא באחריות", כלומר, כאילו הצדק איתו, להבדילו מאחרים.

העמדת ח"כ לדין תיתכן רק בשל עבירות אחרות — לגבי תביעות לפי דיני ממונות, ללא התערבות הכנסת, ובפלילים, רק אחרי נטילת החסינות, ורק היועץ המישפטי לממשלה רשאי לעתור להחלטה כזאת של הכנסת, בצירוף טיוטא לכתב האישום המיועד.

ושוב, ייאמר גלויות: ככל דיני החסינות, כן שבעתיים סעיף 1 לחוק החסינות, זועקים לשינוי יסודי, בכיוון קיצוץ כנפיים מרחיק־לכת — כפי שדרשתי לא פעם. ומשינוי נרחב זה תצמח ברכה גם בכיוון ההפוך. למשל: הנפגע בעלבונות מזעיזים, מפי ח"כ כלפי עמיתו, כגון „סוכן אש"פ", „גובל בבגידה", וכיו"ב, שאינו יכול, היום, ליזום כל הליך מישפטי, למשל פיצוי נזיקין אזרחיים ושפיטה פלילית נגד מגדפו, מפיץ־דיבתו־רעה, יהיה רשאי, ומוסרית אף חייב, לכפות בירור שיפוטי. כל זה נכון. אבל השגת המבוקש לא תיתכן אלא על בסיס הצגת המצב כהוויתו, לדאבון לב.

ומצב הדברים דעכשיו חדמשמעי הוא: בעל האיגרת הינו בחזקת נקי מכל רבב!

יעקב ג'מס רוזנטל*, ירושלים

* יעקב רוזנטל, מישפטן יוצא גרמניה, מומחה לחוקי הכנסת, היה שנים רבות הכתב הפרלמנטרי של „הארץ".

כנגד

אוהב ילדים מכל הגילים.

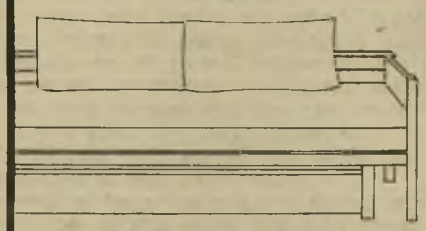
פרסום סיפל

רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המושלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.
יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוניות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

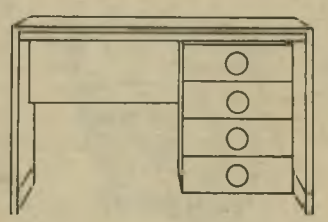
רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה בדגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.
כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, ארום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.
רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים. שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

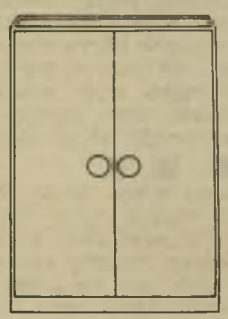

דגם 226 — ספה כפולה
190×57.6×70 ספה תחתית 70×25×190.

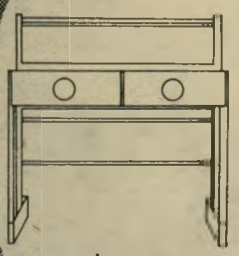
דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
120×72×55.

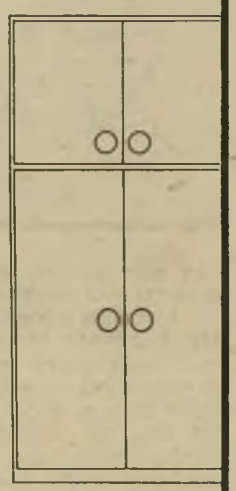
דגם 200 — ארונית
עם דלתות 30×90×90.

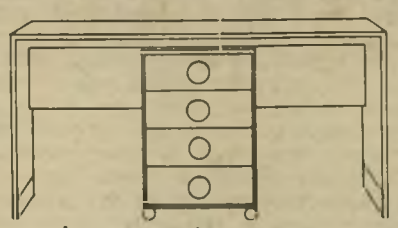
דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 60×92×82.

דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 55×72×90

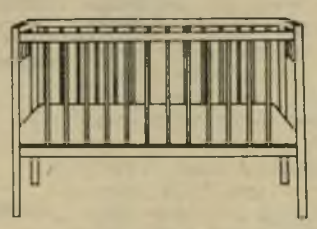

דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 60×180.5×134.

דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
150×72×55.

דגם 214 — ארונית עם מגירות
45×30×40.

דגם 59א׳ — מיטת תינוק
בשני גדלים: 60×90×120, 60×90×140.

סוכנויות כל גיל: תל־אביב: דיזנגוף 201. חיפה: הרצל 32. אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

פרק 3 בסידרה המנתחת הרכב השיכבה השלטת בכל תחומי החיים במדינה ואת מקומות הכוח שלה

כך זה התחיל

המחליטנים, ברובם המכריע, כבר נמצאו בארץ לפני מילחמת־העולם ה־שנייה. הם כבר פעלו „ביישוב הוותיק", או נולדו והתחנכו באותה תקופה. חשוב להכיר את הנסיבות שבהן התגבשו כעוצ־מה המכרעת, השלטת בישראל עד עצם היום הזה.

אגדות רבות אופפות את תקופת „ה־יישוב". רבות מהאגדות הללו נוצרו באורח מודע ומכוון על־ידי המחליטנים עצמם. שליטתם המוחלטת בהכוונת דעת־הקהל איפשרה להם זאת. נהוג ללגלג אצלנו (ובצדק) על השיטות השונות לשיכתוב ההיסטוריה, הנהוגות בברית־המועצות. מה שנעשה כאן, בישראל, הינו חמור, עגום, ומגוחך לא פחות.

המיתוס הכוזב

ת ישעה מכך עשרה ישראלים לא נמצאו כאן לפני מילחמת־העולם ה־שנייה, או שהיו צעירים מכדי להבין את המתרחש סביבם, או שנולדו לאחר־מכן. מה הם יודעים, ברובם הגדול, על ה־תקופה ההיא?

קומץ חלוצים נועזים הגיעו לארץ לא־נושבת בסוף המאה הקודמת, והחלו ב־מלאכת־בראשית. בעיקבותיהם באו חלוצים נוספים אשר ייבשו ביצות, רקדו הורה, סללו כבישים, ייסדו קיבוצים, נאבקו על „עבודה עברית" ולחמו, מעטים מול רבים, נגד „הפורעים הערביים" והשילטון המנ־דטורי הבריטי. רוב החלוצים שהגיעו היו סוציאליסטים אדוקים, אשר יסדו את ה־הסתדרות, את תנובה ואת הפלמ"ח. המשק, בארץ־ישראל של היישוב, היה מבוסס על חקלאות. על רמת־המיסר מורה העובדה שבתל־אביב „הקטנה" לא נעלו דלתות, והחברה היתה שיוויונית להפליא. אומנם, פה ושם הגיעו גם כמה חנוונים פולנים ו„ייקים" תמהוניים, אשר ישבו בבתי־קפה, אך הם לא הצליחו להפריע ליצירה המופ־לאה והחלוצית של הבית הלאומי היהודי.

ליצירת המיתוס הכוזב הזה אחראית ב־עיקרה „תנועת העבודה". עתה, כשהגיע הימין לשילטון, קשה להניח שישתנה משהו משמעותי. אולי יתוספו כמה סילו־פים חדשים, המרוממים את חלקם של אצ"ל ולח"י במאבק לשיחרור לאומי, ואת חלקו של „הפועל המיזרחי" (שעמד ביסוד המפד"ל) בייבוש הביצות ובריקודי־ההורה.

מיתוסים אינם נוצרים בצורה מיקרית. המיתוס על „תקופת היישוב" נוצר בסב־לנות ובשיטתיות, רובד על גבי רובד, נידבך אל נידבך. הדבר מתחיל בסיפרי־הילדים, ונמשך בסיפרי ההיסטוריה ש־מלמדים בבתי־הספר. סיפרי־זיכרונות של פוליטיקאים שפרשו תורמים את חלקם. אלפי ראיונות בכלי־התיקשורת (נוסח אלה הם חייך ובית אבי) ורומנים למבוגרים ש־עניינם באותה תקופה, מסייעים אף הם ליצירת ההיסטוריה הכוזבת. רוב המחקרים „המדעיים" על אותה תקופה הם פרשה עגומה בפני עצמה: העובדות מצויות שם כמעט כולן בטורי־מיספרים אינטופיים, אך המסקנות, תחת שיפריכו את האגדות ה־רווחות, מחזקות אותן ומקנות להן מישנה־תוקף „מדעי".

המיתוס אינו תמים. הוא משרת יפה את המחליטנים בשתי נקודות חשובות:

- המיתוס מבהיר לעם מדוע סביר הדבר, צודק ונכון שהם, דווקא הם, יהיו המחליטנים.
- המיתוס מצדיק את טיב שיקוליהם של המחליטנים ב ה ו ו ה, בחינת „איזהו חכם — הלמד מניסיונו".

אין הכוונה לעסוק כאן בהרחבה ב־תקופת „היישוב" ובהפרכת כל האגדות. אך חשוב להבין את הנסיבות ההיסטוריות, שבהן בנו המחליטנים את בסיסי־הכוח שלהם, התלכדו וסילקו מהזירה כל מתחרה אפשרי. וחשוב לא פחות לברר מאילו רבדים חברתיים ב תו ך היישוב הוותיק באו המחליטנים של אז — שהם, עדיין, גם המחליטנים של היום.

האנשים המחליטים על גורל העם והמדינה הם בדרך־כלל מבוגרים, אשכנזים וותיקים בארץ. לא היה זה הכישרון, דווקא, שהציב אותם בצמרת. הם נמצאים שם מפני שנמצאו בזמן הנכון במקום הנכון, או משום שנולדו להורים הנכונים. המקום הנכון היה — ארץ־ישראל. הזמן הנכון — שנות השלושים. ההורים הנכונים — פרדסן, תעשיין או קיבוצניק. המחליטנים התגבשו ככוח מלוכד לפני ארבעים שנה. מאז ועד היום — הם בצמרת.

מאת **שלמה פרנקל**

מי בנה את הארץ?

ה דימוי של הישראלי הוותיק, כמי ש־חובש כובע־טמבל, אוחז בטוריה ו־משקה פרדסים, מסולף וכוזב. רק חלק קטן מבין אנשי היישוב הוותיק עסקו בחק־לאות. בשנת 1936 היו בארץ 11,840 חברי קיבוצים, 15,740 חברי מושבים ומושבי עובדים, ו־59,530 התגוררו במושבות. אך רק מחציתם של אלה האחרונים (במושבות כגון פתח־תיקווה, רחובות או ראשון־לציון) עסקו בחקלאות. בערים התגוררו לא פחות מ־315,000 אנשים. כלומר: רק כ־15% מבני היישוב הוותיק עסקו בחקלאות, ב־1936 לא נבחרה מפני שהיא „נוחה" ל־טיעון: בשנת 1931 התגוררו 83.3% מה־יהודים בארץ בישובים עירוניים, וב־1945 — 84.6%.

מי שמזיל היום דימעות־שליש על ה־בריחה מהייצור, ומתגעגע לבן־דמותו ה־עירוני של מחזיק הטוריה, הלוא הוא פועל־החרושת ידוע־העמל־והיזע „מן הימים ה־הם", מוטב שיעיף מבט במיספרים הבאים: בסוף שנת 1926 הגיע מיספר „הפועלים" בארץ ל־25,000 מתוך אוכלוסייה של 150,000 יהודים. בסוף 1937 היו 107,000 „פועלים" מתוך אוכלוסייה של 415,760 יהודים, ובסוף 1939 היו 120,000 „פועלים" מאוכלוסייה של 474,000 יהודים. המרכאות הכפולות המעטרות את המילה „הפועלים" אינן מיקריות, משום שמיספרים אלה כול־לים גם חברי קואופרטיבים, קיבוצים ו־מושבי עובדים. כמחצית מהמועסקים ה־יהודים בארץ בשנות השלושים עסקו ב־מיסחר, בשרותים ובמיקצועות חופשיים, ולא פחות מ־5.7% מהיהודים התפרנסו מ־ריווחי־הון.

עם אוייב כזה — מי צריך ידידים?

א רץ ישראל של היישוב הוותיק לא נבנתה כולה על־ידי ההסתדרות, ה־קיבוצים וההון הלאומי. דווקא ההון הפרטי שיחק את התפקיד המכריע.

שמונים עד תשעים אחוזים מן ההון שהגיע ליישוב הוותיק ב־שנות העשרים והשלושים היה פרטי.

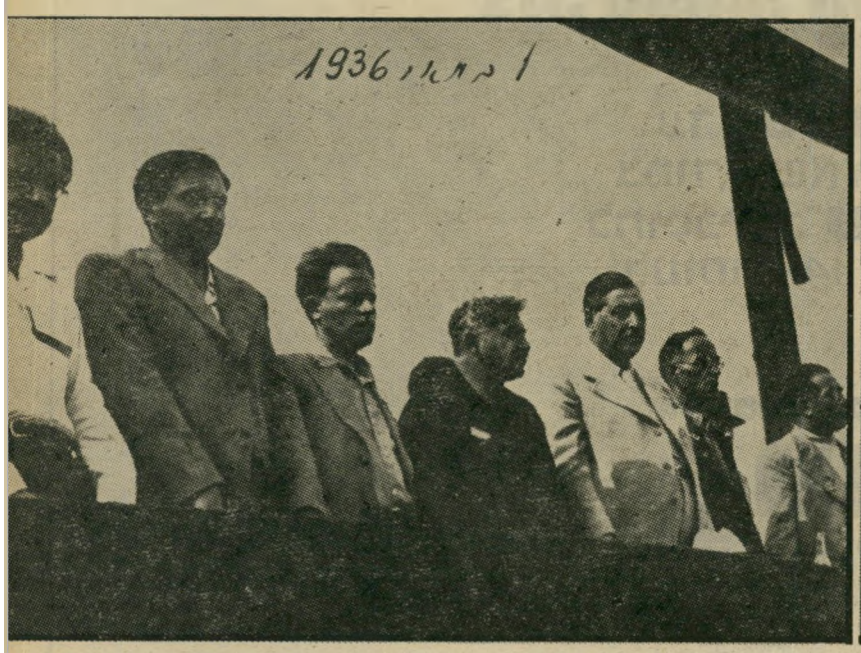
רוב החקלאות, וכימעט כל התעשיה והמיסחר, היו נתונים בידיים פרטיות.

מדוע, אם כן, נוצרה התמונה המסולפת שיש לרובנו הגדול על אותה תקופה?

ראשית, מפני שההיסטוריה הרישמית וגם הבלתי־רישמית נכתבה על־ידי הנהגת „תנועת העבודה" ועושי־דברה. אם היתה זו „תנועת העבודה", שבכוחות עצמה הקי־מה את התשתית „למדינה שבדרך", כי־אז טבעי הדבר ומובן שהנהגת התנועה הזאת תופקד גם על המשך העשייה (בדיוק כשם שסטלין „זכאי" לשלוט כשמסלקים כל זכר לטרוצקי מן ההיסטוריה הרישמית).

ושנית, עד כמה שמוזר הדבר, נוח הסבר זה של ההיסטוריה גם להון הפרטי. בנקאים, פרדסנים ותעשיינים אינם מעונ־יינים באמיתות היסטוריות, אלא במזומ־נים. ככל שידע הציבור פחות על השפעתם המכרעת בקביעת המדיניות — אז והיום — יוכלו להמשיך ולהפעיל את השפעתם ו־עוצמתם באין־מפריע. מי יכול לבוא אלי־הם בתלונות על התרחבות הפער הכלכלי ועל ריכוז ענפים כלכליים שלמים בידי

(המשך בעמוד 52)

שנות השלושים: המנהיגות האזרחית (ד'זנגוף וקמיני) והפועלית (כצנלסון וחברים)

בנק טפחות ממשיך לתת יותר!

מבצע המענק המוגדל בכל הבנקים הסתיים,
וכשנמוג הערפל מתברר:
בנק טפחות ממשיך לתת יותר!

עד **20% מענק מיידי**
צמוד, נושא ריבית ופטור ממס
לחוסכים ב"**טפחות עד 120**"
לעומת 14% בתוכנית הרגילה.

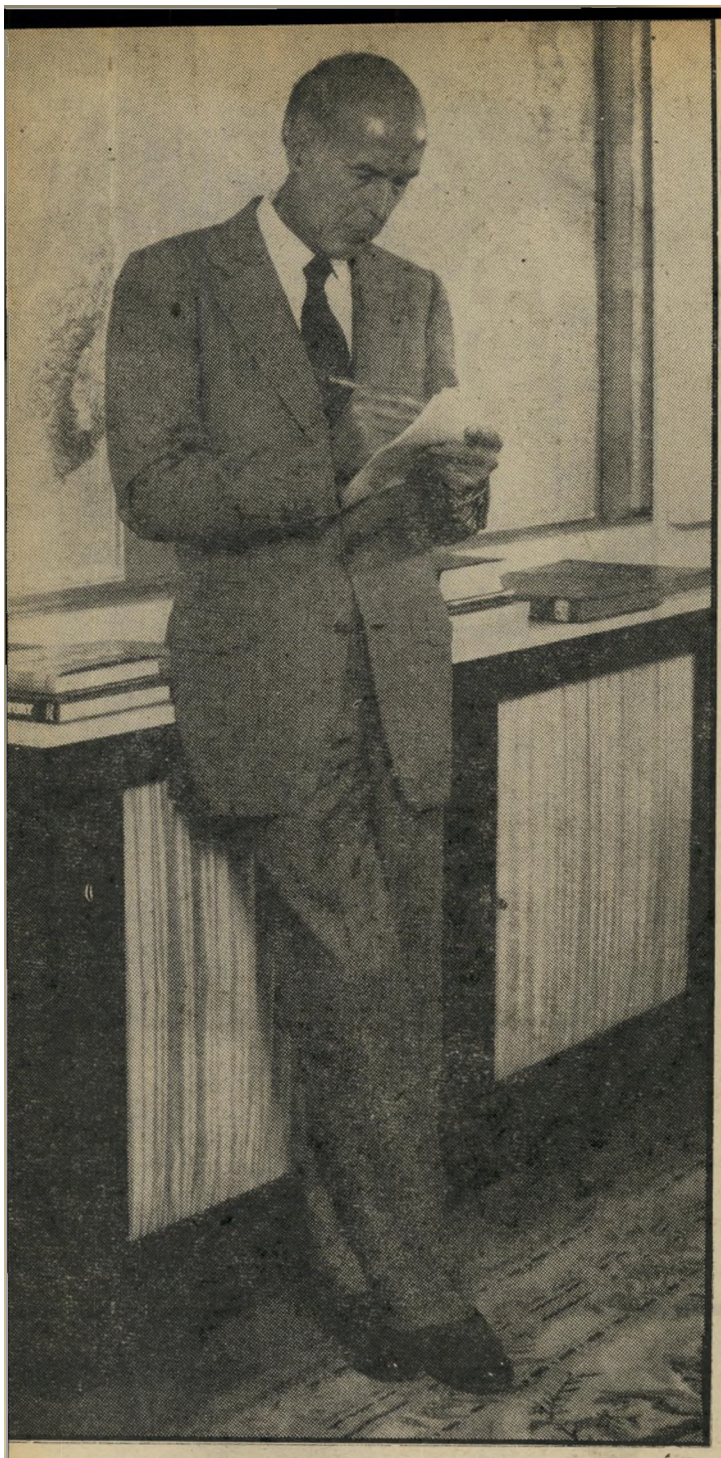
אל תסתפק בפחות - חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

ירושלים רח' הלני המלכה 9 ● רח' צארן 59, ככר דוד טנה. ● מרכז "כלל" רח' יפו 97 **תל-אביב** רח' החשמונאים 123. ● רח' פרישמן 42. **חיפה** רח' פל ים 9, בית צים ● רח' אחד העם 15 **באר שבע** רח' מצדה מרכז הנגב. **אשדוד** מרכז מסחרי ד', רח' מ. ח. שפירא. **נתניה** רח' הנוטע 16 (סמ"לנסקי 13) **נצרת-עילית** מרכז מסחרי חדש של שו"פ. **אילת** רח' האלמוגים 215/3

אנשים בעולם

ג׳יסקאר ד׳אסטן: יהלומים עם ריח

מי אמר שלכסף אין ריח? בשעתו הרס השבועון הסאטירי הברווז הכבול את תדמיתו הטהורה של שאבאן דלמאס, כשגילה את פרשת התחמקותו ממס־הכנסה של ראש ממשלת צרפת לשעבר. עתה מבאישה תגליתו החדשה את ריחו של הנשיא הנוכחי ז׳יסקאר ד׳אסטן (בתמונה משמאל). נראה כי הגילויים בדבר היהלומים שהעניק לו ה״קיסר״ בוקאסה (בתמונה מימין, בימי זוהרו על כיסא מוזהב) יעמידו את צרפת כולה באור מגוחך, מה עוד שד׳אסטן אינו אהוד בארצו זמן ניכר.

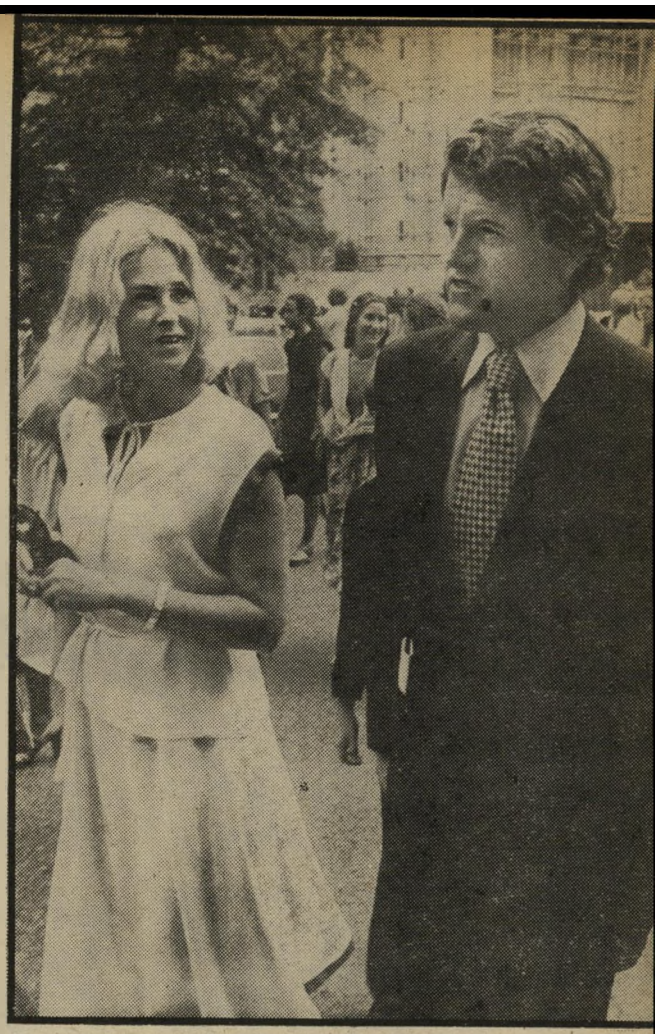
המלכה אליזבט נגד אחותה הנסיכה מרגרט

מרגרט בת ה־49 החליטה למסד את יחסיה האינטימיים עם זמר הפופ, רודי לוולין. חמש שנים התנהל הרומן בסתר. עם תום האבל הרישמי על מות לורד מאונטבאטן, הודיעה מרגרט (הנראית משמאל בלוויתו) למלכה (מימין) על כוונתם להינשא. תשובת המלכה אליזבט: „לא ולא!״ והסיבה — הוא צעיר ממנה ב־17 שנים.

אנשים בעולם

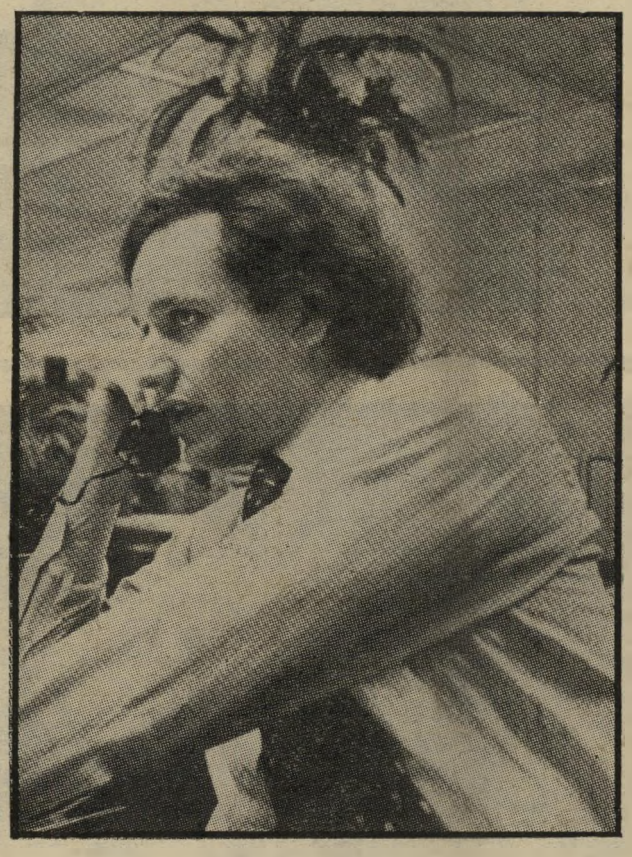
ג'ואן קנדי – בדרך חזרה

„איני פוחדת יותר מן הבית הלבן!" הצהירה ג'ואן קנדי כשהופיעה לאחרונה בציבור יחד עם בעלה טדי (בתמונה מימין) בחגיגית בית־הספר שבו לומד בנם הבכור טד. כך סימנו הסנטור ואשתו את ההת־חלה הפרטית של המירוץ המשותף לנשיאות, אחרי שבמשך כמה שנים היו בנפרד. מאז נישאו, ב־1958 (בתמונה משמאל) ספגו מכות מיש־פחתיות מלבד הירצחם של שני האחים, ונישואיהם התפרקו, אם כי מעולם לא התגרשו.

סטפאני פאוארס: חתולים חשובים יותר מבני אדם

חייה הפרטיים חשובים לה יותר מן הקאריירה, וחיות — יותר מבני־אדם. כזאת היא סטפאני פאוארס בת ה־36, חברתו לחיים של ויליאם הולדן, המשחקת שוב בסידרת טלוויזיה חדשה כאשה סכסית, מול רוברט וגנר. כבעבר, היא מעדיפה לעסוק באמנות אכ־סוטית, ללמוד סינית, לטפל בזנים נדירים של ציפרים ובחתול הסי־אמי שלה (בתמונה), ולא לרדוף אחר תפקידים מיוחדים המרחיקים אותה מהולדן ומתחביבם המשו־תף — בעלי־חיים.

מי מפחד מבוב וודוורד?

חצי מהצמד האחראי לגילוי פרשת ווטרגייט, בוב וודוורד, מאיים שוב. הפעם מכין העיתונאי תחקיר על בית־המישפט העל־יון בארצות־הברית, המטריד את מנוחתם של כמה מן הדמויות המרכזיות של עולם החוק האמריקאי. מי שמתואר על־ידי חבריו בוושינגטון פוסט כ„חית עבודה", מפחיד גם בחייו הפרטיים. הוא גרוש כבר פעמיים, כשבתו מנישואיו השניים רק בת 3. עתה הוא מאיים לרשת את מקום עורכו של העיתון, בן ברדליבן.

כריסטינה וסרג'יי: מסמרפוזה בפאריס

מזמן לא נראו מאושרים יותר מבני־הזוג קוזוב בפאריס. רחוק מן הקומונה הרוסית מתלבש לו סרגיי במיטב אופנת העילית של פאריס, כשכריסטינה בשמלה לבנה חצי שקופה. כך הופיעו בני־הזוג לאחד האירועים החברתיים המהודרים ביותר שידעה פאריס בעת האחרונה, הופעתו של בארשניקוב הרקדן, שהוקדשה למטרות צדקה.

איזבלה ומרטין: הזוג החדש

פעמוני החתונה צלצלו לשחקנית איזבלה רוסליני, בתם של אינגריד ברגמן והבמאי רוברטו רוסליני, שנישאה לבמאי האמריקאי מרטין סקורסיזה.

אמנדה ליר: המחשוף שחשף

הקוקסינל המפורסמת ביותר בעולם, ואולי גם היפה ביותר, הצליחה להדהים בנשיותה את קהל היפים והיפות, כשלמסיבת קבלת־פנים שנערכה לרגל הקרנת הבכורה של אפוקליפסה עכשיו בפאריס, הופיעה בשמלה מיוחדת במינה: עם כל צעד שעשתה, חשפה השמלה שד אחד, אך אף פעם לא שניים. היא היחידה שנענתה ברצינות להזמנת המארחת ויואן ריד שאמרה: „לבוא חשוף כיד הדימיון!"

פולנסקי וקינסקי: הזוג המוזר

מאז שיחקה נסטסיה קינסקי תחת שרביטו של רומן פולנסקי בטס, היא אינה משה מצדו. בתו של השחקן קלאוס קינסקי יפה להפליא וצעירה יחסית לפולנסקי, אך גם העובדה שהבמאי צפוי למאסר בפועל בארצות־הברית, אינה מעיבה על האושר באירופה.

חדש בארץ

OMSA

OMSA
אומסה
12 Den extra extra fine

גרבי מכנס המעוצבות
בשיא העדינות

OMSA
גמישה וחיננית עם

גרבוני "אומסה" תוצרת איטליה בכל החנויות בארץ

אנשים

■ מישלחת הכנסת, שחזרה בשבוע שעבר מוונסואלה, עדיין ממשיכה לספר בדיחות על חברי־המישלחת. איש המפד"ל **אברהם מזמד** („אברמל") למלמד היתה בקאראקאס בעייה. האוכל היה מצויין, אך רובו טרף. מלמד ידע שכאשר מציעים לו דג, אם הוא גדול הוא מותר באכילה, אך אם הוא קטן, יש חשש שהוא טרף. הבעיה של מלמד היתה כאשר הוגשו הדגים פרוסים. מספר ח"כ **יוסי שריד**, שהשתתף אף הוא במישלחת: „מלמד היה מסתכל על פרוסות הדגים, אימר: 'זה מוכרח להיות דג גדול, וטורף את הדג.'"

■ אגב, מלמד נתקל בבעיה כאשר היה צריך לנאום בכנס, מאחר ולא ידע אף אחת מהשפות שהיו מדוברות בו. הוא מצא לכך פיתרון, והעניק את הזמן שיועד לו לחבר אחר של המישלחת, ח"כ **גוסטב בדיאן**.

■ חברי המישלחת התגוררו במלון־דירות מפואר. בכל דירה עמדו לשרותם מקרר, בר ומכונת־כביסה. את מכונת־הכביסה ניצל יושב־ראש המישלחת, **חיים קורפו**, שכיבס את בגדיו במשך שעות ארוכות בכל יום, ותלה אותם לאורך החדר להתייבש.

■ בעיית־כביסה אחרת היתה לגוסטב בדיאן. על החליפה היחידה שהביא עימו לכינוס היה כתם. בדיאן הביא איתו מהארץ תכשירים שונים, ביניהם תכשיר להסרת כתמים, וגם תכשיר למניעת זיעה ברגליים. בטעות הוא ריסס את הכתם בתכשיר למניעת זיעה־הרגליים, והיה צריך אחר־כך לשלוח את החליפה לניקוי.

■ כשנשאל השבוע ח"כ **משה שמיר** על תפניותיו הפוליטיות הרבות בשנים האחרונות, מהשמאל הקיצוני של השומר־הצעיר עד לתנועה הימנית־קיצונית התחיה, השיב: „המציאות השתנתה, אני נשארתי במקומי."

■ ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, אירח בשבוע שעבר את העיתונאי העולה מארגנטינה, **יעקב טימרמן**. טימרמן סיפר לקולק כי בעת הבחירות לעיריות בישראל, כשהוא ישב בכלא בארגנטינה, ערכו האסירים, כדי לשעשע את עצמם, קלפי בין כתלי הכלא, והוא, טימרמן, הצביע עבור קולק.

■ בקבלת־הפנים שערך קולק בסוכת־העירייה, שמו רבים לב לכך שהוא הקפיד לחבק בהתרגשות רבה את הפאטריארך **בזיליום**, ראש הכנסיה היוונית־אורתודוכסית. כאשר נשאל קולק אחר־כך לפשר היחסים החמים ביניהם השיב: „אני מבכר לחבק את היוונים־האורתודוכסים מאשר את האורתודוכסים היהודים, המאשימים אותי בהתייוונות."

■ לח"כ־הליכוד החיפאי **מאיר כהן** נגרמה בשבוע שעבר הפתעה. הידיעה כי מזכיר מועצת־פועלי־חיפה, הח"כ לשעבר **משה ורטמן**, עומד לצאת השבוע לטיול בגרמניה, על חשבון מועצת־הפועלים. זהו טיולו השלישי השנה. ורטמן נוהג להפקיע לעצמו את ההזמנות המגיעות מאיגודים מיקצועיים בחוץ־לארץ לוועד־עובדים חיפאיים. כהן ניסה למנוע את נסיעתו של ורטמן, ושיגר לו מיכתב דחוף בנידון. התשובה שקיבל כהן מוורטמן היתה: „אני נמצא ערב נסיעה לחוץ־לארץ. לכן אין לי זמן לעסוק בבעיה שהעלית. כשאשוב, אטפל בנושא."

■ המלחין והמנצח **עמוס מדר** חוטא לעיתים גם בכתיבת שירים. לפני חודשים אחדים כתב שיר בשם שיר תפילה, שבו שיבח את נשיא־מצריים, **אנוור אל־סאדאת**, על יוזמת־השלום שלו. טגן־ראש־הממשלה **יאיר ידין** לקח עימו את השיר של מלר למצריים ונתן אותו לסאדאת. השבוע הגיע למלר מיכתב אישי מאנוור אל־סאדאת, שבו מזמין סאדאת את מלר לנצח על תיזמורת קאהיר, בקונצרט חגיגי שייערך במצריים בחודש מארס הקרוב.

■ הסיפור הבא מתגלגל מאז ביקורו של נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, בחיפה, בחודש שעבר. בארוחת־הערב החגיגית, שנערכה במלון דן כרמל לכבודו של סאדאת, ישבה **הולי לנדאו**, אשתו של שר־התחבורה **חיים לנדאו**, ליד אחד מעורכי העיתונים המצריים. במהלך הארוחה היא נכנסה עימו לשיחה והתעניינה ברמת מחירי המוצרים במצריים. האיש סיפר לה כי מחירו של עיתון מצרי הוא שלושה פיאסטר. הסכום לא אמר דבר לגברת לנדאו ועל מנת להמחיש אותו, סיפר לה העורך המצרי, כי מחיר ביצה במצריים כפול ממחירו של עיתון ומגיע לשישה פיאסטר. הגיבה על כך הגברת לנדאו: „טוב, כולם יודעים שאצלכם במצריים הביצים נורא קטנות!"

■ לשר־התחבורה **אהרון אבו־חצירא** יש הסבר לכל הבעיות של שר־האוצר, **שימחה ארליך**. אמר השבוע אבו־חצירא: „עם ארליך הכל בסדר. הוא שר־אוצר טוב, חבר־מיפלגה נאמן ואפילו מדבר עברית. הצרה שלו היא שהוא חושב בפולנית."

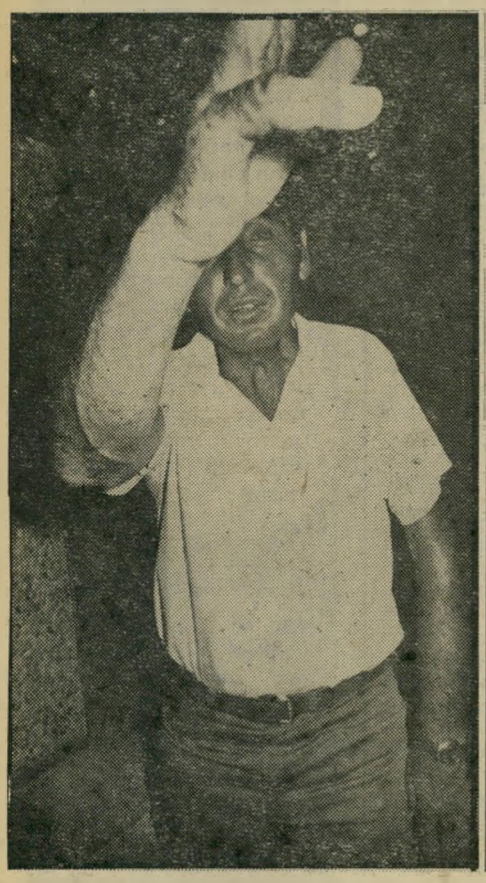
■ אגב, אבו־חצירא מגדיר את ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, את ארליך ואת מנהיג מיפלגת־העבודה, **שמעון פרס**, בשם „המיגזר הפולני".

■ חנות־הספרים הירושלמית המפורסמת אריאל החליפה בשבוע שעבר בעלים. נראה כי להחלפת הבעלים יש משמעות גם לגבי הספרים שיימכרו בה. החנות, שבעליה הקודמים היה **נפתלי רז**, מנהיגי שלום עכשיו, נרכשה על־ידי **יהושע שילה**, איש גוש־אמונים. שילה כבר הבטיח כי החנות, במתכונתה החדשה, תמכור ספרים על „ארץ־ישראל".

■ העיתונאים האמריקאיים אינם אוהבים כל־כך את שגריר ישראל לאו"ם, הד"ר **יהודה בלום**, ואת הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק, **פנחס קידר**, ומכנים אותם בלצון: „השמן והרזה." בלום הוא צנום־גוף, וקידר הוא בעל גוף מלא.

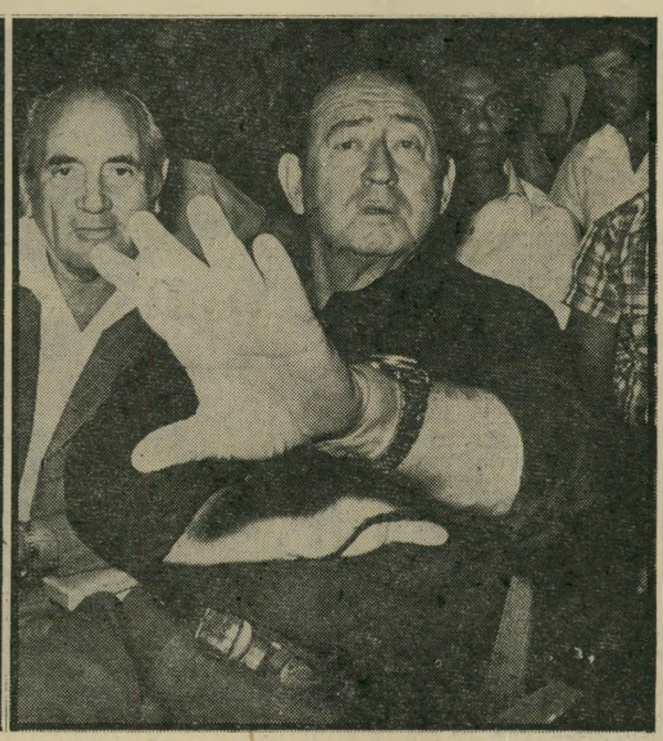
■ קידר הופיע לפני ידידי ההסתדרות בארצות־הברית והודיע להם, כי הממשלה ערמדת לסגור את קופת־החולים. רק אחרי שפרצה באולם סערה, התנצל קידר ואמר: „אני לא ידעתי שקופת־חולים שייכת להסתדרות."

חדר המישלחת הישראלית דמה למכבסה.
מלמד אוכל דגים ושמיר נשאר במקום

מאיר הר־ציון השתתף בכנס־הייסוד של מיפלגת התחייה, וגם הוא ניסה שלא להתבלט. לשם כך לא נכנס כלל אל תוך האולם, אלא ישב בחוץ. כאשר התגלה על־ידי צלמים, ניסה למנוע מהם לצלמו. הר־ציון, שהוא תומך נלהב של התנועה, לא חתם עד כה על אף קריאה רישמית שלה, והפעילות כולה נעשית בשם אשתו רותי, שהיא אוהדת התנועה.

אברהם יפה האלוף (מיל'), יושב־ראש מועצת־המנהלים של רשות־שמורות־הטבע, היה אף הוא אחד המוזמנים לכנס־הייסוד של מיפלגת־התחייה שנערך בשבוע שעבר. יפה סירב לעלות לבמה וישב בקהל, ולמרות שהיה חבר כנסת הקודמת מטעם חוג נאמני ארץ־ישראל השלמה, הוא ניסה למנוע בעד הצלמים, אשר גילו אותו, לצלם אותו.

לורנס אוף אולבייה אוכל שווארמה בבאר־שבע,

ומי היה קונה מכונית משומשת משימעון פרס?

■ נראה כי אחת מעובדות הקונסוליה בניו־יורק, **שרה פרנקל**, מי שהיתה כתבת קול ישראל לענייני מיפלגות, ומעריצה מוצהרת של ראש־הממשלה, עושה חיל בניו־יורק. שרה מלווה את הקונסול קידר לכל מקום, ובכל מקום שקידר אומר דבר־מה שלדעתה אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות ממשלת־בגין היא מפסיקה אותו ומתקנת את דבריו.

■ הכתב לענייני מיפלגות של מעריב, **משה מיוזלם**, הוא ידיד אישי של שר־האוצר שימחה ארליך. כאשר חזר ארליך ממסעו הממושך בחו"ל קיבל מיוזלם את פניו בהצהרה: „אני בטוח שלא הבאת בכיס הרבה הרצלים אבל בגין אחד בטח יש לך בכיס."

■ הפירסומאי **דויד אדמון**, שהוא מראשי דור־ההמשך במיפלגה הליברלית אינו יודע מי הפסיד יותר מהחלטתו של שימחה ארליך להישאר בתפקיד שר־האוצר — שר־האנרגיה **יצחק מודעי** או ח"כ **יגאל הורביץ**, שראו את עצמם כמועמדים לרשת את ארליך. אבל בדבר אחד הוא בטוח: „מי שהפסיד זה בטח גולדשטיין!" הסיבה: עוזריהם הקרובים של השניים נקראים בשם גולדשטיין: **אריה גולדשטיין** היה עוזר של הורביץ, כשכיהן כשר התמ"ת, ונשאר עד היום איש־סודו ו**פינחס גולדשטיין** הוא עוזרו ואיש־אמונו של מודעי.

■ כמו רבים אחרים התפעל גם המראיין **יעקב אגמון** מהופעתו של ארליך בתוכנית מוקד בטלוויזיה פסק אגמון בתום ההופעה: „ארליך הוא המפא"יניק האמיתי האחרון שנשאר במדינה!"

■ צלם־העיתונות **בן־עמי נויכמן** החליט לעבור לעיסקי־הארחה. בן־עמי, שהוא בנו של איש־עסקים עשיר בבראזיל, רכש מיסעדה ברחוב הירקון בתל־אביב כדי להפכה למקום־בילוי אינטימי. אך אין הוא יכול להתגבר על היצר העיתונאי שבו. בכל פעם שמזדמן למיסעדתו אורח חשוב, הוא רץ למצלמה כדי להנציח.

■ בעת אסיפת־הפרקליטים, שבה הוחלט על התפטרות כללית, העיר פרקליט מחוז הדרום, **מיכאל קירש**: „אנו אמנם מתפטרים, אך לא נפתח מישרדים שלחנותיהם גדולים כשולחנות פינג־פונג." בכך רמז לידיעה במדור זה, שבה סופר כי הפרקליט **יהודה יינשטיין** פרש מהפרקליטות ופתח לו מישרד פרטי, ובו שולחן גדול במיוחד.

■ השחקן **פיטר או'טול**, המשתתף בהפקת סידרת־הטלוויזיה הגדולה מצדה בארץ, שכר לו דירה בבאר־שבע, שם הוא מתגורר בין הצילומים בחברתה של יפהפיה מכסיקאית. שהתלוותה אליו בבואו לארץ. או'טול, שגילם בשעתו את תפקיד לורנס איש־ערב בסרט של הבמאי **דיוד לין**, נוהג לשוטט בשעות־הפנאי ברחובות באר־שבע. יום אחד הוא עצר ליד סטייקיה והזמין לעצמו מנת שווארמה. כשראה כי המוכר נועץ בו עיניים, שאל אותו או'טול: „אתה יודע מי אני?" השיב לו מוכר־השווארמה: „בטח, אתה לורנס אוף אוליבייה!"

■ באחד מימי חג הסוכות נסע הזמר **אריק איינשטיין** לירושלים, לבקר בסוכת ידידו, **אורי זוהר**. השניים גילגלו ביניהם שיחה. כאשר תמה אריק ושאל היכן נמצאת אשתו של אורי, **איליה**, השיב לו אורי: „היא עסוקה ברגע," והמשיך בשיחה. רק למחרת היום גילה אריק בעיתון כי איליה היתה בבית־החולים, וילדה לאורי בן חמישי.

■ בערב יום־הכיפורים צילצל זוהר לרבים מידידיו לשעבר החילונים, כדי לבקש מהם סליחה ומחילה על כל החטאים שחטא כלפיהם. רבים מהם לא הבינו איזה חטאים חטא אורי לגביהם וניסו להרגיעו, אבל הוא עמד על־כך שימחלו לו בפה מלא. מבעל הגלריה לאמנות **מיקי תיש**, ששכר מאורי את ביתו ביפו העתיקה, תבע ר' אורי זוהר הבטחה כי הוא לא יעבד בשנה הקרובה את גינת־הבית, כיוון שזו שנת שמיטה. „ומה יהיה אם הצמחים והשתילים ימותו? „תמה תירוש. „יום לפני שהם הולכים למות," הסביר לו אורי, „מותר לך להשקותם."

■ בליל־העלטה שירד על הארץ בשבוע שעבר ישב ראש־עיריית תל־אביב, **שלמה להט**, בסוכת־הענק שבנתה העיריה בכיכר מלכי־ישראל. כאשר השתררה חשכה בכל האיזור, הופעל הגנרטור של העיריה, שסיפק חשמל הן לסוכה והן לבניין־העיריה. שכל חלונותיו הוארו לכבוד החג. ראה זאת צ'יצ' ואמר: „תראו למה הגענו, שנקודת־האור היחידה במדינה היא עיריית תל־אביב!"

■ רעיונות מסוג אחר עלו בליל־העלטה בראשו של הפיזמונאי **דידי מנוסי**, שנותר לבדו בביתו אחרי שרעייתו, הגרפיקאית **צילה מנוסי**, יצאה לבלות חופשה בקיבוץ. דידי צילצל לכמה מידידיותיו, טען בפניהן שהוא מפחד להישאר לבד בחושך, וביקש שיבואו להחזיק לו את היד.

■ בוויכוח שהתנהל לאחרונה על אישיותו של יו"ר מיפלגת העבודה, **שימעון פרס**, טען אחד הנוכחים כי פרס מזכיר לו את נשיא ארצות־הברית לשעבר, **ריצ'ארד ניכסון**, שיריביו לחמו נגדו בסיסמת הבחירות „האם היית קונה מכונית משומשת מאיש זה?" שמע זאת **מולה כהן**, מפקד המישמר האזרחי לשעבר, וקפץ מיד ממקומו. „אני קניתי מכונית מיד שניה משימעון פרס!" הכריז מולה, וכשכולם נעצו בו מבטם המשיך: „והיא באמת ההקלקלה אחרי כמה ימים!"

■ קשה להאמין כי דווקא דובר רק"ח, **עוזי בורשטיין**, יתאמץ להוכיח כי הוא שומר על כשרות. אבל זה בדיוק מה שעושה עוזי, המציג לראווה לפני כל את תעודת־ההכשר על גבי בקבוק הסליבוביץ, שממנו הוא שותה ומכבד את אורחיו. הסיבה לכך אינה דווקא

דפנה שרוד (מימין), הציירת, החליטה לנצל את העובדה שבשכנותה מתגוררים עוד שני ציירים — דויד גרינברג, שהוא גם במאי־סרטים, וטלי עמרמי, ציירת ירושלמית שעברה להתגורר בתל־אביב. דפנה הציעה לערוך תערוכה שכונתית של ציירי הרחוב הצפון־תל־אביבי, והשלושה הציגו נחצר ביתו של גרינברג. שלושתם הם דמויות מוכרות מאד בבוהמה.

חנה לסלו השחקנית הגיעה באיחור למסיבה שנערכה באולפני־הטלוויזיה בהרצליה. היא ניגשה הישר לזרועותיו של המפיק שלמה פז. השניים הדגימו פוזות בריקוד הטנגו, בסיגנון ולנטינו. המסיבה הצטיינה במצב־רוח מרומם, כאשר האורחים מפגינים את כשרונם בריקודים.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

הפעם היה כחברתי אורח מצרפת, ידיד ותיק ומבין גדול בארוחות וביין. המסעדה זכתה למחמאותיו, ובמיוחד הביע פרנסוא את התפעלותו מיין "פטיט סירה". זהו יין אדום חדש ומעולה של כרמל־מזרחי, והוא התאים נפלא למנה העיקרית, צלי בקר ברוטב.

לא מכבר טעמתי עוד יין חדש של כרמל, "טינטה אמרלה", גם הוא יין שולחני אדום משובח. אני ממליץ על היינות האלה בפני כל אוהבי היין הטוב. כדאי לכם לזכור את השמות החדשים האלה.

פטיט סירה וטינטה אמרלה מיטיבים את הארוחות

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

אנשים

קא דתית. בורשטיין הביא את הבקבוק מהונגריה, שם ביקר עם מישלחת חברי־כנסת. כדי להוכיח את מידת החופש הדתי שהיהודים זוכים בו במדינה קומוניסטית זו, הוא מציג את תעודת ההכשר לפסח המודפסת בעברית על תווית הבקבוק, וחתומה בידי רבם של יהודי הונגריה.

■ השבוע יצא כעסה של מערכת במערכה, ביטאון ועד עדת־הספרדים, היוצא ל־אור בירושלים מזה כ־20 שנה, על רשות־השידור. עילת הכעס: תוכנית־טלוויזיה לזכרו של **אברהם** („סוראמללו הגדול") **ג'אנה שווילי**, שנפטר לפני חודש ימים. „כל הי אשכנזים גימגמו, פיטפטו וציטטו את המנוח, כדובר הפולקלור הספרדי," נכתב בבמערכת, „כל סברות־הכרס של **דן בן־אמוץ, שאול ביבר, חיים** („חיימקה") **לבקוב** ו**דן בי־רון** התייחסו למה שאמר או לא אמר המנוח, התאצמו להיות 'מעניינים', גילו אפסות וחיו על סוראמללו המת." רק שניים מבין משתתפי־התוכנית יצאו נקיים מזעם הביטאון הספרדי: „**רבקה מיכאלי** ו**שייקה אופיר**. עליהם נכתב שהיו מקוריים וש„ניכרו בהם דברי־אמת."

■ במיפגש שנערך בין אנשי־רוח לבין חברי־הכנסת שימעון פרס, הינחתה את האירוע השחקנית **בקי פרייס־שטט**. הסופר **עמוס עוז** לא נהנה מכך. כאשר יצא, העיר: „זהו עלבון לאינטליגנציה. שהיא תנחה אירוע כזה. אם עוד פעם אחת תנהל היא את הענייגים, אני לא אבוא!"

■ הסיפור האחרון על אחת הישיבות אצל השר **יצחק מודעי** עדיין משעשע את כל מי שהשתתפו בה. באמצע הישיבה ביקש מודעי ממזכירתו להשיג לו בטלפון את שר־הנפט המצרי. הוא דיבר איתו דקות אחדות, כשהשיחה מתנהלת על מישור של שאלות נימוסים וברכות בלבד. משהניח את השפופרת, אמר לדוברו: „עכשיו תוציא הודעה לעיתונות שדיברתי עם שר־הנפט המצרי, ושהגענו להבנה מלאה."

■ השופטת **הדסה בן־עיתו** גירשה השבוע מאולם בית־המישפט צופה, שישב בגדי־עבודה כחולים, כשחולצתו פתוחה עד לטבורו, והעירה שעוד מעט יבואו אנשים לבית־המישפט בבגדיים.

■ בעת הסיכומים במישפטם של הנאשמים בפיצוץ ביתו של השוטר **אלי מיכאן** בראשון־לציון, אמרה התובעת, **עדנה ארבל**, כי בית־המישפט בוודאי התרשם באיזו חברה מבלים הנאשמים, אחרי שעדי־ההגנה היו נאשמים בשוד ובהריגה. „שאל מי חברי, ותדע מי אני." הנשיא־התורן **דב לוין**, אשר ישב בדין, חייך ואמר: „לעיתים מלאכתה של התביעה נעשית בידי הסניגוריה."

■ מעריץ נלהב של שפת האידיש הוא השחקן **יעקב בודו**. אחרי שהופיע בשפה זו בכמה הצגות בארץ, החליט להביא את בשורת האידיש ליהודי ארצות־הברית. השחקן יוצא להופיע בברודוויי בשפה זו. המחזה הוא מיליונר בצרות, שבארץ הוצג כסרט, כאשר **יהודה ברקן** משחק את המיליונר, ובודו את נהגו. בברודוויי ישחק בודו את המיליונר.

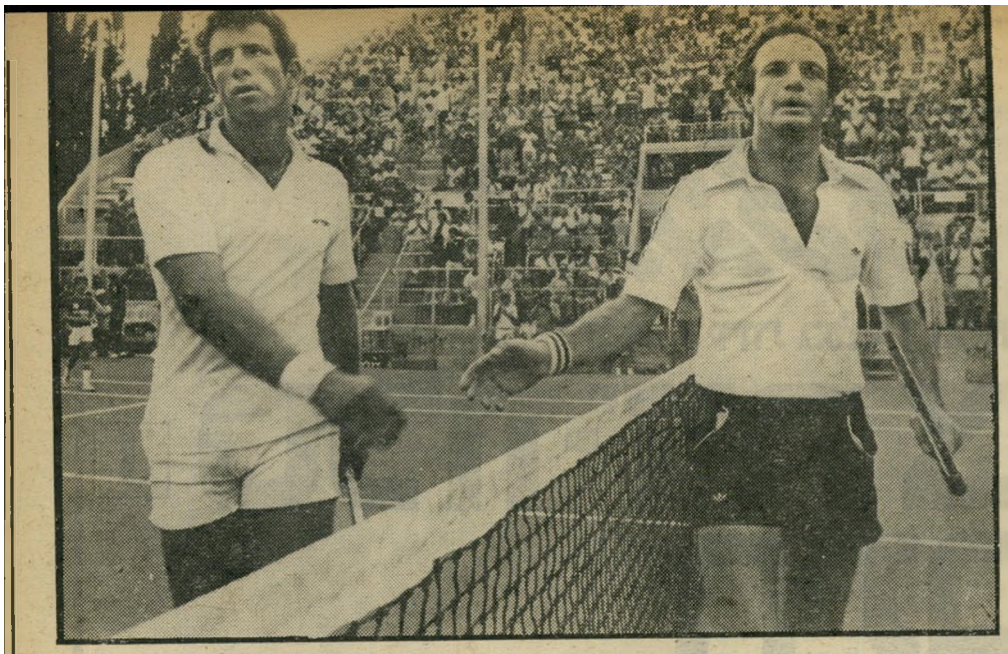
■ האחים הרופאים, **אילן ויזהר חרזוי**, החליטו לערוך מסיבת יום־הולדת משותפת, שבה חגגו גם את ביקורו של יזהר בארץ. יזהר עובד במחלקת־הלב בבית־החולים הר־סיני בלוס־אנג'לס, בעוד שאילן עובד בבית־החולים בבאר־שבע. האחים, שהיו ידועים כעבר במסיבות־המהוללות של־הם, שאלו ידידים מה צריך להכין כיום בשביל מסיבה, ונדהמו לשמוע את רשימת־המיצרכים המינימלית ומחירה. בלית־ברירה נכנסו השניים לסופרמרקט ומילאו עגלת־מיצרכים, אולם לא שכחו לקבוע עם המוכר כי כל בקבוקי־היין וקופסות־השימורים, שלא ישתמשו הם, יוחזרו לחנות, והם יוכלו לגבות בחזרה את תמורתם.

■ סגן ראש־הממשלה, **יגאל ידין**, התפרסם בשעתו כנואם מעולה וכמרצה מבריק. היה זה בתקופה הארכיאולוגית שלו, לפני שפנה לפוליטיקה. את סוד קיסמו כמרצה גילה השבוע הפרופסור **פינחס אביבי**, פיסיקאי מן האוניברסיטה העברית בירושלים, ומי שהתפרסם עוד בהיותו בפל"ח, כאחד מגדולי המשמצנים של היישוב. סיפר אביבי: „פעם הטילו עלי עמיתי המדענים להזמין את ידין להרצאת־אורח על עבודתו המדעית. טילפנתי אליו והסברתי במה מדובר. שאל ידין: 'באיזה הרצאה אתה מעוניין — בגדולה או בקטנה?' לא הבנתי את שאלתו. הסביר ידין: 'יש לי הרצאה של 60 דקות ויש הרצאה של 90 דקות, שתיהן מלוות בשיקופיות'." אביבי בחר באחת מן השתיים וגילה בדרך זו, כי במשך שנים היה הפרופסור לארכיאולוגיה מצוייד בשתי הרצאות, שעליהן חזר בדייקנות פעם אחרי פעם, לפי בחירת המזמינים. ידין היה כה משופשף בהרצאות אלה, עד שהשאיר רושם על מאזיניו כי הוא מרצה מעולה, בעל כושר התבטאות נדיר בבהירותו, היודע לתבל את דבריו בהומור ספונטאני.

■ במאי־הסרטים **אריה** („פרוספר") **פאריינטה**, שהוא גם צייר (מיל'), נטש לשבועיים את עולם־הבידור הישראלי ואת בתי־הקפה של דיזנגוף, וקפץ לפאריס, כשבאמתחתו תסריט, שזכה בעידוד־הפקה מטעם הקרן לעידוד סרטי־איכות. העידוד, בסך שני מיליון לירות, אכן עודד את פרוספר לנסות ולארגן בפאריס השקעה נוספת, כדי ליצור קו־פרודוקציה ישראלית־צרפתית. מחבר התסריט, ירושלמי צעיר בשם **דני ורטה** הוא נכדו של הסופר המנוח **שלמה צמח**, שהיה איש העליה השנייה ואחד האנשים המעטים שהצליח בשעתו לפתח קשרי־ידידות אישיים עם **דויד בן־גוריון**. שניהם נולדו באותה עיירה פולנית, פלונסק, והכירו איש את רעהו מילדותם. הסבא ביכה עד יומו האחרון את נגע רדיפת־הבצע שפשה בחברה הישראלית, ובנושא זה טיפל אף הנכד בתסריטו. שם הסרט: אפשר הכל היה אחרת. אולי.

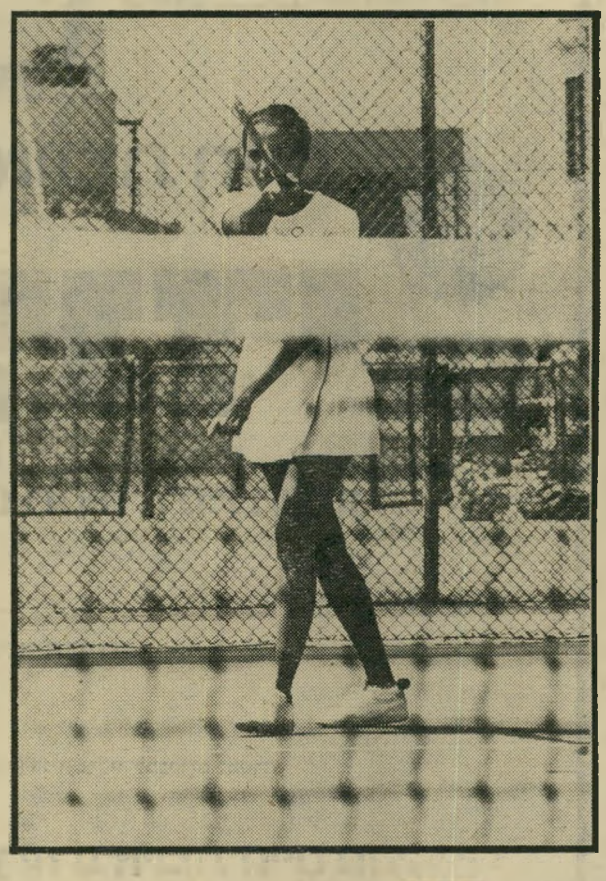
■ **מיכאל צור**, המנכ"ל לשעבר של מישרד־המיסחר והתעשיה, המרצה את עונשו בכלא, חזר באחרונה לעיסוקיו המיקצועיים, על אף הימצאותו מאחרי סוגר ובריח. האסיר, ששמו הלך לפניו ככלכלן מבריק המבין בעסקים, הצליח ליצור קשר־מיכתבים עם חברות אמריקאיות ואירופיות, הזקוקות על פיתוח רחפות מיוחדות להעברת דלק. צור מקבל לתאו תיקי־נתונים באמצעות הדואר, מעבד את הנתונים ושולח את מסקנותיו אל מעבר לים.

■ ניצב **אחרון שלוש** נסע במהירות של 74 קמ"ש בשטח בנוי, ונידון על כך ל־2000 לירות קנס ולשלילת רשיון על־תנאי לחודשיים. אמר על כך הבלשן **אבשלום קור**, בפינתו אמרותב בגלי צה"ל: „כל הכבוד לניצב שלוש, אשר לא ניצל את מעמדו כדי להתחמק ממישפט. צריך להוריד לו שלוש על התנהגות טובה."

רינה לוי (למטה משמאל), מזכירתו השנייה של שר־האוצר, היא חברתו מזה שנתיים של אלוף־הארץ בטניס, שלמה גליקשטיין. עם תום המישחק ניגשה אל האלוף המובס במישחקו נגד תום אוקר, הטניסאי ההולנדי. אוקר המנצח (מימין למעלה) לחץ את ידי יריבו. אל גליקשטיין האשקלוני ניגשה גם אחותו יעל, ושתי הנשים עודדו אותו אחרי ההפסד. האיצטדיון במרכז הטניס ברמת־השרון היה מלא צופים מרותקים, שבאו לחזות במישחק רבע־הגמר על גביע הפרס הגדול.

רונית ברודו אשתו של שחקן הכדורסל טל ברודו התחילה ללמוד, ביחד עם בעלה, את מישחק הטניס. התקדמותו של טל היתה מהירה ביותר, והוא התחיל להשתתף בתחרויות במועדון הטניס ב„אכדיה". הוא אפילו הגיע לגמר. רונית, לעומתו, מתקדמת לאט יותר, והיא עדיין תלמידה. אך התמדתה במישחק גורמת לבעלה נחת רבה.

מבצע 2+

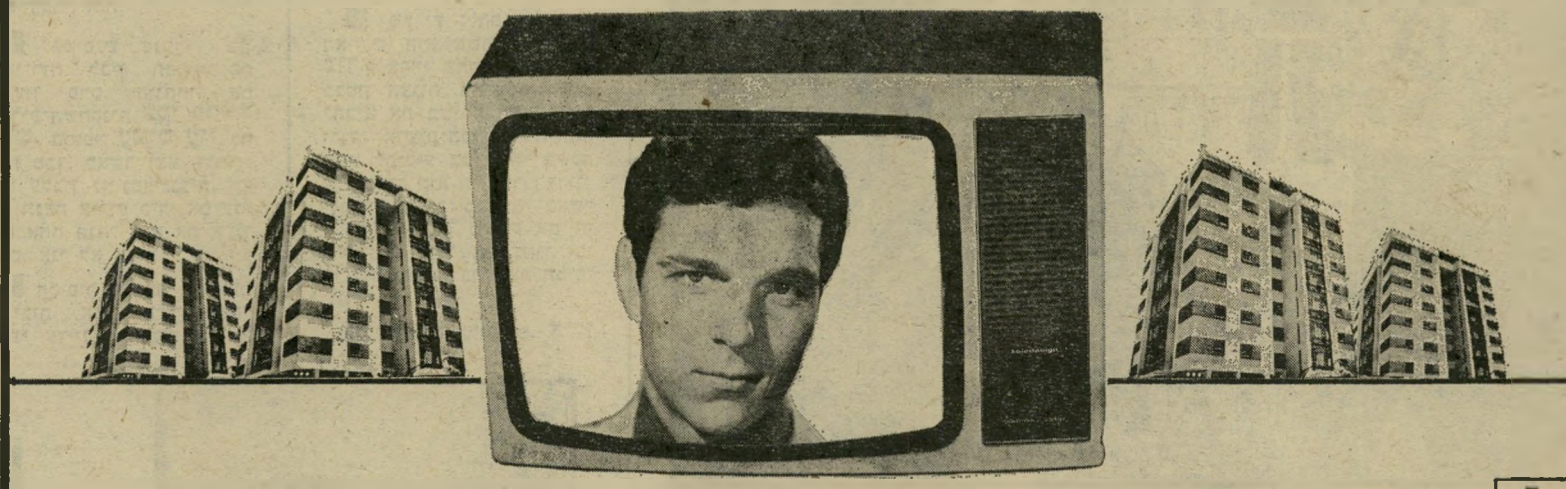
ל-15 דירות בלבד! ללא הגרלה.

1. טלויזיה צבעונית חינם! מסך 26"

שתימסר לאחר חתימת החוזה.

2. 600,000.- ל"י

משכנתא

3+ והפלוס הגדול-דירה עם איכות חיים

הקניה הטובה ביותר 1978

אמת בפרסום TRUTH IN ADVERTISING

אברהם גינדי

בונה ברמה בינלאומית

בערים: ראשון-לציון, תל אביב, רחובות, פתח-תקוה ורמת-השרון

תנאי רכישה מיוחדים בראשון לציון

10,000.- ל"י בעת ההרשמה
250,000.- ל"י עם חתימת החוזה
600,000.- ל"י משכנתא
היתרה בתשלומים נוחים, ללא ריבית וללא הצמדה.

משרדי המכירות המשתתפים במבצע:

ראשון-לציון – משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונגול) חניה פרטית למבקרים במשרד.
פתח תקוה – רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון – רח' סוקולוב 84

אבי כהן בחר בדירה עם איכות חיים ואבי כהן יודע איכות חיים מהי.

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

הנדון:

דה־ממלכתיזציה

א נשי גוש־אמונים, הסורצים את הגדר בקדום או בעופרה, אינם פורצים רק גדר של התנחלות.

הם פורצים את הגדר של המדינה.

אין הם שודדים רק את אדמתם של כמה פלאחים — מעשה־שוד שדינו ככל מעשה־שוד אחר, גם אם הוא נעשה בשם אידיאל מיסתורי עליון. (כל גנב יכול להכין לעצמו אידיאולגיה מתאימה, כדי להצדיק את מעשיו.)

הם שודדים גם את אחד הנכסים החשוכים ביותר של החברה הישראלית.

הם לוקחים מאיתנו דבר, שלמען השגתו לחמנו שנים רבות.

הממלכתיות הישראלית.

■ ■ ■

ה ממלכתיות המודרנית היא מיסגרת־חיים, המבוססת על הסכמה כללית.

החברה החדישה מורכבת מאד. חייו של כל פרט מושפעים ממעשיהם של מיליוני פרטים אחרים. איננו יכולים עוד לנסוע ברחוב כאוות נפשנו, מבלי שיהיו חוקי־תעבורה מפורטים. מישהו מוכרח לחוקק חוקים אלה. מישהם מוכרחים גם לתכנן את הרחוב, לשמור על תקינותו.

הממלכתיות המודרנית דרושה כדי שהחברה תוכל בכלל לתפקד, לפרנס את עצמה, להגן על עצמה מפני מתנכלים מבית ומחוץ.

יכול אדם לשנוא את עצם המיסגרת הממלכתית, כפי שעושים האנארכיסטים. אך אין איש יכול להעלות על דעתו חיים־בצוותא בלעדיה. מאז גילו עובדי־האדמה בעמק הנילוס, לפני 6000 שנים, שלא יוכלו להחזיק מעמד בארץ הצחיחה בלא רשות ממלכתית, שתארגן את חפירתן של תעלות־השקייה ואת חלוקת מי־היאור, אין דרך חזרה.

פעם היה צורך להציג את המדינה כהתגלמות של כוח עליון, העומד מעל לאדם: אלהים, האומה, הגזע, המעמד. כיום אין כל צורך בכך. אנו חיים בתקופה רציונלית, והמדינה היא מיבנה רציונלי.

היא ביטוי לשותפות של אזרחים בני־חורין, שקבעו לעצמם כללים מסויימים לקיום־בצוותא, על דעת הרוב ותוך כיבוד זכותו של המיעוט־שלהיום להיות לרוב־של־מחר.

■ ■ ■

ל פני 31 שנים, בדם ואש של מיל־חמת־העצמאות, לא רכשנו רק חרות לאומית, עצמאות וריבונות. רכשנו גם מיסגרת ממלכתית.

אין זה מיקרה שהאיש שהפך אדריכל המדינה, דויד בן־גוריון, היה גם הנביא הקנאי של הממלכתיות הישראלית.

פה ושם התפשר (למשל, כאשר השלים עם קיום זרם דתי נפרד בחינוך, וכאשר לא הלאים את קופות־החולים המיפלגתיות.) פה ושם הגזים (כאשר לחם, למשל, בתנועות־הנוער הרעיוניות וחלם על תנועת־נוער ממלכתית אחידה.)

אבל מלבד ססיות אלה, הלך בדרך־המלך והקים את מדינת־ישראל, כמיסגרת ממלכתית לאזרחיה.

כיום, תחת שילטון הליכוד, נפרצת מיסגרת זו.

כימעט בכל שיטחי חיינו יש תהליך של דה־ממלכתיזציה, של פירוק המדינה.

לכאורה מוזר שזה קורה דווקא בימי שלוט הרוויזיוניסטים. שהרי אלה כבר דיברו על מדינה, כאשר בן־גוריון וחבריו עוד חששו להשתמש במילה זו. רומות המדינה היתה בפיהם עד שניחר גרונם. והנה, הם מנצחים על תהליך פירוק הממלכתיות הישראלית.

מוזר? אוזי. ואוזי גם לא.

גוש־אמונים הוא הממזר של הרוויזיוניזם, גולם שקם עתה על יוצרו.

איני מתכוון רק לכל אותם המיקרים, שבהם אין־רץ ראש־האופוזיציה, מנחם בגין, לברך ולעודד את ה„מתנחלים", אשר יצאו למסעי־שוד לאומיים בשטחים הכבושים, תוך הפרת חוקי המדינה ומרותה.

אני מתכוון לעובדה הפשוטה שאנשי גוש־אימונים הם היורשים האמיתיים של תופעת ה„פרישה". הם הפורשים של היום.

„הישוב המאורגן" של שנות ה־30' וה־40' התנגד ל„פורשים", ועשה בהם לא פעם שפטים, מפני שהבין כי אין נכס לאומי יקר יותר מאשר „המרות הלאומית" — המוסדות שנבחרו באורח דמוקרטי על־ידי הרוב, ושניהלו את המדיניות בשם העם. זמן רב לפני שקמה מדינת־ישראל, אשר אישרה חיים ממלכתיים, הבין היישוב את חשיבותה של הממלכתיות.

ה„פורשים" לא הכירו בממלכתיות זו. הם הסתבכו בסתירה מהותית: במילחמה שתקבע את גורל המדינה לדורות: עניין השלום והתפייסות עם העולם הערבי. בימי המערך היתה זאת כניעה מבוישת. כיום נעשה הדבר בגלוי, בלי בושה. מדי יום מפרקים נידבכים בחומת הממלכתיות הישראלית. יורקים על הצבא, שופכים על חייליו רעלי־הדברה, מדליקים אותם באש. לוחמים בגן־ירק, כובשים את בית־הדסה, פורצים גדרות. והממשלה, ממשלת הליכוד, נכנעת, נגררת מקימה התנחלויות. מפקיעה קרקעות.

הזנב מכשכש ככלב. המיעוט כופה על הרוב מדיניות שתגרום בכייה לדורות.

כל זה לא היה אפשרי, אילו היה הליכוד עצמו בעל תודעה ממלכתית. אך האמת היא שמנחם בגין, האידיאולוג של הפורשים, לא הפך ראש־ממשלה. הוא קרוב יותר ל„רב" משה לווינגר מאשר לדויד בן־גוריון. במעמקי ליבו, הוא בן־אמת מזדהה עם אנשי הגוש, גם כאשר הם זורקים עליו עגבניות סרוחות.

הפריצה מחוץ לגדר: בניין או הרס?

למען הקמת המדינה, הם בעטו במדינה־בדרך, שרק מתוכה יכלה המדינה לקום. הם דגלו בפירוש בזכותו של המיעוט להכתיב לרוב את המדיניות, להפר את הכללים שנקבעו על־ידי נבחרי הרוב, לעשות מעשים שכפו על הרוב דברים שהיו בניגוד לרצונו.

אך היה להם לפחות תירוץ אחד: הרי המדינה עדיין אינה קיימת, ועד להקמתה — ולמען הקמתה — מותר לעשות דברים שיהיו אסורים במדינה שתקום.

ואכן, כאשר הכריז בן־גוריון על הקמת המדינה, קיבל בגין את הדין והסכים לשחק בה על פי הכללים הממלכתיים.

■ ■ ■

ע כשיו בא גוש־אמונים, וחוזר על התרגיל של ה„פורשים".

אנשי גוש־אמונים כופרים בפירוש, בפה מלא, במיסגרות הממלכתיות וברוח הממלכתית. יחד עם תנועת־התחייה החדשה ושאר קבוצות־השוליים של הימין הקיצוני, החילוני והדתי, הם קיבלו על עצמם לשבור את רצון הרוב, לכפות על הרוב את דעתו של מיעוט קטן, המתיימר לייצג משהו העומד מעל לממלכתיות — „האומה", מיצוות־אלוהים, עם סגולה, גוי קדוש, „ארץ־ישראל", ועוד.

אין זה נסיון־סרק, שנדון לכישלון. האמת הפשוטה היא שמזה 12 שנים מצליחים אלה לקבוע את המדיניות הלאומית.

ממשלות־המערך החלושות והעלובות נכנעו להם, תוך פירפורי־התנגדות חסרי־אונים. הן הניחו להם לקבוע „עובדות בשטח" — והעובדות האלה קובעות את המדיניות של הרוב, בעל כורחו, בשאלה של סומוזה, בוקאסה, השאה.

האם אך מיקרה הוא שאריק שרון, סמל השחיתות הממלכתית, הוא גם מלכם של פורצי־הגדרות? בוודאי שלא.

אם ראוי מישהו לתואר של קברן הממלכתיות הישראלית, מגיעה זכות זו למי שעמד בראש היחידה 101. ולא ככדי.

■ ■ ■

ה יחידה 101 הוקמה בראשית שנות ה־50' מחוץ למיסגרת הרגילה של צה"ל. היחידה נועדה להילחם בכנופיות. היא היתה מעין כנופיה־נגד־כנופיות, כנופיה־נגדית להפעלת טרור־נגדי.

משום כך היתה גם הרוח שלה רוח של כנופיה, והמוסר שלה מוסר של כנופיה. היא ערכה את הסבח הנורא בכפר־קיביה. חבריה התפארו בהריגת אזרחים חפים־מפשע מעבר לגבול, בדם קר ופגים־אל־פנים, כ„תגמול". מפקדיה סיפרו לנו כי גדול לוחמיה הוא מאיר הר־ציון, האיש שחתך במו־ידיו את גרונותיהם של ארבעה בדואים חפים־מפשע ובלתי־חמושים, כניקמת־דם על רצח אחותו.

ניקמת־דם היא, כמובן, ההיפך המוחלט של דין ממלכתי, כשם שיחידה 101 היתה ההיפך הגמור של צבא ממלכתי.

בן־גוריון עצמו הבין זאת בעוד מועד, פיזר את היחידה 101 וצירף אותה לצנחנים. שהיו חלק של הצבא הממלכתי.

והנה, בפרשת דניאל פינטו, קמה היחידה 101 לתחייה. ושוב — לא במיקרה. „ותיקי יחידה 101" הפכו את עצמם דוברם הראשי של פושע־המילחמה — ושל הרמטכ"ל, חברם־לשעבר בגדוד הצנחנים, הממתיק בסיטונות את דינם של פושעי־מילחמה.

המתויצבים „לימין הרמטכ"ל" — ולמעשה, לימין הפושע — לוי עגים למוסר־המילחמה, מכפישים את מערכת־השיפוט הצבאית ואת שופטיה (וביניהם שופטי בית־המישפט העליון של המדינה), ומבקשים להפוך את צה"ל כולו לכנופייה העוסקת בטרור־נגדי.

צבא ממלכתי אינו יכול להתקיים בלי מישמעת, בלי מוסר־מילחמה ובלי חוקי־מילחמה — וכל אלה קשורים זה בזה. כנופיה יכולה להיות אמיצה, רומנטית, עטורת הילת גבורה. אך אין היא צבא. **והנה, בימי ממשלתו של מנחם בגין — ואוזי כבר נכון לאמר: ממשלתו של אריק שרון — מפורקת הצבאיות הממלכתית לנגד עינינו. אחד ההישגים הגדולים ביותר שלי המדינה הוקם ומושמד.**

■ ■ ■

ת הליך זה של נסיגה מן הממלכתיות הישראלית קיים בכל השטחים.

אחד מסימני הממלכתיות הוא תשלום המסים. יתכן שזהו המודד הנאמן ביותר לחוסנה של ממלכתיות.

איש אינו אוהב לשלם מסים. אך בחברה הממלכתית מוסכם שכל אחד חייב לתרום מפרי עמלו כדי לממן את מילוי התפקידים הממלכתיים, כפי שנקבעו על־ידי הרוב בתהליך דמוקרטי.

יש רמאים. יש גנבים. יש מעלימי־מס. זה מצער, אך זה טבעי.

אולם כאשר הממשלה משחררת כחוק ענפי־כלכלה שלמים, מן העשירים במדינה, מתשלום מס־אמת, בטענה כי „יירדו מן הארץ", זהו סוף הסדר הממלכתי.

כך קרה בענף היהלומים. הוענק די מעמד אכס־ממלכתי.

■ ■ ■

ד רישים דורות של עמל, כדי לגאול מן הג'ונגל פיסה של אדמה חקלאית. די לג'ונגל בשנים מעטות, כדי להשתלט בחזרה על אדמה זו.

היו דרושים דורות כדי לגבש את רוח הממלכתיות הישראלית — והדבר נראה כדיעבד כימעט כפלא. די בשנים מעטות כדי להרוס רוח זו מכדי להשאיר ממנה זכר.

ממשלת־ישראל עושה זאת בכישרון.

אותם שפרשו בשעתו מן „המדינה־בדרך" מנצחים עתה על „המדינה־בדרך־החוצה".

הוא נשאר זר לרוח הממלכתית ולמציאות הממלכתית — וזו מתפרקת, בימי שיטונו, ככל יום ובכל שטח.

■ ■ ■

ה כה נעבור לשטח אחר לגמרי — שטח המוסר הממלכתי.

ככל חברה יש שחיתות, אם מעטה, אם רבה. אך יש הבדל תהומי בין שחיתות פרטית לשחיתות ממלכתית.

שחיתות פרטית היא שחיתות שאינה כופרת במיסגרות הממלכתיות, ושאינה הופכת חלק מהן. יחידים פורקים עול. שר ברשי משקר לפרלמנט על יחסיו עם פרוצה. נשיא צרפתי מקבל יהלומים מידי קיסר אפריקאי. סגן־שר ישראלי גובה שוחד מידי קבלן־בניין. אלה הם מיקרים מצערים. יש להילחם בהם, לגלותם ולהוקיע. אך אין בהם כדי לסכן את החיים הלאומיים. שהרי מוסכם על הכל — וגם על עושי הדברים עצמם — כי אלה אינם אלא חריגים פסולים.

שונה לגמרי המצב כאשר פושטת „שחיתות ממלכתית" — וביתר דיוק, שחיתות אנטי־ממלכתית.

שחיתות ממלכתית היא השחיתות של ממשלה, שבה שר־החקלאות הוא בעל העסק החקלאי הפרטי הגדול ביותר במדינה — כך שכל החלטה שלו כשר משפיעה על כיסו הפרטי. וזאת בידיעת הממשלה, באישורה, כנורמה ממשלתית.

מצב כזה פשוט לא יתכן בשום מדינה מתוקנת בעולם — להבדיל ממדינות שאינן אלא מסווה חיצוני לכנופיות של שודדים מסוגם

הקונוניה להדחת בורג

הדינה כוחה עקבה בשבועות ה־אחרונים אחרי מאבקי הכוח, התכ־כים והקונויות, ההתארגנויות וההתפלגו־יות בתוככי המיפלגה הליברלית בליכוד. נדמה היה כי גורל ממשלת־הליכוד תלוי במה שמתחולל במיפלגה זו. עסקנים אפו־רים, שברוב ימות השנה אין שומעים את שמם, עלו לפתע לכיתרות, כמי שמחזי־קים את עתיד המדינה בידיהם.

המהומה במיפלגה הליברלית, סביב ה־קונויה להדיח את שימחה ארליך מתפ־קידו כשר־האוצר, הותירה בצל התפת־חות דרמאתית לא פחות במרכיב חשוב אחר של הקואליציה. שעה שהעסקנים הליברליים עלו על באריקדות כדי לב־עוט בארליך, נרקמה בשקט ובמיסתרים קונויה בתוך המפד"ל, המכוונת לסלק את מנהיגה הקשיש של המיפלגה — שר־הפנים יוסף בורג.

כמה חודשים לפני הבחירות של 1977, אחרי שהמפד"ל כבר פרשה מהממשלה ונקבע כי המדינה הולכת לקראת בחירות מוקדמות, התחוללה הפיכה במפד"ל. חר־גי־הצעירים, בראשותם של זבולון המר ויהודה בן־מאיר, קשרו קשר עם נאמניו הצעירים של השר יצחק רפאל, אהרון אבו־חצירא ודויד גלאס. הקשר נועד לסלק את ההנהגה הוותיקה, ולהדיח את יצחק רפאל ויוסף בורג גם יחד מהנהגת המיפלגה.

קשר זה הצליח רק בחלקו. יצחק רפ־אל סולק, כשאנשי סיעתו — סיעת לי־כוד ותמורה — שבגדו בו, זוכים בנתח שמן מהעוגה המיפלגתית. יוסף בורג הת־גלה כאוייב חזק מדי, לא כל־כך בזכות עצמו אלא בזכות אנשי סיעתו. סיעת בורג, סיעת למיפנה במפד"ל, היא הגדו־לה והחזקה שבסיעות המיפלגה. אנשיה שולטים על המנגנון ובסניפים הגדולים והחזקים של המיפלגה. קושרי הקשר לא הצליחו לשכנע את אנשי בורג לבגוד בו. בלית ברירה הושאר בורג על כנו כמנ־היג המיפלגה.

אולם התוכנית להדחתו לא נפלה. היא רק נדחתה, כדי לשלפה שוב בשעת־הכו־שר.

הקונויה להדחת רפאל ובורג זכתה ב־שעתו לכינוי „תוכנית אוסלו". היא נק־

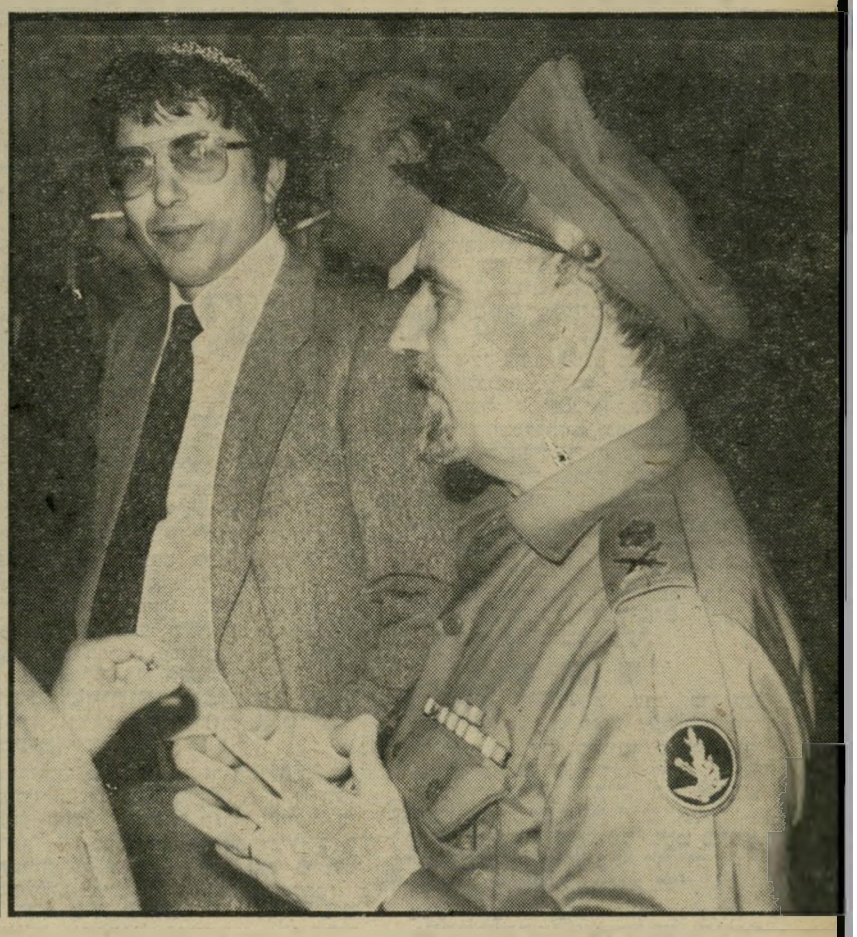
אברהם בן־נתן (מימין) הוא האיש החזק של בורג – מטרה ראשונה למיתקפת הצעירים

ראה כך על שם בית־קפה קטן הנקרא בשם זה, הנמצא ליד גשר בר־יהודה, בקצה רחוב אבן־גבירול בתל־אביב, לא רחוק מבית המפד"ל ברחוב פינקס. ב־קפה אוסלו נערכו מרבית הפגישות בין קושרי הקשר.

עתה נשלפה תוכנית אוסלו מס' 2. ה־פגישות והשיחות על הדחת בורג אומנם אינן נערכות עוד בקפה אוסלו. הקושרים הם כיום שרים בממשלה וחברי־כנסת, היכולים להרשות לעצמם מקומות־מיפגש רשמיים יותר, כדי לרקום את תוכניות־ההדחה שלהם. אבל כדי שיהיה ברור לכל מה הכוונה, וכדי שלא יהיה לאיש ספק, שמה שמכינים עתה צעירי המפד"ל

מיבצע „אוסלו 2"

דמויות המפתח שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, והרב הראשי לצה"ל, האלוף גד נבון. שניהם עשויים להתמודד על תפקיד „המנהיג הספרדי הבכיר" של המפד"ל. צעירי המפד"ל גייסו את אבו־חצירא לצידם, בעוד אנשיו של בורג גייסו את גד נבון כמישקל נגד לעומתו.

הקושרים שר־החינוך, זבולון המר, וח"כ המפד"ל יהודה בן־מאיר, ראשי צעירי המפד"ל, שעמדו בשעתו במרכז הקשר להדחת יצחק רפאל ממנהי־גות המיפלגה ועתה מתכננים את הדחתו של יוסף בורג. המר מקווה לרשת את בורג כמנהיג המפד"ל ולהיות סגן ראש־הממשלה, בעוד בן־מאיר מתכנן לכהן בממשלה הבאה כשר בכיר.

אינו אלא השלב השני של התוכנית שנר־קמה כבר בראשית 1977, מכונה התוכ־נית בשם זה: אוסלו מס׳ 2.
על הכוונת נמצא השר יוסף בורג.

תוכנית המר־בן־מאיר

לפי מעשה נשרפה תוכנית־הקשר קו־דם זמנה.

לזבולון המר, שר־החינוך־והתרבות ה־שאפתן ותאב־השילטון, לא אצה הדרך. הוא ויהודה בן־מאיר, שותפו לקנוניות צעירי־המפד״ל, אינם להוטים במיוחד להתמודד עם בורג כיום. שכן, אם ייער־כו הבחירות במועדן, בעוד שנתיים וחצי, כל הסיכויים הם שהזמן יעשה את שלו. יוסף בורג יהיה אז בן 73, וקרוב לוודאי שיפרוש בעצמו ממנהיגות המפד״ל. הב־כורה תיפול בידי המר כפרי בשל. זוהי הסיבה שביגללה גם אין המר תומך ברע־יון של הקדמת הבחירות. התייצבות ל־בחירות כיום, במצב הקיים, פירושה הצ־בת יוסף בורג שוב בראש רשימת המפ־ד״ל, והכרה במנהיגותו לארבע שנים נו־ספות, לפחות.

אולם המר ובן־מאיר הם אנשים מפוכ־חים ושקולים. הם יודעים כי בקצב ההת־רחשויות הנוכחי, לא בידם לקבוע אם יוקדמו הבחירות אם לאו. אילו היה בורג מסתלק כיום, מאיזו סיבה שהיא, ממנהי־גות המפד״ל, היו שניהם עושים הכל כדי שהמפד״ל תפרוש מהקואליציה, דבר שהיה גורם לבחירות מוקדמות. אבל הס־כנה היא שהמשבר הממשלתי, שיביא ל־הקדמת הבחירות, יתרחש מבלי שירצו בכך. לכן הם חייבים להקדים תרופה ל־מכה, ולנסות להדיח את בורג כבר עכ־שיו, למיקרה שאומנם יוקדמו הבחירות.

סיבה נוספת לפעילותם המוגברת של המר ובן־מאיר היא הקמת תנועת־התחייה, המאיימת לגנוס בערוף האלקטורלי של־הם. עד כה טענו צעירי־המפד״ל כי הדי־ביזיות שלהם הם אנשי גוש־אמונים. עתה קיימת סכנה מוחשית שמרבית אנשי גוש־אמונים יטו אחרי תנועת־התחייה. ככל שיהיה בידי תנועה זו יותר זמן כדי לפ־עול ולהתארגן, ולמשוך את תומכי צעי־רי־המפד״ל לצידה, כן תקטן מידת הש־פעתם של הצעירים במפד״ל. סכנה זו תרמה אף היא לחידוש התוכנית להד־חתו של בורג.

התוכנית אינה מכוונת לכאורה, נגד בורג. היעד הראשוני הוא אברהם בן־נתן, מזכ״ל הפיעל־המיזרחי, האיש החזק של סיעת למיפנה, שבידיה 30% מחברי מרכז־המיפלגה. המר ובן־מאיר יודעים שאם יצליחו לנטרל את בן־נתן ולבודדו, יפול בורג מעצמו. כדי לעשות זאת הם מנסים עתה לגבש במרכז המיפלגה רוב, שיהיה מורכב מנציגי סיעות שונות, תחת הסיסמה של ביטול מישטר־הסיעות ב־מיפלגה.

על כך הוחלט במפד״ל עוד לפני שנה וחצי. אבל החלטה זו מעולם לא בוצעה. עד היום מתנהל הכל במפד״ל על פי יח־סי־הכוחות של הסיעות השונות, כשה־צעירים משתדלים בכל כוחם להימנע מ־בחירות, העלולות להציגם עירום ועריה, ולהראות כי כוחם המיספרי במיפלגה קטן אפילו מ־18% הנוכחיים של סיעתם.

יחסי־הכוחות כיום במפד״ל הם:

לסיעת למיפנה, בהנהגתו של בורג, יש 30 אחוזים. לצעירים יש אומנם רק 18 אחוזים, אבל הם כרתו ברית עם סיעת התחדשות של זרח ורהפטיג, שלה 12%, וכך יש להם במשותף 30 אחוזים, יותר מאשר לסיעת ליכוד־וחמורה של אהרון אבו־חצירא ודויד גלאס, שלה 24 אחוזים. שאר האחוזים מתחלקים בין אנשי המו־שבים, הקיבוץ הדתי ותנועת־האשה־הדתית.

המר ובן־מאיר התרים עתה לביטול מהיר של מישטר הסיעות, מתוך תיקוה שיעלה בידם לגבש סביבם יותר מ־51% של חברי המרכז, וכך יוכלו, בעזרת רוב זה, לשלוט במפד״ל מבלי לתת עוד ייצוג בין אנשי הצעירים לאנשי סיעת ליכוד־ותמורה.

כשר בממשלה, אבו־חצירא הוא כיש־לין חרוץ, המהווה עלבון לאינטליגנציה של רבים במפד״ל. הוא רוקן את מישרד־הדתות מתוכנו, ריכז בידיו את כל הסמ־כויות, שעיקרן הוא שליטה על חלוקת התקציבים של המישרד, והקיף עצמו ב־קבוצה של עוזרים ויועצים מבני העדה הצפון־אפריקאית.

אבל בעיני המר ובן־מאיר, הלועגים לאבו־חצירא מאחורי גבו, הוא בן־ברית השעיי להבטיח להם את תמיכת בני עדות־המיזרח במפד״ל. במגעים עימו הוצעה לאבו־חצירא הצעה שאין הוא יכול לסרב לה: להיות המנהיג מס׳ 2 במפד״ל, מיד אחרי זבולון המר, עם סיכוי סביר לרשת את תפקידו של יוסף בורג כשר־הפנים.

בעזרת אבו־חצירא מקווים המר ובן־מאיר למשוך אליהם את יוצאי עדות־המיזרח גם מהסיעות האחרות של המיפ־לגה, ובעיקר מסיעת המושבים. הם מב־טיחים להעניק לו, אחרי שיבוטל מישטר הסיעות במיפלגה, יותר ייצוג לאנשיו, על חשבון נציגים אשכנזיים.

כך, למשל, יש כיום בסיעת־המפד״ל בכנסת שלושה נציגים לסיעת ליכוד־ותמורה — אבו־חצירא, דויד גלאס ופינ־חס שיינמן. המר ובן־מאיר מפתים את אבו־חצירא כי בסיעה הבאה של המפד״ל יתנו לו למנות לפחות עוד שניים מבני עדתו כח״כים, אם רק יתן יד לפורר את הסיעות האחרות ולנטרל את כוחו של בן־נתן.

לבידד את בן־נתן — אין זו משימה קלה כל עיקר. לצעירים אין כימעט כוח בסניפי המיפלגה. אין הם עושים עבודת־שדה בין העסקנים. סיעת למיפנה, לעו־מת זאת, בניצוחו של בן־נתן, משקיעה מזה שנים עבודת־נמלים בסניפי המיפל־גה. למעשה יש לסיעה זו תומכים בכל שאר הסיעות במפד״ל.

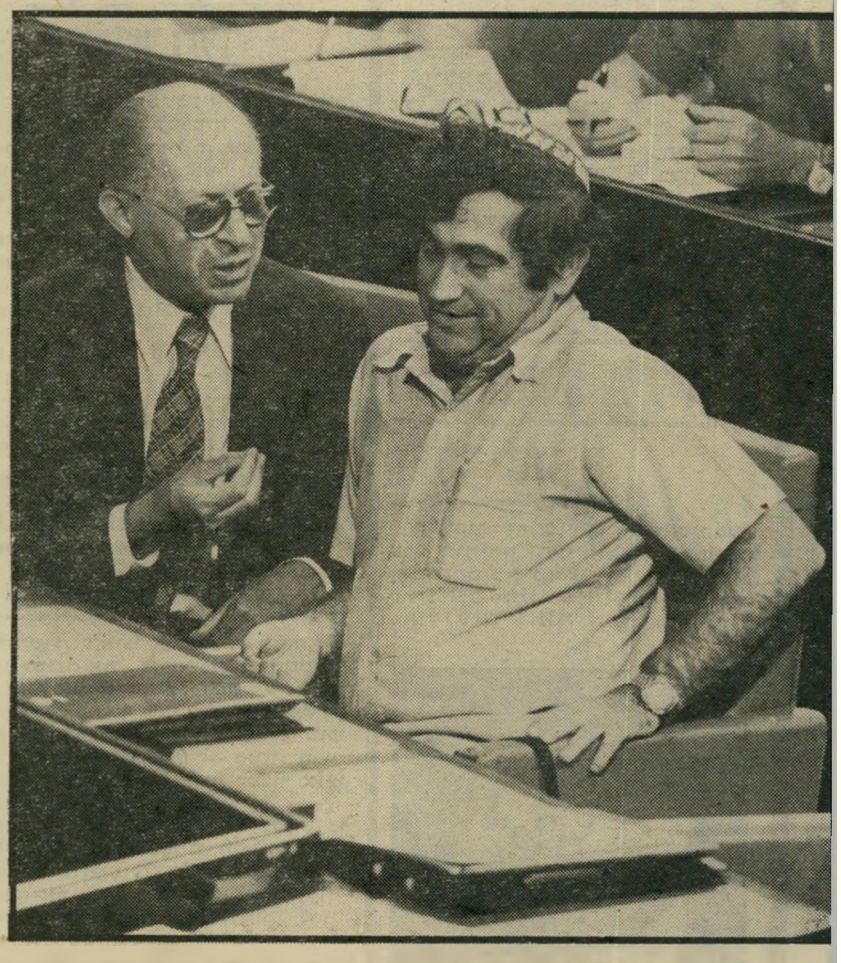
השאננות עלולה להתנקם

דוחי המיבה שמנהיגי למיפנה מתייח־סים בזלזול לידיעות המגיעות לאוז־ניהם, על הקנוניה להדיח את בורג. הם בטוחים שלעולם לא יצליחו הצעירים לרכז רוב של יותר מ־50 אחוז במרכז המיפלגה. אנשי למיפנה תובעים גם בחי־רות לוועידה, מתוך ביטחון שאז יתגלה כוחם הזעיר של הצעירים, ותושמט הקר־קע מתחת לרגליהם של המר ובן־מאיר.

אולם שאננותם של אנשי למיפנה עלו־לה להתנקם בהם. שכן הצעירים מתכוו־נים להשתלט על המיפלגה ללא בחירות פנימיות, בעיקר תוך ניצול הרגשות ה־עדתיים, בעזרתו של אבו־חצירא.

לדעת הצעירים לא יתמכו גם תומכי למיפנה בבורג עד הסוף. הם יודעים כי

(המשך בעמוד 34)

בעל המרפק

ראש־הממשלה מנחם בגין מנסה לשכנע את שר־החינוך זבולון המר, המר רואה את עצמו כמועמד אפשרי לראשות הממשלה אם יוצדו יחסי־כוחות מתאימים שיעמידו את המפד״ל כלשון־מאזניים. בשלב ראשון הוא מקווה להתמנות כסגן ראש־הממשלה בממשלה הבאה, לשם כך הוא זקוק להדחתו של יוסף בורג — משימה שהוא החל לממשה בשבועות האחרונים.

התרגיל של אבו־חצירא

הנסיון הראשון של המר ובן־מאיר היה להעביר את שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, לצידם. ואומנם בזמן האח־רון נערכו על רקע זה פגישות אחדות לסיעות השונות על פי כוחן היחסי.

לשם כך הם נפגשים בחשאי עם עס־קני הסיעות השונות, כדי לנסות לשכ־נע להצטרף אליהם ולתמוך בתוכניו־תיהם.

בדרך החוצה?

שר הפנים והמישטרה יוסף בורג, שאת הדחתו זוממים מתמיכת סיעת למיפנה, שהיא החזקה בסיעות המפד״ל. אולם תוך הסתמכות על החלטה בדבר ביטול מישטר הסיעות במיפלגה מנסים עתה לגבש רוב שיביא לסילוקו מראשות המיפלגה ובעקבות כך גם את סילוקו מהממשלה הבאה.

לירה ישראלית אחת

מאת יגאל לביב

עיריית בני־ברק מסייעת לבנייה בלתי־חוקית

סגן־ראש־עיריית בני־ברק, **שימעון סורוקה**, מסרב לטפל בפרשת בנייה בלתי־חוקית, שלוותה בהגשת מיסמכים מזוייפים לוועדת בניין־ערים. משיטרת ישראל, שהוגשו לה תלונות על הזיוף במאי השנה, אינה עושה אף היא דבר, והנימוק של הנמנעים הוא, כי יש לעודד בנייה של דתיים חסרי־דיור.

אליעזר כץ, חבר ועד הבית ברחוב ביל"ו 20, התלונן כי דייר קומת־הקרקע בנה וסגר את השטח מתחת לעמודים. אחרי שהעיריה סירבה כמה פעמים לעשות משהו, הצליח להביא פקח, שאישר, כי אכן הבנייה היא בלתי־חוקית. כץ הוציא

הבית וכו הבנייה הבלתי־חוקית סגן־ראש־העיר סורוקה
מה שאסור לכל — מותר לדתיים

בבית־המישפט צו להפסקת הבנייה, ובאמצעות הצו אכף את המישטרה להפסיק את הבנייה. במקביל פנה פעמים רבות לעירייה, כי תוציא צו־הריסה, אך סגן־ראש־העיריה סורוקה סירב, כיוון שהבנייה היא של תושב דתי. לכך נודע כי הבונה הגיש בקשה לוועדת בניין־ערים לאשר את הבנייה, ומצא כי לבקשה צורפו חתימות מזוייפות שלו ושל עוד ארבעה דיירים, התומכים בבנייה. תלונתו בעירייה נתקלה בזילזול, והוא התלונן במישטרה, שטרם עשתה דבר.

מנכ"ל „איקאפרם" עבר לניהול „טבע"

אהוד גלר, מנהלה הכללי של „איקאפרם", יצרנית התרופות מהגדולות במדינה, עבר לצוות־הניהול של המיפעל המתחרה, „טבע־אסיא־צרי". גלי טרם קיבל תפקיד מוגדר ב„טבע".

„טבע" ו„איקאפרם" מנהלות מאבק זה שנים על השליטה בשוק־התרופות הישראלי. „איקאפרם" שייכת לחברת העובדים, ו„טבע" למשקיעים פרטיים. בשעתו התנהל מאבק בין „איקאפרם" ל„אסיא־צרי" על רכישת „טבע" ו„איקאפרם" עמדה לזכות, כאשר השר **פינחס ספיר** הורה להעביר את השליטה ל„אסיא־צרי". לפני כמה חודשים מאבק ממושך בין השתיים על רקע זכויות־השיווק של תרופה נפוצה, כחלק ממאבק בין שתי חברות הענק, ו„איקאפרם" זכתה.

בשבועות האחרונים מגבירה „טבע" את שליטתה בשוק, ורכשה חלק קובע בחברת „ניסן פרמינגר", המייבאת תרופות, וכן את מוצרי חברת „נסטלה" השווייצית (נס קפה). כן רכשה „טבע" חלק קובע בחברת „פזכים", המייצרת חומרי־הדברה.

חוגים בענף טענו, כי תיווצר סתירה בין „טבע" כיצרנית לבין „טבע" כיבואנית, באמצעות חברת „פרמינגר".

הטלוויזיה מוכרת ציוד ב־1.5 מיליון דולר

מחלקת הציוד בטלוויזיה הישראלית הודיעה במיכתב לספקיה בעולם על רצונה למכור ציוד־צילום, ששוויו נאמד במיליון וחצי דולר, אשר נרכש לפני כשנתיים, ומאז התקלקל כל הזמן. הציוד כולל בעיקר מצלמות מטיפוס „ארי" ו„פרזוליני".

הצימד נרכש על־ידי מהנדס רשות־השידור לשעבר, **שלמה גל**, באמצעות חברת „קויפמן סוכנויות" ו„א. ברנר ובניו".

הצעת־המכירה נעשתה ללא ידיעת ועדת־הרכש, שהופתעה לשמוע על המכירה, וללא אישור שר־החינוך־והתרבות, הצריך, לפי חוק רשות־השידור, לאשר כל מכירה.

גדל הבסיס הכלכלי לפאשיזם

אינפלציה והתרוששות שכבות נרחבות של הבורגנות הזעירה והשכירים הן כר המחייה לכל תנועה פאשיסטית. כך הוכיח הנסיון בכל העולם. נתונים של מינהל־הכנסות־המדינה מראים, כי ישראל הגיעה למצב דומה מבחינת הבסיס החברתי־כלכלי.

נתונים על הכנסות העצמאיים מראים כי חלקו של העשירון התחתון בקרב העצמאיים ירד משנת 1975 ב־62%. חלק העשירון השני מלמטה ירד בתקופה זו ב־19%. לעומת זאת חלה הטבה משמעותית בהכנסה־נטו של העשירון העליון, וחלקו בסך ההכנסות עלה ב־תקופה זו ב־3.5%. במקביל גורם תהליך האינפלציה המהיר להתרוששות השכבות החלשות של השכירים, ויוצר את השכבה שהיתה ידועה באירופה כ„לומפאן־פרולטריאט" (פרולטריון הסמרטוטים).

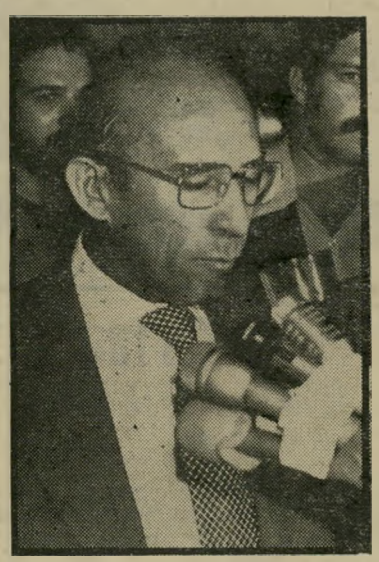
מצב חברתי כלכלי זה מהווה בסיס נאות לצמיחת תנועה פאשיסטית על רקע המצב המדיני.

דינגר ינהל „הבנק למימון"

מיכאל זינגר, סמנכ"ל חברת „אל־על" וראש אגף־הכספים שלה, ינהל את „הבנק למימון וסחר" שנרכש לאחרונה על־ידי קבוצת „בנק המיזרחי". הבנק היה שייך ל„בנק קונטיננטל בשוייץ", שנכנס לקשיים בגלל התמוטטות מערכת־הבנקים שלו בעולם.

קרן המצוקה הרוויחה 3 מיליון דולר בזהב

קרן־המצוקה, מיסודו של ראש־הממשלה, הרוויחה ברכישות זהב בחודשים האחרונים כ־3 מיליון דולר. הקרן מנוהלת בפועל על־ידי **מאיר הלוי**, וראשה הוא **נסים גאון**. הקרן רכשה זהב,

תורם גאון
ידי זהב

ומכרה אותו כמה פעמים בחודשים האחרונים, בהשתמשה ברשיון שהיה לה לרכוש זהב עבור יציקת מדליות מפוארות, שתימכרנה בכל העולם, ואשר תמורתן תשמש לסיוע לחסרי־ישע בישראל.

„בנק טפחות" יימכר ל„בנק המיזרחי" בלבד

במישרד האוצר התגבשה הדעה, כי רצוי למכור את „בנק טפחות" הממשלתי לגוף ישראלי מאשר למשקיע זר. הגורמים שהתנהלו לאחרונה עם משקיעים זרים חראו כי המחיר, שהם מוכנים לשלם, אינו מצדיק — בלשון המעטה — את מסירתו, ועדיף למכור אותו לגוף בנקאי ישראלי.

האוצר ו„בנק ישראל" הם בדעה, כי רצוי לחזק את הבנקים הבינוניים נגד שלושת הגדולים, ואחרי שנכשל הנסיון להפוך את „הבנק הבינלאומי הראשון" לבנק הרביעי במדינה, ינסו עתה לחזק את „בנק המיזרחי".

מסרבים להחזר הלוואה

נציגי קבוצת אייזנברג, שרכשו את מלון „סמדר" בקיסריה, חויבו על־ידי החברה לפיתוח־מיפעלי־תיירות להחזיר הלוואה, שלקחה החברה לפני שנתיים, שלא כדין. ההלוואה ניתנה לחברת־המלון לצורכי שיפוצים במלון, אך התברר כי המלון אינו קיים מזה שנים, וההלוואה שימשה לשיפוצי הווילות במקום.

בעלי החברה כיום, קבוצת אייזנברג, שרכשו אותה לפני חצי שנה, חויבו להחזיר את ההלוואה, עם ריבית והצמדה. הם הודיעו כי הם מוכנים להחזיר את ההלוואה בלי התצמדה. מישרד־התיירות חושש כי השר פת ייעתר לדרישה זו.

בית־המישפט סירב לאשר המשך החוזה בין „קרת" ל„נאות אביב"

השופט המחוזי בתל־אביב, **דב לוין**, דחה את בקשת חברת „נאות אביב" לאשר התקשרות לתקופה נוספת בינה לבין חברת „קרת", בתנאים הקודמים. השופט הורה לדחות את הדיון לתקופה נוספת, וחייב את „נאות אביב" להמציא לבית־המישפט הצעת־חוזה בינה לבין „קרת", שתיכלול את פירוט השירותים וחישוב התמורה.

נגד חברת „נאות אביב" הוצא צו־פירוק, לבקשת המשקיע **אהרון רובינשטיין**, על החלטה זו הוגש עירעור לבית־המישפט העליון, שהורה בינתיים להמשיך ולהפעיל את החברה. הוא גם הורה שכל עיסקה שתרצה „נאות אביב" לעשות עם אחת החברות הקשורות בה תקבל את אישור בית־המישפט המחוזי. בקשת־הפירוק, שהוגשה בזמנו, טענה, בין השאר, כי החוזה שבין „נאות אביב" ל„קרת", חברה השייכת לבעלי־המניות של „נאות־אביב", מקפח את „נאות אביב" לטובת „קרת".

פער החיזוק בירקות ופירות גדל

פער־התיזוך בירקות ובפירות גדל מ־42.3% לפני 15 שנים ל־57.2% כיום — כך מצא סקר של המכון־לפריון־העבודה־והייצור. הסקר העלה כי כיום מקבל החקלאי מכל 1000 לירות, שמשלם הצרכן, 428 לירות. מכלל ריווחי־התיזוך מגיע חלקו של הסיטונאי ל־16%, בעוד שחלק הקימעונאי הוא יותר מ־41%. פער־התיזוך הגדול ביותר יש בחנויות הזעירות לפירות ולירקות. בחנויות אלה הפער הוא 100% על המחיר הסיטונאי, לעומת 69% ברשתות־השיווק, ורק 48% בשווקים או בהיפרמרקטים.

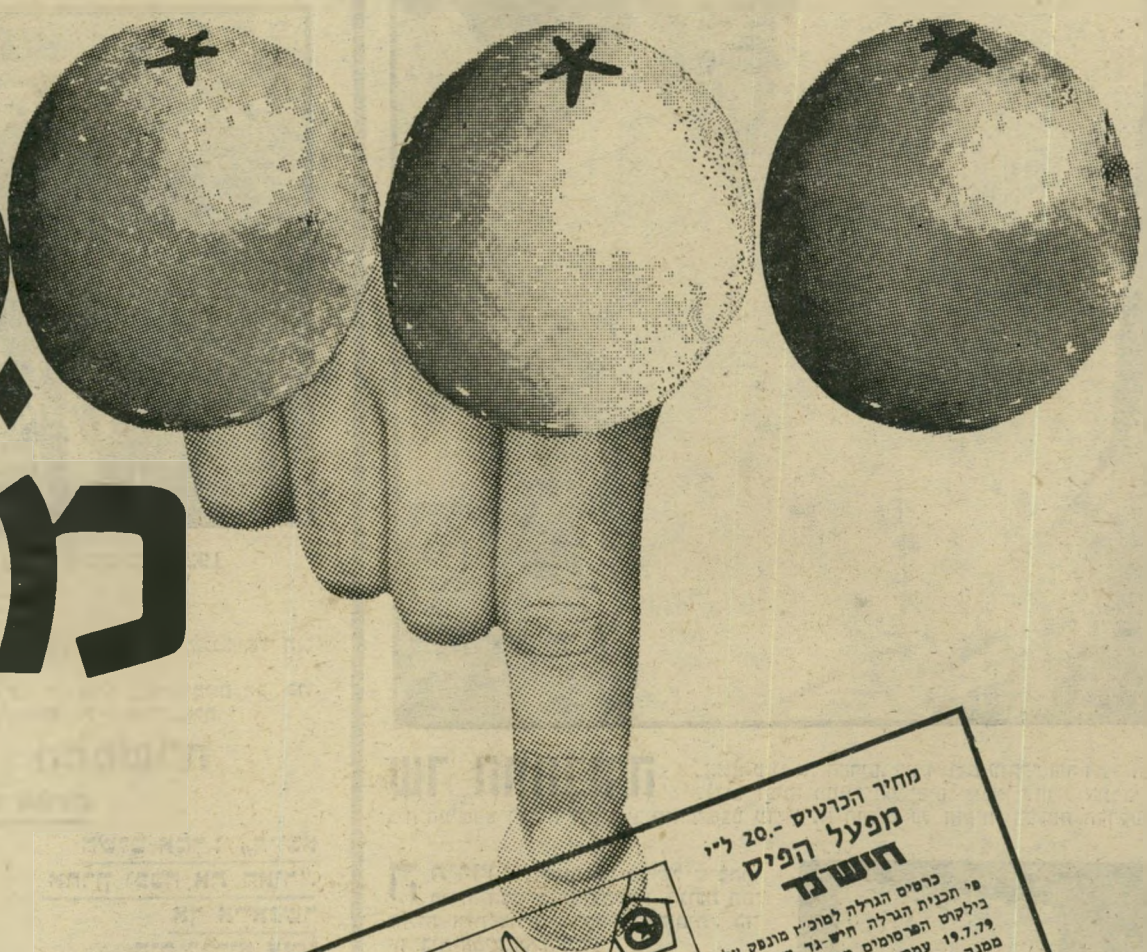
פער־התיזוך הגבוה ביותר מצוי בצפון תל־אביב ובכרמל בחיפה. בצפון תל־אביב היו המחירים גבוהים ב־20%, לפחות, לעומת דרום העיר. בראשון־לציון היו המחירים נמוכים ב־7.5% בממוצע לעומת תל־אביב, וב־10% לעומת חיפה.

הסקר העלה גם, כי אחוז הסטיות במישקל גבוה ביותר בחנויות לירקות ולפירות, וכימעט ואינו קיים ברשתות־השיווק ובשווקים.

חדש!!!

חישגד

פירות

15.00 ל"י

מיד!!!

מפעל הפיס

3 תפוזים = 15.000 ל"י
3 בננות = 1.000 ל"י
3 אשכולות ענבים = 500 ל"י
ועוד עשרות אלפי זכיות
נוספות בין 80-20 ל"י

בכרטיס
החדש
של "חיש גד"-
כל מה שעליך לגלות,
כדי לזכות בפרס מיידי-הם פירות.

עיין

גלה 3 תפוזים וזכה ב-15,000 ל"י

העם

האם הוא יעבור?

הקומדיה שנערכה השבוע בגדה המערבית הזכירה את „המיצעד על רומא" של מוסוליני

הפאשיזם השתולל השבוע בישראל.

לא היתה זאת עוד תופעה מצטנעת, נחבאת אל הכלים, מתחזה, מסווה את עצמה. היתה זאת התפרצות שחצנית, בוטחת בעצמה, מול פני ממשלה שכמה מחבריה הזדהו עימה בגלוי, והאחרים התפלשו בעפר כעלובי־נפש וכחסרי־אונים.

מה שהתרחש ברחבי הגדה המערבית ביום השני הזכיר, יותר מכל, את „המיצעד על רומא" של בניטו מוסוליני, ממציא הפאשיזם המקורי, בשנת 1922. היה זה אתגר חצוף, שנועד לחשוף לעיני כל את חידלונה של ממשלה עלובת־נפש, את חוסר־האונים של בית־המישפט, את שפיפות־קומתו של הצבא.

משרתי אש"ף. יומיים לפני כן נערכה באלון־מורה הפגנה גדולה של ביזוי בית־המישפט, כאשר באתר, האסור־להתנחלות על פי צו המוסד המישפטי העליון של המדינה, מתכנסים פורעי־החוק, בהנהגתם של שרי־ממשלה, חברי־כנסת ופקידים בכירים, שייצגו את ראש־הממשלה עצמו. בין אלה הופץ כרוז, שהגדיר את בית־המישפט העליון של המדינה כ„כלי־שרת בידי אש"ף" (ראה מיסגרת).

ביום השני נערכה ההתקפה האמיתית. מבחינה מיבצעית, היה זה דבר מגוחך — כאותו מיצעד־על־רומא. לפי עדויות היסטוריות, די היה או בגדוד אחד של הצבא האיטלקי כדי לשים קץ לקומדיה. אך הצבא לא הופעל, מפני שראשיו היו, בסתר־ליבם, שותפים למזימות של „מחדשי ימי רומא כקדם".

כך, ברחבי הגדה, היה די בגדוד אחד של צה"ל, אילו הופעל ברצינות, כדי לשים קץ למישחק השחצני של פורעי־החוק, אחת ולתמיד. אך הצבא הופעל כצד במישחק, כשחיילים נאלצים להשתתף בקומדיה של דילוגים על הגבעות אחרי אנשי גוש־אמונים.

איש לא יכול היה לשכוח כי הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, השמיע לא פעם בפומבי דיעות, שביניהן ובין דיעות גוש־אימונים אין הבדל כלשהו.

פיטש נגד הפרלמנט. בשעה שעל הגבעות נערכה הקומדיה־בהמשכים, נשמע בכנסת קולו השחצני של המנהיג האמיתי של הגוש, אריאל שרון. בלשון פאשיסטית בוטה, כשהוא מעלה על נס את אנשי הגוש כחלוצי האומה — באותה שעה עצמה שבה התגרו בצה"ל בכל רחבי הגדה — השמיץ שרון את מתנגדי גוש־אמונים, אנשי מחנה־השלום, במושגים הלקוחים מן הלכסיקון הפאשיסטי הבינלאומי: „מתגמדים", „אכולי שינאה עצמית" וכיוצא באלה — מושגים שיש לתרגמם לגרמנית או לאיטלקית כדי להבין את מלוא משמעותן.

הכנסת ישבה אין־אונים ואין־עונים מול התפרצותו של שרון — השר היחידי בממשלת־הגרוטאות של הליכוד המתפקד במלוא המרץ. יו"ר הכנסת, יצחק שמיר, שליבו עם אנשי גוש־אמונים ודעתו כדעתם, פשוט ערך פוטש נגד הפרלמנט שעליו הוא הופקד ברגע של חולשה. הוא ניתק את המיקרופונים וסתם את פי מתנגדיו.

לפני שני דורות היה איש כמוהו שולח, בוודאי, כיתת־חיילים כדי לפזר את חברי־הפרלמנט.

הסוס הטרויאני. דעת ההיסטוריונים היא שבניטו מוסוליני, וחבריו בארצות אחרות, לא עלו לשילטון בגלל כוחם — אלא בגלל אובדן־האמונה, הפחדנות ועלי־בות־הנפש של מגיני הדמוקרטיה.

לפני הציבור הישראלי, עמדה שאלה זו השבוע בכל חריפותה. האם מול הספסוף המשולהב של גוש־אמונים עומד ציבור דמוקרטי, המוכן להגן על ערכי־היסוד של חייו? האם נותר די כוח בשיכבה המדינית של ישראל כדי לבלום ולסלק איש כמו אריאל שרון? האם יהיה מי שיסלק בעוד מועד את הסוס הטרויאני של הפאשיזם הישראלי, שהוגנב אל תוך המחנה?

השבוע היה צורך באופטימיזם רב, כדי להשיב בחיוב על שאלות אלה.

מוסוליני (משמאל) המיצעד על רומא, אוקטובר 1922
קומדיה בחסות הצבא

הממשלה

ליקוי אורות

השלט אמר: „היוצא אחרון יכבה את האור". אך אי־אפשר היה לקרוא אותו

לפתע כבה האור.

החשמל נפסק בארץ כולה. זה היה בשלוש אחרי־הצהריים. כל פעולה היונקת את כוחה מן האנרגיה המיסתורית היוצאת מן הקירות והחוטים — פסקה.

כשירד הערב — ירד החרשך על המדינה. במשך שעה ארוכה — ובכמה איזורים במשך שעות ארוכות — בא האור היחידי מגרות מהבהבים.

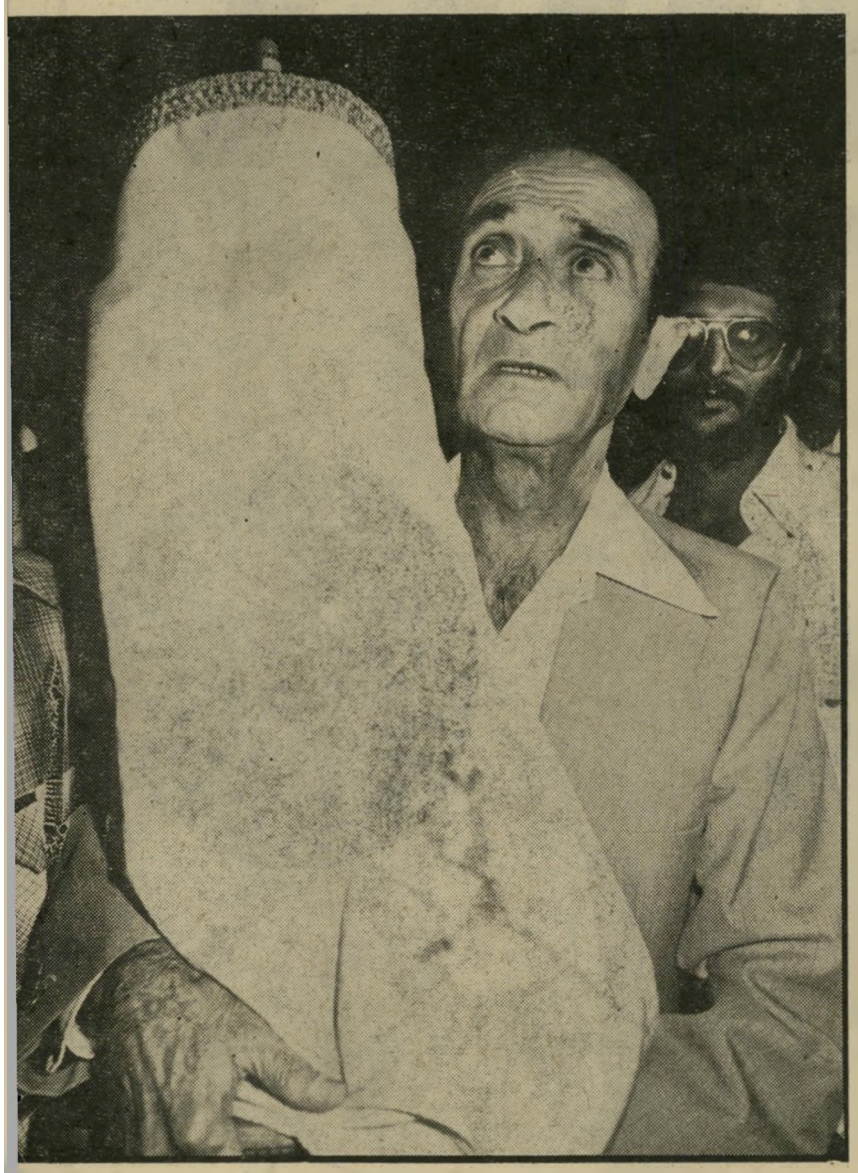
בשביל האדם הישראלי, היתה זאת חוויה שהחזירה אותו מאה שנים אחורה. אין בן העידן המודרני מתאר לעצמו כלל עד כמה הוא תלוי בזרם החשמל. מאות פעולות יומיומיות שלו זקוקות לאנרגיה זו, אף מבלי שירגיש בכך. בהדליקו אור, בהתניעו מכונה, בהפעילו את החימום או הקירור בבית, בנטלו את מכשיר־הגילוח, בפתחו את המקרר — כלל אין האדם מודע לכך שאין זה חלק מן הטבע, אלא פרי הגאון האנושי המספק אנרגיה זו.

והנה, מחדל קטן של שני אנשים יכול לשתק את החיים במדינה כולה.

בחלק גדול של העולם, האנרגיה באה מן הדלק הגוולי, וחלק גדול של הדלק הגוולי בא מארצות־ערב. הדבר מסביר

(המשך בעמוד 37)

שרים, ח"כים, המושל הצבאי והמנכ"ל של שיתחת

שר התחבורה

„אשא עיני אל ההרים, מאין יבוא עזרי," שר השר חיים לנדאו ועימו המוני המקיפים, שבאו לחגוג את ביזיון בית־המישפט הגבוה לצדק. בית־המישפט עדיין לא החליט על חוקיות הפקעת הקרקעות.

המנכ"ל

אליהו בן־אלישר הגיע עם אשתו, ניצה, חבוש כיפה שחורה ורקד תחת נס הונגלות אריאל.

ה תירוץ: הקפות שניות של שימחת־תורה. המטרה המוצהרת: חנוכת התנחלות אלון־מורה. המטרה האמיתית: בזיון בית־המישפט העליון.

„מחר יאמרו עלינו שאנחנו פורעי־חוק!" גיחך המנחה. „חה, חה, חה!" ענה הקהל המשולהב. „ולנו לא איכפת!" זעק המנחה. „לא! לא! לא!" קראו ההמונים.

הכלי־זמרים פצחו בנגינה עליזה. שתי מכות־תוף והקהל מתחיל לרקד.

„עם בג"צים ובלי בג"צים!" קרא חנן פורת. „מי זה בכלל בית־המישפט?" ענה הקהל.

„אנחנו נוכיח לכולם," הרעים קולו של הד"ר ישראל אלדד־שייב, תוך שהוא מנופף ידו קדימה. „פה יהיה ישוב גדול!" קרא ר' אריק שרון, חבוש הכיפה הסרוגה. „השומרון שלנו!" ענה אחריו רבי לנדאו, כשעיניו מופנות מעלה־מעלה.

היו גם כאלה שרק חוללו, כמו מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אליהו בן־אלישר, שחבש כיפה שחורה אשר כיסתה את כל ראשו, כדת וכדין, ומי שבימי־חול משמש כמושל הצבאי של שכם, יוסף לונץ. שניים אלה התכבדו בנשיאת ספר התורה, האחד על עזרתו להתנחלויות והשני כדי „לעשות סולחה עם הצבא".

באותה שעה תיכננו אנשי גוש־אמונים, כביכול בחשאי, את העימות הגדול עם צה"ל שנערך כעבור יומיים.

שני שרי־ממשלה, ידידו האישי של

בגין השתתפו בהפגנה נגד ב"ה"מ העליון

הביזיון

נושא התורה

כוכב הערב, הנערץ על ההמון, שזכה במחיאות כפיים סוערות ובברכות לאריכות ימים, היה שר־החקלאות אריק שרון, שהופיע כשהוא חובש כיפה סרוגה לבנה ונשא ספר תורה כאילו היה מורגל בכך.

המושל הצבאי

מושל שכם, יוסף לונץ, אשר יומיים אחרי החגיגה הגדולה היה עסוק בפינוי מתנחלים פורעי־חוק, לבש בגדים אזרחיים, חבש כיפה והתכבד בנשיאת ספר תורה. באותו הזמן עסקו חייליו באבטחה.

ראש־הממשלה, ואיש־הצבא התייצבו והפגינו למען אי־קבלת חוקי מדינת־ישראל. בית־המישפט הגבוה לצדק עדיין לא פסק אם התנחלות אלון־מורה היא חוקית או לא. הוא עוד לא פסק מה יהיה עתידה של ההתנחלות היושבת על קרקעות פרטיות, אם ההפקעה היא לצורכי ביטחון או לענייני פוליטיקה.

הפגנת־הכוח של גוש־אמונים, שהשתתפו בה גם חברי־הגוש לשעבר, כגראה עשתה את שלה. למחרת בבוקר הוחלט בישיבת הממשלה על הרחבת שבע התנחלויות, רובן בסמוך לאלון־מורה.

האוטובוסים התחילו לאסוף את המקיפים בשעות־הערב המוקדמות. באותו מוצאי־שבת לא נערכו פעילויות של בני־עקיבא. הנוער כולו אורגן והובל להפגנת־הכוח. בתחנות־האוטובוסים התנהלו ויכוחים עם עוברים ושבים. עולה חדש מארגנטינה פנה לאחד המתלהבים: „למה לא תבואו לעזור לעולים חדשים להיקלט? אתה יודע איזה סבל עבר עלי? אתה יודע שאני מתחרט שבאתי לכאן!"

הצעירים שעמדו מסביבו גיחכו. „מי אתה בכלל?" אחד המקיפים הבוגרים־יותר ענה לו: „תראה, הכל הממשלה אשמה! אנחנו לא יכולים לעשות כלום. צריך לשנות את המדינה. אפילו מישטר צבאי. אנחנו מוכנים גם לזה!" העולה החדש נאלם דום. „אני לא יכול לדבר איתך בכלל," ענה בקול מיואש.

אלפי אנשים זרמו בשביל הכורכר לעבר ההתנחלות. הוויכוחים לא פסקו. זה מביא את הרב יהודה צבי קוק כדוגמה, השני מצטט רב אחר. אחד למפד"ל, אחד לתחיה. כשהגיעו המקיפים לבימה הפסיקו לריב ונסחפו בשירה של כמה גברתנים וכלי־זמרים תבושי־כיפות. „תגיד," פנה עיתונאי זר, שהוזמן לבוא ולצלם אל נגן התופים, „אתה תמיד חובש כיפה?" הצעיר תקע בו מבט מאיים, ענה „הצהקה איתי!" וירעם בתופיו.

מדי פעם עלה לבימה המנחה הראשי. בכל פעם היו ניירות בידיו. „הודעה שהגיעה זה עתה: המישטרה מוסרת על 50 אלף איש!" זה היה בשעה 10. אחרי 15 דקות, הוא שוב הופיע, והפעם „מדיווחי המישטרה נמסר: 60 אלף איש!" הקהל רועם, וממשיך לרקד בהתלהבות מחודשת. לא עברו עשרים דקות, והוא הופיע שוב: „70 אלף!" ושוב „80 אלף!" לקראת חצות הוא בישר על 90 אלף. גם האוהדים השרופים ביותר לא היו מוכנים להמר על יותר מ־20 אלף איש.

מדי פעם הועלו נואמים על הבימה. אלה הבינו את נפש ההמון, קיצרו במילים והתחרו ביניהם על קריאות ששילהבו את הקהל המזיע. מדי פעם שובץ שם זה או אחר בזמירות החסידיות.

מקום ראשון בהערצה ניתן לד"ר אליהו בן־אלישר, שהגיע עם אשתו, שאותה נשא

ההסתה של גורמי אש"ף מניבה פרי ולאחר עשרה ימים מגישים 17 מכין 70 בעלי החלקות הערביות תביעה לבג"ץ. בית המשפט הגבוה של מדינת ישראל הופך להיות מכשיר בידי המחבלים ומוציא צו ביניים האוסר זמנית את המשך העבודה בישוב אולם עשרה ימים אלו

חוברת ההסתה

נמכרה ב־40 לירות. בסופה כתוב: „ההסתה של גורמי אש"ף מניבה פרי... בית־המישפט הגבוה של מדינת־ישראל הופך להיות מכשיר בידי המחבלים ומוציא צו־ביניים האוסר המשך העבודה..."

לילי וכיפה

אריק שרון, בדיוקן דתי, עם אשתו לילי, שבה לא דבקה ההתלהבות שאחזה בו. היא נאלצה ללבוש את הדובון שלו, מימים עברו. קיצוני מימין: אורי בראון, עוזר השר, שזכה גם הוא בשפע ברכות ואיחולים.

לא מכבר באמריקה כדי לעקוף את חוקי ההלכה האוסרים נשואי כהן וגרושה, ולאורי בראון, עוזר שר־החקלאות, שני אלה נקראו „צדיקי הדור" והובטח כי מקומם יישמר בלב הקהל. בכל פעם שהוזכר שמם, זכו במחיאות־כפיים אדירות ובהרקדה המונית.

מקומם של הרבנים המקומיים לא נפקד גם הוא. הרב משה לווינגר נישא על כפיים ומחא כף בתנועות קצובות. חנן פורת השתלהב ובישר שזו רק התחלת הדרך. הקהל הבוגר לא שכח לו את בגידתו במחנה הדתי ופנייתו לתנועת־התחיה, אך הקולות ההומים של הצעירים כיסחפו את הקהל לקריאות־אהדה, שנשמעו היטב בכל הסביבה הערבית שבמורדות ההתנחלות.

לקראת השעות הקטנות של הלילה התחילו לאסוף את ערימות־הזבל שהצטברו. כמה עשרות מתנחלים ספרו את הכסף של הציפס ומיץ־האשכוליות שנמכרו.

(המשך מעמוד 29)

במוקדם או במאוחר, אך תוך שנים ספורות, ייאלץ בורג להיעלם מהמפה הפוליטית. אין ללמיפנה מנהיגים מקובלים, בעלי כאריזמה, תחתיו. כשיפרוש, יעבור במילא השילטון לצעירים, ואז הם עלולים להתנקם בכל מי שהחייצב בעבר בדרכם.

משום כך סבורים הקושרים, כי גם אנשים המוכרים כנאמני־למיפנה עשויים, בשעת מיבחן, לעשות את חשבון הכדאיות שלהם ולתמוך בהם.

נבון, הסוס השחור

כדי **לבלום** את קנוניית המר־אבו־חצירא זקוקה למיפנה למנהיג חדש וכאריזמטי, המסוגל למשוך גם את קולות בני עדות־המיזרח, שהם כיום רוב בניינה ומניינה של המפד"ל.

הסוס השחור נמצא בדמותו של האלוף הרב גד נבון, הרב הראשי של צה"ל. בורג ובן־נתן תולים בו את תיקוותיהם. הם מאמינים כי ברגע שהרב יפשוט את מדיו וייכנס לפעילות במיפלגה, יצליח לערער את כוחו של אבו־חצירא.

בשלב זה אין הרב גד נבון מזדהה גלויות עם סיעת למיפנה. בן־נתן ואנשי למיפנה מתכוונים לחבוע ייצוג לנבון — ברשימת המפד"ל לכנסת הבאה, למשל — כאישיות עצמאית. בדיוק בדרך זו החדירו הצעירים לסיעת־המפד"ל הנוכחית את הרב חיים דרוקמן, לא על חשבון אחוזי סיעתם, אלא כאישיות עצמאית.

אולם נאמנותו של נבון לסיעת למיפנה אינה מובטחת כלל. גם לצעירים ולאבו־חצירא יש תוכניות לגביו, והם עשויים עוד להפתיע בדרכים שבהן ינסו לגייס את גד נבון לצידם.

בינתיים יש לצעירים בעייה גם עם סיעתו של זרח ורהפטיג, שיחד עימה כונן קואליציה פנימית במפד"ל. האיש החזק של הסיעה, אליעזר גואלמן, מתהלך בהרגשה כי קופח על־ידי הצעירים. אנשי למיפנה טוענים כי גואלמן ואנשיו יתמכו בהם, אבל הצעירים מבטיחים שאין זה סוף פסוק. בעזרת המישרות הממשלתיות, שהם מספקים במישרדי החינוך והדתות, מצליחים המר ואבו־חצירא לרכוש לבבות רבים.

הבחישות, הקנוניות ותוכניות־ההדחה מתבשלות בשלב זה מתחת לפני השטח. רק לאחרונה הבחינו בהן אנשי למיפנה, ואברהם בן־נתן אף האשים גלויות את מנהיגי סיעת ליכוד־יתמורה, אבו־חצירא וגלאס, כי הם נותנים יד לצעירים בנסיון להשתלט על המיפלגה.

גלאס ואבו־חצירא הכחישו, כמובן, את ההאשמות שהוטחו נגדם. אך האמת היא שאומנם נערכו פגישות חשאיות בין אנשי שתי הסיעות, כדי לגבש תוכנית־פעולה משותפת לעתיד.

סכנה גם לממשלה

הסכנה בשיתוק־פעולה כזה אינה רק לגבי מעמדו ועתידו של יוסף בורג. זוהי גם סכנה לממשלת־בגין.

אסור לטעות בכך: זבולון המר אחוז שיכרון מהצלחתו לעשות במישרד החינוך ככל העולה בדעתו, מבלי שאיש יעסה לעצרו. הוא ובן־מאיר נוכחו לדעת שאין דבר שהם מבקשים לעשותו שלא יעלה בידם. הם שטופים תחושת־כוח. המר רואה את עצמו כסגן ראש־ממשלה בממשלה הבאה — ולא חשוב אם תורכב על־ידי הליכוד או המערך — ואולי גם כראש־ממשלה בקונסטלציה מסויימת. בן־מאיר בטוח שבממשלה הבאה הוא יהיה שר בכיר. ברגע שבו ירגישו השניים כי יש בכוחם להדיח את בורג ולהשתלט על מנהיגות המפד"ל, הם לא יחסכו אף לרגע. הם ישכחו את כל העקרונות ויביאו מייד לנפילתה של הממשלה, כדי שתורכב ממשלה אחרת, שבה הם יתפסו את המקום הבכיר המגיע להם, לדעתם.

גם אם תתגבר הממשלה על כל המשברים הגלויים והידועים לכל, המאיימים לפרקה, עדיין מרחף עליה צל ההתפוררות בשל תאוות־השילטון של המאקיאבלים הקטנים של המפד"ל, המכונים משום מה בתואר „הצעירים".

אלי תבור

פינטו: הנקמה שלא היתה

Kriegsverbrecher

Rache mit der Nylonschnur

Ein israelischer Leutnant erdrosselte im Südlibanon vier Araber. Doch der Generalstabschef setzte die Strafe dafür von acht auf zwei Jahre herunter

Es war am 40. Tag der israelischen Invasion in den Südlibanon. Eine Kompanie Infanterie rückte Ende April 1978 in das Dorf Ein-Baal ein; über den Dächern wehten weiße Flaggen. Doch plötzlich fielen Schüsse. Als die Israelis flohen, blieb ihr Kompaniechef zurück: Die Kugel eines Heckenschützen hatte ihn tödlich getroffen. Dies war der Tag, an dem der 24jährige Leutnant Daniel Pinto Rache schwor.

Einige Tage später kam er, inzwischen zum Kompaniechef aufgerückt, mit zwei Gefreiten in das besetzte Dorf zurück. Er wollte die „Terroristen" finden. Doch die Razzia in Ein-Baal wurde zu einer ziellosen Menschenjagd. Die drei Israelis fingen vier libanesische Bauern, beschuldigten sie, Terroristen zu sein, fesselten sie mit Nylonschnüren an Händen und Füßen und brachten sie in ein leeres Haus — jeden in einen eigenen Raum. Das war die Stunde der Rache.

Daniel Pinto nahm sich Zeit. Er trat und prügelte stundenlang auf jeden ein. Dann griff er zu einer Nylonschnur, legte sie seinem Opfer um den Hals und zog zu, bis sich nichts mehr regte. So würgte er alle vier zu Tode und warf die Leichen in

»Wir müssen die Araber behandeln, als ob sie uns zerstören wollen«
Stolz zeigt sich Daniel

הישראלי המפורסם ביותר בעולם — מילבד מנחם בגין ומשה דיין — הוא כיום הסגן־לשעבר דניאל פינטו. אין עיתון חשוב ברחבי תבל שלא הזכיר את שמו, תוך פירוט המעשה המחריד שהפך אותו שם־דבר.

השבוע הצטרף למקהלה העולמית גם שבועון־המיליונים הגרמני „שטרן". על גבי חצי עמוד פירסם תמונה של פינטו המחייך, בחברת אמו. אין ספק שהשבועון קיבל את התמונה ממישפחת פינטו. הכותרת לתמונה: „אנחנו צריכים לטפל בערבים כאילו רצו להרוס אותנו' — בגאווה מציג דניאל פינטו את עצמו בחברת אמו. הרוצח בן ה־24, ידידה של בת גנרל, מצא אצל הרמטכ"ל רפאל איתן יחס רך במייוחד."

תחת הכותרת „פושעי מילחמה — נקמה באמצעות חוט־ניילון", פירסם „שטרן" את גירסתו, המתחילה במילים: „זה היה ביום ה־40 של הפלישה הישראלית לדרום־לבנון. פלוגה של חי"ר נכנסה בסוף אפריל 1978 לכפר עין־בעל. מעל לגגות התנופפו דגלים לבנים. אך פיתאום נורו יריות. כאשר ברחו הישראלים, נותר מפקד־הפלוגה. כדור של צלף קטל אותו. ביום הזה נשבע הסגן בן ה־24 דניאל פינטו לנקום את נקמתו.

„כעבור כמה ימים חזר פינטו, שעלה בינתיים לדרגת מפקד־פלוגה, בלוויית שני רבי־טוראים, אל הכפר שנכבש. הוא רצה למצוא את הטרוריסטים..."

אולם גירסה זו, המופצת בידי חסידיו של פינטו, אין בה שמץ של אמת. אין אמת בסיפור כאילו נהרג מפקד־הפלוגה של פינטו — הוא רק נפצע, ולא ביום ה־40 אחרי המיבצע, אלא במהלך הקרבות עצמם. יתר על כן, הדבר לא אירע כלל בכפר עין־בעל, שבו ביצע פינטו את מעשה־הזוועה שלו.

פינטו עשה מה שעשה הרבה זמן אחרי מיבצע־ליטאני, שבו נפצע המפקד, ובמקום אחר לגמרי. אין שום קשר בין שני המיקרים — והדבר גם לא עלה במישפט. פרקליטו המוכשר של פינטו לא העלה כלל גירסה זו, של „נקמת המפקד" — לא במהלך המישפט עצמו, וגם לא בעת הטיעון לגבי חומרת העונש בשתי הערכאות. הדבר הוא כולו המצאה שלאחר־מעשה, לצורכי תעמולה בילבד.

דבר

פרס יכנס המרכז

יו"ר מיפלגת העבודה, שימעון פרס, עומד לכנס בקרוב את מרכז מיפלגת־העבודה, כדי לשים קץ למצב שבו יגאל אלון מערער על מועמדותו לראשות הממשלה, מבלי להציג מועמדות נגדית. פרס יבקש מהמרכז, שיקבע חד־משמעית כי הוא מועמד המיפלגה לראשות־הממשלה.

על פי חוקת מיפלגת־העבודה, המרכז הוא הבוחר את המועמד. פרס משוכנע כי במרכז הנוכחי מובטח לו רוב של יותר מ־70 אחוז. רק מרכז חדש, שייבחר על־ידי ועידת המיפלגה, עשוי לקבל החלטה לבחור במועמד אחר.

יריביו של פרס יבקשו לסכל את תוכניתו זו בהיעדרות המונית מישיבת המרכז, מתוך תיקווה שפרס ימנע מזהעביר החלטה כזאת במרכז חסר.

ד"ין העניש

את דוברו

אחרי שנים ועבות של עבודה בצוותא, התגלע סיכסוך עמוק בין שר־החוץ משה דיין לבין דוברו ואיש־אמונו הוותיק, נפתלי לביא. לביא, שכיהן כדוברו של דיין מאז התמנה כשר־הביטחון, ושנשאר דובר המישרד גם אחרי שדיין עזב את הממשלה, נחשב כמורם ורבם של כל המדליפים הממשלתיים. הוא נלווה אל דיין כימעט בכל מסעותיו.

בעת ביקורו האחרון של דיין בגרמניה הדליף לביא לעיתונות בצורה מסולפת, ידיעה ביטחונית, שפירסומה עורר את חמתו של דיין.

כתוצאה מכך נתן דיין הוראה שלא להראות עוד לדוברו חומר סודי של המישרד. לא מן הנמנע כי בעיקבות ריב זה יעזוב לביא את מישרד־החוץ.

דויד הכהן

לכנס שינגטון

מנהיגה הקשיש של מיפלגת־העבודה, דויד הכהן, בן ה־80, אחר מאחרוני הוותיקים של מפא"י, ישתתף בכנס ניו־יאוטלוק שייערך בשבוע הבא בוושינגטון, ושבו ייפגשו ישראלים ופלסטינים. הכהן יוצא לכנס למרות המלצת לישכת מיפלגת־העבודה לחבריה, שהוזמנו לכנס, שלא להשתתף בו. גם ח"כ יוסי שריד לא יקבל את ההמלצה וייצא לכנס.

מלבד עשרייה אישיות מפורסמת נוספת של מיפלגת־העבודה, הנמנית עם יוצאי אחדות־העבודה, להשתתף בכנס. כדי שלא יופעלו עליה לחצים, נשמרת בשלב זה זהותה בסוד.

ראש לישכת סאדאת

לסנטה קתרינה

חסן כאמל, ראש לישכתו של הנשיא אל־סאדאת, עומד להגיע בשבוע הבא לישראל כדי לסייר באיזור סנטה־קתרינה, העומד לעבור בחודש הבא לידי מצריים.

מישלחות מצריות כבר ביקרו באיזור. ביקורו של כאמל נועד לבדוק את האפשרות לממש את תוכניתו של הנשיא המצרי, לבנות במקום בית־תפילה משותף לשלוש הדתות המונותיאיסטיות.

ארליך „הדליף"

את הסקופ

הסקופ הגדול של הטלוויזיה על הפגישה החשאית, שנערכה ערב יום־הכיפורים בשוויץ, בין שר התמ"ת גידעון פת ושר־האוצר שימחה ארליך, ישבעיקבותיה החליט ארליך לחזור בו מכוונתו להתפטר, הודלף לטלוויזיה מפי ארליך עצמו.

ארליך גילה את הסוד, כבדרך אגב, לאיש מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, יעקוב אחימאיר, בשיחה שהיתה לו בתום שידור התוכנית „מוקד". אחימאיר היה משוכנע שארליך מסר לו את החדשה המרעישה „לא לפירסום", סיפר עליה לחבריו במחלקת־החדשות, תוך שהוא משביעם שלא להדליפה. רק כעבור יממה, כשחבריו לחצו עליו לשדר את הידיעה, טיקסן אחימאיר לארליך וביקש ממנו רשות לפרסם את הגילוי, כתנאי רק שכמה מחבריו כבר „עלו על זנב הידיעה".

לחפתעתו של אחימאיר התפלא ארליך שהסקופ שמסר מרם שורר, תוך שהוא מרמז: „במרינתישראל אל צנזורה. מותר לשדר ידיעות כאלה." דקות ספורות לפני שידור החדשות, ביום החמישי, אותר גם השר סת, שאישר את הסקופ, ששודר כפי נימים מישעל.

הממשלה תיחלץ

לעזרת קמבודיה

הממשלה תעשה כמה צעדים הפגנתיים, כמחווה הומניטארית כלפי נפגעי־השואה בקמבודיה. כמו בפרשת פליטי וייאט־נאם, תפעל הממשלה בעיקבות יוזמת היחיד של אייבי נתן בפרשה זו.

שר־הביטחון עזר וייצמן הבטיח להעמיד ממטוס של חיל־האוויר לרשות צוות של רופאים ואחיות ישראלים, שהביעו את רצונם לצאת לקמבודיה, כדי לסייע שם בהתנדבות לפליטים.

לא מן הנמנע כי ראש־הממשלה, מנחם בגין, יתייחס לשואה הקמבודית באחד מנאומיו הקרובים. נציגות ישראל בתאילנד קיבלה הוראה לסייע לאייבי נתן ככל יכולתה. רק אחרי שיחזור אייבי מקמבודיה ניתן יהיה לדעת מה מידת הסיוע שתוכל ישראל להגיש לעם הקמבודי.

השביחה בבל"ל

ופליטי קמבודיה

השבתת בל"ל כימעט ומנעה את נסיעתו של אייבי נתן לקמבודיה. אייבי מחזיק את חשבונו בבנק זה. בגלל ההשבתה לא יכול היה למשוך כספים לצורך הנסיעה ולצורך רכישת מזון לפליטי קמבודיה. אחרי שקיבל אישור מהאוצר לקניית 10 אלפים דולר למטרה זו.

אלון – מטרה

לשמועות־כזב

מאז המז יגאל אלון על כוונתו להתמודד עם שימעון פרס על הפקיד מועמד מיפלגת־העבודה לראשות־הממשלה, הפך אלון קורבן של שמועות זדוניות, שמטרתן להציגו כמי שמצבו בריאותו תרופף אינו מאפשר לו לכהן בתפקיד ראש־הממשלה. שמועות אלה — שהן חסרות כל יסוד — מספרות על התמוטטויות שאירעו, כביכול, לאלון בזמן האחרון.

מקורבים של אלון חושדים, כי אין זה מיקרי שגל־השמועות פשט מייד אחרי שאלון הכהיר את כוונתו להתמודד עם פרס.

אייבי התגבר על הבעייה אחרי שביקש מיפרעות מהמפרסמים בתחנת קול־השלום, וגייס תוך יום אחד סכום של חצי מיליון ל"י למטרה זו.

המערך מוסיף לעלות

סיקרי דעת־קהל, שנערכו בשבוע שעבר, מצביעים על התגברות הנטייה להצביע בעד המערך.

על פי הסקר האחרון, אילו נערכו הבחירות בשבוע שעבר היה המערך מקבל כ־45% מכלל הקולות המצביעים, שהיו מעניקים לו 55 ח"כים.

העיריות נגד

העלאת מ'סים

בפגישת ראשי הערים, שנערכה בשבוע שעבר, התגבשה דיעה להתנגד לתביעת האוצר ומישרדי הפנים, להעלות את שיעור המיסים העירוניים בחמישים אחוזים.

כספי המיסים מהווים רק כ־15% מתקציבי העיריות, כך שהעיאתם לא תשפר את המאזן.

מצד שני שילמו רבים את מיסיהם מראש, ולא ניתן להענישם בהעלאת מיסים רטרואקטיבית.

לעומת זאת החליטו ראשי הערים לנחוץ בכל תוקף על חקיקת חוק, שיאפשר להצמיד את חובות האזרחים לעיריות למדד.

כיום יכולות העיריות להטיל רק קנסות־פיגורים, אך לא ריבית והפרשי־הצמדה על המפגרים בתשלום.

בוטלה תוכנית

פוליטית בגל"צ

תוכנית הוויכוחים הפוליטית שלושה לפני אחת, ששודרה מדי יום בצהריים בתחנת־השידור הצבאית גלי צה"ל, בוטלה סופית.

בתחילה ביקשו מנהלי התחנה לבטל את התוכנית, שדנה בעניינים אקטואליים, משום שנשמעה בה ביקורת חריפה על הממשלה. ח"כ שולמית אלוני פנתה בעניין זה בשאילתה לשר־הביטחון, שביקש ממנה להסיר את השאילתה כיוון שנתן הוראה לחדש את התוכנית.

בגיבוזה החדש צורפו לתוכנית דמויות ימניות מובהקות, כמו פרופסור הראל פיש, יוסף נדבה ואליהו עמיקם. התוכנית הפכה לגיבוב של הטפה לאומנית, ומנהלי התחנה הצבאית החליטו לבטלה.

מיספרי הטלפון החדשים של

השופט הזה

232262
232263
232264

ציפורי הכשיל

את וייצמן

הידיעות המוטעות שפורסמו לפני שבוע, כאילו שינה שר־הביטחון עזר וייצמן את עמדתו העקרונית, וחוא מוכן לתמוך מעתה בהפקעת קרקעות פרטיות בגדה לצורכי התנחלות, הזפיעו באשמתו הישירה של מנכ"ל השר, מרדכי („מוטקה") ציפורי.

הידיעות פורסמו בתום פגישת נציגי התנחלות עופרה עם שר־הביטחון ופגנו, במישרד־הביטחון. וייצמן הסביר בפגישה זו שחוא יכול לתמוך בהפקעת קרקע רק במיקרים חריגים, המתרקים מסיבות ביטחוניות או אנושיות. ציפורי לא הבין את הבהריו של וייצמן ונתן להם פרשנות מוטעית בדיווחים לעיתונות, גרם כתוצאה מכך נזק רב לתדמית השר שלו.

משקיף

אישיות בכירה

יורדת מהארץ

חוגים בקונסוליה הישראלית בניו־יורק יודעים לספר על אישיות, שהיתה בתפקיד ממלכתי רם ביותר, שרכשה דירה בסנטרל־פארק־וסט במרכז ניו־יורק והעומדת להתגורר שם.
האישיות טענה, בתשובה לשאלה, כי לא היא רכשה את הדירה „אלא אחד מבני־המישפחה." נודע כי הדירה רשומה על שם אשתו של אותה אישיות.

אריק הבטיח

למנוע משפטים

שר־התחקלאות, אריק שרון, הבטיח לראשי גוש־אמונים כי ידאג לכך שלא יוגשו כתבי־אישום נגד פעילי התנחלויות־הזוטא של השבוע.
בשיחת־טלפון עם פעיל גוש־אמונים, מאיר אינצור, הבטיח שרון, כי גם אותם שנעצרו על־ידי המישטרה לא יועמדו לדין.

אשת היו"ר –

לא ישראלית

רק עתה התגלה כי אנט דוצ'ין רעייתו של יושב־ראש ההנהלה הציונית ויושב־ראש הסוכנות היהודית, אריה דוצ'ין, כלל אינה אזרחית ישראלית אלא בעלת אזרחות של ארצות־הברית.
כבר פעם שאנט דוצ'ין רוצה לחזור לארץ, היא חייבת להיכנס לשגרירות ישראל בארץ שבה היא נמצאת, ולבקש אשרה. אנט דוצ'ין, שהתחילה לאחרונה לכתוב מאמרי־ביקורת על הממשלה, סירבה לעצת ידידים להמיר את הדרכון האמריקאי שלה בדרכון ישראלי, בטענה שיש לדרכון האמריקאי „יתרונות רבים".
במישרד־הפנים רשומה אנט דוצ'ין כתושבת ארעית, מיספר 1/201874.

עיתונאים זרים

מחעניינים במיסמך

עיתונאים זרים, המכהנים בישראל, גילו התעניינות רבה במיכתב של ח"כ אורי אבנרי לחברי־הכנסת, שבו פירט את פרשת הקציץ הבכיר שהורשע על ביצוע פשע־מילחמה בעת מיבצע־ליסאני, ושדינו הומתק על־ידי הרמטכ"ל, שהחזיר לו דרגה של רב־סרן.
העיתונאים פנו לכמה ח"כים כדי לקבל עותק המיסמך.

ארליך הבטיח

להתפטר

בשיחה שהתקיימה השבוע בכנסת בין שר־האוצר שימחה ארליך ודובר ראש־הממשלה, שלמה („נקדי") נקדימון, אמר השר לדובר: „אחרי שמרכז הליברלים יביע בי את אמונו, אני אהיה מוכן לוותר על תיק־האוצר ולהיות סגן־ראש־הממשלה."

הורביץ יפרוש

מהליכוד

נראה כי סיעת רפ"י של ח"כ יגאל הורביץ עומדת לפרוש מהליכוד, השבוע או בתחילת השבוע הבא. עם הורביץ יפרשו מהליכוד גם חברי־הכנסת זלכן שובל ויצחק פרץ.
הורביץ רצה לפרוש מהליכוד כבר לפני זמן־מה, אולם הישעה זאת כאשר הועלתה האפשרות שהוא יכהן כשר־האוצר. עתה, כשנראה שאפשרות זו נגוזה בינתיים, יכריז הורביץ על הפרישה.

צפוי משבר

עם האגודה

משבר חדש מאיים על השתתפות אגודת ישראל בקואליציה הממשלתית. שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, יחד עם המועצה הדתית בירושלים, מתכוונים לפטר את חברי האגודה במועצה הדתית.
טענת השר היא שבעוד שחברי המועצה הדתית מקבלים משכורת מקופת־המדינה, נוהגים חבריה מקרב אגודת־ישראל לתת הכשרים פרטיים למוסדות ולבתי־עסק.
אנשי־האגודה מאיימים במשבר ממשלתי אם אמנם יבוצע הדבר.

חוקרים את הנגיד

גורמים המקורבים למבקר־המדינה יודעים לספר כי מנכ"ל מישרד מבקר־המדינה הורה לחקור בפרשת נסיעת אשתו ובתו של נגיד „בנק־ישראל", ארנון גפני, לחוץ־לארץ.
אל מישרד מבקר־המדינה הגיע מיכתב אנונימי, אשר טען כי גפני לקח את אשתו ובתו לבלגראד על חשבון קופת־המדינה. מנכ"ל מישרד מבקר־המדינה הורה לחקור את הפרשה ביסודיות.
את תגובתו של גפני אי־אפשר היה לקבל, מאחר והוא נמצא עדיין בחוץ־לארץ.

חוספת המשכורת

חבוטל

תוספת־המשכורת שהעניק נציב־שרות־המדינה, הד"ר אברהם („רמי") פרידמן, למנכ"לי המישרדים הממשלתיים ולעצמו — מכיוון שגם הוא יושב על תקן של מנכ"ל — תבוטל על־ידי הממשלה.
שר־החינוך זבולון המר עומד להעלות עניין זה בממשלה, ולדרוש לבטל את התוספת בת 5000 הלירות לחודש, ואת הסכום החד־פעמי של 30 אלף לירות, שקיבלו המנכ"לים.

האשמות

בדבר זיוף קלפי

חוגים המקורבים לשימעון פרס חתירו להפיל את הפיסקה כאיזו זוייפה אחת הקלפיות, כהתמודדות שנתקיימה בין יצחק רבין לשימעון פרס על ראשות הרשימה ערב הבחירות האחרונות.
על פי הפיסקה, הצליחו אנשי רבין להעלים את הקלפי, ואילו זו היתה מתגלה, היתה מנחילה את הניצחון לפרס.
חוגי רבין מסרבים להתייחס לפיסקה, ומוענים שהוא מופץ עתה במיסגרת מילחמתו של פרס באלון וברבין. לדבריהם, העובדה שהפיסקה „דלפה" רק עתה, כימעט שלוש שנים אחרי ההתמודדות, מטילה ספק באמיתותו ומצביעה על מניעי מפיציו.

מיתקפת עתיקות

על דיין

חוגים בקואליציה, המונהגים ע"ידי אחד השרים, מרכזים עתה חומר לגבי המשך פעילותו של שר־החוץ, משה דיין, בקניית עתיקות ובמכירתן.
אותם חוגים מתכוונים לפרסם את החומר שהם אוספים עתה, כאשר שוב יתגלעו חילוקי־דעות בין השר, שאליו הם מקורבים, לבין דיין.

עוד ספר

של ידלין

במקביל לסיפורו של אשר ידלין, העומד לחופיע בחודש פברואר הקרוב, פרי תכת אשתו הטריה של ידלין, עורכת־הדין טליה ליבני, ספר משלה.
סיפרה של טליה יתייחס רק לתקופה שמאז מעצר ידלין, ויכלול התקפה חריפה על נשיא־המדינה, יצחק נבון, ועל שר־המישפטים, שמואל תמיר, שסירבו להעניק לידלין חנינה.

בורג סירב לאיבצן

בשיחה שניהל ניצב אריה איבצן עם שר־הפנים, יוסף בורג, אמר הקצין לשר, כי יסכים להישאר במישטרה אם ימולאו שני תנאים: שהוא ימונה כסגן־המפכ"ל, ושיובטח לו בכתב שהוא יהיה המנכ"ל הבא.
בורג סירב להיענות לתנאי השני.

ביטוח בריאות

ממלכתי בקרוב

הנהלת המפד"ל עומדת להתכנס בעוד שבועיים כדי לדון בחוק ביטוח רפואי ממלכתי.
להצעת־החוק צפוי רוב בהנהלת המפד"ל, ואחרי קבלת ההחלטה במיפלגה זו יוסר המיכשול האחרון מאימוצה על־ידי הממשלה והכנסת.
סיעת המערך תפתח בפעולות שונות כדי לנסות ולסכל את הצעת־החוק ברגע האחרון.

רבין מועמד

מיפלגת העבודה

על פי חוקת המיפלגה, ח"כ יצחק רבין הוא בינתיים מועמד מיפלגה זו לראשות הרשימה ולתפקיד ראש־הממשלה.
רבין היה האחרון שנבחר לתפקיד זה בוועידת מיפלגת־העבודה, לפני הבחירות האחרונות, ועד כה לא החליטה ועידת המיפלגה על שום מועמד אחר.

דוברת רעיית

הנשיא חפרוש

דבורה גנני, הדוברת של רעיית נשיא־המדינה, אופירה נבון, עומדת לעזוב את תפקידה.
גנני יוצאת לטיול בארצות־הברית, ונראה כי עם שובה לא תמשיך לשרת את נבון. מישרתה לא תאוייש, ודובר הנשיא ישרת גם את רעייתו.

ימונה מנהל

בפועל לטלוויזיה

מנכ"ל הטלוויזיה, יוסף („טומי") לפיד, הודיע כי הוא שוקל מינוי מנהל־טלוויזיה־בפועל לתקופה בת שנה. על פי החוק, יכול המנכ"ל למנות מנהל־טלוויזיה־בפועל למשך שנה אחת ולא מיכרן, כתנאי שאותו מנהל יהיה מקרב עובדי הרשות.
שני מועמדי המנכ"ל לתפקיד הם יצחק („צחי") שמעוני ונקדימון („נקדי") רוגל.

במדינה

(המשך מעמוד 32)

את הפחד — העשוי להפוך היסטריה — כאשר מאיימת סכנה על אספקת הנוזל. אם תצטייר ישראל כמי שמסכנת את ה־אספקה — כפי שרמז השבוע המועמד הרפובליקאי לנשיאות ארצות־הברית, ג'ון קונלי רב־היוקרה — עלולה התוצאה ל־היות הרת־אסון.

בדיחות ישנות. ליקוי־האורות של השבוע שעבר היה המיקרה השני שאירע בתולדות המדינה — ושני המיקרים אירעו בתקופת שילטונו של הליכוד. בפעם ה־קודמת, היה זה כיבוי־אורות חלקי. השבוע היה שלם.

היה זה אך טבעי שמן הגינוך עלו ה־בדיחות הישנות. אחת מהן כאילו התבקשה מעצמה: „בנמל־התעופה בלוד תלוי שלט — היוצא אחרון יכבה את האור.“ אלא שלא היה צורך לכבות את האור. ואילו היה תלוי שלט כזה בלוד, אי־אפשר היה לקראו בחושך.

סמל הממשלה. העלטה הגדולה נרא־תה, בעיני רוב הציבור, כסמל למצבה של הממשלה, האחראית להפעלת השירותים הממלכתיים.

מעולם לא נראתה ממשלת־הליכוד עלו־בה יותר מאשר השבוע. אחרי האולטימטום של מתנחלי גוש־אמונים, קיבלה הממשלה החלטה על הפקעת שטחי־קרקע „ממשל־תיים“ בלבד בגדה המערבית — החלטה שאיש לא האמין לה. היא לא נועדה אלא כדי למנוע משבר פנימי בממשלה עצמה.

עניין הפרקליטים השובתים נדחה מ־ישיבה לישיבה, מחוסר הסכם בין השרים. שר־האוצר שימחה ארליך, שמיפלגתו הביעה לו אי־אמון, השתלט עליה בחזרה ונאבק בהצלחה על הישארותו בתפקיד שבו גרם אסון לעצמו ולמדינה. באותו יום עצמו עלה מדד־יוקר־המחייה ב־8% נוספים, ובכך נקבע כי האינפלציה השנ־תית תגיע ל־100%.

ההרגשה הכללית בחוגים הפוליטיים היתה שדי בתקרית הקטנה ביותר, אף על עניין פעוט, כדי להפיל את הממשלה. המיפלגות האחרות, וגם הליכוד עצמו, נערכו בשקט לקראת אפשרות זו. מעטים ציפו לכך שהממשלה של מנחם בגין תאריך ימים, עד לסוף תקופת־הכהונה.

השאלה היתה רק מה יבוא אחריה — תוהו ובוהו וניסיון להשתלטות פאשיס־טית (ראה לעיל), קואליציה רופפת אחרת או בחירות חדשות.

השלום

אתר הנצחה

איזו יכלו, היו המצריים מוותרים על הקרמת הנסיגה הישראלית מסנטה־קתרינה

אחת המחוות היחידות שהסכימה הממ־שלה לעשות למצריים, במיסגרת הסכם השלום, היתה נכונותה להקדים ולסגת מאיזור סנטה־קתרינה בסיני. למחווה זאת היתה חשיבות יתר בעיני המצרים. הם רצו לציין את יום־השנה ליוזמת השלום של הנשיא אל־סאדאת בטכס־ראווה על פיסגת הר־משה. משום כך היו מוכנים להעניק לישראל תמורה ממשית עבור המחווה: נורמליזציה מיידית ביחסים בין שתי המדינות לפחות באיזור זה.

פירוש הדבר היה שלמחרת החזרת השטח למצריים יוכלו תיירים ישראליים לנחות במטוסי ארקיע בשדה־התעופה שליד סנטה־קתרינה, ולטייל באיזור כפי שעשו זאת לפני הנסיגה. ההסכם בנושא זה קבע שהתיירים הישראלים לא יצטרכו אפילו לעבור ביקורת מכס בנחיתתם ובהמראתם.

מחווה שנייה שהיו המצרים מוכנים לעשות לישראל: להשאיר במקום את אתר־ההנצחה צוקי דויד. הוסבר להם ש־מדובר באתר־הנצחה על שמו של דויד תמיר, בנו של שר־המישפטים שמואל תמיר, שנהרג בתאונת מטוס של חיל־האוויר.

אולם לאחרונה, כאשר הגיעו מישלחות של מצריים, כולל אנשי־צבא מצריים, לביקור באיזור סנטה־קתרינה, כדי להכין את החזרת המינהל המצרי לאיזור, הם נדהמו למראה עיניהם. הסתבר להם שבעת שמנהיגיהם הסכימו למחוות ההדדיות הם לא ידעו כלל מה הם נוטלים על עצמם.

לא חזיות. קודם כל הסתבר ש„אתר־ההנצחה“ אינו גל־עד או מצבה, אלא בית־ספר שדה. בבית־ספר שדה צוקי דויד פועלים כיום כעשרים מדריכים, כשבכל מחזור שוהים במקום כמאתיים איש. על־פי ההסכם יוכלו המצרים להשתתף בניהול בית־ספר השדה, אולם יהיה עליהם להתיר למדריכי בית־הספר להישאר במקום ולארח תיירים ישראלים שם, כפי שהם עושים זאת עתה.

אולם מה שהפחיד את המצרים ביותר היו המדריכות הישראליות בבית־ספר השדה. אלה הסתובבו לידם בחולצות טריקו, ללא חזיות, שפיטמות שדיהן מזדק־רות ומנקרות את עיני הקצינים המצרים. בעדינות הסבירו המבקרים המצרים למאר־חיהם הישראלים, כי קשה יהיה לדרוש מהשוטרים המצרים שיוצבו במקום, אחרי החזרתו לידי מצריים, להישאר אדישים למראה הנערות הישראליות שיסתובבו בצורה זאת לידם.

לא פחות נחרדו המצרים מבעיית התיי־רות. הסתבר להם כי בשנה האחרונה בלבד ביקרו באיזור סנטה־קתרינה כ־140 אלף תיירים. אם תימשך התיירות באיזור בקצב זה גם אחרי החזרתו למצריים, יטיל הדבר על המצרים מעמסה כבדה של בעיות אירגון וניהול שאין הם יודעים בשלב זה כיצד להתגבר עליהם.

בינתיים גם התבטלה תוכניתו של הנשיא אל־סאדאת לערוך את חיזיון־הראווה ה־מוני על פיסגת הר־משה ביום השנה השני ליוזמת השלום שלו. הסתבר שהווי־תור שנדרש מישראל, להקדים ולסגת מהאיזור, אינו דרוש כלל.

אילו היו יכולים לעשות זאת, הבהירו המצרים שביקרו בסנטה־קתרינה, היו מע־דיפים שישראל תמשיך ותחזיק באיזור כמה חודשים נוספים, ובלבד שלא יצטרכו לקבל על עצמם את „אתר־ההנצחה“ ואת קבלת פני התיירים הישראלים.

אבל הסכם הוא הסכם, ואי־אפשר לבטלו, גם אם מתברר שהמציאות בשטח שונה לחלוטין ממה שתיארו לעצמם המנהיגים שחתמו על ההסכם.

עבודה

לחם, לא עוגות

עובדי בל"ל מאיימים לחשוף פרטים על שכרו של מנהל הבנק המשביתם

„אם לא תסתיים ההשבתה, ניאלץ לג־קוט צעדים שנמנענו מהם עד כה,“ הזהירו השבוע אנשי ועד העובדים של בנק לאומי, שהשבתתו בידי ההנהלה נכנסה לשבוע השני.

רנטגנאי רמתי
188 ל"י תוספת־קרינה

במשך כל השבוע נעשו בידי אנשי הס־תדרות הפקידים מאמצים לתווך בין העוב־דים להנהלת הבנק, שהשבתתו החלה לתת אותותיה בכל ענפי המשק. העובדים גילו נכונות לקבל כימעט את כל תביעות ההנ־הלה.

אולם סלע המחלוקת המרכזי מנע שוב הסדר. היו אלה תביעות ההנהלה לצמצם את מיספר אנשי ועד העובדים ולהתיר לה להעלות פקידים בדרגה ללא אישור הוועד.

עקרונית היו העובדים מוכנים לדון ב־תביעות אלו, אולם הם דרשו להפריד אותן מהדיון על תביעות השכר שלהם. לכך התנ־גדה ההנהלה והמו"מ שוב עלה על שירטון.

בל"ל חוששים כי מטרת ההנ־הלה היא לשבור את הוועד בכל מחיר. אם אומנם יווכחו כי זאת מטרת ההנהלה, לא מן הנמנע שישלפו את הנשק הסודי שלהם.

הנשק הסודי. עובדי המיכון של בל"ל נמצאים במצב הכן. על פי הוראת הוועד־הם ישלפו מתוך המחשב את סכום המש־כורת שמקבל יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, ארנסט יפת.

לטענת העובדים מגיעה משכורתו של יפת כיום לסכום של שלושה מיליון ל"י בשנה, כשהיא משולמת לו שנה מראש. „אין פלא שארנסט יפת איננו יודע מה מתרחש בארץ,“ אומרים אנשי ועד בל"ל. „המשכורת שלו מספיקה לפרנס כמה מיש־פחות מרובות ילדים. הוא לא מבין בכלל על מה אנחנו מדברים.“

כשהתבקש להגיב על טענה זו של הוועד, טען דוברו של יפת: „אני לא רוצה להגיב על העניין!“

בעוד השביתות הנושנות נמשכות, איים על המשק גל חדש של סיכסוכי עבודה. השביתה הראשונה שפרצה היא שביתת האזהרה בת השבוע של עובדי הרנטגן.

האיש החזק מאחרי שביתה זו שהקיף 700 עובדים, הוא נעים רמתי, יו"ר ועד העובדים. באסיפת העובדים שנערכה ה־שבוע התנגדו רק 7 מתוך 500 משתת־פים לצעדים עליהם החליט רמתי.

רמתי הוא יו"ר ועד עובדי הרנטגן מזה חודשיים וחצי. נמוך קומה, בעל שיער לבן ועיניים בורקות, משוכנע רמתי בצעדים שבהם החליט לנקוט, למרות האיום של ה־ממשלה להפעיל צווי־ריתוק נגד עובדי ה־רנטגן.

שכר האימה. לרמתי, יליד עיראק, שלושה תארים אקדמאיים. את תחילת דר־כו עשה כעורך־דין.

„אני אופוזיציונר מלידה,“ הוא אומר. „כשבאתי לארץ ראיתי שטכנאי רנטגן מר־ווים יותר מכל בעל מיקצוע אחר, או הלכ־תי למיקצוע הזה. זה היה בצדק. זה מיק־צוע עם סיכונים. רק בשנה האחרונה נפטרו שני עובדי רנטגן באיכילוב מסר־טן הדם.“

לטענת עובדי הרנטגן חל כירסום ב־שכרם, הם תובעים מה שהם מכנים „שכר אימה“, שפירושו פחות שעות עבודה ותו־ספת סיכון גדולה יותר.

„טכנאי רנטגן מתחיל מקבל 8,700 ל"י ברוטו וזה בהחלט סביר. אפילו טוב,“ מסביר נעים רמתי. „אבל אחר־כך באה הצרה. היום, אחרי 25 שנות ותק, אני מקבל 13,500 ל"י ברוטו. איזה חשק יש לאנשים לעבוד ולהתקדם? כדי לפרנס משפחה צריך לעבוד במשמרות כפולות. אני וחברי עובדים לפחות 5—4 משמרות ביומיים. את תורנות סוף השבוע מתחי־לים בליל שבת וגומרים ביום ראשון בבו־קר. אחר־כך חוזרים בערב לעבוד משמרת יום ראשון. אחרת אי אפשר להביא אוכל הביתה. אני לא אומר זאת בשביל להר־שים. זה בהחלט עניין של אוכל, בית־ספר, ומיסים. אנחנו מדברים על הלחם, לא על העוגות.“

לפני שלושה שבועות שבתו טכנאי ה־רנטגן שביתת אזהרה בת יום אחד. לא היתה תגובה מצד המעסיקים. ביום רא־שון השבוע פתחו בשביתה בת שבוע. גם הפעם לא עשתה שביתתם רושם. בתום השבוע, יעבדו על פי הקן: 6 שעות ביום. אז, כשתשבש שביתת ההאטה שלהם את שירותי הרפואה וחולים יתחילו לסבול, אולי יימצא מישהו פנאי לדון בתביעו־תיהם.

מ'שפט

הואשם ח"ב לחזור לכנסת

במישפטו של ח"כ פלאטו־שרון התנהל דיון מיוּגע בשאלה טכנית־מישפטית

עשרות הסקרנים, שצבאו על אולם בית־מישפט השלום בירושלים, התאכזבו במה־רה. מישפטם של ח"כ שמואל פלאטו־שרון ושני עוזריו במערכת הבחירות, ז'אק בן־אודיס ויעקוב חלפון, הפך להיות דיון מישפטי טכני ומייגע.

את החיוך היחידי העלה עורך־דינו של בן־אודיס, יצחק לאלו, שבתחילת הדיון ביקש מהשופטים „לברר אם המדינה הו־פיעה“. בכך התכוון לשביתת הפרקליטים, שבעטיה התפטר פרקליט מחוז ירושלים, מיכאל קירש. אולם קירש הסביר, כי הוא מופיע בתוקף צו־ריתוק שהוצא נגדו, וכי התפטרותו לא תיכנס לתוקף עד ה־4 בנו־במבר.

פיהוקים באולם. כל שלושת הסניגו־רים טענו טענה מיקדמית אחת: הוסר סמכות ענייני של בית־מישפט השלום. בניסוחים שונים, כל אחד בתורו. הסביר־ו שלמה תוסיה־כהן, שטען לפלאטו־שרון, לאלו, שטען לבן־אודיס, ואמנון זיכרוני, שטען לחלפון, כי לבית־מישפט השלום אין סמכות לדון בכתב־האישום בצורתו הנוכחית.

כתב־האישום מפרט עבירות שונות של שוחד ושחיתות, שבוצעו על־ידי הנאשמים בבחירות האחרונות לכנסת. עבירות אלה ובלפי חוק זה הן נידונות בפני בית־מישפט השלום. בגלל חשיבותו של המישפט הנו־כחי, המהווה תקדים, ביקש נציג המדינה, בישיבה קודמת, הרכב של שלושה שופ־טים, דבר בלתי־מקובל בבית־מישפט הש־לום. ואכן, ללא התנגדותם של הסניגורים התקבלה הבקשה.

העבירה היחידה בכתב־האישום, שאינה לפי חוק הבחירות, היא קשר לבצע פשע. זוהי עבירה מחוק העונשין הכללי, ועונ־שה הוא יותר משלוש שנים מאסר. בכך היא מוגדרת על־ידי החוק, כפשע, ובפש־עים מוסמך לדון רק בית־המישפט המ־חוזי, ולא בית־מישפט השלום.

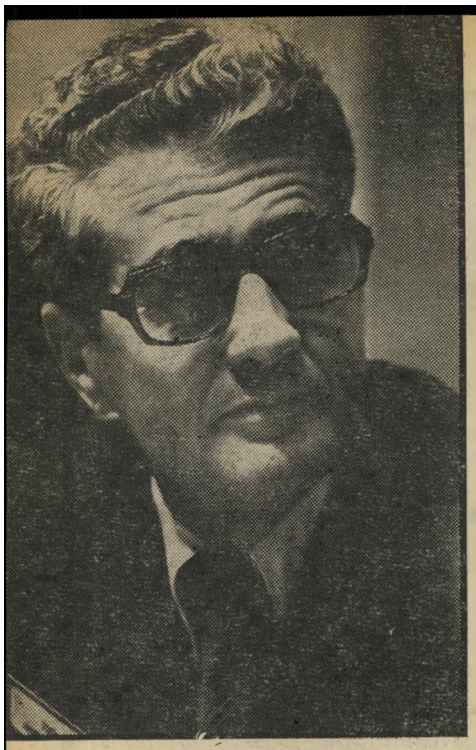
כל אחד מהסניגורים טען ארוכות בעניין זה, ובית־המישפט, שהיה מורכב מהשופ־טים מאיר שבתאי, צבי כהן ורות אור, הקשיב קשב רב. ניכר היה ששופטי הש־לום אינם רגילים בטכניקה של הקלטה, תחת הרישום המסורתי של הפרוטוקולים.

כמה מבאי בית־המישפט החלו לפהק. שעת ההפסקה קרבה והלכה. אז פנה תוס־יה־כהן לבית־המישפט, וביקש לשחרר את מרשו, פלאטו־שרון, שהיה חייב להיות נוכח בישיבת הכנסת בשעה 11.

אחרי ההפסקה התחדש הדיון ללא נוכ־חותו של פלאטו־שרון. בית־המישפט נתן את החלטתו בשאלה המיקדמית — ברוב דעות החליט שיש לו סמכות לדון בתיק.

לדון מישפטנים. מישפטנים באולם הבינו יפה, שכאן נזרע הזרע לעירעור, אם אמנם יורשעו הנאשמים. חוסר סמכות ענייני הינו פגם היורד לשורשו של הדיון. ואם ימצא בית־מישפט של עירעור, כי אמנם לא היתה לבית־מישפט השלום סמכות כזו, ייפסל הדיון כולו, ויהיה צורך להתחיל בו מחדש.

הסניגורים ויתרו על טענה אחרת, שהיו יכולים להעלות: חוסר סמכות מקומית. במיקרה זה לא היה הכרח שהמישפט יתנהל דווקא בירושלים, שכן הנאשם הרא־שי, פלאטו־שרון, הינו תושב סביון, ש־במחוז תל־אביב וחלפון גר בבאר־שבע. מישפטנים אמרו בלצון שירושלים נבחרה, מכיוון שתל־אביב כבר זכתה לשפוט חברי־כנסת אחד, שמואל רכטמן, ועתה הגיע תורה של ירושלים.

בנקאי יפת
3 מיליון ל"י לשנה

גלאי־השקר קבע: העיתונאי הערבי קיבל שלוש או ארבע סטירות־לחי מידי החוקר, א"ש השב"כ

מי נתן את ההוראה?

ה אם מענים אנשי שירותי־הביטחון של ישראל עצירים פוליטיים?

מדי פעם מוצפים אמצעי־התיקשורת העולמיים בסיפורי־זוועה, בדבר שיטות החקירה הברוטאליות והעינויים שמפעילים חוקרי שירותי־הביטחון נגד עצירים פלס־טיניים, הנחשדים בפח"ע (פעילות חבלנית עויינת). כל הסיפורים האלה, שחלקם גם הועלה בעדויות פומביות בפורומים בינ־לאומיים, הוכחשו בידי גורמי הביטחון.

„אין עינויים בבתי־כלא ישראליים!" הכריזו לא פעם שרי המישטרה והמישפטים מעל בימת הכנסת. לפני שבוע הסתבר, כי טענה זו אינה מדוייקת, לפחות לגבי מיקרה אחד שהתפרסם בעת האחרונה.

פרקליט המדינה, גבריאל בך, חקר את נסיבות מעצרו וחקירתו של העיתונאי הפלסטיני מירושלים, איסמאעיל ע'וה. בחקירה, שנפתחה על פי הוראתו של שר־המישפטים, שמואל תמיר, קבע פרקליט המדינה כי ע'וה אומנם עונה בעת מעצרו בידי חוקר השב"כ (שירות ביטחון כללי).

„החוקר היכה את ע'וה כמה פעמים במהלך חקירתו וסטר על פניו," קבע גבריאל בך במסקנותיו. „ע'וה הוחזק פעמים אחדות, כשידיו קשורות לצינור בגובה המותניים, בחצר תחנת המישטרה, כשראשו מכוסה בשק. בכל פעם לפרק זמן שלא עלה על שעה אחת."

מסיכות של דיין וערפאת

ב עיקבות מסקנות פרקליט ה־מדינה הועמד לדין מישמעתי חוקר השב"כ, שהיכה ועינה את איסמאעיל ע'וה. הוא הורשע בדין, ננזף בידי ראש שירותי־הביטחון והורחק מתפקיד חוקר.

בכך נראה היה כי הפרשה העגומה הסתיימה. אולם דווקא אחרי שמוצו כל ההליכים, הסתבר כי הפרשה גורמת לתסי־סה. הפעם בתוככי שירותי־הביטחון עצמם. חבריו של החוקר, שננזף ונענש, טוענים כי הוא אמנם עשה את המעשים המיוחסים לו, אלא שלא עשה אותם על דעת עצמו. הוא עשה את אשר עשה באישור הממונים עליו. הוא נטל על עצמו את העונש ואת האחריות למעשה, אבל אלה שנתנו את האישור יצאו נקיים.

„הוא הפך שעיר לעזאזל, כדי לחפות על מפקדים בכירים בשירותי־הביטחון," אומרים חבריו של החוקר שנענש.

איסמאעיל ע'וה נעצר ב־16 ב־דצמבר 1978, בביתו שלמרגלות הר־הזיתים בירושלים. העיתונאי בן ה־30, שפירסם מאמרים בעיתונים ערביים המופי־עים בשטחים המוחזקים, כמו אל־פאג'ר ואל־שעב, עסק גם בהוצאת ספרים. בין השאר פירסם גם ספר שכתב בעצמו, תחת הכותרת המהפכה לא תמות.

כאשר נלקח למעצר, אחרי חיפוש ממושך שערכו חוקרי השב"כ בביתו, מבלי שמצאו דבר, מילבד מסיכות־ילדים בדמותם של משה דיין ויאסר ערפאת, הוא נחשד בקיום קשרים עם אירגוני הפידאיון הפלסטיניים ובאיסוף ומסירת מידע סודי לאירגונים אלה, שהיה בו כדי להקל על פעולותיהם.

הוא היה אסור במשך ארבעה חודשים בכלא רמלה, על פי צו מעצר מינהלי. ב־18 הימים הראשונים הוא נחקר ממוש־כות בידי חוקרי השב"כ, בעיקר בידי חוקר שכינויו היה „עוזי". באותם 18 ימי־חקירה, טען ע'וה, שהוא עונה כדי לסחוט מפיו וידוי על שיתוף הפעולה שלו עם אירגוני הפידאיון.

ע'וה לא מסר שום וידוי. בתום ארבעה חודשי מאסר, ובעיקבות פנייה של אשתו לראש־הממשלה, מנחם בגין, שוחרר ע'וה ממאסר מבלי שהוגש נגדו כתב־אישום.

טענותיו של ע'וה לא היו חדשות. כימעט כל עציר ביטחוני בשטחים הכבושים טוען כי עונה בשעת חקירתו. ברוב המיק־רים טענו השילטונות כי החקירות שנערכו בתלונות אלה הוכיחו שהן האשמות־שווא. אולם במיקרהו של איסמאעיל ע'וה היתה השתלשלות העניינים אחרת.

ע'וה גולל את סיפורו בפני כתב הארץ בירושלים, עקיבא אלדר, שפירסם אותו בהרחבה. אלדר לא עשה זאת לפני שלקח את ע'וה לבדיקה בגלאי־שקר, במכון הפוליגראף הירושלמי של מרדכי גזית, מי ששימש במשך כמה שנים בודק ראשי במעבדת הפוליגראף של המישטרה. בדיקת ע'וה בגלאי־השקר העלתה, כי טענותיו, על שניתלה באזיקים על צינור, נחבט בפניו באגרופים והוכה בראשו, הן אמירת אמת. מול טענות אלה עמדה הכחשה טוטאלית של דובר צה"ל, שטען כי ע'וה לא עונה מעולם וכי לא השתמשו כלפיו באלימות בעת החקירה.

ח"כ ש"ל, שמואל טולידאנו, הסתמך על מאמרו המוזעזע של אלדר, הגיש שאילתה לשר־המישפטים, שבעיקבותיה פקד תמיר על פרקליט המדינה לערוך חקירה בעניין. מימצאי החקירה העלו כי מרבית טענותיו של ע'וה הן אמת.

התדמית של השירותים

א חד האנשים שהופתעו מכך ביותר היה דווקא ראש־הממשלה, מנחם בגין, שבעיקבות פנייתה של באסמה ע'וה, רעייתו של איסמאעיל, טיפל כימעט באופן אישי בפרשה. בגין, שהוא ליגאליסט באופיו ורגיש לנושא העינויים מאז ימי המחתרת שלו, גילה עניין מיוחד בפרשה זו מייד אחרי שהתמנה ראש־ממשלה.

כשהגיעו אליו התלונות הראשונות על עינויים בידי חוקרי השב"כ, ביקש לבדוק את הנושא, כמי שאחראי על שירותי־הביטחון. בדו"חות שהוגשו לו נאמר, כי שירותי־הביטחון חדלו להשתמש באלימות בחקירותיהם עוד בשלהי כהונתו של איסר הראל, כממונה על שירותי־הביטחון. הראל הגיע למסקנה כי עינויים הם בלתי־יעילים ופוגעים בתדמיתם של שירותי־הביטחון.

כמו במישטרה, שגם בה אסור באופן רישמי השימוש באלימות לצרכי חקירה, כך גם בשב"כ יש חוקרים אלימים המפרים את החוק וההוראות. אולם יש לציין, כי מאז שהחל בגין בכהונתו נאסר על החוק־רים להשתמש אפילו בסטירות־לחי, שהיו מותרות עד אז לצרכי חקירה, באישור המפקדים הבכירים. בגין אסר על השב"כ להכות עצירים פוליטיים, גם כשהמכות הוגדרו כ„סטירות־לחי".

במיקרה של ע'וה ברור מעל לכל ספק, שהטאבו שהטיל מנחם בגין על שי־רותי־הביטחון הופר. איש השב"כ שהיכה את ע'וה והועמד לדין־מישמעתי לא עשה את מה שעשה על דעת עצמו. אנשי שירותי־הביטחון טוענים, כי קיבל היתר ממפקדו לתת לע'וה „כמה סטירות־לחי" ועל כך נערך עתה בירור גם נגד המפקד, שפעל בניגוד להוראות.

החוקר פירש את ההיתר שניתן לו פירוש רחב יותר. הוא הפך את סטירות־הלחי לפעולה ברוטאלית יותר.

מישפטו המישמעתי של המפקד בשב"כ, שנתן את ההיתר לחוקר להכות את ע'וה, יבהיר אם עשה זאת על דעת עצמו, או שמא קיבל גם הוא היתר מפורש לכך ממישהו בכיר יותר, הניצב מעליו בסולם הפיקוד של השב"כ.

עיתונאי ע'וה נחקר בגלאי־שקר על־ידי גזית
המפקד נתן את ההוראה, החוקר הזוטר נענש

עורך־מישנה סאמט*
„ועכשיו קצת מוסיקה קלה!"

איך אסביר את שתיקתי? כמה זמן תזכור עכשיו את הילדים המחרחרים ומתים בזרועות אמותיהם, בשעה זו עצמה, הרחק מכאן, במיזרח הרחוק־רחוק? ועכשיו קצת מוסיקה קלה!"

בעיקבות שיחתו הוצפה מערכות הארץ וגלי צה"ל בעשרות קריאות טלפוניות של אזרחים, המעוניינים לעזור לעם הקמבודי. רופאים, פסיכולוגים וסתם אזרחים צילצלו ושאלו במה הם יכולים לעזור. הם היו מוכנים לנסוע למיזרח הרחוק כדי להו־שיט עזרה.

„אנו, העיתונאים, אשמים!" אייבי נתן צילצל כבר באותו ערב אל גידעון סאמט והודיע לו כי הוא מתכוון לנסוע לקמבודיה. סאמט החליט בו במקום לצרף אליו את הכתב הבכיר של מוסף הארץ, תום שגב, כדי שיספר לציבור על המצב בקמבודיה ועל פעולתו של אייבי נתן שם. במקביל לכך התחיל סאמט לפרסם יום־יום, בעמוד הראשון של היומון, כתבות על המצב בקמבודיה. ביום השישי האחרון הק־דיש לנושא עמוד שלם ומאמר־מערכת **.

„השאננות בארץ חייבת להיפסק!" אמר השבוע בלהט, „במידה מסויימת היינו אנו, העיתונאים, אשמים, כי לא הדגשנו מספיק את הנושא. מעציב שבמשך תקופה כה ארוכה של חמש שנים לא התעוררה כימעט דעת־קהל בארץ ובעולם, אבל עכשיו, ב־עיקבות הפירסומים, התחילה גם הטלוויזיה להביא את הנושא. מתנדבים צילצלו ל־טלוויזיה ולעיתונות, ועכשיו מוקם ועד ציבורי למען העם הקמבודי. אני שמח שההתעוררות הבאה לתוצאות די מיידיות."

* לידו: ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט.

** העולם הזה תיאר את הזוועה בשבועות האחרונים במדור עולם קטן.

במדינה

עיתונות

הארץ מחעוררת

במשך שנים היתה העיתונות אדישה. השבוע הגדישו־תיאורי הסבל את הסיאה וכתב בכיר נשלח לקמבודיה

שנתו של עורך־המישנה של יומון הארץ, גידעון סמאט, נדדה. הדיווחים האחרונים שהגיעו מקמבודיה זיעזעו אותו. החלטה גמלה בליבו, ובשיחתו השבועית, במדור טוב ליהודים רע ליהודים, ששודרה בגלי צה"ל, דיבר על הנושא, כשהוא מסיים במילים: „מדוע לא התעניינת? כיצד זה לא ידעת? מדוע לא עשית מאומה? מדוע לא עשיתי אני? איך תסביר את שתיקתך?

AKAI

שם

אקאי רושמת כל תו ותו.

אתה היודע להבחין בעומק וטוהר הצליל; אינך אוהב צלילים מעורפלים; חשוב לך שהיצירה תגיע לאוזנך בצבעה המקורי;
עיוות קל שבקלים מקפיצך ממקומך; אסור שהתווים הדקים ביותר ימלטו מאוזנך; שאיפתך, לגלות ביצירה גוני צליל חדשים; הנך מעריץ מושבע
של הטכנולוגיה היפנית. לך ורק לך, אנו מעניקים את מערכות הסטריאו המתוחכמות של אקאי–מערכות הרושמות כל תו ותו.
גם באך ומוצארט לא היו יכולים לאחל לעצמם רישום מדויק יותר.

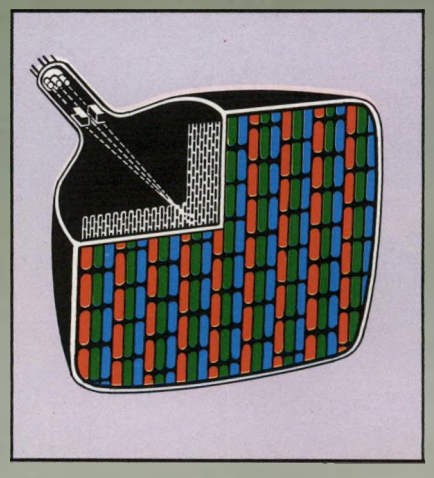
אקאי אלקטרוניקה בע"מ, ת"א, רחוב המסגר 70, טל. 30594 ובחנויות המובחרות.

שמע בקול האוזן שלך.

גרונדיג מ
צבעים שנעלמ

עד הגוון האחרון

נסה בעצמך להשוות ולבדוק האם תוכל למצוא עוד מכשיר טלויזיה צבעוני המציג בפניך תמונה צבעונית עשירה כמו זו של גרונדיג סופר קולור. שפופרת המסך הבלעדית המשולבת בשיטת HI-BRI IN LINE, מוציאה לאור באופן חד וברור את כל הצבעים עד הגוון האחרון. היא שומרת על מיקוד קבוע של התמונה ובעזרת מייצב מתח מיוחד נמנעות הפרעות ונשמרת אחידות ובהירות הצבע. מחשב קוורץ מיוחד בורר עבורך את קונטראסט הצבע האופטימלי ומציג בפניך את הדרגות הנכונות של חוזק ועומק הצבע.

עד הצליל האחרון

גרונדיג סופר קולור מצויידת במערכת צליל בעוצמה של 15 ואט R.M.S., וברמקול חזיתי באיכות HiFi. יחד עם כפתורי הבס והטרבל הנפרדים המאפשרים איזון מדוייק, מגיע אליך צליל מלא המלווה את התמונה העשירה.

עד השכלול האחרון

מאז נוסד מפעל גרונדיג הענק ממשיכים מהנדסי החברה להיות חלוצים בכל הקשור לשכלולים. כך גם בטלויזיה סופר קולור, מנגנון אוטומטי סורק ומאתר את התחנה הרצויה

NDIG

גרונדיג סופר קולור-תוצרת גרמניה

להשיג בחנויות

יבואנים בלעדיים: גיל אלקטרוניקה

וציאה לאור
ו בטלויזיות אחרות.

בלחיצת כפתור (בעזרת פס הפלא AFC, המופיע על המסך) ובקרת התדר מכניסה את התמונה להתאמה מלאה.
כפתור נוסף "זוכר" את התחנה ויכול להחזיר אותך אליה במדוייק.
שכלול נוסף מאפשר חיבור מכשיר הטלויזיה למערכות סטריאו וכן למכשיר וידאו טייפ. **שלט רחוק — (REMOTE CONTROL)**

המתוחכם של גרונדיג, המוכנס כקסטה לגוף הטלויזיה, מאפשר 25 פעולות שונות כולל שליטה ב־16 תחנות, התאמת צבע, כיוונון בהירות, עוצמת צליל, הפעלת וידאו־טייפ ותמונה ללא קול.
בלחיצת כפתור "מעלה" השלט רחוק על מסך הטלויזיה שעון קוורץ דיגיטלי.

עד הפרט האחרון

קשה לדמיין עד כמה עושה גרונדיג כדי להבטיח את איכותן הגבוהה של טלויזיות סופר קולור. כל רכיב אלקטרוני, כל מכשיר וכל מסך־צבעוני נבדק ונבחן עד הפרט האחרון.

טלויזיה גרונדיג סופר קולור עוברת סדרת "עינויים" כולל מבחן הטבלה ברטיבות במשך 24 שעות, מבחן עליית מתח חשמלי, מבחן זעזועים פיסיים, תנאי חום וקור קיצוניים, 200 שעות הפעלה ו־1000 הפעלות וכיבוי של המכשיר. כך שאלין מגיעה גרונדיג סופר קולור, אמינה ומוכנה להוציא לאור את כל הצבעים עד הפרט האחרון.

GRU

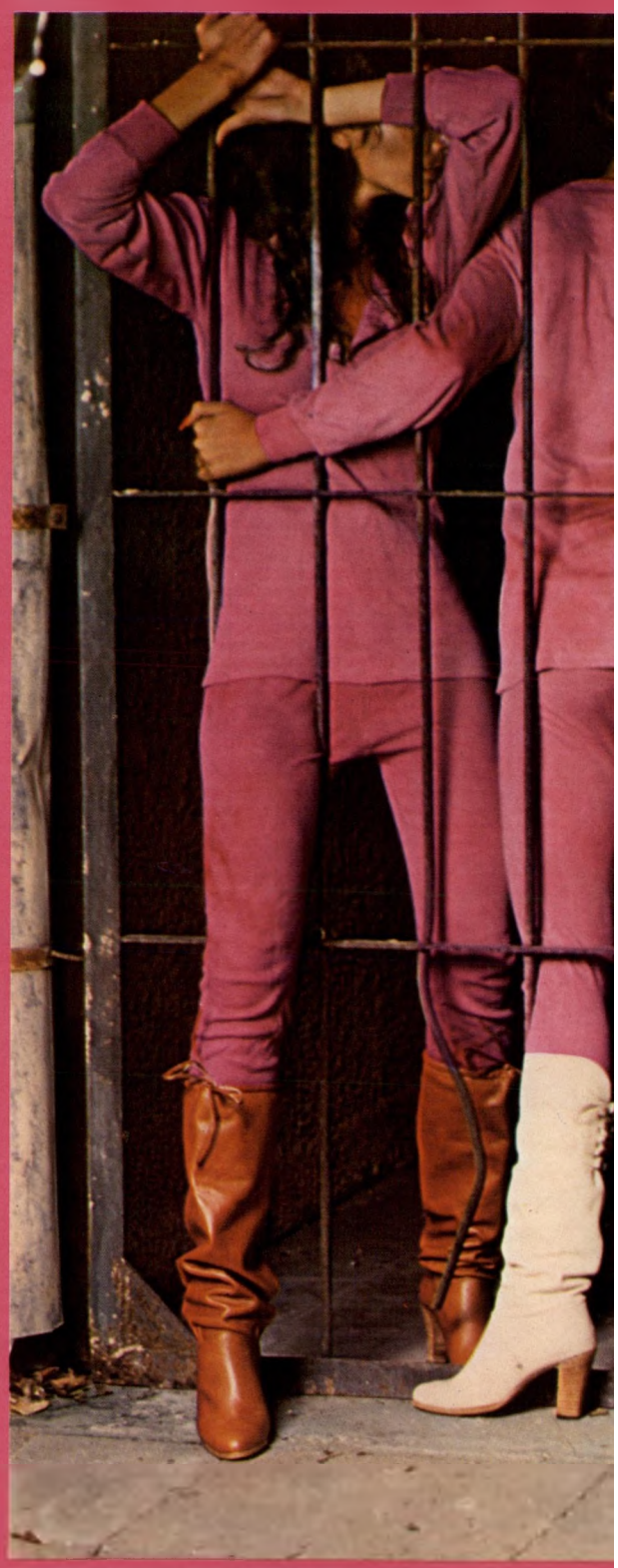
הטלויזיה הנמכרת ביותר באירופה.

1 המובחרות

בע"מ, אבן גבירול 18 תל־אביב.

הן
אסירות תודה
כשהן נעולות
ב"אל-גה"

"אל-גה" –
הנתיב החדש
אליו פנתה הנעל.

כתובת המפעל:
סלמה 99 ת"א. טל. 838475

להשיג בחנויות המובחרות.

פיאר גולדמן: הגאנגסטר הפילוסוף

חמישה ימים אחרי שנרצח פיאר גולדמן ברחוב פרי־סאי, ילדה אשתו השחורה בן זכר. סיום סוער וסמלי, שיש בו סוף־פסוק והמשכיות לחייו הסוערים של השמאלן היהודי שכונה על־ידי העיתונות הצהובה „הפילוסוף־הגאנגסטר".

גולדמן היה רק בן 36, חבר בכיר במערכות עיתוני־השמאל ליבריון וטאן מודרן, משתתף קבוע בשבועון־האיכות נובל אובזרווטאר, וגם פושע לשעבר. איש ש־הודה בשלושה מעשי־שוד על רקע פלילי טהור, לא פו־ליטי. אסיר לשעבר שבילה שנים ארוכות בכלא.

המישטרה הצרפתית לא הסתפקה בהודאתו במעשי־השוד. ילד־המהפכה של אביב 1968 הואשם גם ברצח מזעזע של שתי רוקחות במרכז פאריס. גולדמן הכחיש את מעשי־הרצח, וסירב לשתף פעולה עם הסנגוריה ועם בית־המישפט. בעיניו לא היו אלא נציגים מובהקים של הסדר החברתי הבורגני, המדכא והמשפיל.

למישטרה לא היו כל הוכחות של ממש שגולדמן אמנם רצח. התובע טען שגולדמן, ממש כמו רסקולניקוב של דוסטוייבסקי, היה „מסוגל מטבעו" לרצח כזה.

סופר גולדמן ברחוב אחרי הירצחו
רסקולניקוב או היהודי הנייצחי?

גולדמן ואשתו כריסטיאן
פושעים פליליים או פאשיסטים?

גם עברו השמאלני, כלוחם אנטי־פאשיסטי מובהק, שיצא לדרום־אמריקה להילחם למען רעיונותיו, סייע לתביעה. אנשי־חרות הליברליים והסוציאליסטיים בצרפת יצאו להגנתו. ידידו ושותפו למערכה הדרום־אמריקאית, רג'יס דה־ברי, גייס למענו את ז'אן־פול סארטר, סימון דה־בובואר, סימון סינורה ופיאר מנדס־פראנס. אותם אנשים, שגם ליוו אותו בדרכו האחרונה, בעת הלווייתו, בפאריס.

במישפט החוזר זוכה גולדמן מאשמת הרצח. בכלא למד פילוסופיה וספרדית, וכתב את ספרו המזהיר זיכ־רונותיו העצומים של יהודי־פולני מצרפת.

ספר כל־כך יהודי לא נכתב מעולם על־ידי ישראלים. האינטרנציונליסט והמהפכן העלה את גורלו וגורל מיש־פחתו, שרידי השואה והרדיפות הפאשיסטיות. „ילדותי," כתב גולדמן, „לא היתה אלא סיוט ארוך, שתחילתו ב־אושוויץ."

שומרי כבוד המישטרה. בדברי האזכרה המרג־שים, שכתב עליו ידידו פיאר בנישו בנובל אובזרווטאר, מודגשת מאד הנקודה היהודית. הזוועות שראה באמרי־קה הלאטינית דחפו אותו ליאוש מהחברה ולפשע, כתב בנישו, אבל הוא היה תמיד רגיש, אוהב־אדם ומשוגע למוסיקה, בעיקר אפרו־קובאית.

בשיחתם האחרונה טען גולדמן שכל יהודי שרוי תמיד במבוי סתום בין שתי האלטרנטיבות הבלתי־אפשריות: ציונות והתבוללות. קרוע בין הוודאויות הסותרות של ריקעו היהודי ואמונתו המרכסיסטית נדון גולדמן לחיים של אלימות ורדיפה. עם שיחרורו הפך עיתונאי ואיש־רוח מקובל, ומיטב כתבי־העת התחרו עליו, אבל רצי־חתו לא היתה אלא שאלה של זמן.

מי רצח את גולדמן? ההשערה האחרונה הרווחת מז־כירה את הימין הספרדי והבאסקי, ששכרו גנגסטרים מיקצועיים כדי לסלק תומך עיקבי בתנועת־השיחרור הבאסקית השמאלנית.

בנישו עצמו מתייחס ברצינות אל ההודעה הטלפונית של חבורת המרצחים שכינתה את עצמה „שומרי כבוד המישטרה." המימסד לא הניח לגולדמן להימלט, סובר בנישו.

הוא מעלה עוד שתי אפשרויות: יתכן שירו בו חב־רין לתקופה הפלילית שלו, שראו בשלילה את „חזרתו למוטב", ואולי רצחו אותו פאשיסטים, שראו בו את היהודי הנצחי?

כך או אחרת, הדמות הציבעונית והמרתקת ביותר של השמאל האירופי סולקה על־ידי רוצחים. לפיאר גולדמן אין תחליף.

בראזיל: עכבר לכל פועל

גורלם המר של מיליוני הפועלים בבראזיל מדאיג, כנראה, את השליטים. בשבועות האחרונים מנהלת הממ־שלה מסע־תעמולה למען דיאטה מזינה, המבוססת בעי־קר על עכברים.

על מערכת־ההסברה מופקד מומחה לתזונה בעל שם עולמי, נלסון צ'אבאס. השבוע גייס למטרה זו את העי־תון אדיר־התפוצה זורנאל דו־בראזיל. יש לעודד צריכה המונית של עכברים, כותב צ'אבאס. העכברים ניזונים ממיגוון רחב מאד של זבלים ושאריות־מזון. יש להם ערך תזונתי גבוה במיוחד.

בראזיל מייצאת בשר לכל העולם, אבל בעריה משוט־טים מיליוני ילדים רעבים. הרעב איננו רק נחלת המוב־טלים. פועלים במישרות מלאות אינם מסוגלים להאכיל את ילדיהם. בתי־הקברות בבראזיל מלאים ילדים שסבלו מתת־תזונה. גופם לא עמד אפילו במחלות־ילדים קלות.

עולם קטן

במיקרים רבים מועברים הילדים כל חמש שנים לקבר־אחים גדול, כדי לפנות מקום לבאים אחריהם.

זוהי דמותו של הנס הכלכלי של בראזיל. דיקטטורת־הברזל של הנשיא, הגנרל ג'ואו באפטיסטה פיגורידו, דואגת לרסן כל תסיסה. החברות הבינלאומיות נמשכות לבראזיל בשל העבודה הזולה. פיגורידו רותם את הברא־זילים למערכת־הייצור, וההשקעות הזרות בבראזיל גד־לות בשיעור של 25 אחוזים בשנה.

החברות הזרות דואגות היטב למשתפי־הפעולה. חמי־שה אחוזים מאוכלוסיית בראזיל עושה חיים משוגעים, ונהנים מ־39 אחוז מכלל ההכנסות, לעומת 28 אחוז ב־1960. לעומתם מקבלת מחצית האוכלוסיה רק 12 אחוז מכלל ההכנסות בבראזיל. שכר המינימום הריאלי הוא פחות ממחצית ערכו מלפני 20 שנה.

ריח של סוסים. פיגורידו אינו טורח במיוחד להת־חנף לעמו. בניגוד לדיקטטורים פופוליסטיים בארגנטינה או בבוליביה, אין הוא טורח להסתיר את התיעוב שהוא רוחש לפועלים ולמובטלים.

לאחרונה הצהיר בראיון־טלוויזיה שהוא מעדיף ריח של סוסים על הניחוח הנודף מבני־אדם.

צבאו החזק עוסק למעשה במשימה אחת בלבד: בלי־מת כל התנגדות למישטר. פיגורידו נוקט, בהצלחה מלאה, בכל השיטות הישנות והבדוקות. קיים איסור מוחלט על שביתות. לנשיא הזכות לאשר או לפסול מיפלגות פולי־טיות. הוא רשאי להשעות זכויות לפעילות פוליטית, ולבטל את כהונתם של חברי־פרלמנט שנבחרו כחוק.

השימוש בעינויים קשים נגד מתנגדים פוליטיים נפוץ מאד, ופעילים ראדיקליים רבים פשוט נעלמו, ואיש אינו יודע דבר על מקום הימצאם. יש להניח שרבים מהם נרצחו על־ידי השי"ב של פיגורידו.

אמצעי־התיקשורת בבראזיל נשלטים על־ידי המימשל בקפדנות יתרה. לכל עיתון ולכל רשת־טלוויזיה יש יוסף לפיד משלו. הקומיסאר־מטעם נהנה מגיבוי מוחלט של הממשלה. עיתונאים חצופים מפוטרים או נאסרים ללא מישפט.

אלכוהול במקום נפט. לאחרונה החלו החברות הבינלאומיות, רובן בבעלות אמריקאית, לוחצות לליב־רליזציה מסויימת. מומחים מארצות־הברית הגיעו למס־קנה שהדיכוי בבראזיל לא יוכל לשים קץ לכל התסיסה החברתית בארץ ענקית זו. מומחי הסי־איי־אי סבורים שבראזיל עלולה להיקלע לשלב מהפכני קלאסי. באינ־פלציה של ששים אחוז לשנה ובחוב לאומי של 250 מיליון דולר סובל גם המעמד הבינוני. ניפוץ האשל־יות והרעב עלולים להביא, חוששים האמריקאים, למה־פכה נוסח קובה.

פיגורידו אינו יכול, כמובן, להתעלם מהחברות הבינ־לאומיות. הוא ביצע כמה רפורמות דמוקרטיות, ואיפשר אפילו ביקורת מתונה בכמה עיתונים. הוא מקווה לשיג־שוג כלכלי בבראזיל בעשור הבא, בעיקר בעזרת הפקת אנרגיה חליפית לנפט.

בראזיל מייצרת רק חמישית מהדלק שלה. החוב שלה במטבע־חוץ נובע בעיקר ממחירי־הדלק המאמירים. ב־שנים האחרונות התחילו הבראזילים בנסיון רציני ליי־צור דלק אלכוהולי, המופק מקני־סוכר. בשנה הבאה תייצר בראזיל 200 אלף מכוניות, הנעות על דלק אל־כוהולי, ועד 1984 ינועו בכבישי בראזיל חצי מיליון מכו־ניות מסוג זה.

החברות הגדולות הפועלות בבראזיל, בכללן פיאט, פורד ומרצדס משתפות פעולה בניסוי. השבוע הודיעה חברת פולקסוואגן שהיא תייצר בבראזיל חיפושית המו־נעת על־ידי אלכוהול. החברה הגרמנית הבטיחה שהמכו־נית לא תיפול בביצועיה מהחיפושית המונעת על־ידי דלק רגיל.

בהישג משמעותי זה אין כדי לפתור את הבעיות החברתיות החמורות בבראזיל. כל נסיון ליברליזציה פותח תיבת־פנדורה חדשה. ההמונים בבראזיל ישארו רעבים גם אם ישתפר מאזן־התשלומים של המדינה. ה־עצות נוסח מארי אנטואנט — אין בשר, תאכל עכבר — עלולות רק לשפוך אלכוהול נוסף על המדורה.

שלוש שנים אחרי חעלומת הרצח של רחל הלר ז"עזעה את הארץ תעלומה מחרידה חדשה

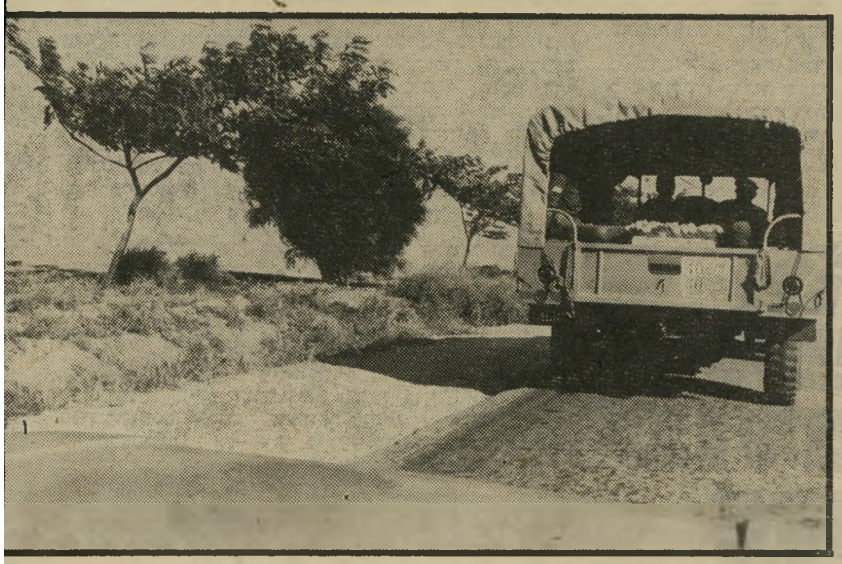
נערה בקיבוץ על הדשא, מימין, ורד וינר עם חברותיה בקיבוץ משמר הנגב. הוריה של ורד התגרשו לפני 12 שנים, כשורד היתה ילדה בת 7. חברותיה סיפרו השבוע, כי פרידת ההורים השפיעה על ורד, שנטתה להתבודד והתרחקה מחבריה. היא לא גרה עם בני גילה, בדירות שלהם, אלא השתכנה בדירה ששימשה פעם את הוריה.

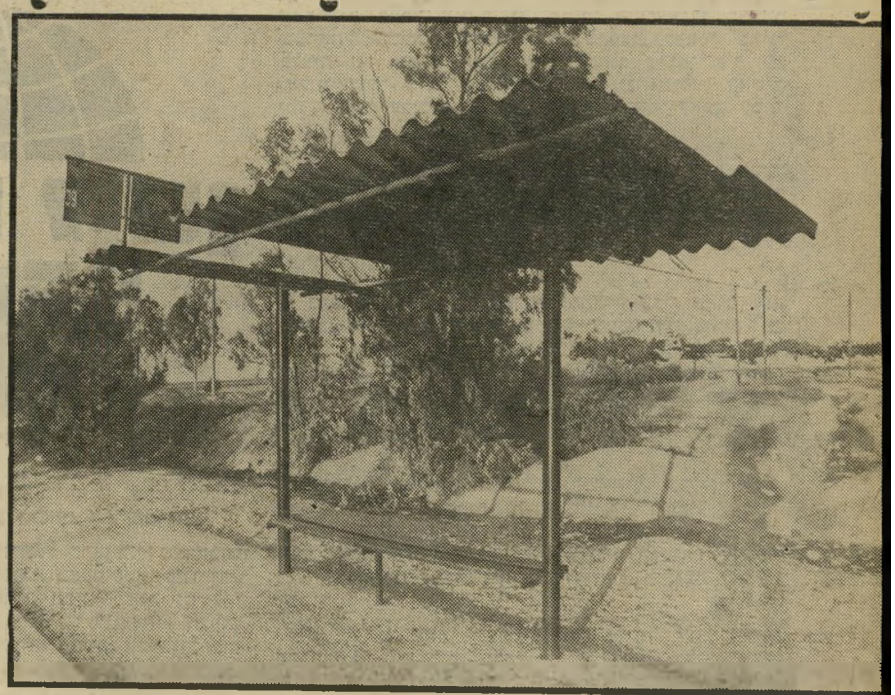
גופה בשלולית מים

האח יובל חזר מחוץ־לארץ יחד עם אביו, מייד כאשר נודע להם דבר הרצח, בשבוע שעבר.

במקום הרצח בשולי הכביש, מתחת לעץ הנראה בתמונה. הקומנדקאר הצבאי נושא את ארונה של ורד וינר. התמונה צולמה ביום ההלוויה, כשהובאה הגופה מהמכון לרפואה משפטית לקיבוץ. ורד זכתה בטכט צבאי מלא.

תחנת האוטובוס בכביש פלוגות, במרחק של כחצי קילומטר מן הקיבוץ. גופתה של ורד נמצאה במרחק של כ־150 מטרים מתחנה זו, בשולי הדרך הצדדית, המחברת את הכביש הראשי עם חצר המשק.

השחר שהאיר ביום הרביעי שעבר חשף את גופתה של החיילת ורד וינר. מתחת לעץ, בצד הדרך המובילה מכביש פלוגות לקיבוץ משמר־הנגב. נת־גלתה הגופה כשהיא שכובה על גבה, ש־מצבה העיד כי בוצע בה רצח אכזרי תוך התעללות מינית. פניה היו מרוסקות ו־מגואלות בדם. חצאיתה הצבאית היתה מופשלת כלפי מעלה ותחתוניה היו תלויים על שוק רגלה הימנית. חולצת החאקי היתה פתוחה והחזיה נמצאה כשהיא מהודק־קת בחוזקה מסביב לצווארה.

ליד המקום שבו נמצאה הגופה עובר צינור גומי המשמש להשקייה בטיפטוף, שהרוצח השתמש בו כנראה לשם חניקה. תוך כדי כך ניזוק הצינור, ומים דלפו ממנו ויצרו שלולית מסביב לגופתה של ורד. מסביב נמצאו ארבע אבנים מוכת־מות בדם, שבאמצעותן חבט הרוצח בפניה, בצווארה וביראשה של ורד. הנזקים הקשים ביותר נתגלו בצוואר ומתחת לסנטר.

ורד וינר יצאה מיחידתה שבבסיס צבאי בבאר־שבע בשעה חמש אחרי־הצהרים ב־יום השלישי. בקירבת תחנת המוניות יעל דרומה בבאר־שבע פגשה בחברה וגלוותה אליה לביתה שבעיר, שם שהו עם בחור נוסף עד 8.30 בערב. בשעה זו ליוו אותה השניים לתחנת אגד. ורד עלתה על ה־אוטובוס המאסף מיספר 371 לתל־אביב. העוצר במישמר־הנגב.

אחת מנוסעות האוטובוס העידה במישט־רה כי הבחינה בצעירה העונה לתיאורה של ורד, שירדה בתחנת האוטובוס של מישמר־הנגב בכביש פלוגות. בעדותה הוסיפה כי הבחינה מבעד לעלטה גם ב־

צאי החקירה רק הפריעו למהלכה, ועלו־לים היו לסייע לרוצח לטשטש את עיקבו־תיו. אולם הסיבה העיקרית לשתיקה נבעה מגילוי קווי דימיון חזקים בין הרצח של ורד וינר לבין רצח אחר שהסעיר את המדינה ב־1976 — רצח החיילת רחל הלר. שתי הגופות נמצאו בדרכים צדדיות ו־מבודדות. הזמן המשוער של שני מיקרי הרצח היה לילה. אופן ביצוע הרצח בשני המיקרים היה חניקה באמצעות רצועות החזיה. התקיפה המינית, הגופות המעורט־לות, הנסיעה לפני הרצח, הימצאותם של

החפצים האישיים בריחוק מה ממקום ה־גופה מתחת לגישרון, והעובדה ששני ה־מקרים אירעו בחודש אוקטובר דווקא, כו־לם פרטים המשותפים לשני מעשי הרצח.

חוקרי המישטרה זכרו את פרשת רצח רחל הלר. המישטרה יצאה אז בהבטחות לציבור, כי הרוצח המטורף ייתפס תוך זמן קצר.

החוקרים הזדרזו בחקירתם כדי לקיים את הבטחותיהם והתוצאה היתה פרשת יורם ביכובסקי. המישטרה למדה את ה־לקח. לכן הוקפה החקירה בשתיקה.

בימים האחרונים פורסם כי מתנהלת סביב הרצח חקירה סודית. חקירה זו מתמקדת בדימיון שבין שני מעשי הרצח, תוך התחשבות באפשרות כי ייתכן ששתי הרציחות בוצעו על־ידי אותו אדם. אם אכן תוכח אפשרות זו כנכונה, יימצא כי עמוס ברנס, שנמצא אז אשם ברצח רחל הלר, הינו חף מפשע.

כך נתגלתה הגופה

ליד הגופה נראים רגליהם של חוקרי המישטרה ואנשי המעבדה

גבר לבוש בגדים בהירים, שעמד לצד הדרך.

באותו לילה שרתה אומנם עלטה על האיזור עד לשעה תשע בקירוב, אך פנסי־תאורה לאורך הדרך המובילה מהקיבוץ לכביש, דלקו כולם, מלבד הפנס השלישי בשורה, מתחת לעץ העומד מולו נרצחה ורד.

הגופה נתגלתה על־ידי החייל עופר קידר, שיצא בשעה 5.45 בבוקר מהקיבוץ בדרך ליחידתו. אחרי שהבחין בגופה הזו־עיק את אחות הקיבוץ.

הגופה הועברה לבדיקה במכון ל־רפואה מישפטית באבו־כביר. תוצ־אות הבדיקה קבעו באופן חד־משמעי כי ורד וינר נאנסה לפני הרצחה. בגופה נתגלו סימני זרע, וסימנים שהצביעו על כך שורד נאבקה עם רוצחה לפני מותה.

של ורד, מתחת ל־עץ, בשולי הכביש.

לזיהוי פלילי. הגופה נמצאה שכובה בתוך שלולית של מים, שדלפו מהצינור ששימש לחניקתה. חולצתה של החיילת היתה פתוחה. את הגופה גילה לראשונה חייל מקיבוצה, שהיה בדרכו ליחידתו.

מה שאיפיין את מהלך החקירה היה התעטפות בשתיקה של המישטרה. תחילה אומנם מסר סגן מפקד מרחב־הנגב, סגן־ניצב אברהם מלכה, פרטים על המיקרה עצמו. אולם ככל שהתרחבה החקירה פחת והלך הדיווח המישטרתי, עד שקיבלנו כי הוטל איפול מלא על מהלך החקירה.

למישטרה היו כל הסיבות לנקוט מדיי־נות של שתיקה. הפירסומים אודות מימ־

האב נחמץ

בעת הלוויית בתו. האב, חבר קיבוץ מישמר הנגב, ששהה בשלי־חות בחו"ל מטעם הקיבוץ המאוחד. ורד תיכננה לבקר את אביה בפאריס בחודש הבא, אך לא זכתה לממש את תוכניתה. האב סירב לשוחח עם עיתונאים.

פרידה מורד

בטכס צבאי מלא, בבית הקברות של הקיבוץ. בטכס השתתפו מפקדי היחידה שבה שירתה ורד וכן חיילות וחיילים אשר הכירוה בעת השירות הצבאי. אמה של ורד נשארה בארצות־הברית.

אמנות

ציור

מותו של מדען

המאורע שנחרט עמוק בנפשה של בטין אמיר, ושהיווה, למעשה, את הסיבה ל־קיום התערוכה הנוכחית שלה, הוא מותו של המדען של מערכת־הביטחון, סעדיה עמיאל, ממחלת־הסרטן. „ראיתי איך נקודה קטנה ושחורה, הסרטן, יכולה להביא אדם להתפוררות. זה זיעזע אותי כל־כך, ש־הייתי מוכרחה לפרוק את זה בציור", מספרת בטין, שתערוכתה נפתחה בגלריה ביפו.

אך מאורע זה, היה רק חלק וראשית ממכלול הסיבות שהביאו את האמנית לה־ציג תערוכה חדשה, אחרי שש שנים שבהן לא הציגה. באותה תקופה לפני כשנתיים, התחילה לעבוד בבית־חולים, במירפאת־יום לבריאות־הנפש. שם ראתה כיצד, כהגדרתה, נקודה שחורה בנפש האדם, מחלת־הנפש, מביאה אותו להתפוררות.

ציוריה החדשים, בגלל ההשפעה החזקה של שתי החוויות גם יחד, מתארים אנשים ונשים, בתנוחות ובמצבים שונים, על רקע צבעים אינטנסיוויים אך הארמוניים, כמו ירוק איזמרגד ואדום לוהט. בולט מאד בציורים מבטם החודר של הדמויות, המזכיר את ציורי האכספרסיוניסטים הגרמנים, כמו גוסטב קלימט, ואגון שילה. הדמויות נראות מוטרדות, וכאילו מחפשות פתרון נעלם לבעיותיהן. הן מסתכלות עמוק לתוך עיני הצופה, ומעבירות רטט.

הרישומים של הדיוקנאות, הם עזי־רוחו של אביה, הזינה את נפשה של בטין, ועיצבה את עולמה האמנותי. היא גם טוענת, שדרכה האמנותית, הנמשכת זה 20 שנה, היא הקו הגרפי של חייה. כל תקופה ומאורע מחייה קיבלו את ביטויים בציוריה ובשיריה. „למעשה, כל חיי היו חיפוש במעמקי־הנפש של עצמי, אחר התודעה והישות העצמית. הסיבה שלא יצאתי עם תערוכה מזה שש שנים, היא שהייתי בחיפוש אחר משהו חדש, למרות שלא פסקתי לצייר."

דמויותיה עשירות מבע. למראה דמות האשה בציור אחד, אומרת בטין, אפשר להיזכר בתיאור בודלייר: „זהו (החלק הכמוס) הסנה הבוער". בציור, ניכר השילוב של הרוחניות עם הארציות. על ציוריה האחרים, האירוטיים, אומרת בטין שהם מדברים בעד עצמם, ולכן אינה מוצאת מקום להסברים.

פוילע שטיק

צילום מלכת־ספרד, מריה לואיזה, הל־קוח מציורו של גויה המישפחה המלכו־תית, צבע אדום מסביב לצילום, ועליו השם גולדה מאיר על גבי הצילום. זוהי אחת מיצירותיו של משה גרשוני, האמן הפוליטי, הנוטלת חלק בתערוכתו האח־רונה. דעתו של גרשוני על המילחמה ועל שפיכות־הדמים המיותרת, וזעקתו ל־שינוי המצב באים לידי ביטוי בכל אחת מיצירותיו.

למשה גרשוני איכפת. איכפת לו, לצבר יליד תל־אביב, שלמד בבתי־ספר דתיים, הציירת הישראלית אביבה אורי, שבגלל איכותם המיוחדת של רישומיה, והאכס־פרסיוויות שלהם, הפכה עבורו אורים ותומים. הוא גם מודה בחוסר אפשרותו להיות כה ספונטני וישיר כמו אותם שהוא מעריץ.

המראות, שעליהם כתב כתובות בצבע אדום — הן „הכנה למתאבדים עצל־נים". הרי מקובל שמתאבדים, חותכים את ורידי ידיהם, ובדם הנוזל, רושמים מילים אחרונות לפני מותם על המראה בחדר האמבטיה. ובכן, הוא הכין מראות שעליהן רשומים מישפטים עבור מתאב־דים עצלנים.

למעשה, מהווה תערוכתו זו כעין רט־רוספקטיווה. אמן בשנות הארבעים לחייו עורך כעין סיכום זמני, תמונת־מצב לדב־רים שעשה עד היום. בין השאר אפשר למצוא בתערוכה את היצירה מי ציוני ומי לא, סיקור המיתוסים הפוליטיים שלו כמו ג'וזף בויס, האמן הגרמני העכשווי, מוצארט ותרבות הרוקוקו האהובה עליו; וצילום פוליטי של אריק שרון שעליו כתוב: „אריק שרון והאינדיאנים". בערב הפתיחה של תערוכתו, הופיע אריק שרון על מירקע־הטלוויזיה בתוכנית מוקד, ש־דנה בנושא ההתנחלויות.

תערוכות

צבעי האדמה

מיד עם הכניסה לביתן ביקי רוז במו־סיאון ישראל, מקבל את פני הצופה „קיר" ענק החוצה את האולם באלכסון, והעשוי בדים רבים שחוברו יחדיו. הקיר יוצר תחושה עזה של גודל ועוצמה. דבר זה יכול היה להיווצר אך ורק בתנאי החלל הפנימי של אולם המוסיאון, שעבורו במ־יוחד יצר האמן את יצירותיו.

מזה שנים אחדות, סיגל לו יהושע אלירז סיגנון אישי המתבטא בשימוש בבד־הקנבס שלא למטרת ציור מסורתי, אלא לשם גזירתם ותפירתם מחדש, ועי־צובם ליצירה תלת־ממדית. בתערוכתו לפני כשלוש שנים, הציג יצירות בסגנון זה, אך בממדים קטנים, בהתאם לחלל המצומצם של הגלריה. את יצירותיו בעלות הנפחיות והרכות, צבע אז בצבעי־אדמה ובצבעים שקטים ומעודנים. מאז, עברו עליו חוויות רבות, ויש לשער, שביקורו בניו־יורק, כאשר קיבל מילגה, תרם להת־פתחותו כאמן. ניכרת ביצירותיו ההש־פעה הברוכה של השימוש בגדלי־ענק, האופייניים כל־כך לאמריקה. מיוחד ליצי־רותיו, ואולי גם זה בהשפעת ניו־יורק, גיוון שימושו בבדי־ציור עם בדי־טול שקופים ואווריריים. היוצרים מירקם עשיר ומעודן ביותר.

ציירת אמיר ויצירתה
נקודה קטנה שחורה

גולדה מאיר של גרשוני
הכנה למתאבדים עצלנים

ההבעה ביותר. ברישומים אלה, פורשת בטין לפני הצופה את ריגשותיה ואת השקפת עולמה, שעברו באחרונה גיבוש והתעמקות, בעיקבות הנסיונות והחוויות שחוותה.

חיפוש במעמקי־הנפש. בטין אמיר, ציירת ומשוררת, אשה בעלת עיניים שחורות ובורקות, ומרץ בלתי נדלה. היא נולדה בבירות, לבנון. אביה, היגר מרוסיה לפלשתינה, אך נאלץ, אחרי שלמד בבצלאל, לעזוב ולעבור ללבנון, כדי לא להפוך אזרח תורכי. אמה — נולדה בווינה, והיגרה אף היא ללבנון, כשחלקים אחרים ממישפחתה התפזרו ב־מצריים, באמריקה ובארצות אחרות.

חסנין הייכל כתב בסיפרו על נאצר: „לא נאצר הוא שהביא את הקומוניזם למצריים, אלא היהודים." והוא התכוון בכך לדודה של בטין, יוסף רוזנטל, שעלה לארץ לפני כעשרים שנה. בביתם בבירות, נהגו להתאסף צעירים יהודים וישראלים רבים. גם היום, מהווה ביתה שברמת־אביב, אבן שואבת לאנשי־רוח ואוהבי תרבות.

אם מישפחת אביטן
שתי כיבשות שחורות מבין 18

„ב עלי לא יעיד נגד אחי! אפילו אם יצטרך לשבת בבית־הסוהר, הוא לא יעיד נגדם," צרחה בהיסטריה גוברת והולכת סימי שיפרטו, אל מול השופט הזיד זולי. שוטרים ניסו לתפוס אותה ולהסותה, אך היא המשיכה לצעוק.

השופט ציווה לעצור אותה. „את לא תעשי קירקס מבית־המישפט," אמר. „פה, בבית־המישפט, יהיה סדר, אחרת תהיה התמוטטות כללית של המערכת."

היה זה היום השני להשתוללותם של בני מישפחת אביטן בבית־המישפט. שניים מבניה של מישפחה זו נאשמים בהקשר לשוד שאירע בבנק לאומי ברמת־אביב לפני כחמישה חודשים. שוד אלים זה, שבמהלכו נזרקו רימונים ונורו יריות, נידון בימים אלה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. במישפט אחד נאשם הרצל אביטן, עם אחרים, בעניין השוד עצמו, ובמישפט אחר נאשם אחיו, אהרון אביטן (22), עם אחר, כמסייע לאחר־מעשה.

אחד מעדי־המדינה בתיקים אלה הוא סמי ש־פרטו (31), הנשוי לסימי, שהיא אחותם של שני האביטנים. ביום הרביעי בשבוע שעבר אמור היה סמי להעיד נגד אהרון אביטן. כאשר הובא למיסדרון, קיבלו את פניו מצד אחד אימו ואחיו, שהפצירו בו להעיד ולסיים את הפרשה, ומצד שני אשתו, אחיותיה וכמה בנים של מישפחת אביטן, שדרשו ממנו שלא יעיד נגד אחיהם הנאשמים. התפתחה שע־רורייה, שכמוה טרם נראתה בבית־המיש־פט. הצעקות שעלו מהמיסדרון הפריעו למהלך הדיונים באולמות, והשוטרים הצליחו אך בקושי להתגבר על הקהל המתפרע.

סמי, שמצא עצמו קרוע, בין אהבתו לאשתו ובני מישפחתה לבין חובתו כלפי המדינה, לא עמד בלחץ. הוא נשבר, ומצא פיתרון זמני בכך שאיבד את כושרו לדבר.

הפסיכולוג המחוזי של מישטרת־ישראל, צבי ידין, שליווה את סמי ואת אשתו לאורך כל הדרך, סיפר: „סמי הוא אדם בעל מצפון ואזרח ממושמע. זוהי פגישתו הראשונה עם המישטרה. הוא אינו מורגל בדרכיה, והיה לו קשה מאד לעמוד בלח־צים שהופעלו עליו מכל הצדדים. אשתו איימה עליו כי תתגרש ממנו אם יעיד נגד אחיה.

„הוא בחור חרוץ המפרנס בכבוד את מישפחתו. והיה חייל קרבי. הטראומה העובדת עליו גרמה לו לאבד את כושר

אשתו של עד־המדינה נתקפה אמוק, ובעלה איבד את כושר־הדיבור בגלל הפחד מהנקמה אם יעיד במישפט של אביטן

אשתו של עד המדינה

הדיבור שלו. הוא יכול רק לצרוח ולהוציא נהמות בלתי־אנושיות ומפחידות. אין בו כל פגם פיסי. זוהי תגובת התגוננות של הנפש נגד הלחצים, שאינה יכולה לעמוד בהם."

ידין המשיך והסביר, כי זהו סימפטום ידוע בפסיכולוגיה — זמרים העומדים בפני הופעה קשה או מפחידה מאבדים את קולם, ונגנים החוששים מפני קונצרט הופכים משותקים בידיהם למשך זמן מה. אם יעבור הלחץ, ישוב סמי לאיתנו. אולם אם ימשיך המצב כפי שהוא, עלול הדבר להביא אותו להידרדרות, והוא עלול להשתגע.

משל בעלה. גם סימי (30) היא בחורה שמעולם לא הסתבכה עם החוק. היא ספרית במיקצועה, ומכירה את בעלה מילדות. הם נשואים למעלה מ־11 שנה, ולהם ארבע בנות. מאז נעצר הבעל גברו הלחצים המישפחתיים עליה, והתפרצותה בבית־המישפט היתה מעין ריצת אמוק. עקב חרדתה היא איבדה כל שליטה על עצמה, ובהיסטריה גוברת אמרה בבית־המישפט את אשר היה עם ליבה, ללא ביקורת. הפחד בפני מעצר גרם לה להתפכח. היא ביקשה את סליחת השופט, והוא אמנם שיחרר אותה ממעצרה כעבור כמה שעות.

מישמר הגבול שומר על ביתו של עד־המדינה ווקף
בן־טובים מצהלה נשלח לחו"ל

„אנו משחקים בחיי־אדם," אמר הפסיכולוג לשופט, „אם ימשיכו לענות את סמי, אינני אחראי לגורלו." הפסיכולוג המליץ לדחות את מתן העדות ולא להביא את סמי לבית־המישפט.

השופט נעתר והחליט כי יראה בעצמו את העד במקום אחר, לא בבית־המישפט, כדי שלא יהיה נתון ללחצים של בני מישפחתו במיסדרון.

חגלצה גברית — שיער קצוץ

שעות אחדות לאחר מכן ראה השופט את עד־המדינה במישטרת דיזנגוף, בלוויית הסניגורים והתובע, והחליט לשחרר אותו ממעצרו בשל מצבו הנפשי. שיפרטו היה במצב נואש, כמו צמח, לא הגיב על דברי השופט, רק בכה ללא הרף, נפל לארץ והתפלש לרגלי השופט. השופט השתכנע כי אין סיכוי שהעד ישוב לאיתנו בימים הקרובים.

הפסיכולוג הסביר, כי מצבה של סימי, אשתו של עד־המדינה, אינו טוב בהרבה

העולם הזה נפגש עם סימי במיזנון בבית־המישפט, כמה דקות אחרי שהשתחררה. היא שתתה קפה ופניה נרגעו מעט. סימי היא בחורה בעלת פנים חזקות. עצמות לחייה גבוהות והדימיון המישפחתי בינה לבין אחיה, הנאשמים במישפט, בולט מאד. היא היתה לבושה בסרבל תכול, ומעליו חולצה גברית. שערה, הקצוץ קצר, גרם שתיראה קשוחה.

למשמע התמיהה, על הקשר המישפחתי ההדוק שבינה לבין אחיה, סיפרה סימי כי הסיבות להתנהגותה אינן אהבת אחיה. היא מכירה את עברם הפלילי של שני אלה, ומעולם לא היתה מעורבת בו. היא השלימה עם כך שהם שונים מיתר בני המישפחה. לא הנאמנות לאחיה הביאה אותה לאיים על בעלה בגט, אם יעיד נגדם. הסיבה היא הפחד. היא חוששת לחיי ילדיה ולחיי בעלה אם יפצה את פיו ויעיד נגד הנאשמים. היא יודעת כי על אורי וולף, עד־המדינה הראשי בתיק זה, מופקדת שמירה אישית מאסיבית, 24 שעות ביממה. ביתו, בצהלה, מוקף שוטרים של מישמר־הגבול מזה חמישה חודשים. מיד אחרי שיסיים את עדותו בתי־קים אלה, יוטס וולף לחוץ־לארץ על חשבון המדינה, ושם יוכל להיעלם ולהתחבא מנקמתם של חבריו לשוד.

„אבל בעלי יחזור הביתה, לנווה־שרת, ושם כולם מכירים אותו. כל הנאשמים גרים שם," סיפרה סימי, כשהפחד ניבט מעיניה. „על כן מוטב שיישב בבית־הסוהר, על הפרת הסכם עם המדינה, מאשר ימסור עדות."

אבי מישפחת אביטן, שימעון, עלה ממרוקו, עם שתי נשותיו, ב־1948. אשתו הראשונה לא ילדה לו במשך 12 שנים, לכן קיבל, עוד במרוקו, היתר לשאת אשה שניה. היתה זו אמם של הרצל, אהרון וסימי. היא היתה אז גרושה צעירה, והיו לה חמישה ילדים מבעלה הראשון. כאשר עלו לישראל היתה ב־הריון, ברחמה נשאה את סימי.

בדרך נס התעברה גם האשה הראשונה, מיד אחרי שצרתה ילדה את סימי. היום גרה מישפחת אביטן המורחבת בבית־דירות בנווה־שרת. לכל אחת מהנשים דירה משלה, דלת מול דלת. המישפחה מונה כיום 13 ילדים, משתי האמהות, בנוסף לחמישה הילדים מהבעל הראשון.

כימעט כל הבנים והבנות נשואים. אחות אחת נשואה לסגן־אלוף בצה"ל. שניה נשואה למנהל־עבודה באלקטרה, ואחת הבנות עובדת כאחות בבית־חולים. כולן עוסקות במיקצועות מכובדים, ולדבריה של סימי, רק הרצל, הרווק, ואהרון, הנשוי מגיל 18 ואב לשני לידים, סטו מדרך הישר.

לסימי טענות על התנהגות המישטרה. לדבריה התפרצה המישטרה לביתם בלילה אחד, וערכה חיפוש ברוטאלי לנגד עיניהן של הבנות הקטנות והנדהמות. „התנהגו אלינו כמו אל פושעים," אומרת סימי. המרירות ניכרת היטב בקולה. לדבריה איימו עליה במעצר, אמרו לה כי יזרקו את ילדיה למוסד של ויצו אם לא תעיד, והתייחסו אליה בצורה משפילה.

גם יפה אביטן (23), אחותם הצעירה של הנאשמים, הוזמנה להעיד נגדם. אך היא נעלמה והמישטרה טרם מצאה אותה. אחיותיה הרבות מספרות שהיא רווקה יפהפיה, שניכנסה כנראה להריון ונעלמה כדי להסדיר את ענייניה האישיים.

מי מנע את העדות

אדם אחר, שאינו קשור כלל במישפחת אביטן, מתלבט קשות עקב המישפט. הפסיכולוג המחוזי של מישטרת תל־אביב, צבי ידין (30), חצוי בין חובתו למישטרה ולציבור לבין חובתו לחולים.

הוא יודע כמה חשוב מישפט שוד הבנק, וכמה התאמצה המישטרה כדי להשיג עדויות שיביאו להרשעת האשמים. הוא ראה במו עיניו את השוטרים בלבוש אזרחי, הממלאים את אולמות בית־המישפט בעת הישיבות, ושמע כיצד ניסו חבריהם של הנאשמים להבריחם מתוך תא־המעצר של בית־המישפט. אך הוא עלה על דוכן העדים והסביר בשבועה, מדוע אסור לסמי להעיד, למרות שידע כי יהיו לכך השלכות מרחיקות־לכת על תוצאות המישפט. אולם הוא חושב כי ישנם דברים בבחינת יהרג־ולא־יעבור — כמו הדאגה לשלומם של בני־אדם.

הוא מודע היטב לתוצאות האפשריות של עדותו. אך הדבר אינו מרתיע אותו.

ידין עובד כפסיכולוג במישטרה מזה שנה בילבד. הוא הראשון הממלא תפקיד כזה. לפניו לא היה למישטרה פסיכולוג קבוע, ובכל מיקרה של צורך היו פונים לפסיכולוג אזרחי. במשך השנה הזו הוא הצליח להכניס חידושים רבים בעבודת המישטרה. היה זה הוא שיעץ, כיצד להרגיע את האנשים שנלכדו בשריפה שהשתוללה בבניין הדר דפנה. והוא זה העוקב אחרי עדי־מדינה ומייעץ כיצד לנהוג בהם. יש לו רעיונות וחידושים למכביר, שאותם הוא רצה להנהיג בעתיד.

במאבק שנערך בנפשם של סימי וסמי ניצח הפחד את החובה האזרחית ואצל צבי ידין ניצח המצפון את הפחד.

אילנה אלון

סימי שיפרטו (משמאל) עם גיסתה, אסתר אביטן
אחים מול בעל

גבי אסולין - דיילת „אל-על" - היא הרומן הישראלי הסודי של האץ'

גבי אסולין, דיילת אל־על הצעירה שהפכה לנערתו הישראלית של דייוויד סול, כוכב סידרת המתח הטלוויזיונית סטארסקי והאץ'. גבי היא בוגרת החוג לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב.

ב חודש שעבר, כאשר הגיע השחקן־זמר דייוויד סול לביקור בארץ, התחולל סביבו פסטיבל שלם. מאות מעריצות בנות טיפש־עשרה צבאו על המלון שבו התגורר, צרחו בהתלהבות והריעו לו כשראו את פניו. בכל מקום שבו ביקר, נאלצו שומרי־הראש שלו להרחיק מעליו את קהל הסקרנים, שאיים לשסע אותו חי.

בשבוע שעבר שוב ביקר דייוויד סול בישראל. הפעם לא הצטופפו המעריצות סביבו וקהל צופי סידרת המתח סטארסקי והאץ', שבה מגלם דייוויד סול את תפקידו של הבלש האץ', אפילו לא זיהה אותו, כשסבב להנאתו באתרי תיירות מפורסמים.

במלון שרתון בתל־אביב, שבו התגורר, קיבלו כל העובדים הוראה להכחיש את שהותו שם. הסוויטה שבה התגורר במלון לא נרשמה על שמו, ושיחות טלפוניות שהגיעו עבורו למלון נענו כי „לא מוכר לנו אורח בשם דייוויד סול".

אבל דייוויד סול היה גם היה, ולא רק שהיה, אלא שבביקור החשאי הקצר, שנמשך חמישה ימים, הוא אפילו תפס אהבה — הפעם עם ישראלית צעירה בשם גבי אסולין.

סול פגש אותה במטוס אל־על, בדרך לארץ. הוא היה אחד הנוסעים במחלקת התיירים, וגבי, דיילת צעירה (24) העובדת זה עשרה חודשים בחברה, אפילו לא זיהתה אותו במבט ראשון. אולם כשהגישה לו את הארוחה הוא נראה לה מוכר ממקום כלשהו.

בעקבות פריץ החתול

מ ה שהביא את דייוויד שוב לישראל, חודש בילבד אחרי שנטש אותה, היא תוכנית להסריט סרט בארץ. הרעיון שייך לראלף באקשי, אחד המפורסמים שבבמאי הוליווד הצעירים, שרק מעטים יודעים כי הוא יליד הארץ. ראלף, שהפיק, ביים וצייר את הסרט האירוטי המצוייר פריץ החתול, נולד לפני 40 שנה בחיפה, למישפחה שעלתה מעיראק ושיש לה עד היום חנות נעליים בעיר הכרמל.

בגיל צעיר מאוד הוא עבר לארצות־הברית, עוד לפני תום מילחמת־העולם השניה. כיום הוא נחשב למאגש (אגי־מטור) מיספר אחד בהוליווד. אבל הוא החליט לעבור מתחום הסרטים המצוירים אל סרטי העלילה. הוא הפיק כבר סרט בשם פופ אמריקאי, ולאחרונה הוא משתעשע ברעיון להפיק סרט המתרחש במיזרח־התיכון, בשנת 1850. התסריט, שאותו כתב בעצמו, מבוסס על ספר הרפתקות של מסעות במיזרח־התיכון מלפני 130 שנה. במרכזו תתרחש כנראה עלילת־אהבים בין נוסע אנגלי לבין נערה ערביה. הקשר של הסרט הזה לישראל הוא שאינם מהססים להתעלס בפומבי, כל זמן שלא מזהים אותם.

שיח־אוהבים לוהט

ב עייה אחת התעוררה כאשר הזמין דייוויד סול למסיבה שערך מנכ"ל אולפני הרצליה, יצחק קול, לרגל יום השנה הראשון לאיחוד אולפני הרצליה עם אולפני ברקי. המסיבה נערכה באולפנים. היו אמורים להשתתף בה כמה מאות איש, ביניהם גם עיתונאים וצלמים.

היה ברור, כי אם יגיע דייוויד סול לחגיגה בלוויית הדיילת הישראלית, תהיה זו חגיגה בפני עצמה. כדי להתגבר על הבעייה נמצא פיתרון מקורי. סול הגיע למסיבה בחברתו של האמרגן (אברהם „פשנל") דשא. פשנל הספיק עוד קודם לכן לשכנע את סול להופיע בשיר עברי בפסטיבל שיריי־הילדים שיתוזמן, שהוא עורך בחנוכה בהיכל־הספורט בתל־אביב.

גבי, שהגיעה עד לאולפנים במכונית אחת עם סול, השתהתה מעט בחוץ, נכנסה פנימה כעבור כמה דקות, כשהיא מלווה בידי אחד מידידיו של סול, מבלי שאיש ישים אליה לב. אותו ידיד הציג כביכול את גבי בפני דייוויד במהלך המסיבה. סול נישק את ידה והחל לפטפט עימה, כמו שעשה עם אורחים אחרים. איש לא העלה בדעתו, כי הפיטפוט התמים הזה אינו אלא שיח־אוהבים לוהט. בכל אופן, כך חשבו דייוויד סול וגבי אסולין. הם לא ידעו כי הסוד שלהם נודע, לפחות לצלמת העולם הזה, שעקבה אחריהם כל העת וצילמה את כל תנועותיהם.

ביום השבת נפרדו שני האוהבים, סול, הוא האץ', טס לפאריס עם ראלף באקשי, כדי לשהות שם בדירתו של ארנון מילצ'ן, שהיתה תפוסה עד אז בידי פיטר סטראוס, שחזר בשבת לארץ, כדי להמשיך ולשחק בסרט מצדה. בפאריס עומדת להסתכם בימים הקרובים העיסקה בין באקשי לבין מילצ'ן, ואז יוחלט אם אומנם יופק בארץ הסרט שהם מתכננים.

אם יוחלט בחיוב, יחזור דייוויד סול לארץ בתחילת חודש דצמבר, כדי לגלם את דמותו של הנוסע האנגלי בסרט. יהיה לו אז הרבה פנאי להקדיש לגבי אסולין. אבל ספק אם גבי תמתין לו עד אז.

הזוג הצעיר

דייוויד סול וגבי אסולין במסיבה שנערכה ביום השישי שעבר באולפני ההסרטה בהרצליה. הם הגיעו למסיבה בנפרד, כדי שלא יגלו את הקשר ביניהם, והשתמשו ביחד רק אחרי הצגה מבויימת שבה הוצגה גבי בפני סול, כביכול בפעם הראשונה, והוא נשק לידה באותה הזדמנות.

ואילו סול הקדיש אותם לאהבה. בת זוגו בנושא זה היתה, כמובן, גבי אסולין.

גבי, שהיא בוגרת החוג לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, אינה מהנערות המתעלפות למראה כוכבי־קולנוע מפורסמים. כשביקש ממנה סול, בתום הטיסה המשותפת שלהם, את מיספר הטלפון שלה, הוא הסביר לה שהוא יתקשר אליה, כיוון שבמלון שבו יתגורר קיבלו הוראה לא להעביר אליו שיחות טלפון. גבי מסרה את מיספר הטלפון של דירתה התל־אביבית, שם היא מתגוררת בגפה, בחברת שלושה כלבי יורקשייר שאותם היא מגדלת.

היא הטילה ספק בכך שסול אומנם יתקשר אליה. אבל הוא צילצל, הזמין אותה לארוחה. לא לבד, אלא עם ידידים. כשיצאו מן המיסעדה הוא הזמין אותה „לשתייה קלה" בסוויטה שלו, במלון שרתון, אבל גבי דחתה את ההצעה. שהרי נערה ישראלית אינה עולה לדירתו של גבר כבר בערב הראשון. היא ביקשה מארנון מילצ'ן שיסיע אותה לדירתה.

בימים הבאים התהדקו היחסים בין דייוויד סול לגבי אסולין. היא ביקרה אותו בסוויטה שלו, והוא ביקר בדירתה. הם בילו יחד הרבה זמן, נראו כמו זוג אוהבים

במדינה

ספורט

פאול טכני

העיתונאים סרבו לשבת במיכלאה, וחקוראים לא קיבלו דיווח

קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב פתחה בשבוע שעבר את משחקיה במיסגרת אליפות אירופה לקבוצות אלופות. מדי שנה מעוררים משחקיה אלה של מכבי התעניינות רבה. זוכים לסיקור נרחב בעיתונות.

השנה התעלמו מדורי הספורט מהמישחק. בימים שקדמו לו הם לא הודיעו על קיומו אפילו במילה אחת. למחרת המישחק דיווחו רק על תוצאתו.

היתה לכך סיבה טובה, לדעת תא כתבי הספורט. כשחודשה עונת הכדורסל גילו העיתונאים להפתעתם כי הנהלת היכל הספורט הכינה להם מיכלאה על המיגרש. במקום ספסלים בצד המיגרש, עליהם נהגו לשבת עד כה, נקבעו להם מושבים, מרוקפים גדר, כך שלא יוכלו לשוחח עם הכדורסלנים ומאמניהם בהפסקות המישחק.

העיתונאים הגיבו בפעולת־תגמול שמטרתה לפגוע בהכנסות היכל הספורט, עד שתוסר המיכלאה.

חקירות

שקרים וזיופים

האיש שזייף את המיכתבים לטובת פרס, הפיל בפח את תחקירנית הטלוויזיה

„אני מתפטרת!" התפרצה הקריאה מפיה של אורית שוחט, תחקירנית תוכנית הטלוויזיה עלי כותרת. היא כמעט פרצה בבכי. מולה, על מירקע מכשיר־הטלוויזיה, היא ראתה את המנחה ירון לונדון מראיין את הפירסומאי דויד פוגל. הראיון היה שונה לחלוטין ממה שתיארה לעצמה בעת שהכינה את התחקיר שעל פיו ריאיין לונדון את פוגל.

פוגל הוא איש מישרד הפירסום עידן, הקשור עם מיפלגת־העבודה בחוזה. פוגל היה האיש שכתב, בשם שניים מעובדי המישרד, מיכתבי השמצה לעיתונות, כנגד יצחק רבין, שהתבססו על ציטטות מסולפות מיומני משה שרת. אחרי שכתבת דבר, ניבה לניר, חשפה את חלקו של פוגל בפרשה, תבע יצחק רבין מהמוסד לביקורת של מיפלגת־העבודה להעמיד את פוגל לדין, הן כחבר המיפלגה והן כעובד של חברת־פירסום העובדת למענה, ולגלות מי האיש שהפעיל אותו.

פתק מהכים. המוסד לביקורת, בראשותו של ארי אנקוריון, הסתפק בהחלטה פושרת שהאמינה לטענתו של פוגל כי יזם את המיכתבים המזוייפים על דעת עצמו, מבלי שדובר־המיפלגה, יוסי ביילין, או עסקן בכיר אחד יתן לו הוראה לעשות זאת. פוגל, שכבר הורשע בעבר במישפטי־דיבה, ואשר עונש של מאסר־על־תנאי עדיין תלוי ועומד נגדו, התגלה בראיון עם לונדון כאדם נטול כל ערכים מוסריים, הרואה בפירסום מיכתבי השמצה מפוברקים לפגיעה בעולת־תגמול שמטרתה השיחה בינינו בחלקה הרלוונטי למיכתב זה:

פוגל: אינני יודע מי סילף את הציטטה

(המשך בעמוד 50)

תעלומת מותה של הדוגמנית שהיתה חברתו של הזמר יוני נמרי

ממה מתה זיגי

זיגי בקר
— עדיין לחיות"

יוני נמרי
„היא ממשיכה —

לנוכח עיניהם של חוקרי מחלקת מיקרי־המוות במישטרת פאריס נתגלתה גופתה של דוגמנית־הצמרת הגרמניה היפהפיה, זיגי בקר, אשתו של הזמר הישראלי יוני נמרי, החי בצרפת.

זיגי בקר (24) מצאה את מותה בנסיבות מיסתוריות בלילה שבין ה־30 בספטמבר לבין ה־1 באוקטובר שנה זו. באותו לילה נמצאה מתה על־ידי בעלה, בחדר־השינה שבביתם המשותף ברובע מפואר בפאריס. זמן קצר קודם לכן צפו יחדיו בטלוויזיה.

חקירת סיבת המוות, שכללה גם ניתוח הגופה, לא העלתה עד היום תוצאות חד־משמעיות. הועלו השערות שונות, ש־שימשו חומר לדמיונם של עיתונאי אירו־פה. השערה אחת היתה, כי זיגי מתה ממנת־סמים מופרזת. השערה אחרת גרסה שהיא פשוט התאבדה. השערות נוספות דיברו על התקף־לב פיתאומי או תקלה אחרת במחזור הדם.

מי שכוונו אליו סימני השאלה הנוק־בים ביותר היה בעלה, יוני נמרי. מ־הפירסומים כלל לא ברור היה אם, ועד כמה, הוא מעורב במותה של אשתו, אך הדמיון הרחיק לכת. בסוף השבוע שעבר הגיע יוני ארצה, כדי להירגע מהלם מותה של אשתו, וגם כדי להפריך את השמועות.

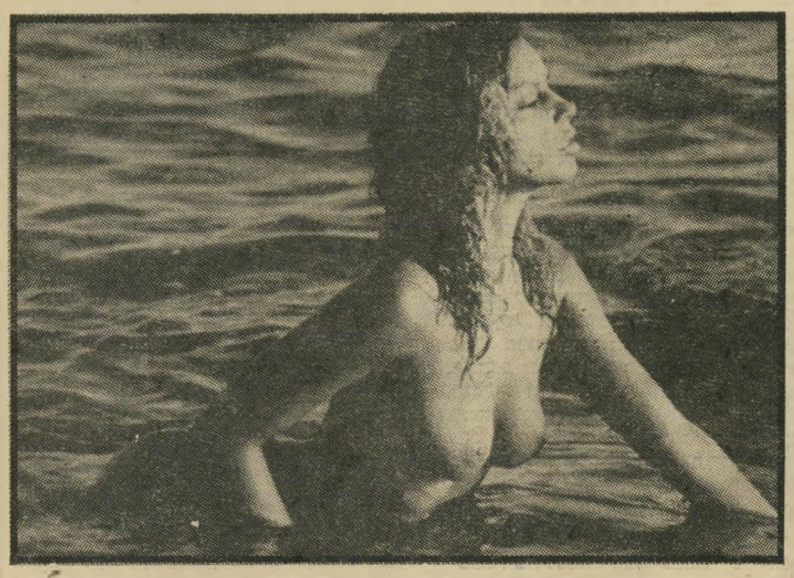
סיפר יוני נמרי:

עד היום אני לא מאמין שזיגי מתה. אני פשוט לא מסוגל לעכל את זה. בשבילי היא עדיין ממשיכה לחיות.

מה שקרה הוא שראינו יחד טלוויזיה עד 12.30 בלילה. זיגי היתה צריכה לנסוע למחרת לבריסל, ולכן ניכנסה לישון. אני נשארתי עוד כרבע שעה ליד הטלוויזיה. לאחר־כן סגרתי, ציחצחתי שיניים וניכנס־תי למיטה.

כשרציתי להיות חבוק בזרועותיה של אשתי, לא היתה שום תגובה מצידה. הדלקתי את האור. מיד התחלתי לעשות לה הנשמה מפה לפה ועיסוי־לב. הרמתי טלפון S.O.S לרופאים שיבואו להציל את חייה. הרופאים הגיעו אחרי שבע דקות. הם אמרו לי שאין מה לעשות.

לא יכולתי להגיב. לא האמנתי. בקשתי מהם לעשות משהו, אבל הם אמרו שמות זה מוות, ואין יותר מה לעשות.

זיגי כדוגמנית עירום
„הדבר הנעלה ביותר בעולם"

האשה היפה ביותר בעולם

חמש דקות אחרי שבאו הרופאים הגיעה המישטרה. מייד לקחו את ה־גופה. הצטרפתי אליהם לתחנה ומסרתי עדות. השוטרים אמרו לי שסיבת המוות תיבדק. לדעתי היתה הזנחה בכל הנושא הזה. התשובה שקבלתי אחרי שבוע אמרה שהמוות נגרם כתוצאה ממיקרה נדיר ש־יכול לקרות לכל אדם, בכל גיל, מבלי ש־הרופאים יוכלו להצביע על סיבה מוגדרת. החקירה עדיין נמשכת ואני מקווה שתוך הזמן הקרוב יגלו מה באמת קרה.

מה שאני רוצה להגיד הוא שאין שום קשר בין המוות של אישתי וביני. אני לא יכול להסביר מה קרה לה. זה תפקידם של הרופאים. אני גם רוצה לומר שזיגי ואני מעולם לא השתמשנו בסמים. מה שכתבו כל־מיני עיתונאים באירופה יגיע לבית־המישפט. אני מתכוון להגיש נגדם תביעות דיבה, ואלך בנושא הזה עד הסוף.

הכרתי את זיגי כתוצאה מטעות בחיוג בטלפון. היא התקשרה מפאריס ובטעות הגיעה אלי. התפתחה בינינו שיחה בת שעתיים בטלפון ועוד באותו ערב נפגשנו. מאז אנחנו ביחד. התחתנו בנישואים אזרחיים לפני שנה וארבעה חודשים. תיכננו לבוא ארצה ולהינשא בשנית ב־קרב בני המישפחה שלי.

זיגי היתה האשה היפה ביותר בעולם בשבילי. היא היתה גם אחת הדוגמניות המפורסמות והמצליחות ביותר בעולם. התפתחה בינינו מערכת־יחסים ואהבה מיוחדת במינה. היו לי תוכניות להביא את היחסים בינינו לדבר הנעלה ביותר בעולם, אבל לא הספקתי להגשים אותם.

זיגי בשער „שטרן"
„ציחצחתי שיניים וניכנסתי למיטה"

יו"ר הקואליציה סידד חוזה שמן למלונאי

חבר־המיפלגה, ובכנסת מתחוללת סערה

כנסת ללא הילטון

אחת **ההנאות** הגדולות של רבים מחברי־הכנסת, מעצם מעמדם, היה מלון הילטון הירושלמי: בכל יום שני ושלישי אפשר היה לראות בשעות הערב קבוצות שלמות של חברי־כנסת המשוטטים בלובי המפואר של המלון. לעיתים אפשר היה למצוא חבר־כנסת הנכנס גם לבאר.

חברי־הכנסת לא שילמו במלון הילטון. גיזברות הכנסת הגיעה להסכם עם הנהלת המלון, שלפיו היו חברי־כנסת רשאים לחתום על החשבון, בימים שבהם יושבת הכנסת, והנהלת המלון היתה מעבירה את החשבון ישירות לגיזברות הכנסת. המחיר המיוחד שנקבע בין הכנסת לבין הילטון היה בסך 250 לירות ללילה. לאזרח מן השורה עולה חדר בהילטון כ־1650 לירות ללילה. עבור ארוחת־הבוקר (לפחות מאה ל"י) וכל השאר היה הח"כ משלם מכיסו.

היו חברי־כנסת שכעסו על הסידור, ושסברו כי אין זה מן הראוי שחברי־הכנסת יתגוררו במלון־פאר, ואין זה משנה כמה עולה הדבר. אולם לעומת זאת טענו אחרים שהילטון אינו עושה טובה ל־כנסת — כי הח"כים מילאו חדרים ש־אחרת היו נשארים ריקים. כאשר היו אורחים מן המניין ממלאים את כל חדרי המלון, פשוט נשארו הח"כים בלי דיור. הדבר קרה בכל פעם בשיא העונה — והמלון סירב לקבל מן הח"כים הזמנות לחדרים מראש, אלא לשבוע אחד בלבד.

משום כך העדיפו ח"כים רבים לוותר על הכבוד ולשכור חדרים בבתים פרטיים — והכנסת שילמה במישרין את שכר־הדירה, באותו סכום כמו להילטון.

בעבר היתה הכנסת משלמת לח"כים דמי־אש"ל, ואלה היו צריכים לשלם בעצמם עבור הדיור. הסידור החדש, שהונהג ב־כנסת הקודמת, נועד לפשט את התהליך.

במקביל להסדר עם הילטון, היה לכנסת הסדר דומה עם מלונות נוספים בירו־שלים — רם והולילנד — שאין להשוותם להילטון. גם שם יכלו חברי־כנסת להת־גורר, אולם רק מעטים ניצלו הזדמנות זו.

היתה סיבה נוספת להילטון לרצות ולנתק מגע עם חברי־הכנסת, מלבד מש־בר המיזנון. להילטון נודע כי הכנסת מנהלת משא־ומתן עם רשת־מלונות של חיים שיף, מלון דיפלומט ומלון הנשיא בירושלים, וכי הכנסת מוכנה לשלם למלו־נות שיף, שהם פחות טובים מאשר היל־טון, סכום גדול יותר.

ואכן, השמועות שהגיעו להילטון היו נכונות. ח"כ חיים קורפו, יושב־ראש הנ־הלת הקואליציה ואיש חרות ותיק, הת־חיל לנהל משא־ומתן, בשם הכנסת, עם חיים שיף, גם הוא איש חרות ותיק. שיף התחיל לאחרונה להראות סימנים מחו־דשים של התעניינות פוליטית. הוא נבחר למרכז חרות, היה מעורב בפרשת בחירתו של ח"כ יורם אריזור לתפקיד יושב־ראש ההנהלה, ואף פירסם מודעת־ברכה לארי־דור אחרי שנבחר.

קורפו החליט כי צריך לעזור לחבר המישפחה הלוחמת, אפילו אם זה על חש־בון השירותים שיקבלו חברי־כנסת במלו־נות. לקורפו עצמו זה לא היה משנה, מפני שהוא תושב ירושלים.

כשנודע לכמה חברי־כנסת כי הסדר הילטון בוטל, וכי תחת זאת הם ייאלצו להתגורר בדיפלומט או בהנשיא, הם הקי־מו שערוריה. ראש הצוערים חמס היה איש־קואליציה אחר, יהודה בן־מאיר מ־המפד"ל. בן־מאיר התקשר לבתיהם של חברי־כנסת רבים, וניסה להקים לובי נגד קנוניית קורפו־שיף, שנעשתה על גבם של חברי־הכנסת. עיקר הזעם התעורר כאשר התברר כי החוזה עם שיף הוא במחיר 600 לירות ללילה, יותר מכפול מהמחיר שהיה בהילטון.

כאשר הגיעה לאוזניו של קורפו הידיעה על הלובי שמכין בן־מאיר, הוא נבהל. „אנחנו לא עשינו הסכם רק עם שיף," טען קורפו באוזני העולם הזה, „אחר־כך חתמנו גם הסכם עם מלון המרכז ועם הולילנד. חוץ מזה, מי שירצה יוכל להמ־שיך להתגורר ברם."

מלון המרכז הוא מלון השייך לח"כ מנחם פרוש מאגודת־ישראל. למרות שהוא נושא ארבעה כוכבים, זהו מלון פשוט ודל, ללא השירותים שמעניק הילטון, ומלון השומר על כשרות אדוקה. מעטים הם חברי־הכנסת המוכנים להתגורר במלון

מוחה בן־מאיר
רק „הילטון" טוב

זה. מלון הולילנד נמצא מחוץ לעיר, ואף הוא נחשב כבר למלון ישן ובלוי, ואין להניח כי חברי־הכנסת יסכימו להתגורר בו. לגבי מלון רם הראו כבר את יחסם אליו, כאשר לא ניצלו במושב הקודם את ההזדמנות להתגורר בו.

אפשר לסתום את פיותיהם של חברי־הכנסת, כפי שעושה היושב־ראש, יצחק שמיר (ראה מדור תשקיף). אפשר, ברוב קואליציוני, להעביר חוקים דרקוניים, או להסיר הצעות־החלטה צודקות. אולם לפ־גוע בנוחיות האישית של חברי־הכנסת, זה כימעט בלתי־אפשרי.

העובדה שחיים קורפו רצה לתת מתנה לידידי־למיפלגה, חיים שיף, על חשבונם של חברי־הכנסת, תגרום שערורייה, ומת־נגדי ההסדר החדש יבואו גם משורות ה־קואליציה וגם משורות האופוזיציה.

מסדר קורפו
טובות לחברים

לעזור לחבר המישפחה הלוחמת

נראה כי החל במושב החדש, שנפ־תח בשבוע הבא, יצטרך כל אחד מחברי־הכנסת, שיריצה להתגורר בהילטון, לשלם את מלוא המחיר. הנהלת המלון החליטה כי אין היא רוצה עוד בחברי־הכנסת.

קודם לכן חיזר מלון הילטון אחר חברי־הכנסת. המלון, שהפעיל גם את מיזנון הכנסת, רצה להיות מזוהה בתודעת התיי־רות הבינלאומית כמי שמשרת את חברי הפרלמנט הישראלי. אולם הרומן בין ה־מיזנון, שהופעל על־ידי הילטון, לבין הכנסת הסתיים בריב. את מקומו של היל־טון במיזנון הכנסת תפסו מפעילי המזנון של מכון וייצמן ברחובות.

במדינה

(המשך מעמוד 48)

מתוך יומני־שרת. אמנון נדב מקול ישראל מסר אותה ליוסי ביילין, וביילין נתן אותה לי. לכל השאר אני אחראי בלעדית.

אורית: האם ביקש אותך יוסי ביילין לעשות שימוש כלשהו בציטטה?

פוגל: לא. את המיכתבים כתבתי על דעת עצמי.

אורית: מדוע, אם כן, העביר לך את הציטטה?

פוגל: בלי שום סיבה. הוא שלף לי פתק מהכיס עם הציטוט ואמר לי: ,קח, תקרא את זה' וכו'...

„אחרי הפגישה עם פוגל עיינתי במסקנות הדו"ח שלך על הפרשה, ונדהמתי לקרוא כי בעדותו לפניך אמר מר פוגל דברים הפוכים מאלה שהשמיע באוזני. דהיינו: לא מביילין קיבל את הציטוט המפורסם. בשידור חזר פוגל על הגירסה שהשמיע בפניך, וטען — למרות הפצרות חוזרות של ירון לונדון שקיבל ממני את תמצית הראיון המקדים — כי לא היו דברים מעולם, ביילין אינו האיש שמסר לו את הפתק."

הונאת הציבור. ממשיכה אורית שוחט במיכתבה לארי אנקוריון: „אחרי השידור התקשרתי בחמת־זעם מביתי ל־אולפן עלי כותרת ושאלתי את פוגל מדוע שינה את גירסתו. פוגל טען כי מעולם לא אמר לי את הדברים שאני מייחסת לו ואין הוא מבין מדוע אני מכנה אותו בתואר ,שקרן'.

„ברצוני להדגיש כי לא היתה לי כל נגיעה לנושא עד לפגישתי עם פוגל. יותר מזה, בשיחה שנערכה בינינו הרשים אותי האיש כדובר אמת, שעיר־לעוזאל תמים ואימפולסיווי שפעל מתוך רגשות כנים.

„מהסתירה בין עדותו במוסד לביקורת לבין מה שסיפר לי, הסקתי לתומי כי נמלך בדעתו והחליט להוריד מעל עצמו את האחריות הבלעדית ולהתחלק בנטל עם מי שהיה שותפו לפשע בתוך המיפלגה. בשידור שינה את גירסתו בשלישית, ושוב הכחיש כי קיבל את הציטוט מביילין. סיבותיו שמורות עימו.

„אני שוטחת דברים אלה בפניך באחריות מלאה ומודיעה בזאת כי אין שום מניע להתערבותי בפרשה מלבד התחושה הקשה שהולכתי שולל, וגם נתתי את ידי להונאת ציבור צופי הטלוויזיה על־ידי מתן במה לאדם, שבלשון המעטה ניתן לומר עליו כי הוא בו לאמת."

קשה להניח שמיכתבה של אורית שוחט ישכנע את אנקוריון לפתוח את הפרשה מחדש במוסד לביקורת. אבל הפרשה, שזכתה בכינוי „פרסגייט" טרם נקברה. ניבה לניר, כתבת דבר, שהתחילה לחקור את המסתתר מאחרי המיכתבים המפוברקים אחרי הפירסום הראשוני אודותם בהעולם הזה, נטלה על עצמה משימה להוסיף ולחקור, לגלות מיכתבים מפוברקים נוספים לטובת פרס שפורסמו במדורי המיכתבים־למערכת בעיתונים, ולא להניח לפרשה עד שתיחשף כל האמת מאחריה.

תחקירנית שוחט
„נתתי יד להונאת הציבור!"

רחל מרחלת על כל העולם

בדרך לברז'נייב

יש לי סיפור המיועד בעיקר לאוהדי השמאל, ואני לא יודעת למה. יש האומרים שאת העיתון הזה קוראים הרבה שמאלנים.

אתם כולכם זוכרים את **סילביה אדיב**. הבחורה עוררה סערה של ממש, כאשר החליטה יום אחד להתחתן עם **אזרי אדיב**, מי שנשפט לשנים אחדות לשבת בכלא־רמלה, בעוון ריגול. החתונה נערכה בבית־הכלא, העיתונאים כתבו כתבות נרחבות, וכל אימהות ישראל

סילביה אדיב
יותר אדום מאדום

ריחמו על הצעירה היפהפיה, שבעלה יושב בכלא.

אחר־כך ערכה סילביה כמה מאבקים בארץ ומחוצה לה, למען שיחרורו של אודי, ומאבקים קטנים יותר כדי שיתנו לאודי ספרים וחומר־לימוד.

אולם נראה כי לאשה בכל זאת קשה לחיות בלי בעלה, ואודי וסילביה התגרשו. אודי עלה שוב לכותרות לפני כמה שבועות, כאשר יצא מהכלא, ואילו עקבותיה של סילביה נעלמו.

עכשיו אני יכולה לספר לכם איפה היא. היא יושבת לה בעיר־האורות פאריס, אבל לגביה אורותיה של פאריס אדומים, ולא כפי שאתם חושבים עתה בראש המלוכלך שלכם. בחצי השנה האחרונה סילביה היא החברה המוצהרת של **אלן קריבין**, המזכיר הכללי של מיפלגת רוז השמאלנית קיצונית, עורך ביטאונה של מיפלגה זו הנושא את אותו השם, מי שהיה מורעמד לנשיאות צרפת וגם קיבל כמה רבבות קולות.

אני מקווה שלסילביה טוב עם אלן, מפני שהצעד הבא שלה יכול להיות רק רומן עם **ליאוניד ברז'נייב**.

לא רק בלונדון

עזיזה וגידעון עופרת
מזל טוב

אני רוצה להגיד לכם שמגיע להם כל טוב. אני מתכוונת לצלמת הירושלמית המצויינת **עזיזה אוזרבוך** ולפרופסור הירושלמי הצעיר **גידעון עופרת**.

החיים לא חייכו אל שני הצעירים האלה, על אף ההצלחה המיקצועית שלהם. עליזה היתה נשואה לבמאי **עודד בארי**, שגרר אותה איתו ללונדון הקרה והרחוקה, ורק שם גילה לה כי בעצם אין להם מה לעשות ביחד. גידעון היה נשוי ל־**אורלי ידין**, בתו של סגן־ראש־הממשלה **יגאל ידין**. אחרי כמה חודשי־נישואים גילה גידעון שאין לו מה לעשות עם אורלי, ואורלי נסעה ללונדון.

אז, כאשר היו פנויים, נפגשו עליזה וגידעון, התחתנו במהירות, ובשבוע שעבר, התחיל סוף־סוף הגורל לחייך אליהם. נולד להם בן.

אז באמת כל טוב.

קרע פוליטי

אני מכירה הרבה מישפחות שלא כך הסתדרו בדעות הפוליטיות שלהן. הרבים האידיאולוגים היו מתחממים, הופכים ריבים אישיים, והגט לא היה מאחר להגיע.

אני מקווה שזה לא קרה גם לזמר **צביקה פיק** ולאשתו, העיתונאית **מירית שם־אור**. מירית היא בת למישפחה ימנית־קיצונית. האמא שלה, שגם היא היתה עיתונאית, **אורה שם־אור**, ידועה כאחת החסידות הנלהבות ביותר של ארץ־ישראל־השלמה, ומירית הלכה, בעיקבות האמא שלה, והצטרפה רישמית לתנועת־התחייה.

בהתחלה היה גם צביקה קיצוני מאד בדיעותיו הפוליטיות. יכול להיות שזה באמת מה שהוא חשב שהוא חושב, ויכול להיות שהוא לא רצה לריב עם האשה שלו. אבל משהו קרה בשבועות האחרונים לבחור, והוא גילה את השמאל.

מירית וצביקה פיק
הכל בגלל צ'ה

היום אפשר לראות את צביקה, כשהוא מופיע עם חולצות שעליהן דיוקנו של **צ'ה גאוורה**, נושא סיסמות שמאלניות, לא פחות קיצוניות מהימניות של אשתו, ואינו מוכן לוותר כהוא־זה על הדיעות החדשות שלו.

בבית יש, כמובן, מריבות שאפילו הכי שכנים שומעים. אבל בינתיים מריבות אלה הן בגדר של סיכסוכים פוליטיים. יהיה חבל מאד אם פיתאום נגלה שהדירה חולקה לשניים, המדפים במקרר חולקו לשניים, ועוד חדר בבית הפך חדר־שינה.

השבועה והחיוך

יש בירושלים כל מיני בוהימים מיקצועיים כאלה, כמו **מונשיין** ו**דודו ראש־העיר**, שכל התל־אביבים מכירים אותם מקריאה בעיתונים, אבל את האמיתיים מכירים רק הירושלמים, מפני שאלה לא עורכים מסעות יחסי־ציבור, וטוב להם כך. אחד מהם הוא **יוסי ז'רז'בסקי**.

יוסי הוא עורך־דין בן 35, שלא הייתן נותנות לו אפילו 33. תמיד אלגנטי, תמיד נעים, אף פעם לא רעשני, אבל נמצא בכל מסיבה הגונה, מחזר בלהט מאופק אחר כל בחורה יפה, מין כזה שנחבא אל הכלים, אבל הכלים רודפים אחריו.

תקופת־הרווקות של יוסי לא היתה ארוכה. הוא נישא לצעירה חתיכה שלמדה איתו באוניברסיטה. העובדה שיוסי נשוי, ושיש לו גם ילדים, לא הפריעה לצעירות האלה להמשיך ולחזר אחריו.

חיזורים אלה נמאסו, כפי הנראה, על האשה, ויוסי התגרש, כשהוא נשבע לעצמו ולכל החברים שזו היתה לו הפעם האחרונה להתחתן. אני באופן אישי חייכתי כששמעתי הצהרה זו שלו.

ואני עדיין מחייכת. יוסי מצא לו צעירה יפהפיה, בשם **דליה**, ויש לה עוד תכונות טובות נוספות. היא גם סטודנטית, וגם עובדת כמזכירתו של מנהל־הטלוויזיה בשעות אחרי־הצהריים.

יוסי ז'רז'בסקי ודליה
ממלא־מקום זמני

אז מה אני אגיד לכם? אם לא יהיה שינוי של הרגע האחרון, החיוך שלי יתרחב עוד יותר, בעיקר כשאני אצטרך לכתוב את הצ'ק לחתונה. ובקרוב.

יש מזל בחיים

באמת יש לו מזל בחיים. אני מתכוונת לכתב־הרדיו **אבנר תבורי**. לבטח היו ביניכם כאלה שריחמו עליו כאשר הוא נפרד מאשתו, כתבת ידיעות אחרונות לשעבר **ריבי תבורי**, חתיכה בלונדית. אבל לאבנר היה מזל. הוא מצא במקום אשה את **דוב קול**, דובר הביטוח הלאומי, ותאמינו לי, שגם למי שאין נטיות מסויימות, דוב קול הוא יותר טוב מכל אשה.

ותשאלו למה? אז אני אגיד לכם. דוב ואבנר גרים ביחד. הדירה שלהם בירושלים הפכה המוקד של כל חתיכות האיזור. זה תורם לזה, זה מכיר לזה, וכאשר ישב אבנר לעשות חשבון, התברר לו כי ההיצע עולה בהרבה על הביקוש.

אל תכניסו לכם רעיונות בראש, לעזוב את האשה החוקית ולהתחבר עם דוב קול, אבל רק שתדעו שאם האשה הקטנה מתכוונת פיתאום ללכת, זה לא סוף העולם — רק תחילתו.

המחליטנים

(המשך מעמוד 17)

מישפחות מעטות, כאשר בשילטון מצוייה מיפלגה „סוציאליסטית" ?*

כשירשותם „אוייב מעמדי" כי מפא"י ההיסטורית, לא היו בעלי־ההון זקוקים ליידידים.

מי ישב בארץ?

צד האגדה בדבר זהותם של „בוני הארץ", המסבירה לעם מי הם מחליטנים, מצוייה אגדת „יושבי הארץ", המסבירה לעם צד חשוב במדיניותם. אגדה זו בנוייה שלושה רבדים, אחד מתוך־כם ממישנהו.

ברובד התחתון, הפרימיטיבי ביותר, מתוארת עלייתם של היהודים אל ארץ לא־נושבת, שפה ושם מתרוצצים בה שיבטי בדואים פראיים, שחלקם, אולי, התיישבו כבר בכפרים, והריהם עוסקים בחקלאות.

ברובד השני, המתאים קצת יותר לתל־מידי תיכון ולחניכי תנועות־הנוער החלוציות, כבר מודים במציאותם של הערבים, אך טוענים שהללו הגיעו לארץ בעיקבות היהודים, כך שהיישוב הערבי בארץ־ישראל נוצר ביגלל היישוב היהודי.

ברובד השלישי, המתוחכם ביותר, טוענים שכלל לא חשוב אם היה בארץ יישוב ערבי ומה היה גודלו, מפני שהיישוב היהודי התקיים כיחידה בפני עצמה, כימעט ללא קשר עם היישוב הערבי.

מה האמת ?

אפשר להתחיל לדבר על יישוב יהודי משמעותי בארץ משנת 1914 ואילך. אז, אחרי העלייה השנייה, כבר התברר שאין הדברים אמורים באיזו הרפתקה חסרת־חשיבות וחולפת. החלו להתגבש המוסדות והאירגונים הפוליטיים, והיישוב התחיל להכות שורשים.

- בשנת 1914 היו בארץ 84,000 יהודים — 11% מכלל האוכלוסייה.
- בשנת 1931 כבר היו 174,610 יהודים, מתוך אוכלוסייה של מעט יותר מ־מיליון נפש — כ־17%.
- בשנת 1939 היו כאן 445,457 יהודים מתוך כמיליון וחצי תושבים — 29.5%.
- בשנת 1947, לפני בריחת הפליטים וגירושם, כבר היוו שש מאות וחמישים אלף היהודים מעט יותר משליש האוכלוסייה.

בממוצע, בשנים אלה גדלה האוכלוסייה היהודית ב־8.3% לשנה, והאוכלוסיה הערבית ב־3.8% לשנה. כלומר: אין זה נכון שלא היו בארץ ערבים, ואין זה נכון שהגיעו והתרבו רק ביגלל בואם של היהודים. גידול האוכלוסייה הערבית היה ברובו תוצאה של ריבוי טבעי, ולא של הגירה.

שני שלישים היו ערבים

גם הדיבורים על היישוב היהודי כעל „יחידה בפני עצמה" הם דיבורים ריקים מתוכן, לפחות עד סוף שנות השלושים. ירושלים, תל־אביב—יפו, חיפה, טבריה וצפת היו ערים מעורבות, ובערים אלה ישבו רוב היהודים שהיו בארץ. חלק גדול מצורכי המזון של היישוב היהודי סופק על־ידי הערבים, וערבים רבים עבדו בחקלאות ובתעשיה, שהיו בבעלות היהודים. כך, למשל, 63.3% מהפועלים שהועסקו בפרדסי המושבות (הענף החקלאי העיקרי במשק החקלאי של פלשתינה — א"י) בשנת 1936 היו ערבים, ומתוך פועלי הבניין בירושלים, באותה שנה, 42.2% היו ערבים.

בסוף שנות השלושים אירעו במקביל שני דברים: מחד, התגבשו המחליטנים היהודיים לעוצמה מלוכדת, אשר יכולה היתה לכפות את מרותה על היישוב, ומאידך — פרץ המרד הערבי (בלשון המוזרה, הנקוטה בפי ההיסטוריונים של היישוב, קרוי המרד הזה „המאורעות").

* אם נוח היה לבעלי־ההון בשילטון מפא"י, מדוע נתנו יד ל„מהפך" של מאי 1977 ? אחד הפרקים הבאים יעסוק בשאלה זו.

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב, טל' 297263

יום שלישי 23.10.79

רשמי ביקור בהונגריה ובמיזרח־גרמניה

● ח"כ שולמית אלוני

● עוזי בורשטיין

בעיות ולבטים בחיי המין

מ א ת

הד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

מיספרי הטלפון החדשים של

העולם הזה

232262

232263

232264

תן טרמפ לחייל

למהמרים

סוף - שבוע - ביוון

בכל יום חמישי

היציאה בכל יום חמישי בבקר

החזרה בכל יום ראשון בערב

המחיר 595 $

תוספת ליחיד 35 $

החזר 100 $

הזמנות והרשמה אצל כל סוכני הנסיעות

טיולי מוניטין

טל. 76171 - 054-71562

מרילין - מכון ליופי

- טיפולי פנים.
- הוצאת שערות בשעוה אמריקאית - בשיטה חדישה.
- טיפול מיוחד לנערות - טיפול באקנה
- טיפול בעור יבש.

רח' שנקין 49, ת"א טל. 287163

"קאפרי" –
רעננות, רכות, שובבות ואוירה צעירה.
"קאפרי" –
הבאה אמיתית ותחושות נפלאות.
"קאפרי" –
סבון הנעורים של "עץ הזית" מכיל
שמן קוקוס מעולה
לריכוך העור, עידונו וטיפוח יופיו
ומרכיבים טבעיים לשמירת בריאותו.

"קאפרי" – סבון "חוצלארץ" מעולה
מתוצרת עץ הזית

"קאפרי" – הבאה אמיתית.

במשך זמן מה, כשהשינאה מלובה יפה משני הצדדים, אפשר היה להגדיר את המצב כקיום של שתי יחידות נפרדות, אך זאת כתוצאה מהחלטה מודעת ומכוונת משני הצדדים.

האגדות הללו בדבר אפס־חשיבותם של הערבים בארץ טופחו כדי להצדיק צד חשוב ביותר במדיניות המחליטנים. כך התאפשר להם להעלים את ממדיה האמיתיים של בעיית הפליטים, לחתום על הסדר עם המלך ההאשמי מעל לגבם של הפלסטינים, להתייחס לערבים, אזרחי ישראל, כאל מין סרח־עודף של היישוב היהודי, לטעון בחוצפה תהומית שאין כלל עם פלסטיני, ולהתמיד עד עצם היום הזה בכיבוש הגזה־המערבית ורצועת־עזה. כל זה יכול היה להיעשות בלי שיינתנו, כמעט, הסברים לעם היושב בציון על טיבה של המדיניות הזאת — שכן מי צריך להתייחס אל אבק־אדם, אל ציבור בלתי־מוגדר של אנשים שאיש אינו יודע בדיוק כמה הם?

בסיס של 100,000

ה**רכב האוכלוסיה** היהודית בארץ־ישראל עיצב את מיסגרתה של עיליית־המחליטנים, וקיומה המאיים של „הבעייה הפלסטינית" דאז זירז את גיבושה וליכודה.

המחליטנים של תקופת היישוב — שהם ובניהם שולטים בישראל עד היום — התגבשו כצמרת מלוכדת במהלך שנות השלושים, והגיעו מארבעה מקורות עיקריים:

● ההנהגה הפוליטית והכלכלית של המיפלגות ששלטו בהסתדרות, וההנהגה הצבאית של אירגון „ההגנה". הבסיס החברתי שממנו גויסו המחליטנים הללו היה רחב, יחסית: כימעט כולם באו מהתנועות הקיבוציות ומתנועות המושבים, או מקרב עירוניים שבתקופה זו או אחרת היו קשורים לתנועה הקיבוצית או לתנועת־המושבים. בעיקרם, היו אלה אנשי העליה השנייה והשלישית. בשנות השלושים גרו בארץ כ־2000 בלבד מעולי העליה השנייה, וכ־25 אלף מעולי העליה השלישית. אם נוסיף לכך את צאצאיהם ואותם שנוספו אליהם באמצעות קשרי נישואין (רבים מעולי העליות הללו היו רווקים־זכרים), נגיע למיספר של כ־35 אלף איש — כ־10 אלפים מישפחות. מתוכם, באמצע שנות שלושים, התגוררו כ־25 אלף בקיבוצים, במושבים ובמושבות (שם ציפו להישלח להתיישבות במיסגרת גדודי־עבודה), ובעשרת אלפים בערים הגדולות. רבים מאד מאלה האחרונים היו פונקציונרים של ההסתדרות על מוסדותיה הכלכליים, החינוכיים והצבאיים, או עסקני „מיפלגות הפועלים".

● מנהיגי אירגוני האיכרים השונים, שהיו בעת ובעונה אחת אירגונים כלכליים ופוליטיים. בסיסם החברתי היו איכרי המושבות הוותיקות, בעיקר צאצאיהם של עולי העליה הראשונה. אלה היו בעלי אדמות ופרדסים גדולים, בעיקר במושבות השרון ויהודה, כחדרה, פתח־תיקווה, רחובות, ראשון־לציון ונס־ציונה. אם להסתמך על תוצאות הבחירות שבהן השתתפה התאחדות האיכרים, ועל מיספר חבריה של התאחדות זו, היתה זו אוכלוסייה של כ־10 אלפים נפש בשנות השלושים.

● אנשי „היישוב הישן", בעיקר תושבי הערים המעורבות, ירושלים, צפת וטבריה. רבים מאלה היו יהודים אדוקים, שנמצאו מחוץ „ליישוב המאורגן". עם זאת, ידעה מנהיגותם הפוליטית, הכלכלית והדתית לשתלב במאבק על חלוקת־העוצמה. האחרים — בעיקר הספרדים — נשלטו בידי כמה עשרות מישפחות עשירות שעסקו בייבוא ובייצוא. גם כאן מדובר באוכלוסיה של כמה אלפי אנשים.

● האנשים שעמדו בראש אירגוני־העל הכלכליים, בעלי המיפעלים הגדולים ומגיבי מיפלגות הימין. הללו באו מן הבורגנות העירונית — תעשיינים, סוחרים, בעלי בתי־מלון ובתי־שעשועים ובעלי מיגרשים ובתים, קבלנים למיניהם, וצמרת המיקצועות החופשיים — עורכי־דין ורופאים מצליחים. לפי מיספרי ממשלת המנדט, עלו לארץ עד סוף שנות השלושים כעשרים וחמישה אלף בעלי־הון (בעל־הון נחשב מי שברשותו היו אלף לא"י ויותר — סכום עתק באותם ימים, השווה לכמה מיליונים כיום). אם נוריד ממיספר זה את היורדים — ורבים מאד היו היורדים — נקבל אוכלוסיה בת כחמישים אלף נפש. מיספר זה מתאים, פחות או יותר, למיספר תושבי השכונות העשירות בערים הגדולות — רחביה וטלביה בירושלים, מרכז תל־אביב וצפונה, ושכונת הדר־הכרמל (ומאוחר יותר „אחוזה") בחיפה.

בשנות השלושים של המאה באו המחליטנים של היישוב מקרב אוכלוסיה של כמאה אלף נפש — עשרים עד שלושים אלף מישפחות, מתוך אוכלוסיה של כארבע מאות וחמישים אלף יהודים. אין פרוש הדבר שבכל רגע נתון היה לכל אחת ממישפחות אלה נציג בין המחליטנים. אך אפשר יהיה לבדוק ולראות כי כל ההחלטות החשובות התקבלו על־יסוד האינטרסים של מאה אלף האנשים הללו, על יסוד השקפת־העולם שלהם ועמדותיהם הפוליטיות. אפשר יהיה לבחון ולראות כיצד התגבשו כוחו מלוכד, פחות או יותר, לא רק במיסגרות הפוליטיות, הכלכליות והצבאיות, אלא גם במיסגרות חברתיות; תרבותיות שזימנו להם את היכולת לעצב על־פי צלמם ודמותם את „דור ההמשך" של המחליטנים, ולשמור על השילטון „בתוך המישפחה".

מאז ועד היום נוספו לבסיס החברתי הזה של המחליטנים רבבות מישפחות נו־

סמלי הציבור „האזרחי", 1955 *
מי היה הסוס?

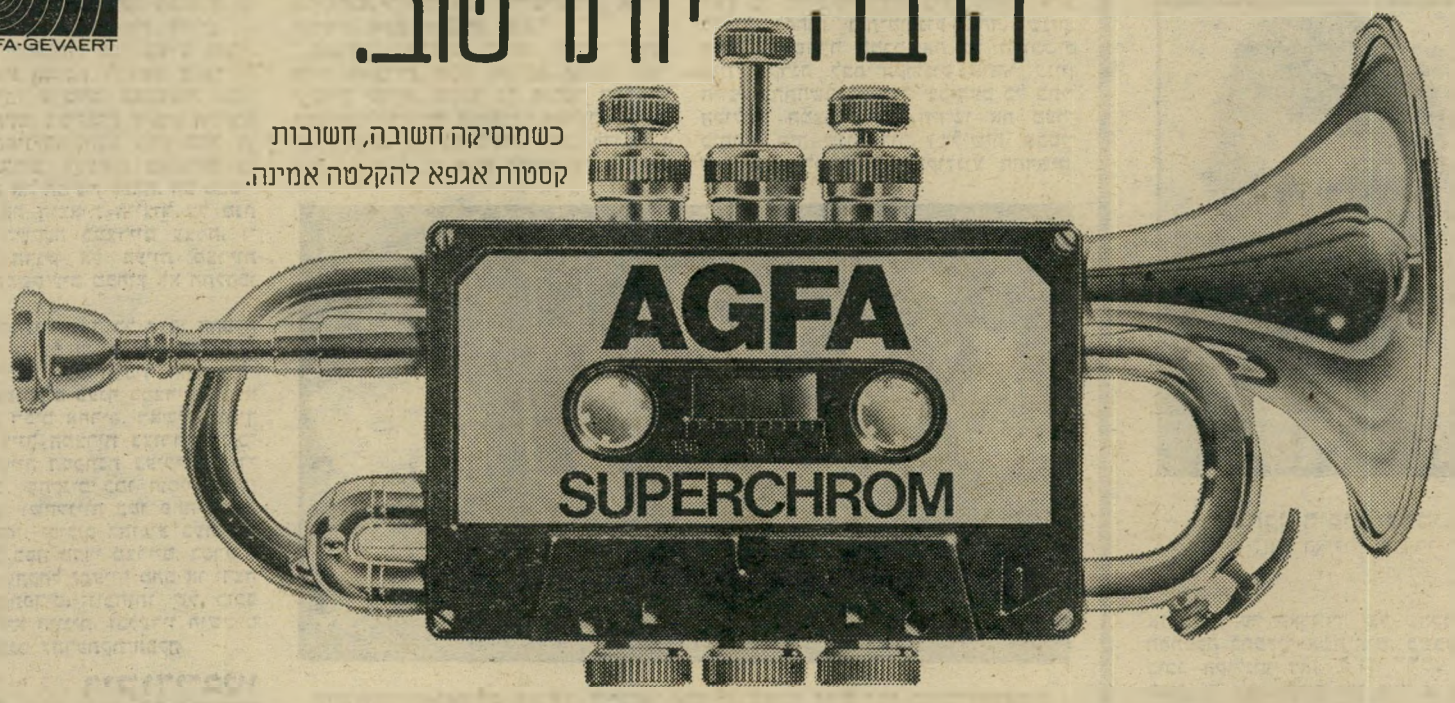
ספות, אם כתוצאה של ריבוי טבעי, אם כמי שהצטרפו לתנועה הקיבוצית ולתנועת־המושבים, ואם כעשירי העליות החדשות, שמצאו דרך להשתלב בצמרת הכלכלית. אך כל אלה נוספו על הבסיס הקיים, שדפוסיו העיקריים נקבעו בשנות השלושים.

כיצד קרה הדבר — על כך בפרק הבא.

* השומרים אברהם שפירא מפתח־תיקווה ודרויאן מכפר־סבא.

על קסטות אגפא זה מתנגן הרבה יותר טוב.

כשמוסיקה חשובה, חשובות קסטות אגפא להקלטה אמינה.

אגפא פרו־קולור להקלטה מושלמת.

אגפא סופר פרו דינאמיק לניצול מירבי של איכות הצליל.

אגפא סטריאו כרום למערכות משוכללות.

אגפא קאראט להקלטה מקצועית.

פרסום: א. גלבלום

קולנוע

פסטיבלים

הדים מן הגילוי

● יומיים אחרי הסיום הרישמי של פסטיבל הסרטים הרביעי בקאהיר, עדיין עסקה מזכירת הפסטיבל, **מארי גאדבן**, בענייני הפסטיבל. היא אירחה בביתה את שגריר סרי־לאנקה בקאהיר, הקרינה בפני חוג סגור של עיתונאים סרט תיעודי על סרי־לאנקה ונופיה המרהיבים, כהמשך ל־הצגת הסרט מרידה, על המאבק לעצמאות סרי־לאנקה, שהוצג במיסגרת הפסטיבל עצמו. מארי, שהיא עורכת מדור הקולנוע של השבועון אל מוסוואר, היתה הדוחפת להזמנת העיתונאים הישראלים לפסטיבל, ולא שכחה להקפיד ולהזמין את עורכי ה־מדור הזה, שהיו העיתונאים הזרים היחי־דים באותה ההזדמנות. שגריר סרי־לאנקה, שהוסתע מנוכחות ישראלית בלתי צפויה זו, בירך גם אותנו וגם את מארי על ה־יוזמה המקורית.

● **אנריקו מאסיאס** לא עצם עין אחרי פגישתו עם הנשיא **אנוור אל־סאדאת**. הוא נזכר, שהאמרגן שטיפל בו בתחילת דרכו בפאריס, **אדי מרואני**, אמר לו אז: „יבוא יום ותשמש שליח מצווה בעניין השלום." מאז עברו שנים רבות ומאסיאס שכח את העניין. „לא מצאתי שום הגיון בנבואה זו, כי מעולם לא עסקתי בפוליטיקה, אבל כשנפגשתי עם הנשיא סאדאת והוא אמר לי כי הוא מבקש ממני להודיע לעולם כולו, באמצעות השירים שלי, שאת תהליך השלום אי־אפשר לעצור, נזכרתי במה שאמר לי אז מרואני."

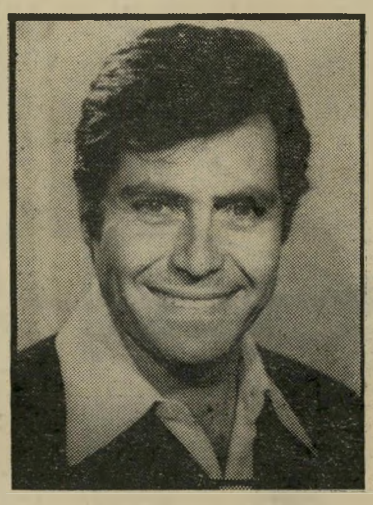
● מילבד היותו מנהל פסטיבל הסרטים בקאהיר והמבקר של הגדול ביומוני מצ־ריים, אל אהרם, עוסק **כמאל אל־מלאח** בחקר מצריים העתיקה.

כוכבת אורסולה אנדרס, צלם העיתונות אמיר כארם והשחקנית אלכסנדרה סטיוארט בפסטיבל קאהיר
הפגישה שכזאת!

גאוותו הגדולה היא על גילוי ספינת־השמש באחד המחבואים הכמוסים ביותר, שלמרגלות הפירמידות הגדולות. המצרים האמינו שהגוף צריך להישמר בשלמותו בתוך הפירמידות, אולם בטרם ייטמן שם, הוא הונח על ספינת־שמש, שחצתה את הנילוס בכיוון השמש, ממזרח למערב, ב־משך יממה שלמה. בזמן זה, כך סבור, עובר־רת נישמת המת לעולם הבא. גילויו של כמאל אל־מלאח נתן למעשה סימוכין למה שהתגלה בציורי הקיר בקברים. הספינה מונחת עתה, סגורה ברב ימות השנה, בהיכל מיוחד מאחרי הפירמידה הגדולה של חופו. כמחווה של כבוד ל**אליזבת טיילור**, נפתח ההיכל במיוחד וכמאל אל־מלאח הציג בפני האורחת את הספינה.

● **אורסולה אנדרס ואלכסנדרה סטיוארט** נפגשו במצריים. הפגישה לא היתה מתוכננת. בהזדמנות זו נזכרה אלכ־סנדרה בפגישתן הראשונה, שנערכה דווקא בחיפה. אלכסנדרה היתה אז שחקנית ב־שלבים הראשונים של הקאריירה שלה, וזכתה לתפקיד בסרטו של **אוטו פרמינג־ג'ר** אכסודוס. ואילו אורסולה לא חלמה אז עדיין על קאריירה של שחקנית. היא הסתפקה בתפקיד אשת־איש, כשבעלה הוא כוכב הקולנוע דאז, **ג'ון דרק**. זה היה לפני 20 שנה. היום אין עוד איש הזוכר את דרק, אורסולה הפכה מאז לנערת ג'יימס־בונד ולכוכבת זוהרת בסרטי־פעולה למיניהם, ואילו אלכסנדרה סטיוארט היתה לאחת השחקניות החביבות ביותר של הגל החדש הצרפתי.

שחקן חוסיין פהמי
לחיי האיגוד שבדרך

● מצריים אינה רק הגדולה ביצרניות הסרטים של העולם הערבי, אלא גם ה־מובילה בייצור סרטים ביבשת אפריקה. על תפקידה זה הופנו שאלות לשחקנים ולמפיקים במסיבות העיתונאים שנערכו בפסטיבל. התשובות רומזות על היחסים הקיימים היום בין הקולנוע המצרי לזה של היבשת השחורה. לדברי השחקן **מחמוד** שהתרי לא יתכן שבארץ בת 41 מיליון תוש־בים יהיה מיספר בתי־קולנוע כימעט כמו בישראל. ראשית, עומדים לחוקק חוק, ש־לפיו כל בניין מישרדים גדול חדש יחוייב להכיל לפחות בית־קולנוע אחד. שנית, עומדים לשחרר ממכס את כל הרוכשים ציוד הקרנה לבתי־הקולנוע; וזהו עניין חיוני, בהתחשב באובדה שכימעט כל בתי־הקולנוע המצריים לא חידשו את מער־כותיהם מזה שנות דור. ושלישית, מבטי־חים היום לבעלי בתי־הקולנוע החדשים, בנסיון לנגוע בבעיות כאובות יותר. כדברי חוסיין פהמי, כוכב בעל־כורחו שהתכוון להיות במאי: „זה צריך להיות במיסגרת של אהבה, ריקודי־בטן וחיי־מישפחה, אחרת הצופים אינם מקבלים זאת."

והצופים שולטים בכיפה, שהרי התע־שייה המצרית אינה מקבלת תמיכה מם־שלתית שהיא. משום כך מיספר הסרטים המעזים לחרוג מן המיסגרת הברורה הזאת הם מעטים, וגורלם בשוק קשה. לדוגמה: אלכסנדריה מדוע, סרט הייצוג של מצריים בשנה האחרונה, שקיבל פרסים וזכה לשב־חים, אבל סיבך את יוצרו, יוסף שאהין, בחובות עד מעל לראש. כי שאהין רצה לעשות סרט מורכב יותר, עשיר יותר בדמויות ובעלילות־מישנה, ואמין יותר מ־בחינת מקום ההתרחשות ותקופתו. התקציב עלה פי שניים מן הרגיל, כשהבעיות של ההפצה בארצות ערב אינן פוסחות עליו, למרות עמדותיו הפוליטיות המתקדמות.

מי שבכל זאת עומד לזכות בתמיכה ב־מצריים, ובעתיד הקרוב, הם דווקא בתי־הקולנוע, התמיכה חיונית לכל הדעות, שיהיו פטורים ממסים במשך חמש השנים הראשונות לפעולתם.

אם מוסיפים על כך את היוזמה, להביא חשמל למאות כפרים השרויים עדיין ב־עלטה, ולצייד אותם אחר כך באולמות־קולנוע, הרי ברור שיש למצריים סיכוי סביר להסתמך בעתיד על שוק מקומי משגשג. שוק כזה יוכל לקלוט בהצלחה לא רק את התוצרת המקומית, אלא גם מיגוון הולך וגדל של סרטי חוץ, המתקשים היום להגיע אל קצות הנילוס הן בשל בעיות הפצה והן בשל בעיות צנזורה.

השחקנית נאגיה פתחי, הבמאי אשרף פהמי והשחקן מחמוד יאסין
למען קולנוע מצרי ריווחי

הקולנוע המצרי - לאן?

מ צריים היא המעצמה הקולנועית ה־גדולה ביותר במיזרח התיכון. לה המסורת הארוכה ביותר בענף, אמצעי ה־הפקה הרבים ביותר, והתפוקה השנתית ה־גדולה ביותר בין כל שכנותיה. להלכה — עסק משגשג; למעשה: עסק בשלב מעבר.

עד היום נבע המימון להפקות המצריות בעיקר ממקורות ערביים, באמצעות הבנ־קים בלבנון. היום, בעיקבות שיבוש היחסים עם מדינות הסירוב, נחסם חלק גדול מן הכספים, והמצרים משנסים מותניהם ב־כוונה להמציא את המימון מבית. הם מבטי־חים להוריד את הוצאות הייצור על מנת לכסות את ההשקעה במצריים עצמה, ו־להעביר את הדגש אל בעיות מצריות ספציפיות, שהמשקיעים מבחוץ לא התלהבו מהם בעבר.

ואמנם יש נכונות מצד כל אגפי ההפקה לשתף פעולה זה עם זה, נכונות המצביעה על יחסי הידידות ועל הכבוד ההדדי ה־שוררים בין העוסקים בענף במצריים, שלא כמו במקומות רבים אחרים. ראשית, צריך להבין שהתעשייה המצרית בצורתה הנוכ־חית היא תעשייה המכוונת בעיקר על־ידי פולחן כוכבים. שחקנים כמו חוסיין פהמי ומחמוד יאסין, ושחקניות כמו פתה הממה או נאגלה פתחי, יכולים להופיע בעת ובו־עונה אחת על כמה מבדי מצריים, בסרטים שונים, מבלי שהקהל יתעייף מהם או ירצה לשנות את התפריט. נוכחותו של כוכב נערץ בסרט היא חיונית, ובלעדיו חוששים המפיקים להיכנס להרפתקת־הפקה.

ריקודי־בטן וחיי־מישפחה

ב תקציב של סרט מהווה שכרם של כוכבים אלה את הסעיף המרכזי. עם זאת, סרט ממוצע במצריים עדיין עולה חצי מחירו של סרט ישראלי. וזאת אולי הסיבה שמספיקים לעשות שם כ־50 סרטים בשנה, אפילו בשנים הפחות מוצלחות. בעבר היו שנים שבהן ייצרה מצריים כ־80 סרטים בשנה.

אמנם, רוב ההפקות הן מיסחריות, מן הסוג שהטלוויזיה הישראלית נוהגת להציג בימי שישי בתוכנית הערבית. אך גם ב־סרטים אלה ניתן ניתן להבחין לא פעם

יאסין, „התעשייה האפריקאנית מנוהלת עדיין על־ידי ידיים שמחוץ לאפריקה, ו־הדבר הוא למיכשול בדרכה של התעשייה המצרית, כשהיא מנסה לסייע לאפריקאנים.״ הוסיף המפיק סעד שאהב: „יאסין מתבטא בעדינות. מה שהתכוון לומר הוא, שהתעשייה האפריקאנית מקבלת היום את הכסף מרוסיה הסובייטית, בעוד שהמצרים נשענים על השחקנים והבמאים שלהם. בשאר ארצות אפריקה נשענים על תכתיבי המיפ־לגה.״

● **אשרף פהמי,** הנחשב היום לאחד הבמאים „הבטוחים״ במצריים, זכה ש־שלושה מסרטיו יוצגו בפסטיבל. אלא שכל הכבוד שרוחשים לו לא הספיק כדי לשכנע

ליז טיילור מגלה את ספינת־השמש
מחווה לקליאופטרה

משקיעים להשתתף בסרטו החיה שבאדם (לפי תרד ראקן של אמיל זולה). הסיבה: העיבוד של פהמי העביר את הסיפור לכפר מצרי מרוחק, תחת לסביבה העירונית המפונקת, האהובה בדרך כלל על המפי־קים. בסופו של דבר היה זה המפיק וה־אמרגן טאקוור אנטוניאן, שהסכים להעמיד

רעב

נוסח גרמניה

נישואיה של מריה בראון

(מוזיאון, תל־אביב, גרמניה) — זה הסרט הראשון של ריינר ורנר פאסבינדר המופץ באופן מיסחרי בישראל, והוא אחד הקלים והקליטים ביותר שעשה. הוא מספר את קורותיה של מערב־גרמניה מסוף מילחמת־העולם השנייה עד לתחי־לת הבום הכלכלי, כפי שהן משתקפות בחייה של אשה צעירה, הנישאת בסוף המילחמה. גלגוליה השונים וקורות הקרובים לה מצביעים לא רק על השינויים שחלו באומה הגרמנית בתקופה זו, אלא גם על מעמד האשה באותה חברה, ועל שיבת הערכים הפסולים לסולם העדיפויות אחרי חורבן המילחמה.

לגבי הצופה הישראלי, יתכן שהקושי העיקרי בסרט יהיה להזדהות עם צרותיהם של גיבוריו, ולחוש צער למראה שברון־הלב, המפולת והעוני המחפיר של גרמניה המובסת, מה גם שאין התייחסות לשואה. בעייה נוספת, הקיימת במרבית סירטי פאסבינדר, היא הצורך להשלים עם ה־שרירותיות שבה הוא מניע את דמויותיו כדי ליצור את המצבים הדרמתיים הרצויים לו. נוספים לכך מעמדי־פתע, שבהם המלודרמה הטהורה, האהובה כל־כך על הבמאי, משתלטת לחלוטין על כל סממן של מציאותיות.

עם זאת, מרתקת צורת עבודתו של פאסבינדר במישו־רים רבים. מבחינה קולנועית, הוא יודע להניע את המצלמה בתיחכום מעורר התפעלות. כמה מעמדים מזכירים בעוצמתם

חנה שיגולה: הקבועה של פאסבינדר

את מיטב האכספרסיוניזם הגרמני או את ויסקונטי בשיא ניוונו, ושילוב חקול והתמונה מספק עוצמה בלתי־רגילה, לדוגמה התשיעית של בטהובן המלווה את חורבן גרמניה בהתחלה, או מישחק הכדורגל על אליפות־העולם שבו ניצחה גרמניה את הונגריה, המשודר ברקע של המעמד המסיים. חשחקנים, השייכים כמעט כולם ללהקתו הקבו־עה של פאסבינדר, מגיבים כאילו היו ממש אברים מגופו, במייוחד חנה שיגולה בתפקיד הראשי.

בוץ

נוסח צרפת

אהבה זה סתם בלבול מוח

(אסתר, תל־אביב, צרפת) — מצ־חיקון קטן וחצוף, סרט ראשון של במאי מתחיל בשם פאטריק שולמן, שסחף את צרפת בשנה האחרונה והיה אחד מלהיטיה ולא קשה להבין מדוע.

כל אחד רוצה להאמין שאהבה, בלא מין, עדיפה על מין בלי אהבה, אם כי הטוב ביותר הוא, כמובן, אהבה ומין גם יחד. זה בדיוק מה ששולמן מנסה להוכיח בסרט, בעזרת שלושה זוגות, שאחריהם הוא עוקב במקביל. זוג אחד שבו הגבר הוא השליט והאשה היא חפץ, אבל מפצה את עצמה על כך בכל התפנוקים הנקנים בכסף. זוג שני חי בענן השביעי, מסונוור מן האהבה ואינו יודע שהזאב הרע של המציאות ממתין לו מאחרי כל פינה. זוג שלישי הוא החמוד, המציאותי, והיודע הכל, כי היא מטפלת בחולי־רוח והוא עוסק במשאלי דעת־קהל, עד שימצא פרנסה מרתקת יותר. שניהם כל העת עם היד על דופק הזמן, ולכן הקשר ביניהם הוא האיתן ביותר.

בין שלושת הזוגות הללו מתרוצצות דמויות נוספות, קורבנות של חיי־האהבה האומללים של התקופה, נערה שגילחה את ראשה מרוב אהבה, ואחת ששלחה את ידה, עם מכשיר חד, אל האבר של בן זוגה, נער ביישן העומד לפני נסיונו המיני הראשון, ועוד כיוצא באלה. כל אחד, מין סמל קטן ליד הסמלים הגדולים לשגיאות שאנו עושים

ז'אן לוק בידו: ניוון העולם המערבי

בחיים הרומנטיים שלנו.

השחקנים, מרביתם אלמונים, אך כמה מהם ידועים כמו ז'ן לוק בידו, משתלבים היטב ברוח החצופה. חבל רק שהסרט לוקח את עצמו קצת יותר מדי ברצינות מזמן לזמן, ומנסה להטיף תחת לבדר.

לחוקרים, שינסו להבין את ניוון העולם המערבי בעוד אלף שנים, יהיה הסרט הזה, בוודאי, לעזר רב.

כאמל אל מלאח, אנריקו מאסיאס ומארי גאדבן
האמנות בשרות השלום

לרשותו את הכסף הדרוש, והסרט, שהיה בין המעניינים ביותר בפסטיבל, קרם עור וגידים.

● **עאדל אדאם,** משחקני האופי ה־מפורסמים ביותר של מצריים, שמאחוריו למעלה ממאה סרטים, היה עד שנת 1963 חבר בבורסת הכותנה בקאהיר, שותפם של שני סוחרים יהודים, ורחוק מכל עיסקי־בידור. עם הלאמת הבורסה, בתקופת עבד־אל־נאצר, עבר לקולנוע ועשה את תפקידו הראשון ב־1964 בסרט של **נ׳אזי מוס־טאפה,** הבמאי המכונה במצריים ה„מאס־טרו״. לסרט קראו המרגל. הוא שיחק תפקיד של מרגל בשירות החשאי הישר־אלי.

● לראשונה בתולדות תעשיית הקולנוע המצרית הוקם איגוד שחקנים, שנועד לייצג בצורה מכובדת את העוסקים במיקצוע הזה, שנאלצו עד כה להגן על האינטרסים שלהם בעצמם, בהעדר המוטד המקובל של „סוכן אישי״. הקיים במקומות אחרים בעולם. בעזרת אירגון זה מקווים שחקני מצריים להשיג הידברות טובה יותר עם המפיקים. אלא שבין יוזמותיו הראשונות של האיגוד היתה גם נכונות להוריד מדרישות השכר, כדי לאפשר הפקת מספר רב יותר של סרטים מדי שנה.

● בעלי בתי־הקולנוע בישראל אינם צריכים להתלונן על שהם משלמים את המסים הגבוהים ביותר בעולם. במצריים משלמים יותר. כל כרטיס חייב ביותר מ־50 אחוז מסים. מחירי הכרטיסים נעים בין לירה מצרית אחת (כ־42 לירות ישראליות) לבין רבע לירה, ולעתים אף פחות מזה, בשכונות העוני.

● השוק של הסרטים המצריים המפתיע ביותר באחרונה הוא בריית־המועצות. מס־תבר שבשנים האחרונות רכשו הרוסים כ־10 או 12 סרטים מצריים בשנה, שילמו עבורם מחירים יפים, וניצלו אותם היטב ברפובליקות המוסלמיות שלהם. הסימן ה־טוב ביותר להצלחה הוא, שהתעניינות ה־רוסים ממשיכה להיות ערה, ולמרות היח־סים הדיפלומטיים המעורערים היתה להם משלחת בפסטיבל.

● לבסוף — כל התמונות מפסטיבל הסרטים בקאהיר הגיעו לידינו בעזרתם ה־אדיבה של שניים מצלמי הצמרת במצריים: **אמיל תאראס,** שהוא הצלם הראשי של אל אהרם, ו**מחמוד עארף,** הצלם של השבועון אל מוסוואר.

עדנה ודן פיינרו ■

בכל הצבעים, בכל המידות, מוצרי דלתא יפים ומעוצבים ברוח האופנה האחרונה, מיוצרים מ-100% כותנה סרוקה מטיב מעולה, יציבים בכביסה ומקנים הרגשה טבעית וחופשית.
לעונת הסתיו דלתא מציעה הלבשה תחתונה ועליונה לנשים, גברים וילדים: גופיות, תחתונים, חולצות T שרוול קצר וארוך, חולצות גולף. את מוצרי דלתא תוכלו להשיג על-גבי כוננים בכל חנויות המזון בשרות עצמי, בבתי כל-בו ובחנויות הלבשה מובחרות.
דלתא, יצרן ויצואן הטריקו הגדול ביותר בישראל

טבעי שלובשים דלתא

מאחרי המסך

תקנון חדש לסתימת פה

על פי הוראת מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, הכין דובר־הרשות, **משה עמירב**, תקנון חדש לדיבּרור.

פרטי התקנון עדיין שמורים בסוד. המדובר לגבי ידיעות המשודרות ברדיו או בטלוויזיה על נושאים או אישים של רשות־השידור עצמה. לפיד ויו"ר הוועד המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, דורשים כי תהיה להם זכות פסילה או תגובה על כל מה שמשודר על הרשות.

דובר עמירב
תקנון לצנזורה

בתקופה שבה המישטר החדש ברשות־השידור יוצר בעצמו חדשות רבות, כמו פיטוריהם של עובדים, יש לעיקרון הדיבּרור חשיבות צנזורלית רבה.

שידור שווה

הכתב התל־אביבי **איתן אורן** יצא לפני שבועיים לערוך כתבה להשבוע יומן אירועים על תנועת „שרות שווה". הכתבה הוכנה ועמדה להיות משודרת ביום ששי לפני עשרה ימים, אך נפסלה על־ידי הקומיסר **טומי לפיד**, מבלי שזה ראה אותה כלל.

בבניין הטלוויזיה התחוללה סערה, שלה לא היה שותף אורן עצמו. אורן, אשר עבד עד לפני שנים אחדות בחדשות, הסתכסך עם המנכ"ל הקודם, **יצחק ליבני**, ונאלץ לעזוב את הטלוויזיה. הוא מרגיש כי הוא חייב הרבה ללפיד, שהחזיר אותו לעבודה. בעיקבות זאת הסכים אורן לוותר על הכתבה.

אולם ממלא־מקום עורכת השבוע יומן אירועים, **אורי גודשטיין**, לא הסכים לוותר על הכתבה. נקבע כי היא תשודר ביום הששי שעבר, כשגולדשיין מודיע שאם כתבה זו לא תאושר לשידור, יבוטל היומן כולו.

נקבעה צפייה ליום ששי בשעה אחת בצהריים, שבה היה צריך המנכ"ל להחליט סופית אם הכתבה תשודר, או שהוא מסתכן באי־שידור היומן. אולם הצפייה לא התקיימה. אחרי שיחה עם לפיד, הודיע אורן כי לדעתו הכתבה שלו עדיין אינה די טובה, והוא מבקש לתקן ולשפץ אותה.

עתה לא ברור אם הכתבה, במתכונתה המשופצת, על פי הוראות לפיד, אכן תשודר בשבוע הבא, או שעוד כתבה תיגנז משיקולים פוליטיים.

וייצמן החשורר בלילה

הכתב לענייני התיישבות של הטלוויזיה, **יגאל גורן**, סירב לצאת לסיקור פריצת־הגדר של מתיישבי תקוע. לדבריו אין כל טעם ביציאתו בראש צוות למקום, מאחר שהמימשל הצבאי אוסר על עיתונאים להיכנס לשטח, וחיילים מסלקים אותם מהמקום. בעיקר חשוף הוא לפורענות מאחר שדמותו מוכרת לחיילים מהטלוויזיה יותר מאשר דמויות העיתונאים והצלמים האחרים.

ערב התנחלות תקוע נפגש שר־הביטחון, **עזר וייצמן**, עם עורכי העיתונים, ובהבטיח להם ששוב לא יסולקו עיתונאים מהתנחלויות. מנכ"ל הרשות, **טומי לפיד**, סיפר על הבטחה זו לגורן, ובעיקבות זאת הסכים גורן לצאת לעבודה.

באחת אחרי הצות קיבל לפיד שיחת־טלפון לביתו. על הקו היה גורן, שהתלונן כי מושל טולכרם הורה לסלקו מהמקום. לפיד התקשר לביתו של וייצמן וביקש את התערבותו.

אחרי קללות וייצמניות טיפוסיות, על כך שהעירו אותו באמצע הלילה, הופעלה שרשרת־הפיקוד הצבאית. וייצמן העיר את מזכירו הצבאי, אלוף־מישנה **איתן תהילה**. תהילה העיר את האלוף **דני מט**.

שר וייצמן
קללות בלילה

מט העיר את אלוף־הפיקוד־המרכז **משה** („מוישה וחצי") **לוי**. והלה הורה למושל טולכרם להתיר לעיתונאים להיכנס למקום האירוע.

אין הפסקות בחצות

בשבוע שעבר הסתיים אחד הסיכסוכים הארוכים והמרגיזים ביותר ברשות־השידור, סיכסוך הטכנאים. אחת הסנקציות של הטכנאים היתה להפסיק את השידור כל יום בדיוק בחצות, אם שידרו כבר את כימעט חצות ואת פסוקו של יום, ואם לא.

בתיווכו של מזכיר מועצת־פועלי־ירושלים, **ניסן הרפז**, קיבלה רשות־השידור את דרישותיהם של הטכנאים. הגיב על כך אחד־כך אחד מוועד־הטכנאים: „אם קיבלו בסוף מה שביקשנו, לשם מה היה לעונות את ציבור הצופים במשך כמה שנים?"

הדובר הפרטי של הסגן

סגן־יושב־ראש הוועד־המנהל של רשות־השידור, **אריאל ויינשטיין**, הזכור כמי שגרם בסופו של דבר להדחתו של **ארנון צוקרמן**, הפך בשבועות האחרונים פעיל ביותר ברשות־השידור. האיש, מקורבו של שר־האוצר **שימחה אריין**, הוא מנכ"ל חברת הדיור עמיגור, וחבר במועצת־מנהלים רבות, נוסף על תפקידו ברשות. ויינשטיין החליט שהטלוויזיה משדרת רק שלילה, והגיש הצעה מפורטת כיצד להפוך את מבט לחיובי יותר. בשל כל ההצעות והפעילות שלו, זקוק ויינשטיין לדובר מיוחד, ודובר רשות־השידור, **משה עמירב**, אינו מספיק בשבילו.

עירך גודשטיין
האיום לא פעל

כך קורה שבאחרונה התחיל צעיר בשם **גדי כאר** להתקשר אל עיתונאים ולהעביר להם חומר, הקשור לוויינשטיין. באר הוא דוברו של ויינשטיין בעמיגור, והדוברות שלו על רשות־השידור היא עבודה צדדית, מעין טובה לבוס.

פינלנד רצתה כסף

האירוויזיון, ששודר בשידור חוזר בשבוע שעבר, היה כרוך בבעיות ובהוצאות מסוימות.

לרשות־השידור התברר כי כדי לשדר את האירוויזיון אחרי התחרות, יש לפנות אל המדינות שהשתתפו בו, לקבל רשות ולשלם תמורת הזכויות.

אחרי 19 טלפונים לחוץ־לארץ, קיבלה הטלוויזיה הישראלית רשות מטעם כל המדינות, ורק פינלנד דרשה לשלם לה תמלוגים עבור השידור.

טלפון בכל אוזן

אחד הצעדים הראשונים שעשה מנכ"ל רשות־השידור **טומי לפיד**, כאשר נכנס לתפקידו, היה לדרוש ממישרד־התקשורת להתקין בביתו קו־טלפון נוסף.

בימים אלה הותקן קו־הטלפון השני, ולפיד יכול לדבר בשני טלפונים בעת ובעונה אחת.

מקלטונים

בימים טרופים אלה, כשלטלוויזיה אין חומר לשדר, עמדו מנהל־מחלקת־התוכניות לשעבר, **מרדכי קירשנבאום** („מוטי"), ובמאי האירוויזיון, **יוסי צמח**, ליד מדפי הסרטים, הממוקמים בקומת־הקרקע של בניין הטלוויזיה, ליד המיזנון. לצמח היתה כוס־קפה ביד, ואחרי שבחש את הקפה, הניח את הכפית על מדפי הסרטים. קיר־שנבאום צעק עליו בהיסטריה: „יוסי, קח מכאן את הכפית, אחרת ישדרו גם אותה!"

*** על הטלוויזיה יהיה להיפרד בקרוב מקריינית־הרצף **ענת שרן**, לפחות לתקופה של כמה חודשים. שרן מצפה לתינוק

*** לעומת שרן העוזבת, חזרה למיר־

העוול תוקן באיחור

מושע לשעבר יחזקאל
אחרי 4 שנים —

רק בשבוע שעבר הגיעה לסיומה האמיתי פרשה שנמשכה ארבע שנים: ההשעייה של איש המחלקה הערבית, **עזרא יחזקאל**. יחזקאל הואשם בהאשמות שונות על־ידי מנהל הטלוויזיה הערבית, **יוסף בראל**, ובעיקבות האשמות אלה הושעה מעבודתו במשך שלוש שנים, וקיבל כל אותה עת חצי־משכורת בלבד.

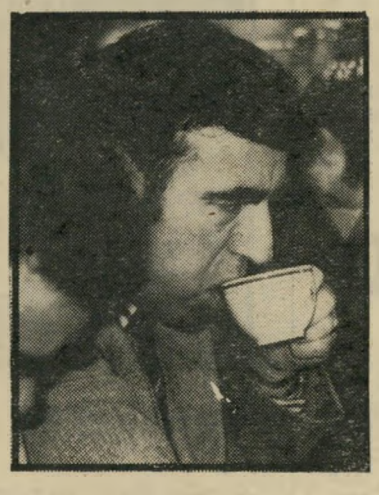
הפרשה של עזרא יחזקאל היתה רק חלק ממאבק, שעדיין לא הגיע לסיומו, בין בראל לבין מנהל־התוכניות בטלוויזיה הערבית, **פלים פתאר**.

לפני כשנה, אחרי שעבר עינוויי־דין רבים ולא היה מועסק כלל, החליט בית־המישפט כי עזרא יחזקאל זכאי וחף מכל אשמה. הטלוויזיה הערבית, שבה שולט עדיין בראל, לא הסכימה לקלוט אותו מחדש, והוא הוצב למחלקת דובר רשות־השידור, שבו הוא אחראי על פירסום תוכניות הטלוויזיה הערבית.

אולם למרות זאת היתה צריכה לחלוף עוד שנה תמימה עד שיחזקאל קיבל את החצי השני של משכורתו, שניטל ממנו שלא כדין. נראה כי גם בגיזברות רשות־השידור חיים על ריווחי ריבית, אפילו אם זו באה בצורת הלנת כספים. רק בשבוע שעבר קיבל יחזקאל צ'ק על סך 50,682 לירות.

תצלום הצ'ק מרשות השידור
— צדק בצורת צ'ק

סיו"ר ויינשטיין
דובר פרטי

קע הקריינית מס' 1 של הטלוויזיה, **דליה מזור**, אחרי טיול ממושך בארצות־הברית. שם התארחה אצל אחותה **דפנה**, אשתו של הקריין לשעבר **אורי פירסט**.

יום רביעי

17. 10

● **מר אד (7.00).** הסוס המדבר הוא לא רק בהמה וידיד, אלא גם מקום־מיקלט לאותם שרבים עם נשותיהם. בעיקבות מריבה עם אשתו, שהתרחשה בגלל אד, מחליט ווֹלבר לישון באורווה עם סוסו. במהרה מצטרף אליו שכנו רוג׳רס, שגם הוא רב עם אשתו.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** הבדלי הגיל והשכל בין ג׳יימס בלאמי ואשתו הייזל מתחילים לתת את אותותיהם. אחרי שביצעה הפלה היתה הייזל זקוקה לכמה ימי מנוחה, ובעיקר לעידודו של בעלה. אולם הוא אינו מבין ואינו חש זאת. דווקא אביו ריצ׳ארד בלאמי מתגלה כאמין יותר וכידיד אמת. ג׳יימס מוזמן לערב ריקודים והולך אליו עם ידידתו ג׳ורג׳יה. למחרת הוא רב עם אשתו, כשהוא מוצא אותה עוזרת לאחת המשרתות. נראה כי המתחים בין האדונים גרמו למתחים גם בין המשרתים, וריב פורץ בין האדסון לרון.

● **איש חוק ללא אקדח (10.05).** קבוצת כושים, בשנות ה־60 של מאה זו, רוצה להביא לבחירת שריף כושי במקום מגוריהם. סרט המשקף את מצב הכושים בארצות־הברית בתקופה זו. הכוכבים הם בארי בראון וקואים גוסט ג׳וניור.

יום חמישי

18. 10

● **בין האזרח לרשות (7.00).** מיסמך מזעזע על המצב העגום של רכוש הוואקף בעכו. זוהי בהלול חשף בעזרת מצלמה רגישה הזנחה ועזובה וריאיין את היחידי מחבר הנאמנים של הוואקף שלא התפטר מתפקידו. את המצב ניסו לתקן רק מנכ״ל מישרד הדתות יש־ראל ליפל ויועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים בני גור־אריה.

● **כדורסל (8.30).** שידור ישיר של משחק הכדורסל בין נבחרת רומניה למכבי תל־אביב מאיצטדיון יד־אליהו. אם יתקיים השידור ייד־חו היקים לשעה מאוחרת יותר.

● **היקים (9.35).** סרט תעודה של נתנאל גומפן על העלייה המוזרה של שנות ה־30 של יוצאי גרמניה, שבאו לארץ, חלקם מתוך מניעים ציוניים ואחרים מתוך כורח. הם היו צריכים לגשר על הפער בין מדינה שנמצאה בפיסגת הפריחה התרבותית העולמית לבין התנאים הקשים שררו אז בארץ. בעוד הייקים הסתכלו על התושבים כאן כעל פראים, הפכו הם עצמם בדיחה בעיני הישוב הוותיק. גוטמן, בן להורים יקים, ערך את הסרט מנקודת־ראות אישית לגמרי. הסרט נפתח בתיאור סבתא המספרת לנכדתה את הנזל וגרטל בגרמנית. עד היום ישנם יקים שסרבו או לא הצליחו ללמוד עברית. אחר־כך נערך באותו בית קונצרט של מוסיקה קאמרית והתרפקות על תמונות מהאלבום. שצולמו במולדת. אחד מגיבורי הסרט הוא הרופא, הפרופסור מכס מרקוס, המתגורר בבית מיקף חומה שהוא העתק מדוייק של ביתו בחבל הריין. גיבור אחר של הסידרה הוא הד״ר ראובן הכט, יועצו של ראש־הממשלה ובעל ממגורות דגון, המנהל את עסקיו בצורה יקית טיפוסית. אין זו הופעת בכורה של סרט זה. הוא הוקרן כבר בטלויזיה הגרמנית וזכה שם בהצלחה ובביקורות טובות.

● **בועות (11.20).** איליין באה עם דני למישפחתו, כדי להכיר אותם. בני מישפחת קמבל נוהגים כרגיל ואיליין בטוחה שזו הצגה של שיגעון שנערכת כדי שהיא תוותר על דני. קורין מצליחה למצוא את אהוב נפשה, הכומר טים, במקום נידח ומושלג. היא מתחנן לפניה להניח לו והיא עושה זאת רק אחרי שהוא מתוודה בפניה על אהבתו אליה. האבא המשוגע של ג׳סיקה מתאהב באשה, שהיא דמות חדשה בסידרה זו, שאותה פגש בבית־הקברות. ג׳סיקה מסתגרת בחדרה ואינה רוצה שהמישפט שלה יגמר, משום שהצרה הזו קירבה את צ׳סטר אליה, ורק בנסון, הפורץ דרך החלון, מוציא אותה החוצה.

מיכלה ומישפטנים
יום שלישי, שעה 10.10

עשות הון מאוצרות אורניום וכל אחד מהם מנסה לרמות את חברו. ביים ג׳ון יוסטון.

יום שלישי

23. 10

● **שחק אותה (8.00).** כוכבי השעשועון הערב הם עורכת הדין אתי ליבני, אשתו של מי שהיה מנכ״ל רשות השידור, מנחם זילברמן ומאיר עוזיאל.

● **מנהיגים שעיצבו את פני המאה (8.30).** כאחד משמת המנהיגים נבחר דויד בן־גוריון. תאוריו של העיתונאי טרנסי סמית נראים לצופים הישראלים שטחיים במיקצת.

● **חטף פתח (8.52).** מאיר שלו מארח את אליעזר כרמי המתרגם סלנג לעברית ומתווכח על ההבדל בין שור לפר.

● **המנדרין המופלא (9.35).** הראשון מסידרת הקונצרטים שיועברו בשידור ישיר במיוחד לטלוויזיה מבניני האומה בירושלים. התיזמורת הסימפונית ירושלים רשות־השידור עם המנצח גארי ברתיני תנגן את המנדרין המופלא לבלה ברטוק.

● **מיכלה ומישפט (10.10).** את עולם העיתונות של לו גראנט מחליפה סידרה על עולם־המישפטים, בשם המיכלה למישפט. הסידרה ניצרה בעיקבות הצלחתו של סרט בשם זה, שבבתי־הקולנוע בישראל קיבל את השם הכל למען התואר. הסרט והסידרה מבוססים על ספר של ג׳ון ג׳יי אוסברון, שכתב גם כמה פרקים בסידרת הטלוויזיה. הסידרה מתארת חיי סטודנטים למישפטים הכורעים תחת עומס החומר ותחת המישטר הקפדני, ולמרות הכל הם צעירים ותוססים.

הבית הלבן: פארקס
שבת, שעה 10.15

בוחרת בשימלה זהה לזו שלבשה רבקה בנשף האחרון שלה. במהלך הנשף פורצת שריפה המביאה לגילוי גופתה של רבקה וגורמת למקסים לחשוף את כל האמת בפני אשתו.

● **הוואי חמש אפס (11.00).** על הוואי מאיימת קבוצת סטודנטים מוכשרים, ומק־גארט מציל שוב את המצב.

שבת

20. 10

● **חידושים והמצאות (6.02).** במיסגרת לימוד תוך התנסות מגשים מרכזי מידע שונים בארצות־הברית להוציא את המדע מתוך ההילה המיסתורית והקסומה, שבו הוא שרוי, אל עולם היום־יום.

● **בשורות הבית־הלבן (10.15).** סידרה חדשה, ששודרה כבר בירדן, צולמה על פי סיפרה האוטוביוגראפי של ליליאן רוג׳רס. רוג׳רס היתה משרתת בבית־הלבן במשך 31 שנה, והיא מסתמכת בסיפרה על יומנים עבי־כרס שכתבה בשנים אלה, ועל יומני אמה, מגי רוג׳רס שעבדה עם הנשיאים האמריקאים 20 שנים קודם לכן. האם יבתה שרתו בבית־הלבן 50 שנים ושמונה מישפחות של נשיאים. לליליאן רוג׳רס יש דיעה על כל מי שראתה בבית־הלבן ועל כל מה שראתה שם. את הנשיא פרנקלין דלאנו רוזוולט ואשתו אלינור היא אהבה מכולם. רוזוולט שהיה משותק חש קירבה עזה לליליאן שנפגעה מפוליו ונעזרה בקב. ניקיטה כרושצ׳וב שביקר בבית־הלבן הזכיר לה „ילד קטן" וינסטון צ׳רצ׳יל „היה טיפוס עליז". הארי טרומן „הצעיד את אנשי הביטחון שלו עד אפיסת כוחות." ומימי אייזנהאור „רצתה שהכל ייעשה במהירות, בדיוק כמו בצבא". את תפקיד אמה של ליליאן מגי, מגלמת השחקנית אוליביה קול הזכורה מהדמות מטילדה שגילמה בשורשים, ואילו את ליליאן עצמה מגלמת השחקנית רוג׳רס פארקס שגילמה את קיזי בשורשים. לוי מרסר היה אחד מוותיקי המשרתים בבית־הלבן וידידן של השתיים. את תפקידו מגלם לואיס גוזט שהיה פידלר בשורשים. גוזט גם הופיע בבית קטן בערבה ובאיש השווה מיליונים. משרת ותיק נוסף היה מייז, את תפקידו מגלם רוברט הוקס הזכור מהסרט שדה תעופה 77. את סיכנת־הבית הראשית של הבית־הלבן, הגברת ג׳פרי מגלמת לורין ליצ׳מן שזכתה באוסקר עבור תפקידה בהצגת הקולנוע האחרונה ושיחקה גם בקיד וקסידי. את תפקיד הנשיא וויליאם האוורד האפט מגלם ויקטור בואונו הזכור ממה קרה לבייבי ג׳ין. את אשתו השפה־תנית נלי טאפט מגלמת ג׳ולי האריס מי שכיכבה בקידמת עדן. הפרק של הערב מתאר איך קיבלה מגי רוג׳רס בשנת 1909 את עבודתה בבית־הלבן ואיך היא הופכת הכושית הראשונה שעבדה באגף מגורי הנשיאים. ערב אחד היא מביאה לבית־הלבן את בתה המשותקת ליליאן ומשאירה אותה לבדה באחד החדרים. כשהיא שבה היא מוצאת את הנטיא האפט יושב ליד שולחן עם ליליאן.

יום ראשון

21. 10

● **האיש השווה מיליונים (5.30).** בסרט מופיע בתפקיד אורח הזמר סוני בונו המגלם תפקיד של כוכב בידור ידוע וידידו של סטיב אוסטין. למרות זאת חושד איסקר גולדמן כי הזמר משמש בלדר של סודות מדינה גנובים. כן מופיעה בפרק זה השחקנית היפהפיה אף יותר מאישתו של לי מייג׳רס, סוזי בואלו.

● **המלאכים של צ׳ארלי (10.05).** כוכב אורח חשוב, סמי דייוויס משחק תפקיד כפול יחד עם שלושת היפהפיות. אחרי ניסיון לחטוף אותו, נשכרות השלוש להגן על חיי השחקן המגלם בסרט גם את דמותו שלו וגם את דמות כפילו. כאשר מגיע לביתו של סמי דייוויס הרברט ברובייקר, טועים החוטפים ולוקחים את ברובייקר.

יום שני

22. 10

● **מורשה (8.00).** גאולה רפאל, אשתו של מי שהיה שר־הדתות מספרת על אביה, הרב מימון. הד״ר חיים חמיאל מספר לרב בנימין צבי אלי על החינוך היהודי באוסטרליה ובניו־זילנד ומרדכי קירש דן במדיטציה הטרנסדנטלית והבעיה היהודית.

● **החבובות מרחוב הפתעות (8.30).** מארחות הערב את הקומיקאי ספייק מיליגאן.

● **הכה את השטן (10.15).** פארודיה על סירטי מתח עם המפרי בוגארט, ג׳ני פר ג׳ונס, ג׳ינה לולובריג׳ידה, רוברט מורלי ופיטר לורה. כנופיית הרפתקנים המנסה לגנוב יהלום.

האיש השווה מיליונים: בונו ובואלו
יום ראשון, שעה 5.30

יום שישי

19. 10

● **בנות לאהבה (6.02).** השחקנים אחמד רמזי ונילי מככבים בסרט אהבה משעשע המשקף את יחסי המינים של מעמד הביניים במצריים של שנות השבעים.

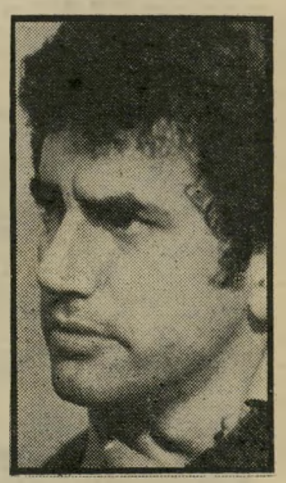
● **רבקה (9.20).** פרק שלישי, האחד לפני האחרון של סידרה זו, על פי סיפרה של דפנה דה־מוריה. לקראת נשף העומד להערך במנדרלי מציעה סוכנת הבית, שאותה מגלמת אנה מאסי, לאשתו של מקסים לבחור שימלה מגלריית הבגדים שבבית. הנערה בוחרת בשימלה זהה לזו שלבשה רבקה בנשף האחרון שלה. במהלך הנשף פורצת שריפה המביאה לגילוי גופתה של רבקה וגורמת למקסים לחשוף את כל האמת בפני אשתו.

● **הוואי חמש אפס (11.00).** על הוואי מאיימת קבוצת סטודנטים מוכשרים, ומק־גארט מציל שוב את המצב.

רבקה: מאסי
יום שישי, שעה 9.20

יום חמישי

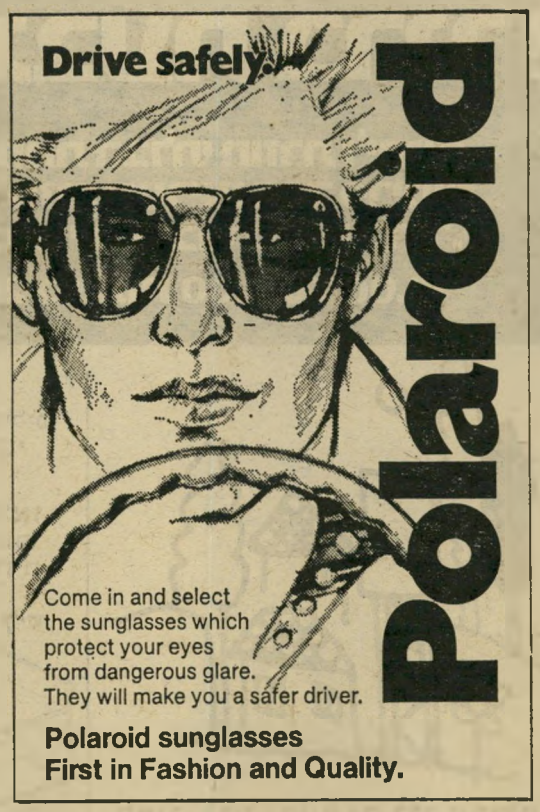
היקים: גומפן
יום חמישי, שעה 9.35

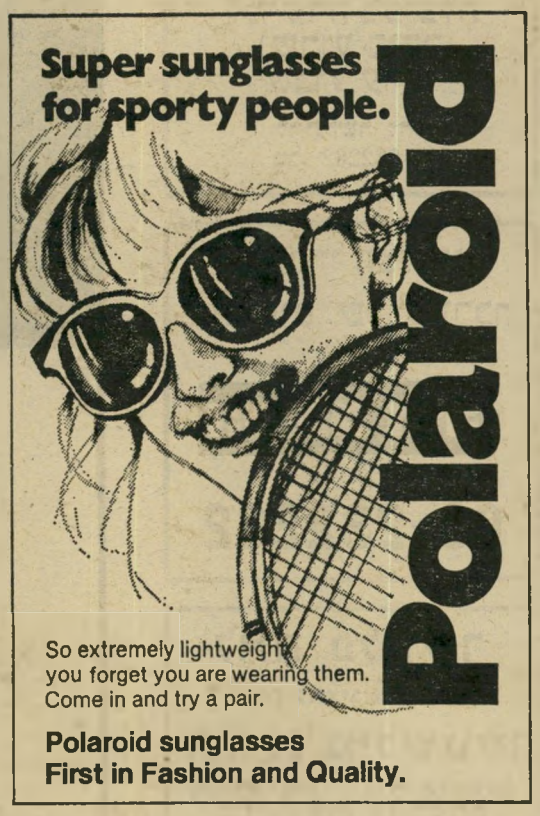
כדורסל בין נבחרת רומניה למכבי תל־אביב מאיצטדיון יד־אליהו. אם יתקיים השידור ייד־חו היקים לשעה מאוחרת יותר.

● **היקים (9.35).** סרט תעודה של נתנאל גומפן על העלייה המוזרה של שנות ה־30 של יוצאי גרמניה, שבאו לארץ, חלקם מתוך מניעים

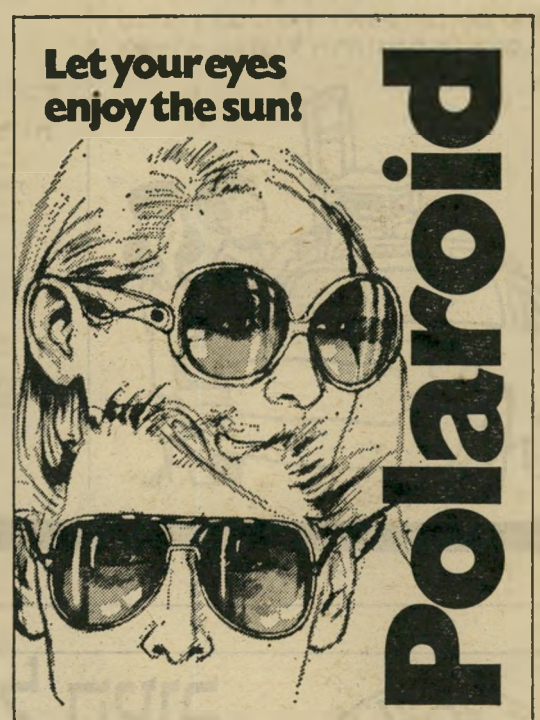
משקפי שמש פולארויד-חגיגה לעיניים

50 זוגות משקפי פולארויד חינם.

יש לך משקפי־שמש פולארויד, מתחשק לך עוד זוג (חינם). שלח(י) גלויה אל ת.ד. 26286 ת"א בציון שמך, כתובתך, ושלושה יתרונות של משקפי שמש פולארויד. בין המשתתפים יוגרלו 50 זוגות משקפי שמש פולארויד.

משקפי POLAROID
הטובים תחת השמש

180 דגמים, מיטב העיצוב העולמי.
שילוב של יופי, הידור ובריאות.
אצל אופטיקאים מורשים בלבד

אדי מור

'POLAROID' is a registered trademark of polaroid corporation,cambridge mass,u.s.a© 1979 Polaroid Corporation

לאן השבת?
לקיבוץ גבעת ברנר!

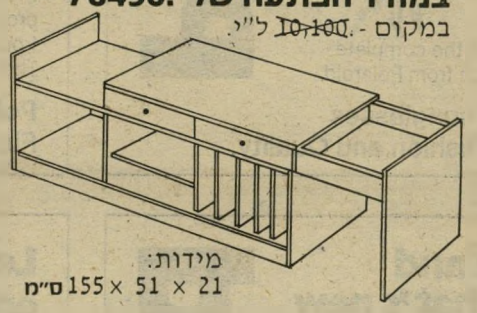
תפוס את ההזדמנות הבלתי חוזרת ליהנות מהנחות ענק על מזנון סטריאו ועוד פריטים מעודפי יצוא-בנגריית קיבוץ גבעת ברנר.

בשבת 20.10.79 בשעות 9.00 עד 16.00

השבת מטיילים לגבעת ברנר.
נהנים מסיור באחד הקיבוצים הגדולים והיפים ביותר בארץ ומרכישת רהיטי איכות בהנחות מפליגות.

להיט אמריקני — מזנון סטריאו
מרכז מוסיקה ביתי אמיתי, עם מקום לתקליטים, מערכת סטריאו, טלוויזיה ועוד.

במחיר הפתעה של -.6490 ל"י
במקום -.~~10,100~~ ל"י.

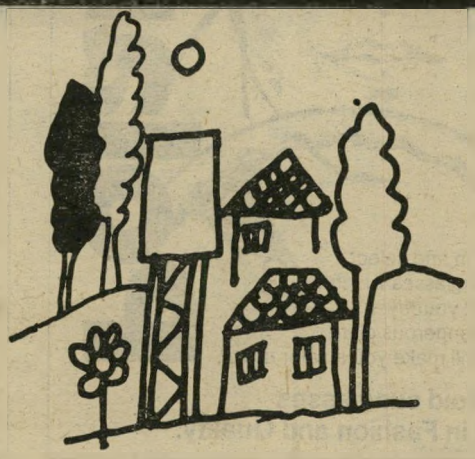
מידות:
21 × 51 × 155 ס"מ

★ **"קונטיננטל" ספריות מודולריות**
בכמות מאוד מצומצמת ב-**30%** הנחה ממשית. עם אפשרות לסגירה חלקית בדלתות חיצוניות. דגם בלעדי.
כל הקודם זוכה.

★ **בנגלי** מוצרים מיוחדים — תמונות לחדרי ילדים, כריות דקורטיביות, מחצלות קיר עם אפליקציות, שקי כביסה וכו'.

★ **המחירים כוללים מ.ע.מ. ואינם כוללים הובלה והרכבה.**
★ **ההצעות בתוקף עד גמר המלאי.**

מ"מל

חשוב! רצוי להגיע עם רכב מתאים — טנדר, רכב מסחרי או פרטי עם גגון — לקבלת אריזות הרהיטים במקום.

דרושה מזכירה
למישרה מפוצלת
(שבוע בוקר,
שבוע ערב)
להתקשר לחנה,
טל. 03—232262

מספרי הטלפון
החדשים של מערכת
העולם הזה
03-232262

לאה פלטשר
גאה להציג את בתה
דורית נוילשטיין
מנהלת בית סיפרה המחודש
מודיעה בזה על פתיחת
קורסים:

★ **עידון נשי** — ישפר גופך ויציבתך, יופייך וניימוסיך, יקנה לך ביטחון עצמי. מתאים לנשים ובנות מגיל 16.

★ **דוגמנות** — מיקצוע מתאים לך: באם הינך נאה מאוד,

תמירה ובעלת השכלה. הכנה חיונית למקצועות דיילות, יחסי־ציבור ותחרויות יופי.

★ **התעמלות וג'אז** על־ידי מורים מעולים ישפרו גופך, תהיה גמישה, תחזקי שרירים ותרזי אם ברצונך.
יחס אישי, אווירה אדיבה ומלאת חן.

השעורים מתקיימים בוקר ואחר־הצהרים.
טלפני לראיון והתייעצות בלתי־מחייבת.
אבן גבירול 50 ת"א,
טל. 267682.

לתלמידותי הרבות שנה טובה והזמנה אישית לבקר באולפן המחודש.

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
ג'חנון • חילבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת'א. טל: 235607

תן טרמפ לחייל

כמה אתה מוכן לשלם כדי לשוט עם שימחה דיניץ באיים הקאריביים?

ה זדמנות נדירה לקבל את פני השנה האזרחית החדשה בחברתו המלבבת של שימחה דיניץ, מוצעת בזה לכל יש־ראלי שטרם החליט באיזו צורה יציין את המאורע. תמורת הסכום הפעוט של 120 אלף לירות לאדם, קיימת אפשרות בלתי־חוזרת לבלות את השבועיים הראשונים של שנת 1980 במחיצתו של דיניץ, סגן נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, ומי שהיה שגריר ישראל בוושינגטון.

נכון. במחיר זה לא יזכה החוגג במסי־בה באחד המלונות בירושלים או באיזה דיסקוטק בתל־אביב. שימחה דיניץ יהיה אחד הכוכבים שיופיעו בהפנינג יהודי־רפורמי, שיימשך שבועיים, מה־4 בינואר 1980 ועד ה־16 בו. הוא ייערך על סי־פונה של אוניית התענוגות המלכה אלי־זו השניה, שתפליג בימים אלה בין האיים הקאריביים ועד לחופי וונצואלה.

השבועיים הראשונים של חודש ינואר הם תמיד עונה מתה בניו־יורק. הימים שאחרי חגיגות הסילווסטר הם ימי קרה, שבהם מכוסה בדרך כלל ניו־יורק בשלג. זוהי תקופה שבה נוהגים אנשי־עסקים יהודיים לנטוש את העיר ולצאת לחופשה של שבועיים.

האיחוד ליהדות מתקדמת באמריקה, שהוא אירגון הגג של בתי־הכנסת הרי־פורמיים שם, החליט לנצל עונה זו כדי לארגן חופשה ובילוי משותף לחבריו. הוא שכר את אוניית הפאר להפלגה של 12 יום, מניו־יורק ועד קאראקאס שבוונצואלה, והוא מארגן על גביה מסע־נופש לחבריו, המסע מוגדר גם כ„הרפתקה חינוכית ודתית".

תמורת סכומים הנעים בין 35 אלף ל״י ל־120 אלף ל״י לאדם, יוכלו אנשי הקהי־לה הרפורמית להפליג להנאתם על סי־פונה של המלכה אליזבט השניה, לבלות במי־שחקי ההימורים שעל סיפונה ויחד עם זאת לזכות במה שהמארגנים מגדירים כ„גירוי תרבותי ואינטלקטואלי", בחסותה של מחלקת־החינוך של איגוד הקהילות העבריות האמריקאית.

מחירה של חאלטורה

א ת הגירוי התרבותי והאינטלקטואלי אמורים להגיש שישה אנשים, שאת תכונותיהם ומעלותיהם מפרט פרוספקט מייוחד, המופץ עתה בבתי־הכנסת הרפור־מיים בארצות־הברית. בראש השישה יעמוד אלברט וורסאן, סגן נשיא האירגון. לידו ישמשו שני רבנים רפורמיים — הרבי ארווין הרמן והרבי דניאל סיים. בנוסף להם יארחו לנופשים לחברה הפרופסור לקולנוע ריצ׳ארד בראון, מאוניברסיטת ניו־יורק, הבדרן ג׳ק גילפורד, קומיקאי ותיק המפורסם בסיפורי הבדיחות שלו, ושימחה דיניץ, השגריר לשעבר, המ־תואר בפרוספקט גם כיועץ לראש ממשלת־ישראל.

מה צריך שימחה דיניץ לעשות ב־12 ימי ההפלגה של אנשי הקהילה הר־פורמית, בין האיים הקאריביים? על כך מנסה הפרוספקט להשיב בניסוח כוללני ביותר: „זאת תהיה הזדמנות נדירה לל־מוד, אם תרצה בכך. הזדמנות בלתי נש־כחת לחברות. הזדמנות של פעם־אחת־בחיים למרגוע מלא שימחה, בתוספת ה־התרגשות שבתוכנית תרבותית ויהודית.

„יחד עמך ישתתפו בהפלגה הזאת מלו־מדים יוצאי־דופן, מנהיגים ממשלתיים ודתיים, ששמותיהם נישאים בהערצה ברח־בי העולם. בכל יום בים, בעת שאתה תפליג בין הנמלים של האיים הקאריביים ונמלי דרום־אמריקה, הם יחלקו עמך את מחשבותיהם ואת ניסיון החיים שלהם."

כיוון שבכל „גלריית הכוכבים" רק שימחה דיניץ הוא בעל עבר של שי־רות ממשלתי, נראה שאליו התכוונו מנסחי התוכנית בתארם „מנהיג ממשלתי, ששמו נערץ בכל רחבי העולם."

אם יש יהודים המוכנים לשלם כמה אלפי דולרים, כדי ששימחה דיניץ יחלוק עמם את מחשבותיו וניסיון החיים שלו, זו הבעיה שלהם. הבעיה של שימחה די־ניץ היא אחרת. הוא מתכוון להיכנס לחיים הפוליטיים במדינה כאיש לישכת מיפלגת־העבודה. הוא נושא עיניו, בין השאר, לתפקיד שר־החוץ בממשלתו של שימעון פרס, לכשתקום. ספק אם חאלטורה מסוג זה דרושה לו לשיפור תדמיתו הציבורית.

לעומת זאת, כנראה שהכסף הכרוך בכך אמנם דרוש לו. מילבד כרטיסי הטיסה וההפלגה חינם־אין־כסף, לו ולרעייתו, תמו־רת הסכמתם להשתתף בהפלגה (בשווי של כרבע מיליון ל״י לפחות), הוא עשוי לקבל גם תשלום בסך 5000 דולר (150 אלף ל״י) בעבור הסכמתו לחלק את מחשבותיו עם זרים.

את תגובתו של שימחה דיניץ לא ניתן היה לקבל. הוא נמצא עתה בסיור בדרום־אפריקה, מטעם האוניברסיטה העברית. הוא יחזור רק בסוף החודש הבא, כדי שיהיה בידו די זמן להתכונן להרפתקה החינוכית והדתית הגדולה באיים הקארי־ביים.

„גלריה של כוכבים" ששת אישי הציבור הנוצצים האמורים לבדר את היהודים הרפורמים ב־12 ימי מסעם בין האיים הקאריביים. השישה מוצגים כ„גלריה נוצצת של כוכבים שיהיו חברים לסיפון". מילבד שמחה דיניץ מופיעים גם ג׳ק גילפורד, קומיקאי ובדרן, ר׳ צ׳ארד בראון, פרופסור לקולנוע, שני רבנים ועסקן של תנועת היהדות הרפורמית.

הצעה רפורמית

שיח התענוגות באיים הקאריביים על סיפון או־ניית הפאר „המלכה אליזבט השניה", המאורגן על־ידי אירגון הקהילות העבריות בארצות־הברית, שהוא אירגון הגג של בתי־הכנסת של היהדות הרפורמית. זהו הפרוספקט המופץ בבתי־הכנסת הרפורמיים בארצות־הברית.

ניצולת השואה רוצה להתחתן עם מאהבה, בתה השחקנית שפכה עליהם מים והאם דורשת שבית־המישפט יאסור על בואה הבי׳תה

אם נגד בתה

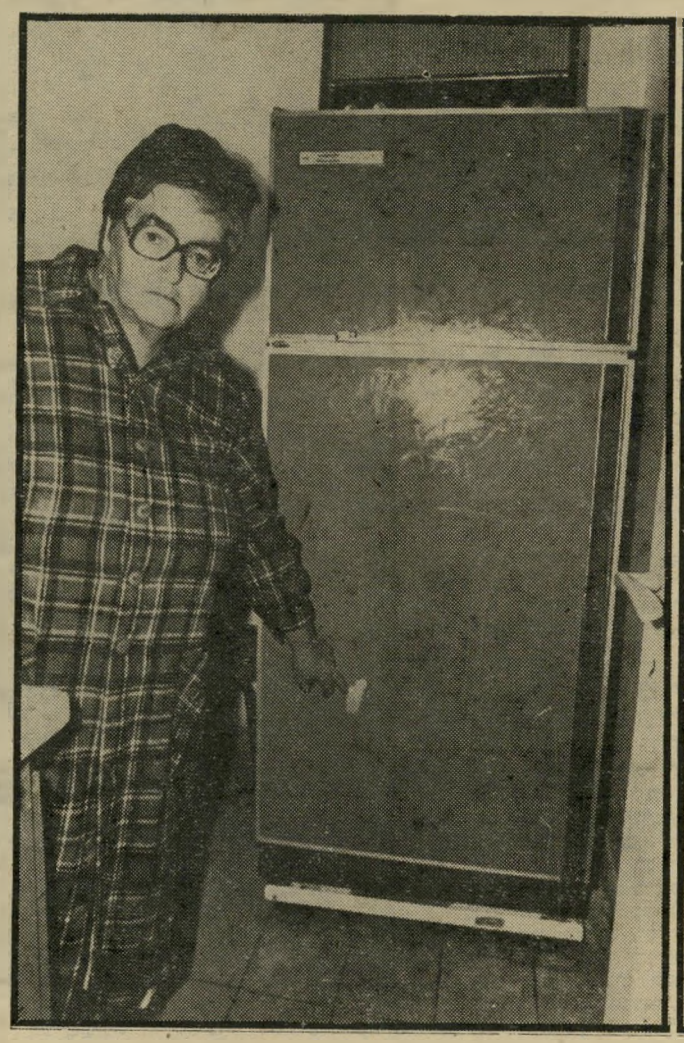
רחל שטיינר

עלמה של השחקנית רחל שטיינר חשך עליה. היא התבשרה, מעל דפי העיתון, כי אמה הורתה תבעה אותה בבית־המישפט. בכתב־התביעה, שהוגש לבית־המישפט בשבוע שעבר, תובעת האם, חיה שטיינר, באמצעות פרקליטיה, עורכי־הדין יעקוב כהן ואליעזר לויט, לצוות על בתה לפנות את הדירה שבה הן מתגוררות בצוותא, ברחוב קהילת ורשה 46, בשכונת־הדרי־יוסף בתל־אביב.

רחל (23) התפרסמה כשחקנית בסרטים אסקימו לימון ויוצאים קבוע, שבהם גילמה את תפקיד החברה־המכוערת־של־הגיבורה, חרף העובדה שבחיים היא חתיכה יפה ותמירה. בשבוע שעבר עלה שמה לכותרות בהקשר פחות נעים — בגלל התביעה שהגישה נגדה אמה.

בתביעתה טוענת האם, אלמנה מזה שש וחצי שנים, כי הכירה לפני כחצי שנה את עובדיה מזרחי, פנסיונר בן 66, אלמן

האם: „היא שפכה עלי מים!" בכתב־התביעה ש־הגישה האם, חיה שטיינר, היא מאשימה את בתה כי שפכה על ראשה ועל ראש ידידה דלי של מים.

הרבה כדורי שינה

אביה של רחל היה בעל נפש פיוטית. הוא התפרנס אמנם מעניינים שבחומר — דפוס משי — אך בערבים נהג לקרוא ספרי שירה. רחל הקטנה הושפעה ממנו. את ספר השירים הראשון שבספרייתה רכשה תוך חיקוי אביה. בהיותה הקטנה במישפחה — יש לה אח הגדול ממנה בתשע שנים — נהגו לפנקה ולא מנעו ממנה דבר. כשגדלה, מספרת האם, גדלו דרישותיה יחד עמה.

תלאותיה של האם בתקופת השואה דילדלו את כוחותיה הנפשיים. היא לא יכלה, לדבריה, לעמוד בפרץ התביעות של הבת, רכשה עבורה את כל מבוקשה. האב, נתן, היה חוזר לעת ערב לביתו, מלא כעס אף הוא, שהפך ידידה הקרוב, חברה לשיחה ואף סייע לה מפעם לפעם בעבודות הבית.

בכתב התביעה נאמר, בין השאר: „קשרי הידידות של האם עם הפנסיונר היו למורת רוחה של הבת רחל, והיא החלה באופן שיטתי להעליב, להשפיל, לאיים ולפגוע באם, ולגרש את ידידה בעת בואו לבקר אותה.

„התנהגותה של רחל הגיעה לידי אלימות של ממש בעת ששפכה על ראש אמה וידידה דלי של מים מלוכלכים, שיברה בסטירה את מישקפי הראייה של האם, שברה כלי־בית, גרמה נזק למקרר, וירקה בפניו של הידיד.

„האם זכאית לדור בשקט בביתה ללא הטרדות, איומים, אלימות, עלבון ובוז, וזכאית לארח בביתה כל מי שיעלה על דעתה. לפיכך מתבקש כבוד בית־המישפט להזמין את הנתבעת לדין, ולצוות עליה לפנות את דירת האם, וכן ליתן צו־מניעה, האוסר על הנתבעת להתגורר ו/או לבקר ו/או להיכנס לדירתה."

מאחרי כתב־התביעה מסתתר סיפור חייה של נערה, שנתייתמה בגיל צעיר ושנקרעה בין עולם הזוהר והפירסום לבין המציאות העגומה שבה גדלה, על רקע יחסיה העכורים עם אמה, ניצולת השואה.

דור מול דור

מרת הבת, רחל שטיינר: „היחסים שלי עם אמא לא היו טובים מגיל קטן. למעשה אין בינינו קשר. אנחנו לא חברות. אני אף פעם לא סיפרתי לה את הבעיות שלי. שמרתי הכל בתוכי. הקשר היחידי בינינו הוא חומרי בלבד, אם אכלתי, או משהו כזה."

חיה שטיינר מצביעה על הנזק ש־גרמה בתה למקרר במיטבחה. אר־

על אישתו על אשר שוב ניכנעה לרחל וקנתה לה שימלה או צעצוע חדש.

האם, שניכלאה לדבריה בין פטיש תביעותיה של הבת לסדן כעסו של האב, עמדה להתמוטט. הפיתרון שמצאו ההורים היה לשלוח את רחל לקיבוץ. אך הפינוק בבית לא סייע לילדה בת ה־11 להתאקלם בחברה החדשה. היא הוחזרה הביתה כעבור כחצי שנה.

שובה של הבת החמיר שוב את מצבה הנפשי של האם. באחד הבקרים, בראשית שנת 1968, בלעה האם כמות גדולה של כדורי־שינה וביקשה לשים בדרך זו קץ לחייה. למזלה נתגלתה מבעוד מועד על־ידי בן מישפחה, והועברה לבית־חולים. אחרי שהתאוששה החלה לקבל טיפול נפשי.

האירועים הללו השאירו את רישומם גם בנפשה של הנערה. אחד מזיכרונות־הילדות העזים שלה, הוא הפחד, שהילדים בבית־הספר ילעגו לה על כי אמה ניסתה להתאבד בגללה.

את המיפלט מתסביכי הילדות מצאה רחל בלימודי התיאטרון שכבשו את ליבה. היא למדה מישחק במשך שנה אחת בבית־צבי ברמת־גן. אחרי שבחרה להשתחרר משירות־צבאי המשיכה ללמוד דרמה במשך שנתיים באוניברסיטת תל־אביב.

לדברי האם מומנו כל הלימודים מכיסה, אך רחל לא השתתפה בהוצאות הבית גם כאשר החלה לשחק בסרטים ולהשתכר למחייתה.

מספרת האם: „כל חיי עבדתי בשביל הילדים שלי, דוב ורחל. עכשיו, כשדוב התחתן, נתתי לו הכל כדי שיוכל להסתדר. רחל היתה תמיד המפונקת וקיבלה כל מה שרצתה. היא גם עשתה תמיד מה שרצתה. פעם היא באה הביתה עם שני סבלים ואמרה לי: ‚אמא, אני מוכרת את ארון־הקיר בחדר שלי.' התחננתי לפניה ואמרתי לה: ‚רוחל'ה, זה ארון חדש, לא כדאי למכור אותו.' אבל היא עשתה מה שהיא רוצה, ומכרה את הארון שקניתי אז ב־6000 לירות, עבור 300 לירות."

רחל מודה בהתנהגותה התובענית כלפי אמה. היא מסבירה: „נכון שביקשתי מאמא כספים, אבל זה היה הלוואה. אני חתמתי עכשיו חוזה עם חברה גרמנית להפקת סרטים, על סכום של 100 אלף לירות, וברגע שיהיה לי הכסף אני אחזיר לה מה שמגיע לה.

„היחסים שלי עם אמא שלי לא היו טובים מגיל קטן. למעשה אין בינינו קשר. אנחנו לא חברות. אני אף פעם לא סיפרתי לה את הבעיות שלי. שמרתי הכל בתוכי. הקשר היחידי בינינו הוא חומרי. כשאנחנו מדברות, אז בדרך כלל היא שואלת אותי אם אכלתי, או משהו כזה, ואני עונה שאם אהיה רעבה, אוכל. חוץ מזה אין לנו על מה לדבר."

האם חשה כי לא תוכל עוד לשאת בנטל. גם חיי הבדידות הציקו לה. חברה יעצה לה למצוא לעצמה שותף חדש לחיים. בתיווכה של אותה חברה הכירה את עובדיה מזרחי, שהפך להיות ידידה הקרוב.

תוך זמן קצר גמרו השניים להינשא

הידיד: „רוצים להתחתן!"

עובדיה מזרחי וחיה שטיינר החליטו תוך זמן קצר להינשא. הם סיכמו כי עובדיה יעבור להתגורר עם חיה. לבתה הציעה כי תמנן לה דירה בשכירות.

הבת: „יש לי מטען!"

רחל שטיינר טוענת כי „יש לי המון זכרונות ממעשים שאמי עשתה ביל־דותי, ושכואבים לי עד היום. זה מיטען שאני נושאת איתי, ולפעמים זה מתפרץ."

שניהלה אמה עם עובדיה, נטתה לקבל את הצעתה. אולם משמע על כך אחיה, הוא התנגד בכל תוקף. „האיש הזה בא לגשל אותך מהירושה," אמר לאחותו, „אם חלילה וחס יקרה פעם משהו לאמא, לא תצליחי בשום כוח שבעולם להוציא אותו מהדירה. אם תצאי עכשיו, תאבדי את הדירה ל־תמיד."

רחל השתכנעה מדברי אחיה. היא הודיעה לאמה, כי לא תהיה מוכנה לעזוב, וגם אם תעזוב לא תסכים כי עובדיה יתגורר בדירה. המחלוקת הזו הגבירה את המתיחות בין השתיים, וניסיונותיה של האם לשכנע את הבת הולידו התפרצויות חדשות.

אי יכולתן של האם והבת להגיע לידי הבנה הוא שהוליד את כתב־התביעה של האם נגד בתה.

עתה ממתינות השתיים להכרעת השופט.

בית המריבה

בכתב־התביעה, שהוגש לבית־המישפט בשבוע שעבר, תו־מתגוררות במשותף, בשכונת הדר־יוסף בתל־אביב. הבת עדיין לא הגישה כתב־הגנה. בעת האם לצוות על בתה לפנות את הדירה שבה הן

והחליטו כי עובדיה יעבור לגור בדירתה של חיה בהדר־יוסף. לעובדיה יש אמנם דירה מטופחת משלו, אך זו רשומה על שם בתו היחידה, הנשואה ומתגוררת במקום אחר. הדירה שבה מתגוררות חיה ורחל רשומה, לעומת זאת, רק על שמה של האם. רחל היתה אמנם זכאית, אחרי מות אביה, לבעלות על מחצית הדירה, אך אמה החתימה אותה, כשמלאו לה 18, על כתב־ויתור, שלפיו היא מוותרת על חלקה בדירה לטובת אמה.

כדי שיוכלו חיה ועובדיה ליהנות מפרטיות, הציעה האם לבתה שתעבור להתגורר בדירה שכורה. האם אף הציעה לממן את דמי־השכירות. נראה היה, כי זה יהיה גם האמצעי הנוח ביותר להפגת המתיחות ביניהן.

רחל, שהתייחסה תחילה באדישות לרומן

אסי ואהרונה - אחד הזוגות הזוהרים של הבוהמה התל־אביבית, נפרדו

גירושין נוסח דיין

אה לתת־אלוף דוב שיאון, פשוט לא הס־פיקה להתגרש. היא נישאה בגיל מאוחר.

נראה כי הגירושין של אסי ואהרונה פגעו יותר מכל גירושין אחרים באבא, משה, ובאמא, רות. גם יותר מהגירושין שלהם עצמם. כבן־זקונים היה אסי תמיד בן־התפנוקים של מישפחת דיין, הקשור ביותר להוריו. בעוד שיעל ואודי היו עצ־מאיים מגיל צעיר ביותר, ואף לא הת־גוררו בבית — יעל החל מגיל 15 ואודי מגיל 14 — היה אסי מישפחתי יותר, התגורר בבית שבצהלה תקופה ארוכה אחרי שסיים את שרותו־הצבאי.

גם נישואי אסי ואהרונה היו לרוחם של הוריו, יותר מאשר נישואיהם של שני הילדים האחרים. ליעל היו חברים רבים וכימעט־חתונות עד שנישאה, בגיל מבוגר יחסית, לדוב שיאון.

נישואיו הראשונים של אודי היו גם הם „חריגים". אודי נשא לאשה צעירה חל־אביבית בעלת שיער ג'ינג'י, שפגש כאשר למד בפנימיית הדסים. אביגיל היתה מבו־גרת מאודי בשנה, וכדי להיות קרובה אליו נישארה כיתה ולמדה איתו. הקשר ביניהם נמשך במשך השרות הצבאי של אודי, והעקשנות של אביגיל נשאה פרי. אודי לא עמד בלחץ, ונשא לאשה את החברה שלו מהפנימיה.

גם נישואיו השניים של אודי היו חרי־גים. טליה קירשנר, בת רמת־השרון, הי־תה נשואה קודם לכן למיליונר אוסטרי, המבוגר ממנה בשנים רבות. באחת מחופ־שותיה בארץ, שאליה הגיעה ללא בעלה, היא פגשה את אודי, התגרשה מבעלה ונישאה לו. רבים לא האמינו כי השידוך יחזיק מעמד. המעבר מחיי־הזוהר עם המיליונר האירופי, מדירת־הפאר וממלו־נות־היוקרה לבית במושב נהלל, שבו קבע אודי את ביתו, ושבו היה עליה לוותר על משרתים ומלצרים ולעסוק בחליבת פרות, היה חד מדי.

לעומת נישואיהם של אודי ויעל, נראו אולם רות נפלה גם לאירוע מישפחתי עצוב. אך ירדה מהמטוס, בישר לה אסי כי הוא עומד להתגרש מאשתו, אהרונה.

מכת־הגירושין הפכה מגיפה במישפחת דיין. רות ומשה התגרשו. אודי התגרש מאשתו הראשונה, אביגיל, והלשונות הר־עות מספרות כי גם יחסיו עם אשתו השניה, טליה, מעורערים, וכי הם עומ־דים לפני גירושין. עתה מתגרשים אסי ואהרונה. ליצנים טוענים כי יעל, הנשו־

אסי דיין

„אני לא יודעת מה לעשות עם ה־נוער הזה," אמרה רותן דיין, אש־תו לשעבר של שר־התוץ משה דיין, ואמא של יעל („יולה"), אהוד („אודי") ואסף („אסי").

רות דיין, אשר הגיעה לימים אחדים לארץ ממקום שהותה הזמני בארצות־הברית, חשבה כי היא מגיעה לחגיגה: הבר־מיצוה של נכדה סער, בן בנה, אודי.

אסי ואהרונה דיין תחת החופה (עם משה דיין, דויד ופולה בן־גוריון)
חתונה כפולה, אירוע חברתי

יעל ואסי (1959)
הבן המישפחתי ביותר

אהרונה דיין

אסי ואהרונה ערב נשואיהם
יחד בתיכון

אהרונה בחתונתה
יחד באוניברסיטה

מאושרים מהזיווג, ומוכנים לתמוך בזוג הצעיר, אלא גם, להפתעת הכל, אביו של אסי, הידוע כמי שאינו אוהב לבזבז את כספו. משה דיין רכש דירת־גג ביפו, והציע אותה למגורי בנו וכלתו.

חתונה כפולה

העתיד נראה ורוד לאסי ואהרונה, כאשר נישאו באחת החתונות המפורסמות שנערכו במדינה. החתונה, שנערכה לפני כעשר שנים בצהלה, על דשא ביתם של משה ורות דיין, הפכה אירוע חברתי, כאשר ברגע האחרון החליטו יעל ודוב שיאון להפוך אותה לחתונה כפולה, ולהצטרף לאסי ולאהרונה.

השניים המשיכו בלימודים, ואחר־כך ניסו לפרנס את המישפחה. אסי שיחק בכמה סרטים ובהצגה אחת, וביים בעצמו כמה סרטים. רק בשנים האחרונות החל גם להרוויח כסף מעבודתו כבמאי. הסרט גיבעת חלפון אינה עונה, בהשתתפות הגששים, שאותו הוא ביים ושבהפקתו הוא היה שותף, הכניס לו כסף רב. אהרונה קיבלה עבודה בטלוויזיה בהתחילה להפיק תוכניות־בידור, בעיקר תוכניות המצולמות במועדון צוותא בתל־אביב, שיש להן אופי מיוחד.

ביתם של הצעירים הפך מרכז לבוהמה התל־אביבית. כימעט לילה־לילה היו האורחים — שחקנים, אנשי־טלוויזיה ואמנים — שוהים עד שעות־לילה מאוחרות בדירת־הגג שברחוב יפת ביפו.

אולם מדירה זו היו צריכים אסי ואהרונה להיפרד. משה דיין, בעליה של הדירה, מוכן היה לסבול את הצהרותיו הפוליטיות של הבן־הדייר נגדו בעיתונים. אולם כאשר אירע המשבר בחיי־הנישואין של דיין, ואסי ניסה להתערב בפרשה לטובת אמו, נותקו כימעט כליל היחסים בין האב לבן, ואסי נדרש לעזוב את הדירה.

בינתיים נולדו לאסי ולאהרונה שני ילדים. לאהרונה היו חלומות לגבי הבת הבכירה, עמליה, שאותה רצתה להפוך לשחקנית. בני־הזוג עברו עם ילדיהם לדירה ברמת־אפעל, ליד בית־החולים תל־השומר, ובמהרה הפכה גם דירה זו מרכז לבוהמה התל־אביבית. אי־אפשר היה שלא לאהוב לבוא לדירת הדיינים הצעירים. אהרונה היתה מארחת מקסימה ואסי המבריק לא הפסיק לשעשע את אורחיו.

ידידיהם הקרובים ביותר של בני־הזוג התגרשו. הידידה הטובה ביותר של אהרונה, אירית לוי, התגרשה מבעלה, הזמר אושיק, והפכה כימעט דיירת־מישנה בבית של אסי ואהרונה. בן־דודו של אסי, יונתן („יותי") גפן, נפרד זמנית מאשתו נורית, שהפכה אחת המלוות הקבועות של אהרונה. אפילו טליה, אשתו של אודי, טורחת לבוא לפחות פעם בשבוע, בלי אודי, „לבכות" אצל אהרונה.

נדמה היה כי מגיפת הגירושים בחברה הקרובה של אסי ואהרונה לא תשפיע עליהם ולא תפגע בהם. רק לפני חודשים

(המשך בעמוד 66)

אהרונה עם החותנת
מה לעשות עם הנוער הזה?

אהרונה עם החותן
אבא קנה דירה, אבא גירש מהדירה

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־17 באוקטובר עד ה־23 באוקטובר? כמדור זה סוקר „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגליון.

1902

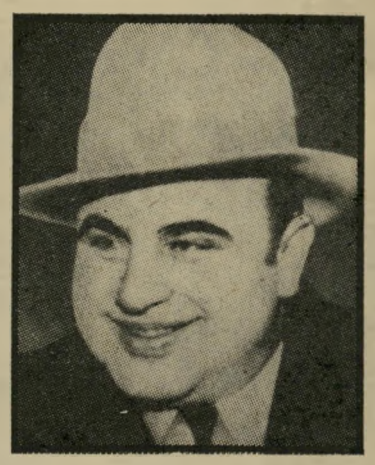
22.10 — בנימין זאב הרצל הגיע ל־לונדון ונועד עם שר־המושבות ג'וזף צ'מברלין ועם הברון רוטשילד ופתח במשא־ומתן על אל־עריש.

1905

22.10 — נוסדה הגימנסיה העברית הרצליה ביפו. בית־הספר־התיכון הראשון שבו לימדו את כל המיקצועות בעברית. 17 תלמידים.

1906

22.10 — הצייר הצרפתי פול סזאן נפטר בגיל 66.

אל קאפונה
17.10.31

1907

22.10 — בהלה כללית בארצות־הברית. בניו־יורק מסתער המון על הבנקים ומושך מזומנים.

1910

18.10 — כוכב־שביט, שחלף על פני השמש, הטיל אימה על מאות אלפי אמריקאים שסברו כי קץ העולם הגיע והסתתרו במרתפים ובכנסיות.

1913

23.10 — אחד העם, צ'לנוב ושמריהו לוין מתפטרים מחבר המנהלים של הטכניון בחיפה, משום שהוחלט ללמד בו את מדעי הטבע והטכניקה בגרמנית, ולא בעברית.

1915

23.10 — 25 אלף נשים מפגינות בניו־יורק בדרישה לזכות־בחירה לנשים בכל המדינות המרכיבות את ארצות־הברית.

1917

21.10 — נוסד כפר־גילעדי.

1918

23.10 — בבריטניה אישר הפרלמנט הצעת־חוק המאפשרת בחירת נשים לפרלמנט.

1922

23.10 — נערך המיפקד הראשון בארץ־ישראל. 590 אלף מוסלמים, שהם 78 אחוז מהאוכלוסיה, 83 אלף יהודים, שהם 11 אחוז.

1929

21.10 — „השבת השחורה" בבורסה של ניו־יורק. ההפסדים מגיעים ל־15 מיליארד דולר.

1930

20.10 — פורסם הספר־הלבן לארץ־ישראל, שחובר על־ידי הלורד פספילד, שר־המושבות.

1931

17.10 — בשיקאגו הורשע הגנגסטר המפורסם אל־קפונה בעוון העלמת הכנסות, ונידון ל־11 שנות מאסר ולקנס בסך 50 אלף דולר.

1933

17.10 — פליט בשם אלברט איינשטיין מגיע לארצות־הברית.

1937

21.10 — אבינועם ילין, מפקח ראשי על בתי־הספר בישראל, נרצח בירושלים.

1942

23.10 — המחנה הבריטי השמיני, בפיקודו של מונטגומרי, פותח במיתקפת אל־עלמיין.

1944

19.10 — הופעת בכורה של השחקן מרלון ברנדו בהצגה אני זוכר את אמא.

20.10 — הגנרל מק־ארתור נוחת בחוף המזרחי של האי לאיט, בפיליפינים, ומשמיע את אימרתו המפורסמת מאז: „חזרתי!"

ברנרד זו מונטגומרי
23.10.1942

1945

23.10 — וידקון קוויזלינג, ראש ממשלת נורווגיה לשעבר, ששיתף פעולה עם הנאצים, הוצא להורג.

1948

21.10 — באר־שבע נכבשה אחרי קרבות קשים.

22.10 — אוניית הדגל של הצי המצרי, האמיר פארוק, טובעה על־ידי חיל־הים הישראלי.

1949

17.10 — בעיקבות לחצים שהופעלו על דויד בן־גוריון, נפתח מישפטו של סגן־אלוף איסר בארי, שהואשם בהוצאתו להורג של מאיר טוביאנסקי, למרות שבארי נמצא חייב בדין, הוא נידון לקנס של אגורה אחת ולמאסר של יום אחד, מעלות החמה ועד שקיעתה.

1950

19.10 — נשיא המדינה הטיל על ד"ר פינחס רוזן, מנהיג הפרוגרסיבים, להרכיב ממשלה.

1951

23.10 — הפילוג הגדול בתנועה הקיבוצית והקמת איחוד־הקבוצות־והקיבוצים. ריב קשה בכמה קיבוצים, בעיקר בעין־חרוד.

1956

23.10 — פרץ המרד הגדול בהונגריה נגד הכיבוש הסובייטי. המרד דוכא על־ידי חיילים וטנקים רוסיים.

1959

19.10 — תחנת־חלל סובייטית צילמה לראשונה את החלק הסמוי של הירח.

23.10 — חברת המכוניות הצרפתית רנו ניתקה את קשריה עם מיפעל קייזר פרייזר בישראל, תוך כניעה לחרם הערבי.

1960

20.10 — נגד בית־ההוצאה פינגווין בלונדון הוגש כתב־אישום בגלל פירסום הנוסח המלא של הספר מאהבה של ליידי צ'טרלי.

1965

22.10 — הונחה אבן הפינה לאוניברסיטת חיפה.

1967

21.10 — משחתת חיל הים אח"י אילת טובעה על־ידי המיצרים מול חוף סיני. 47 אנשי צוות ניספו.

1971

17.10 — נחנך תיאטרון ירושלים.

1973

17.10 — ארצות־ערב מטילות חרם נפט על ארצות־הברית, בשל תמיכתה בישראל. מחריף משבר האנרגיה בארצות־הברית.

קרבות עזים של שריון וצנחנים באיזור החווה הסינית.

22.10 — הצ'לן הספרדי הגדול פובלו קזאלס נפטר בגיל 96.

1975

17.10 — עצרת האו"ם קיבלה ברוב קולות החלטה המגדירה את הציונות כגיזענית, בדומה לאפרטהייד בדרום־אפריקה.

22.10 — ההיסטוריון הבריטי הנודע ארנולד טוינבי נפטר בגיל 86.

23.10 — בית־החולים הדסה נחנך מחדש על הר־הצופים בירושלים.

אשר ידלין
18.10.1976

1976

18.10 — המיועד לתפקיד נגיד בנק ישראל, אשר ידלין, נעצר כחשוד בגניבה.

19.10 — המרכז־החופשי פרש מן הליכוד.

1977

18.10 — יחידת קומנדו גרמנית שטה על מטוס לופטהנזה החטוף, שחנה במוגדישו, וחילצה את בני הערובה.

1978

22.10 — אנסטאס מיקויאן, מי שהיה נשיא ברית־המועצות ואחד מעוזריו של לנין, מת בגיל 83.

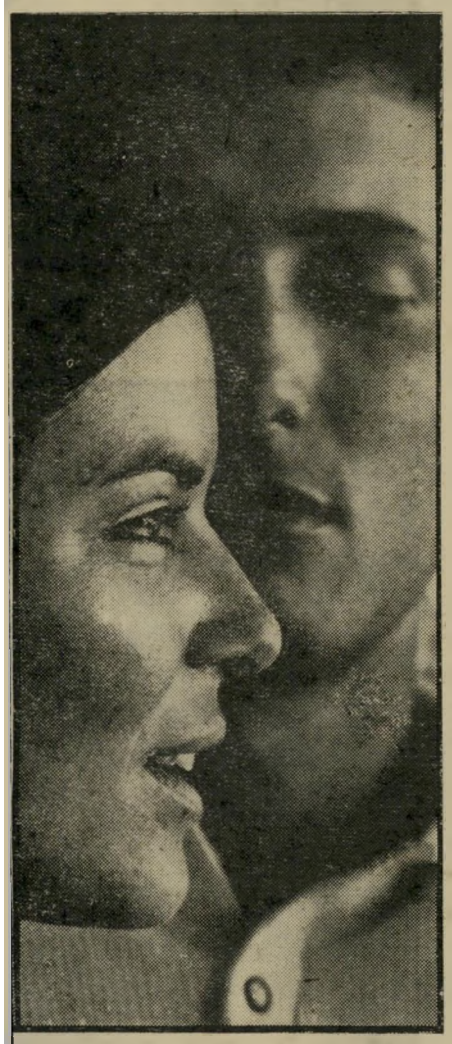
גירושין נוסח דיין

(המשך מעמוד 65)

אחדים הם סיימו לשלם עבור בית שרכשו בעזרתו הכספית של אביה של אהרונה, בגני־יהודה, ליד סביון.

ללא מוצא

אם אסי הספיק להיות בבית רק ימים אחדים. לפני כשבועיים הוא עזב את הבית ועבר להתגורר בחדר צר, הסמוך לסטודיו־לצילום של אחד מידידיו. אהרונה ואסי שומרים את הסיבות לפירוד בסוד מוחלט, אפילו מידידיהם הקרובים ביותר, ואינם מוכנים אפילו לומר אם זה בגלל אישה או גבר. הם נותרו ידידים, מופיעים לעיתים באירועים חברתיים ביחד, ולפעמים אפילו יוצאים בצוותא להצגת תיאטרון או קולנוע. אסי מקפיד לבוא כימעט מדי יום ביומו לדירת פרודתו, כדי לפגוש את ילדיו.

אסי ואהרונה
כמו מבוגרים

כאשר עזב אסי את הבית, הכחישה אהרונה את עובדת הפירוד ביניהם בכל תוקף וטענה: „זו רכילות, בלי שמץ של אמת. הכל בסדר ביני לבין אסי!" אולם כאשר התברר כי אסי אינו מתכוון לחזור הביתה, נאלצה אהרונה להודות באמת. היא טענה בפני ידידיה: „זו פרידה זמנית. אסי רוצה קצת אוויר. הוא רוצה להיות לבד. אני משוכנעת שבעוד כמה ימים הוא יחזור הביתה, והכל ישוב להיות כמו שהיה."

אסי אינו כה אופטימי כמו אהרונה: „אנחנו עומדים להתגרש. כמו אנשים מבוגרים, בלי שערורייה. אהרונה היא אם הילדים שלי, ואין לי שום דבר נגדה. אבל הנישואין שלנו הגיעו לדרך ללא מוצא."

מסך הסודיות סביב הזוג היפה והמפורסם גרם, כמובן, לגל של שמועות, חלקן נכונות וחלקן בלתי־נכונות. אחת השמועות טוענת, כי אהרונה ואסי התגוררו ביחד עד יום הגט, ושהיום הם כבר גרושים. ידידיהם של בני־הזוג מקווים כי שמועה זו אינה נכונה, כי האינטואיציה הנשית של אהרונה היא הצודקת ושאסי יחזור הביתה, אחרי שיגמור לשאוף אוויר.

NIKKO
FAITH
APOLLON
APOLLON
FAITH
NIKKO
NIKKO
FAITH

המירשם למסיבה מוצלחת- מוצלחת!!!

טייפ־דק קסטות
FAITH SX-101D

פטיפון APOLLON

טייפ־דק קסטות
* דגם APOLLON CL-350
* דגם ACD-35

NIKKO 3035 — עכשיו במבצע

במחיר 11,750 ל"י במזומן + (מ.ע.מ.)

הרסיבר שלא רק נראה טוב — אלא נשמע הרבה יותר טוב! אין לו מתחרה במחיר ובווראי לא בחידושים המיוחדים של קונצרן NIKKO יפאן.
עוצמה: 2x15W RMS, רגישות מקלט 2.0uV.
NIKKO 3035 — יחידת מוסיקה נהדרת.
דרוש שישמיעו לך אותה בכל חנות סטריאו מקצועית.

המוסיקה רועמת
התופים קורעים
רינה מזיזה ת'תחת
דני את רגליו מרים
"ניקו " לא עייף אף פעם
"ניקו" מנגן בלי סוף
"דיסקו־ניקו" זה הטעם
"דיסקו־ניקו" עד אין סוף!

חשוב לכיס שלך!
בדוק והשווה את מחירי המכשירים עם המתחרים – לא תמצא עיסקה יותר טובה בסטריאו. נקודה.

ג.ם.ב

המפיצים: צלולי גיתית בע"מ,
ירמיהו 46, תל־אביב, טל' 443121

DISCO NIKKO

קיבוצניקים מעדיפים בלונדיות

400 סקנדינביות הציפ

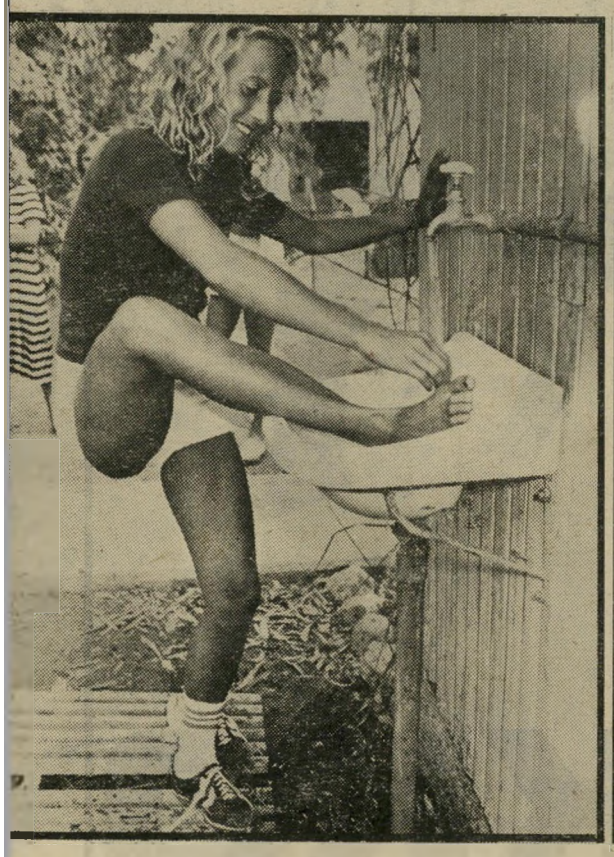
„מ י הן הבלונדיות האלה?" שאלה, בבהלה קלה, קיבוצניקית שחלחו־רת, כאשר לפתע פסעו למולה שלוש פיות בהירות־שער, שערן אדמדם וגופן חטוב. „את יודעת," ענתה חברתה בנימה ציונית, „הן באות כל שנה לתפוס שחורים." „אהה, רצית להגיד השוודיות," השיבה הראשונה, שהיתה בדרכה לחדר־האוכל בקיבוץ רשפים שבעמק בית־שאן. „כן, הן תמיד באות. מה הן חושבות? שלגברים שלנו יש משהו אחר מאשר לשוודים שלהן?" שתיהן המשיכו לבחון במבטן את הבלונדיות ואחת מהן סיכמה: „אני חושבת שהן צודקות. אני נזכרת בטיול שלי לשוודיה..."

„באנו כי שמענו הרבה על הקיבוץ," הסבירה הלן הולמוטרנד, יפהפיה בלונדית העובדת כפקידה בחברת נסיעות בשטוק־הולם. „למדנו על ארץ הקודש בבית־ספר, אמא סיפרה על נצרת ועל ירושליים. החברים סיפרו על חדר־האוכל המשותף. אמרו לנו שכאן כולם שווים. לכולם אין כסף, כולם נותנים את הכספים למשק. הכל של כולם. לכל אחד איכפת מהשני. כולם דואגים לכולם. אין דבר כזה בכל העולם. רצינו לחיות קצת בקיבוץ." „אני רציתי לראות הרבה ימי שמש, להיות חומה ולחזור הביתה יפה," אמרה בחיוך נבוך קיקי ואנאסטאל, ששערה חום בהיר ואפה סולד. עורה האדמדם כבר כואב מישיבה ללא הפסק מול השמש החמה.

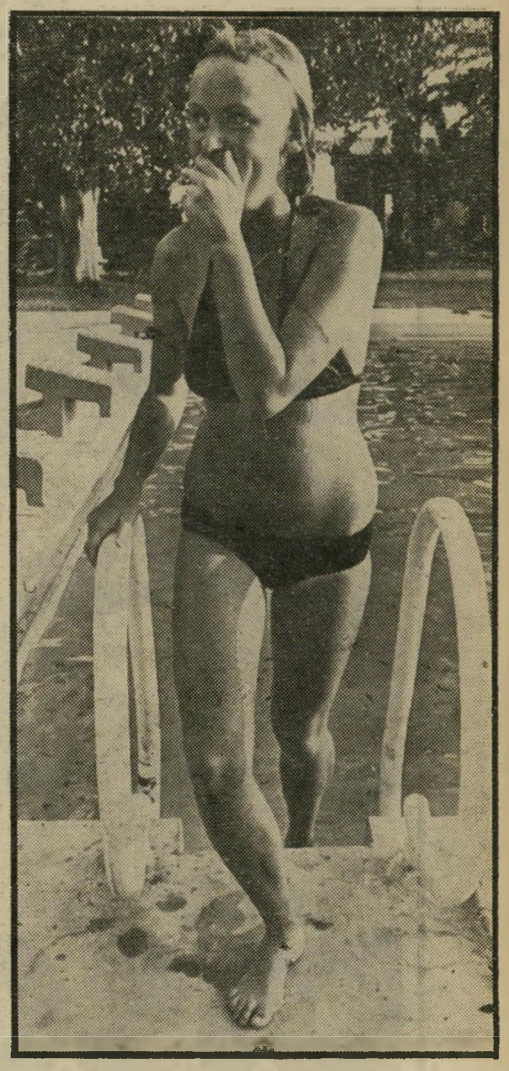
„אני רציתי לראות עולם," הסביר את מניעיו לבוא לארץ, פיטר גרוואנבארו

חום קיקי ואנאסטאל מספרת שהיא סובלת בקור של שטוק־הולם, לכן החליטה „כמה שיותר חם יותר טוב." היא יושבת על הדשא ומנסה להשתזף ולחזור יפה יותר הביתה, לשוודיה.

בחורים הלן הולמוטרנד מסתובבת לבושה במכנ־סיים קצרצרים לבנים, וטוענת: „הבחו־רים הישראלים הם מאוד נחמדים, אבל הבחורים שלנו יותר."

שמש אילווה נורדסטרום החלי־טה לבלות את כל שעותיה הפנויות מעבודה בבריכת קיבוץ רשפים.

את קיבוצי הארץ וגרמו להתרגשות כללית

החייכן בן ה־22, שהגיע לישראל עם חבורת שוודים־גברים, אך איש לא התייחס אליהם מפני שהם הרי אינם שוודיות חתיכות. „כן, אני מבין. הבחורות שלנו עושות הרבה רושם. גם עלי. לכן אני מבין את הישראלים. אבל מה עם הישראליות?"

אמא קצת דואגת

ך הישראליות בשדה. „אלה גברים?" חייכה נערה יפה ושחומה בת קיבוץ חפציבה, „הוא נראה כמו ילד שעוד לא ניגב את החלב מהפה. כזה בהיר, עם קצת חצ'קונים על הפנים. ילד טוב, זה המכסימום שאני מוכנה לחשוב עליו."

הקיבוצים, כמעט כורעים תחת נטל המתנדבים המגיעים מכל העולם. הם באים מכל הסוגים, המינים והצבעים. לא כולם חרוצים ולא כולם מוכנים לקבל את מרות המשק בשעות העבודה ואחרי העבודה. לא תמיד באים בזמן שצריך אותם, ולפעמים הם באים בתקופות שבהן אין במה להעסיקם, ואז מחפשים להם עבודות יזומות. לעיתים מיספרם כה גדול עד שהם כמעט הופכים בעלי־הבית.

„יש לנו עכשיו 50 מתנדבים באולפן, עוד 20 מתנדבים ועוד 15 מבני כת המקוייה, שאיתם יש לנו קשרים טובים כבר 15 שנים," אומר שמאי וסרמן, מזכיר קיבוץ חפציבה, „ידענו שצריכות להגיע עוד כמה בחורות משוודיה, אך הן היו צריכות להגיע לפני כמה שבועות בעונת קטיף האשכוליות, חשבנו שזה יהיה בהחלט טוב אם יהיה מי שיעזור לנו בקטיף. הן לא הגיעו בזמן, את הקטיף כולו ביצעו חברי המשק, הילדים והמתנדבים שישנם. היה די קשה כי החברים היו צריכים לעבוד מעבר לשעות העבודה שלהם. עכשיו, כאשר זה עבר, הגיעו החבר'ה, 12 בנות ושני בנים. אי־אפשר היה לאכזב אותן וזה בהחלט חשוב שיבואו וידעו על ישראל ועל הקיבוץ, וכשיחזרו לארצם יהיו שגרירינו אצל התושבים."

„אני רוצה לעבוד קשה," מכריזה אלארי ורלארי, ששערותיה קלועות בשתי צמות, היא מדברת רק שוודית, כי „לא הספקתי ללמוד אנגלית." היא מטיילת ברחבי המשק כשהיא לבושה בחלק תחתון של בגדי־ים ביקיני, וחולצה קצרצרה. „היא מנצלת את השמש גם בערב," צוחקות חברותיה.

האם חששו להגיע לישראל? „מה פית־

במיטבח מאחורי סירי־הענק עו־מדת אילווה נורדסטרום ומסבירה: „האוכל כאן לא כל כך טוב."

הגשה „מה תרצה לאכול?" שו־אלת אלארי ורלארי את הקיבוצניק. „מה... שכחתי... לא זוכר..."

לעשות רוח

היפהפיה החדשה והזמנית של קיבוץ רשפים היא אלארי ור־לארי, שחום הצהריים מאדים את פניה. היא משתמשת בבלוק המיכתבים כבמניפה. כשהיא מטיילת בשבילי המשק מופנים אליה המבטים מכל עבר.

אום?" הן פוקחות עיניים נדהמות. „למה? הרי יש פצצות בכל העולם. איפה אין? בעיתונים שלנו מספרים הכל על ישראל ועל הערבים ועל המילחמות שלכם. אצלכם יש הכי מעט פצצות, שמעתם על אנגליה? אתם יודעים על איטליה, והרדיואקטיוויות בארצות־הברית? איפה יש שקט בעולם? אבל אמא באמת דאגה קצת, היא מתקשרת כל פעם לשאול אם אני עוד חיה."

דואגת מימין: האחות והחקלאית אנט פטרסון נוהגת על אחד מכלי־הרכב של הקיבוץ. למעלה: איוון פטרסון מחפשת את המיכתב של אמא. „היא מבקשת שאני אשמר מפני פצצות וכל מיני דברים." משמאל: אלארי אחרי העבודה.

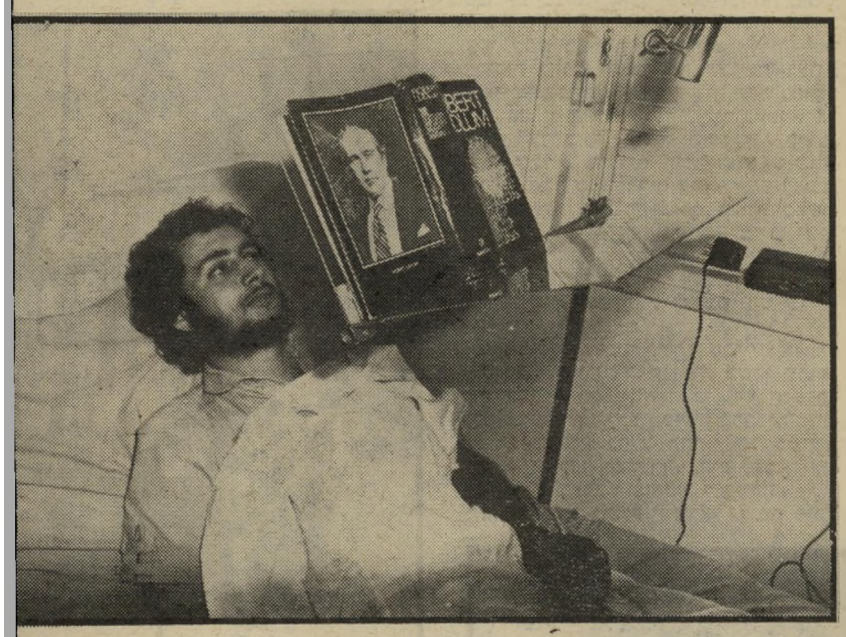
Do it (almost) yourself

Technical Aids for the Handicapped

זוהי סיסמתו של דני ברק (מימין) שג'האן סאדאת התפעלה מהמצאותיו המקוריות להקלת חייהם של הפגועים

הקוסם של הנכים

קריאה בלי ידיים

מיתקן המוצמד למיטה ותומך בספר קריאה. מיועד לנכים ששרירי ידיהם חלשים או לאותם שחייבים לשכב ישר בלבד. (משמאל בתמונה) מיתקן חשמלי המאפשר, בלחיצה על כפתור, להוריד או להעלות את מישענת־הראש של המיטה, לפגועים הרתוקים למיטות.

ויסף* הוא נכה מילחמת יום־הכיפורים, קטוע שתי ידיים. הוא משתמש בפרוטזות בעלות שני וויי־מתכת בקצותיהן. הוא רצה להתרחץ ולהסתבן לבדו. הוא לא רצה שאשתו או מטפל יעשו זאת עבורו.

איך יכול קטוע גפיים עליונות לסבן את בתי־השחי שלו בעצמו? זו היתה כל הבעיה. מעטים בכלל הבינו שיש פה בעיה, ואותם שהבינו לא חשבו שאפשר לפתור זאת. „מה הבעיה?" אמרו אנשים, גם כאלה שעיקר עבודתם היא בנושא הנכים, „תקרא לאשתך, היא תסבן לך את הגב. זה רע?" יוסף רצה לעשות זאת לבד.

לא היה לו למי לפנות, הוא חיפש אוזן־קשבת אך שוב ושוב נתקל בפנים מחייכות שייעצו לו אותה עצה: „אשתך...".

אחרי חיפושים רבים הגיע למחלקה־לשירותים־מדעיים במכון וייצמן. דני ברק, מנהל־המחלקה, שמע, הבין, סיפר לעובדיו, ומכונת החשיבה החלה פועלת.

חשבו על מנועים, מכונות המופעלות על־ידי בטריות, מנופים וכדומה. אחרי חודשים אחדים הופיע המכשיר המושלם: הם „סחבו" שלושה תפסני ואקום המשמשים כמובילי זכוכיות גדולות לחלונות־ראווה. את אלה הצמידו לקיר המיקלחת. לקחו את החלק הפנימי של גלגל־וספה ו־עטפו אותו בליפה ובחבלים. את הגלגל חיברו לתפסנים על־ידי מוט אלומיניום ה־מרוחק מהקיר. אל המערכת הזו חיברו סבונייה של סבון נוזלי המופעלת ברגל. עתה יכול יוסף להסתבן בכל גופו בעצמו. הוא מעביר את האיזור הקטוע אל צידו האחד של הגלגל ומניע את בית השחי קדימה ואחורה.

כשנסע לטיול בחו"ל, הוא לקח עימו את מערכת־הרחצה.

אהרון גם הוא קטוע ידיים. אף הוא פנה אל דני ברק כשבפיו בעיה: „אם אסגור את שפופרת מישחת־השיניים לא אוכל לפתוח אותה למחרת בבוקר." ענה דני: „אז תשאיר אותה פתוחה." אהרון חייך כאילו ידע מראש שזו תהיה התשובה, ש־כן, כל מי שפנה אליו קודם ענה אותה תשובה.

„אבל אם אשאיר אותה פתוחה," הסביר אהרון, כפי שהסביר קודם לכן לכל ה־מייעצים, „יהיה לי גוש של מישחה, יבשה." דני הרהר ואז הבריקו עיניו. „אז תירק את זה, מה הבעיה?" „תגיד לי," דעיים שבמכון וייצמן למדע ברחובות. בוקר?"

„פיתאום התברר לי," אומר היום דני ברק, „שאם אני אחליט מה מפריע ומה לא, אהיה אדם מתנשא. אני לא מחליט, אני לא חכם־הדור. מי אנחנו שנחליט עבור הנכים מה חשוב להם ומה לא?"

שלושה חודשים חשבו וניסו. שלושה חודשים עבדו דני וחבריו בשירותים־המדעיים כדי לפתור את הבעיה היום־יומית והצנועה הזו. ושוב, „הלכנו על גבוה," אומר דני, „חשבנו על מנוע שיסגור את השפופרת, חשבנו על כובע שיתחבר בעזרת ברגים. התחלנו לבנות משהו מתוחכם. עד שעלינו על פיתרון אחר לגמרי. פיתרון פשוט."

בימים אלה כאשר אהרון קונה שפופרת מישחת־שיניים או מישחת־גילוח הוא זורק את המיכסה ומלביש במקומו מכסה גומי דמוי אצבעון. בקצה המיכסה החדש הוא מבצע חתך בסכין. השפופרת תלויה על הקיר כשפתחה כלפי מטה. היא מוחזקת בעזרת מישטח פלסטי המתחבר לקיר ב־שני קצותיו. כאשר לוחץ אהרון על שפופרת מישחת־השיניים, בעזרת הוו שבקצה הפרוטזה, נפתח מיכסה־הגומי. כשהוא מפסיק ללחוץ, נפסקת זרימת המישחה ו־אין היא מתייבשת.

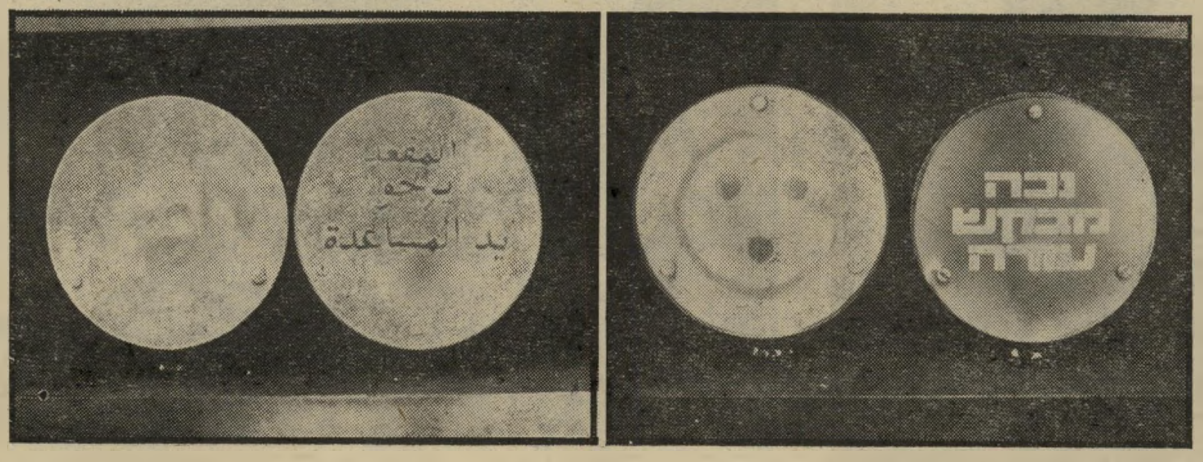
„אל תעשה לי את החיים יותר קלים, הם אף פעם לא יהיו. תעשה לי אותם אפשריים." אמר אחד הנכים לדני, ומישפט זה הפך המוטו של הפעילות הצנועה וה־מהססת־לגדול של מחלקת־השירותים־המדעיים שבמכון וייצמן למדע ברחובות.

המחלקה נבנתה על־מנת לתכנן, לבנות, לשנות ולתחזק מיכשור מדעי עבור מדעני המכון ובהתאם לדרישותיהם. המטרה, בשפה פשוטה, היא למצוא פטנטים יעילים לבעיות גדולות. אך במישרד הקטן, ה־מסודר כבית חם, שתמיד נמצאים בו פרחים, קפה ועוגיות, כועסים כאשר מעזים להזכיר את המילה פטנטים. „אין אצלנו פטנטים. יש אצלנו אביזרים. וכמה שיותר פשוטים," מדגיש דני במעט כעס.

סמלים בינלאומיים

ב מחלקה מועסקים 50 עובדים, ש־ביניהם מהנדסים, טכנאים ופקידות. העבודה המרכזית, שתמורתם הם מקבלים משכורת — תיכנון ובניית אביזרים למדעים. התחביב — תיכנון ובניית אביזרים לנכים. הם משתדלים מאד לא להפוך את היוצרות, גם אם לפעמים הם נוטים לכך. כל עובדי המחלקה לימדו זה את זה להשגיח אחד על השני. כאשר מעז דני לשוחח על פרנסת הנשמה שלו יותר משעה אחת ביום, מזכירה לו שולה, מזכירתו, בדיוק כמה זמן נותר לפרנסה הכלכלית שלו. וגם להפך, כששולה נגררת לשיחות טלפון מרובות, או לנסיונות לפתור בעיות של נכים, מחזירים אותה גלדיס ודני לתלם.

הם זוכרים, כמעט כל שעות העבודה, שהם שייכים למכון וייצמן. ברור להם, והם מדגישים זאת, שאם יפנה אליהם מדען כשבפיו בעיה מסויימת הם יקנו לה את דרגת החשיבות הראשונה.

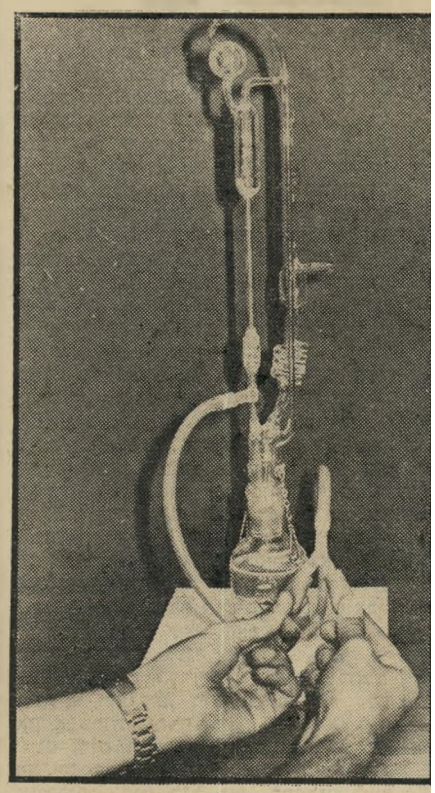
קריאה לעזרה

אביזר המוצמד לחלון האחורי של המכונית, כאשר נכה נזקק לעזרה הוא מפעיל את ההיבהוב. משמאל: מיתקן דומה אך כתוב בערבית המיועד לנכים במצריים. את האביזר הזה נתן דני ברק לג'יהאן אל־סאדאת בביקורה בחיפה בסימפוזיון לשיקום נכים. השניים סיכמו ביניהם על שיתוף־פעולה בנושא אביזרי הנכים.

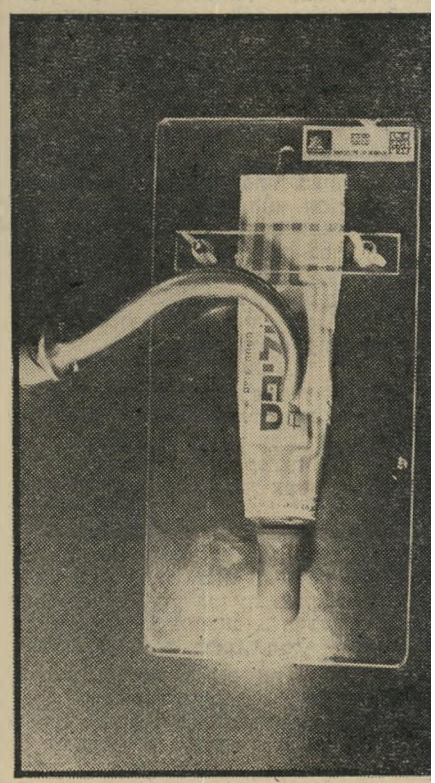
* כל השמות בכתבה בדויים.

נראה שמדענים הם עם מפונק, ואולי, אם ירגישו מעט מקופחים, הם יכעסו. „להיות מדען זו עבודה קשה ומפרכת," אומר דני, „לפעמים עובדים שנים על גבי שנים כדי להגיע למשהו. ובסוף מישהו פתר את זה שבוע קודם לכן. אני מבין את העניין ולכן אני משגיח, קודם כל על ענייני המדענים ועל ענייני המכון. אחר־כך, גם אחרי שעות העבודה, כל אחד יעשה את רצונו. רק חמישה אחוז מה־

תרגיל אמצעי שנועד לתירגול שרירי־יד חלשים. עמודי זכוכית, שבתוכם נע נוזל צהוב הממלא את החללים על פי כוח הלחיצה של היד.

פיתרון קיבוע שפופרת מישחת השיניים לקיר, והזיכת הפקק למיכסה־גומי, איפשרו לנכה קטוע שתי ידיים להיות עצמאי בציחצוח שיניים.

פוטנציאל שלנו הולך לענייני נכים. המכון לא ניזוק מזה כלל. יש כיסוי מלא של תורמים, הן במיכשור והן בתקני עבודה."

למחלקה־לשירותים־מדעיים אושר תקן אחד עבור העבודה הנוספת. הם בחרו לה־השתמש בתקן רב־גווני. הוסיפו עובד אחד למחלקה. הוא עושה את עבודת המחלקה. כל אחד מהעובדים עשוי לתת לענייני

כך־הפלא למרק

קטוע־יד המשתמש בפרו־טזה נתקל בבעיה כאשר הוא מנסה לשתות מרק. הכף הנאחזת בווי־מתכת נשארת ישרה

אביזרי־הנכים חלק קטן מזמנו — סך־הכל מיכסת עבודת כולם שווה לתקן אחד. ה־שאר בהתנדבות.

שני בחורים משותקים כל אחד בשתי רגליו. אחד מהם נפגע בתאונת־דרכים והשני נפגע במילחמת יום־הכיפורים. שני־הם נוהגים בעצמם את מכוניותיהם. לשני־הם קרו תקלות במכוניותיהם בשעת ה־נהיגה והם עצרו והמתינו לעזרה. איש מבין העוברים והשבים לא עצר. איש לא ידע שהם זקוקים לעזרה, שכן, הם לא יכלו לצאת מהמכוניות ולא יכלו לסמן. הם ישבו כך במשך שעות אחדות.

בשוודיה פורסם סיפור מותו של נכה, משותק בשתי גפיים תחתונות. הוא נסע בזמן סופת שלג. מנוע־המכונית כבה. הוא לא יכול לאותת למכוניות העוברות. למחרת בבוקר הוא נמצא מת במכונית. הוא קפא.

היום יש קופסה, שעליה סימנים מוא־רים. אחד מהם הוא סמל בינלאומי של נכים, שלושה עיגולים בצורת משולש, הסמל השני — נכה מבקש עזרה. שניהם מהבהבים.

בחודשים האחרונים הוסיפו כתב ערבי. את הקופסה נתנו במתנה לג'יהאן אל־סאדאת בביקורה בחיפה, כאשר הופיעה בסימפוזיון לשיקום נכים שאירגנה אופירה נבון באוניברסיטת חיפה.

לאותם נכים משותקי גפיים תחתונות יש בעיה נוספת. הרגל אינה מסוגלת להח־זיק את עצמה, היא נופלת לצד, לכוון דלת המכונית. פעמים רבות נגרמות כך פצי־עות שקשה מאד לרפאן. הפתרון שנמצא במכון וייצמן הוא מוט אלומיניום המחובר מתחת ללוח המכשירים. בקצהו הקרוב לנהג נשענת הרגל על מישטח מרופד. המוט ניתן לקיפול כלפי מעלה, ומאפשר כניסה ויציאה חופשיים מהרכב.

דוב נפצע בתאונת־דרכים. ראשו הו־עף קדימה ואחורה (מכת שוט) בעיקבות מכה חזקה מאד שקיבלה מכוניתו מאחור.

שנה תמימה שכב בבית־חולים. ידיו לא היו מסוגלות לתפקד. לא אובחן שיתוק, אלא חוסר־אפשרות לשאת את משקל ה־ידיים עצמן. כששוחרר, לא חדלו סימני החולשה, וגם הכאבים התגברו והלכו. ה־רופאים לא זיהו את פשר הבעיה. בשלב מסויים גם שיערו שהתגובות הן נפשיות. דוב התעקש לתפקד כרגיל. הוא חזר ל־עבודתו כקצין בצבא.

אחרי שנה, כאשר ההפרעות לא חדלו, החליט לפנות לבית־חולים מיוחד לבעיות עמוד־שידרה צווארי, בארצות־הברית. אח־רי כמה סידרת־בדיקות מיוחדת, אובחנו שברים אחדים בחוליות, שאי־אפשר היה לראותם בצילום רנטגן רגיל. הרופאים ה־אמריקאים המליצו על סידרת־ניתוחים ש־תבוצע בארץ, בירושלים. דוב שכב חודי־שים אחדים כשצווארו מתוח וגבס מכסה את כל גופו. הבעיה הראשונה שהציקה לו היתה — איך להעלות ולהוריד את המיטה מבלי לקרוא לאחיות או למישהו מבני מישפחתו. סידרת המותות החלה ב־פעולה, והתשובה שנמצאה היתה מכשיר חשמלי המחובר למיטה. ההנעה נעשית על־ידי לחיצות כפתורים.

אחרי כמה חודשים, יכול היה דוב לשבת. ידיו עדיין לא היו מסוגלות לשאת את עצמן. התעוררה בעיה נוספת: שולחן ש־אפשר יהיה להטותו לכיוונים שונים, לכ־תוב עליו, להניח ספר, להסתכל בראי ו־להציץ גם לאחור. אחרי כמה שבועות נפתרה הבעיה. יש שולחן, המותאם לכל הדרישות.

עתה, אחרי חודשים אחדים של שכיבה במיטה, כאשר הגוף מבריא והולך, אין כבר צורך בשעות שינה מרובות, ואין מה לעשות בזמן הנותר. „חשבתי שאני יוצא מדעתי," אומר דוב בין קריאת ספר בלשי לקריאת ספר מדעי, „לא היה לי מה לע־שות. לא הייתי מסוגל להחזיק ספר ביד. הידיים לא הצליחו. התעייפו." השירותים המדעיים „סחבו" עוד כמה שעות ממכון וייצמן. הם חיברו כמה מוטות מתכת ל־מיטה, עליהם הניחו שני מישטחי פלסטיק שקוף, הספר נשען על אחד מהם. לא נותר לדוב אלא להעביר את הדף. פתרון זה מומלץ גם לאלה שאינם מוגבלים, אלא מתעצלים להחזיק את הספר, בעיקר ב־חורף.

אין אפשרות לייצור המוני

כ"ך אביזר תוכנן כפתרון לאדם מסו־יים. אדם אחד. זהו מיקרה נדיר שכמה נכים יזדקקו לאותו אביזר. כאשר זה קורה, מתעוררות בעיות. המחלקה פועלת באופן התנדבותי. אין אפשרות לייצור המוני. כל אביזר ניתן, ללא תשלום, לזה שנזקק לו.

את השולחן לחולים הרתוקים למיטה ביקשו בכמה בתי־חולים. האחיות, העומ־דות מול בעיות כאלה מדי יום, פנו לדני, וביקשו פיתרון. „רצו 100 שולחנות בשנה, רצו לקנות את השולחנות," מסביר דני, „אבל אנחנו לא מאורגנים לזה. אנחנו בנויים לפתח אב־טיפוס. אי־אפשר שניהפך למיפעל."

אך דני גם הבין את הבעיה של בית־החולים. והוא אינו משאיר בעיה בלתי־פתורה. הוא פנה לאחד מבתי־החרושת ל־מוצרי־עץ, הציע והסביר. השיבו שאין זה כדאי עבורם. „זה לא ריווחי," אמרו, „לא כלכלי להקים פס־ייצור עבור 100 שולחנות בשנה. „הבנתי אותם. הם קיי־מים בשביל משהו אחר," אומר דני. הוא פנה לבית־ספר מיקצועי, והציע שהחל־

(המשך בעמוד 72)

ה־80 של „גוטקס"

התפעלות רבה עוררה תצוגת ה־פתיחה לשבוע „איגדו" בדיסל־דורף שערכה „גוטקס" בגרמניה. ראש עירית דיסלדורף נתן חסו־תו למסיבת הקוקטייל לכבוד ה־ארוע, בו נכחו גם שגריר ישראל יוחנן מרוז, ואשתו ויקי, הזוג גוטליב ויהודית גוטפריד.
הנשף משך אליו נכבדים ופולי־טיקאים, קניינים ואנשי עסקים מרחבי אירופה. לאה גוטליב הציגה את דגמי 80 בצבעי הק־שת, והיפהפיות בלבוש הים ול־בוש הערב חוללו אלו עם אלו. „זו היתה הצגה מרהיבה של כל צבעי הקשת", אמרו מארגני שבוע האופנה, והכותרות למוח־רת יצאו בשבח האופנה הישר־אלית.

הקוסם של הנכים

(המשך מעמוד 71)

מידים יבצעו את הפרוייקט הזה. בבית־הספר שמחו. השירותים־המדעיים פתרו, כהרגלם, בעיה. את עבודת התיווך הם הקפידו שלא לעשות בשעות העבודה. כך־לות הכל, יש להם תקן אחד בלבד.

לא ויתרו על מיסים

ל צחק הוא חרש, ואינו מסוגל לש־מוע כאשר מישהו מצלצל בדלת. אנשי השירותים המדעיים נחלצו לעזרתו. הם הקטינו את הפעמון הרגיל והוציאו את המיכסה. במקומו הניחו נורה והוסיפו רצו־עה. יצחק עונד בביתו את המכשיר על אמת־ידו. המיתקן מחובר בחוט אל דלת־הכניסה. כשהפעמון מצלצל גם הנורה ש־בידו נדלקת, באותה עת הוא גם חש רעידות באמת־היד. יצחק מסוגל לקבל אורחים גם כשהוא נמצא לבדו בבית.

בעיה נוספת, שעדיין לא מצאה את פת־רונה היא מיתקן טלפון לחרשים.

תחילת העבודה בעניין זה היתה אחרי מילחמת יום־הכיפורים. דני ברק וחבריו למכון זיהו שהם, למעשה, בעלי התפקיד והאפשרויות המיומנים לעבודות מסוג זה. הם תמיד נהגו למצוא פתרון אחד לבעיה אחת. לא מיסחר, לא פס־ייצור, לא אמצ־עים הניתנים לקניה, ובעיקר לא אביזרים רגילים, שכיחים. הם פנו לבית־החולים תל־השומר, שם קיבלו עידוד רב מרופאי מחלקת־השיקום. נכים התחילו לפנות אלי־הם. פעמים אחדות הם הסבירו שאין להם אפשרות לענות על המבוקש. עד היום קורה שפונים אליהם אנשים ומבקשים אבי־זרים ומיתקנים שאין באפשרותם להציע. כל מי שפונה, נענה בתשובה. חברי ה־מכון מבקרים בדרך־כלל בביתו, רואים, בודקים, ולעיתים, מודיעים בצער: „לנו אין אפשרות פיתרון."

גם היום הם מדגישים שאינם גדולים. הם רק פותרים בעיות קטנות באפשרויות מוגבלות. „היה לנו מזל, התחלנו לאט, צנוע. למדנו תוך כדי גידול הפרוייקט," מסביר דני ברק. „התברכנו בזה שלא היה לנו הרבה כסף. התברכנו גם בזה שכל הפעילות התאפשרה תודות למכון, למיש־רדים התומכים ולתורמים. כל אחד מאנשי השירותים־המדעיים נתן את ההתמחות שלו. אחד קודח, שני חורט, אחר מרתך, משר־טט או מנפח זכוכית. הכל יחד פותר בעיות. למעשה, ללא תכנון או בניית תשתית הצטברו עשרות שנות ידע, ניסיון ומיומנות של כל המחלקה כדי לפתור בעיה קטנה, אביזר אחד."

הם לא מעזים להתפרסם. חוששים מהיום שבו לא יהיו מסוגלים לפתור בעיות, מ־בחינה כספית או מבחינת הזמן. הם מנסים להסתפק במה שיש. לא להגיע למצב שבו יחשבו שאילו היה להם יותר כסף, היו עושים דברים טובים יותר.

גדעון, נכה מילחמת ששת־הימים, הוא משותק בשתי רגליו וביד ימינו. אחרי פניות רבות ומאמצים מרובים קיבל אי־שור לעמוד במיבחני־נהיגה.

לדני יש רעיון כללי באשר להתקנת מכונית לנהגת ביד אחת. הוא „סחב" רעיונות מאמצעים שונים ומשונים. חלק מהנסיונות עשה דני על מכוניתו שלו — פיג'ו 404 ישנה. אך לא הכל אפשר לעשות במכונית רגילה.

יום אחד הופיע תורם שמוכן היה לתרום מכונית. את המיסוי הוא סרב לשלם. „זה 100% בסדר שלא מוותרים על מיסים," אומר דני, זה חוק המדינה וצריך לעמוד בו. שלא יהיו פרצות. אבל... הרעיון... יש רעיון. הוא מנקר בראש. חבל."

באחרונה עזרו להקים את מ־ר־כ־ז־ת (מרכז ישראלי לעזרים, ביגוי ותחבורה). כמובן, בשעות הפנאי, האגודה הוקמה ב־שיתוף רופאי שיקום שבראשם עומד ד"ר רפאל רוזין, על־פי קווי אגודת איקטה הבינלאומית. מדי פעם נפגשים ומעלים בעיות מסויימות הקשורות לנכים כמו דרכי־גישה למוסדות־ ציבור, או אפשרות טיסה עם כסא־גלגלים. עובדי השירותים המדעיים מטפלים בצדדים הטכניים של ה־בעיות. הם התחילו לפרסם דפי מידע. „אנשים פנו והתלוננו. אמרו שאילו ידעו עוד נכים על האביזרים שלנו, חייהם היי־קלים יותר." את דפי המידע מפרסמים ב־אנגלית ולא חלילה מיומרנות. אלא פשוט מחיסכון. „הישראלים בדרך־כלל מבינים אנגלית והם גם יכולים להסתייע במילון. לנכים בחוץ קשה יותר. ולפרסם דפי מידע בשתי שפות, זה קצת מוגזם. לא?"

פטלה קורן

הסטריאו הטוב בעולם

בתנאי יבוא אישי
-.11,705 ל"י
פחות!

עכשיו גם בתשלומים

לראשונה בישראל ניתנת לך הזדמנות לרכוש מערכת סטריאו High Fidelity אמיתית בתנאי יבוא אישי מהחברה בעלת המוניטין: טלמוסיקה.

ניתן לרכוש את המערכת או כל אחד ממרכיביה בנפרד – גם בתשלומים נוחים.

- המחיר כולל את כל מיסי היבוא, שחרור, הובלה והתקנה בבית הלקוח. תוך כשבועיים תהיה המערכת בביתך.
- 3 שנות אחריות מלאה, ע"י מעבדות טלמוסיקה.

הכנס לאחד הסוחרים המורשים ובקש לראות ולשמוע את הסטריאו הייי־פיי הטוב בעולם – מערכת היוקרה של טלמוסיקה.

חסכון של 20%

מערכת יוקרה משוכללת זו כוללת –
* טיונר/אמפליפייר סטריאופוני, AM/FM, דגם R-1030, מתוצרת LUXMAN, יפן (2×30W). מחיר רגיל –.25,775 ל"י.
* פטיפון סטריאופוני, הנעת רצועה דגם 960 ED מתוצרת B.I.C, ארה"ב, כולל בסיס ומכסה מקוריים, ראש מגנטי ומחט יהלום אליפטית דגם M-91 ED. מתוצרת SHURE, ארה"ב. מחיר רגיל –.12,345 ל"י.
* זוג רמקולים דגם ATLANTIC מתוצרת ALTEC-LANSING, הספק שימושי עד 50W, הרמקולים ותיבות הרמקולים מיוצרים בארה"ב. מחיר רגיל –.20,400 ל"י.

מחירה הרגיל של המערכת הוא –.58,520 ל"י.

מחיר המערכת במזומן בתנאי יבוא אישי –.46,815 ל"י.

המבצע בתוקף עד גמר המלאי. לפי שער של –.29 ל"י לדולר.

* המחירים אינם כוללים מע"מ.

ALTEC-LANSING
LUXMAN
B·I·C

טלמוסיקה

כורזין 1 גבעתיים, טל. 765071

הדגמה והזמנה רק אצל סוחרינו המורשים: —
גבעתיים: טלמוסיקה, כורזין 1. ירושלים: לני חנוך, מרכז כלל, יפו 97; אמפיסל, רח' יפו 43. חיפה: סטריאו של שמחה, רח' אחד־העם 12; טרמולו, שדרות הנשיא 137. קרית־מוצקין: סטריאו של שמחה, רח' דבורה 16. אשדוד: החשמל כהן, מרכז מסחרי ד'; אלקטרוטון, מרכז מסחרי א'. רחובות: חזי השרות האלקטרוני, רח' בית הפועלים 4. חולון: סלון סבוי, רח' סוקולוב 88. באר־שבע: מרכז המוסיקה, רח' קק"ל 197.

ישראלים בחו"ל

אש בברלין

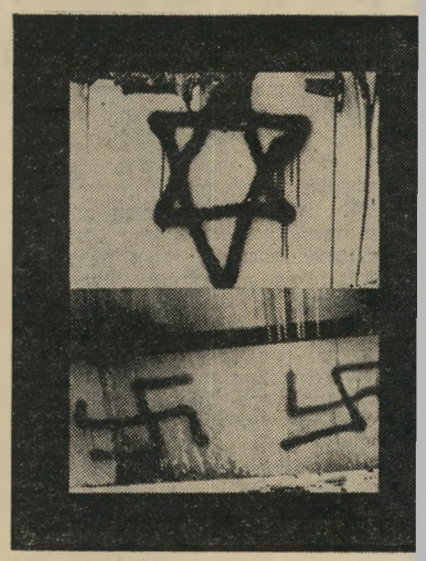
ההתקפה האנטישמית על היורד הישראלי התגלתה כביום חמכבני וציני

מי שרצה הוכחה לכך, שהנאצים מרימים ראש בגרמניה החדשה ואינם מהססים ל־תקוף יהודים בשיטות של המיפלגה הנא־צית של שנות השלושים, יכול היה לגלותה במיסעדתו השרופה של גינתר אלון, ב־ברלין.

הכל נראה שקוף וברור. ב־10 באוגוסט השנה דן בית־המישפט של שכונת מואביט, בברלין־המערבית, כנופיה ניאו־נאצית אנ־

הבניין השרוף של „מיסעדת גינתר"
ניקמתם של הנאצים —

הציורים על החורבות
— לא היתה כשרה

טי־שמית. מייסד הכנופיה ותשעה חבריה הצעירים כינו את עצמם בשם „מחוז תל־אביב" של המיפלגה הנאציונאל־סוציאליס־טית הגרמנית. הם הואשמו בציור סיסמות אנטי־שמיות ונדונו לתקופות מאסר שונות, משישה חודשים עד שלוש שנים.

למחרת פסק־הדין התגלו צלבי־קרס גדו־לים, מצויירים בשחור, מגיני־דויד וסיסמות בנוסח „יהודים החוצה!" על חורבות מיס־עדתו המפוארת של גינתר אלון בברלין־המערבית. לא היה ספק, כי זוהי נקמתם של הניאו־נאצים על גזר־הדין החמור. נראה שחבריהם ביקשו להוכיח, כי פסק־דין מסוג זה לא ירתיעם וכי הם יוסיפו להתנכל ליהודים.

ואומנם, אמצעי־התיקשורת בעולם כולו התייחסו כך לפרשה. „הצתה אחרי מישפט הניאו־נאצים", הכריזה כותרת־ענק בעיתון ברלינאי. עיתונים כמו הניו־יורק טיימס האמריקאי והקוריירה דלה סרה האיטלקי היקצו מקום לידיעה על ההצתה. העיתון האיטלקי אף הדגיש את העובדה, שהקורבן הפעם הוא בן לאחת המישפחות היהודיות הבודדות שחזרו אחרי מילחמת־העולם השניה לברלין.

את הידיעות המדאיגות קרא גינתר אלון, בעל המיסעדה שהוצתה, כשהוא מאושפז בבית־חולים בברלין. אלון נולד בברלין ב־1928 בשם גינתר שולצה. הוריו נמלטו מגרמניה לישראל בעוד מועד. כשמלאו לו 21 שנה, בתום שירותו הצבאי בצה"ל, אימץ את השם גינתר אלון. אולם ישראל היתה קטנה עליו. הוא היה אחד מראשוני היורדים. עוד בתחילת שנות החמישים ירד גינתר לארצות־הברית, עבד שם כמלצר, כמנהל מועדון־לילה והפך עצמאי בעסקי המועדונים. בסוף שנות החמישים הוא חזר לברלין. היה זה אחרי שהסינאט הברלינאי החליט לעודד את המגורים בברלין־המער־בית, שהרבה מתושביה נטשו אותה בגלל ההסגר הסובייטי. בין השאר הוצעו הטבות מיוחדות ליזידי ברלין שיחזרו להתגורר בה. הרבה יהודים ברלינאים ניצלו הטבות אלה, שכללו הלוואות נדיבות בתנאי פרעון נוחים.

מכון עיסוי לשעבר. גינתר אלון לא הגיע לברלין בגפו. הוא בא לשם בחברת אשתו, צעירה ילידת מרוקו בשם ליאת תורג'מן, הצעירה ממנו ב־17 שנים. הוא פתח תחילה מיסבאת בירה בשם שולטהיים, בכיכר בווריה בברלין. העסק פרח, אולם כעבור שמונה שנים נמאס לאלון למכור גולש. הוא החליט להתרחב, פתח עסק חדש בשם גינתר'ס גריל בקורפירסטנדאם — רחוב הבידור והמיסחר הראשי של ברלין. גם בעיסקו החדש הצליח גינתר. תוך זמן קצר מאד גרף כספים רבים והחליט להרחיב את עסקיו.

גינתר נמוך הקומה, הלבוש תמיד בקפי־דה, רצה לטפס בסולם החברתי בברלין. הוא רכש לעצמו וילה בשכונת היוקרה של ברלין, גרונוואלד, בסכום של 400 אלף מארק. היה זה בניין שלא היה בלתי מוכר לברלינאים. במשך שנים רבות היה המקום מוכר להם בשם „וילה רובנס", ששימשה כמכון־עיסוי. אבל ההצלחה שרדפה אחרי גינתר אלון לאורך כל דרכו בברלין, חמקה ממנו הפעם.

הוא ערך שיפוצים בבניין המהודר שרכש, הזמין אדריכל ידוע, כדי שיתכנן את המיבנה מחדש. בקומה הראשונה תוכננה מיסעדת־יוקרה אינטימית ל־45 איש. הקומה

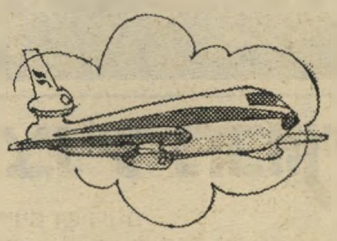
(המשך בעמוד 74)

בדרכים שונות אפשר לחצות את האוקינוס האטלנטי

אך אתם

המעדיפים לטוס בעידן הסילון
ב־D.C.10 עם מירב הנוחיות

נצלו את

מהירי הטיסה הנוחים וקנאת אפשרות חניית הביניים באיסלנד, הפנינה החדשה של התיירות העולמית

נסיוננו הרב

בטיסות סדירות מעבר לאוקינוס ב־25 השנים האחרונות מבטיחות

להפוך טיסה רגילה לנסיעה מרתקת

מלוקסמבורג ליעדים שונים בארצות הברית

לטיסה מיוחדת זו מעבר לאוקינוס האטלנטי
התקשר עם סוכן הנסיעות שלך או
לאיסלנדאייר רח' לבונטין 30, ת-א
טלפונים: **624854, 612043**

ICELANDAIR
new name of LOFTLEIDIR ICELANDIC

אורקולטון /ברקו

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים וכנגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. **790114-5-6** רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

איתן עמיחי - הדברת מזיקים

יוסי בנאי

מילים: נתן אלתרמן, ז'אק ברל, יוסי בנאי
מוסיקה: יוני רכטר, מתי כספי, עודד לרר, יהודית רביץ, חנן יובל

מרוב אהבה / את הלילה שלך מרגיעים /
אני וסימון ומואיז הקטן / יפה כמוה לא היתה ועוד...

HED-ARZI

ששה ארגוב מנגן משיריו
שירה: אורה זיטנר
שיר משמר / מכורה שלי / האמנם / ודוי / לא ידעתי מה ועוד...

הד ארצי

ייצליל מכוון
מלחינים ושיריהם
יצחק קלפטר (צ'רצ'יל), שם טוב לוי, שלמה ידוב

תופים: דני מקוב גיטרה בס: אבנר יפעת

HED-ARZI

באופן קבוע וחד פעמי

יוני רכטר, יהודית רביץ, טרב שירים שלו ושלה
גיטרה: רונן רבן גיטרה בס: ארנון פלטי
סקסופון וקלרינט: יוסי שלמון תופים: דובי קיזלשטיין

CBS

הַכֶּבֶשׂ הַשִּׁשָּׁה־עָשָׂר

מאת: יְהוֹנָתָן גֶּפֶן ניהול מוסיקלי: יוֹנִי רֶכְטֶר
שרים: גִּידִי גּוֹב, יְהוּדִית רָבִיץ, דָּוִד בְּרוֹזָה, יוֹנִי רֶכְטֶר

CBS

תקליט לגידי גוב
התעוררות / הטיקר זה הרומנטיקה / בואי נשאר /
שלש בלילה בעיר / בלטדייך / שקיטה נוגה ועוד

מפיק: דוד אלהרר

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

תן
טרמפ
לחייל

במדינה

(המשך מעמוד 73)

השניה הוקצתה למגורי מישפחת אלון ורוהטה ברהיטים עתיקים ויקרים.

כאשר חנך אלון את מיסעדת היוקרה ה־חדשה שלו אסור היה להיכנס לתוכה ללא ענ׳יבה. המקום עצמו אכן היה על רמה. השולחנות היו מכוסים תמיד במפות דמסט יקרות והסכו״ם היה עשוי כסף טהור. אבל הקהל לא קיבל את המקום החדש. מאז הפתיחה היתה המיסעדה ריקה למחצה.

פשע חסר מצפון. בפעם הראשונה מאז שחזר לגרמניה מצא גינתר אלון את עצמו במצוקה. כדי להמשיך ולהחזיק במיסעדתו החדשה הוא נאלץ להחכיר את מיסעדתו הקודמת בלב העיר. אך גם זה לא עזר. כעבור זמן קצר הוא הציע למכירה

מיסעדן אלון
אשה בשם ליאת

את הבית שרכש ושבו הקים את מיסעדתו החדשה. המחיר שדרש: מיליון ו־300 אלף מארק, אך לא היו קופצים על המקום במחיר זה.

ואז, לפתע, פרצה הדליקה שכילתה את כל הבניין. המיסעדה נשרפה עד היסוד. כך גם דירת המגורים של בני הזוג אלון. אבל איש מבני מישפחת אלון לא ניזוק בדליקה שפרצה בחשיכת הליל.

גינתר עצמו מאושפז מאז בבית־החולים, בגלל מחלת כלי־דם ממנה הוא סובל. אשתו ליאת ושני ילדיהם הספיקו להגיע בעוד מועד לארץ, וכאן הם שוהים עם בני מישפחה של האשה. לחוקרים, שבאו לבדוק מדוע התנכלו הניאו־נאצים דווקא למיסעדתו של אלון, הסתבר כי הבית היה מבוטח בסכום של חצי מיליון מארק. סכום זה, בתוספת ערך המיגרש שעליו ניצב הבית, היה מותיר לגינתר אלון סכום כסף נאה גם אחרי שהיה פורע את כל חובותיו.

עובדות אלה הביאו את המישטרה לחקי־רה יותר מעמיקה. השוטרים גילו, כי מציתי ביתו של אלון פגעו במנעול דלת המיסעדה כדי לחדור פנימה, אולם למעשה נפתחה הדלת בעזרת מפתח. אחר־כך שפכו המצי־תים בנזין על פני המיסעדה כולה. כש־הציתו את הבנזין אירעה התפוצצות, שפצעה את אחד המציתים. אחרי שהת־בררה עובדה זו לא היו עוד בעיות.

מישטרת ברלין חיפשה בבתי־החולים אדם שנחבל קשות בכוויות, באותו לילה. באחד מבתי־החולים נמצא אמנם אדם כזה, שסבל מכוויות קשות ביותר. היה זה הנהג ורנר הייבל, שנשבר מייד בחקירה. הוא הודה כי ביצע את ההצתה וכי צייר את צלבי־הקרס על ביתו של אלון, בשליחותו של אחד, קלאוס הילרד, שכנו לשעבר של גינתר אלון. קלאוס, ששכר את המצית הלא־יוצלח, טען כי שימש כאיש־ביניים עבור גינתר אלון. אלון עצמו נעצר בבית־החולים שבו הוא מאושפז, כחשוד בתיכנון וביום הצתה בביתו כדי לזכות בדמי הביטוח.

פרקליטו של אלון הצהיר כי הוא משוכנע בחפותו של מרשו. הוא נתן להבין כי אלון מחפה על מישהו אחר החשוד בהצתה. אולם הפרשה זיעזעה את הקהילה היהודית הקטנה בברלין, המנסה להיאבק נגד כל גילוי של אנטי־שמיות. אמר ראש קהילה היהודית בברלין, היינץ גלינסקי: „מעשה כזה, בתקופה שבה גוברת הפעילות הניאו־נאצית, הוא פשע חסר מצפון במיוחד.״

תוצאת הפרשה התגלתה כעבור שבועות אחדים בפרנקפורט, שם צויירו סיסמות אנטי־שמיות על בית עסק יהודי. התגובה הראשונה היתה הפעם ספקנית יותר מאשר בעבר. אחד העיתונים אף ציין, כי „בודקים אם אין זה מעשה פרובוקציה של יהודים.״ גינתר אלון, היורד מישראל, מהווה הוכחה שדברים כאלה אומנם אפשריים.

אילת

השמצות בכרוזים

ראש־העיר וראש האופוזיציה תבעו האחד את השני על הוצאת־דיבה — והתפייסו

המערכה הראשונה נערכה בכפר־הנופש של רפי נלסון, מדרום לאילת. מוקי מל־צר, ראש סיעת הליכוד במועצת עיריית אילת ואיש תיירות במיקצועו, הגיע למ־קום כשהוא שופע ביטחון עצמי. היה זה ימים לא רבים לפני מועד הבחירות המו־ניציפאליות בשנה שעברה. כמו בכל עיר אחרת בארץ, סברו גם אנשי הליכוד ב־אילת כי הם יסחפו את כל ראשויות ה־ערים.

באילת היה פער הקולות בין הליכוד למערך קטן מאז ומתמיד. למוקי מלצר לא היה ספק כי הוא יהיה ראש־העיריה הבא של אילת. כך גם התנהג. כשפחית בירה בידו, הוא סבב בין ידידיו והכריז בהומור: „אני מכין עכשיו רשימה של אנשים שאסור יהיה להם להיכנס לאילת, כשאהיה ראש העיר...״

ברגע זה הבחין מוקי בפיזמונאי דידי מנוסי, הנוהג לבלות תכופות באילת והי־נמנה עם ידידיו, כמו עם ידידי ראש־העיר, גדי כץ. מוקי קרא לעברו של דידי: „ואתה תהיה הראשון שאסור יהיה לו לבוא לאילת!״

דידי חריף הלשון השיב לו בו במקום: „ברגע זה חדלת להיות ראש־העיר!״ צחוק, צחוק, אבל.

הכל זה ספורט. כמה ימים אחרי אותו עימות משעשע צילצל ראש העיר אילת, גדי כץ, לדידי וביקש ממנו לסייע לו בהתנדבות במערכת הבחירות שלו. דידי דחה במערכת הבחירות האחרונה הצעות מטעם המערך, לסייע לו בחרוזיו בתעמולת הבחירות. אולם כאקט של ידי־דות כלפי כץ נענה להצעתו. הוא הסכים לרדת לאילת לשבוע, לנהל שם בהתנד־בות את מערכת הבחירות של כץ.

עיקר עיסוקו היה בהמצאת סיסמות בחירות משעשעות. כך, למשל, יצא מו־עמד הליכוד לראשות־העיר, מוקי מלצר בסיסמה: „תן את הקול למי שנותן את הכל!״ דידי החזיר לו בסיסמה נגדית: „אל תתן את הקול למי שיקח את הכל. תן את הקול למי שיכול.״

אולם מיבצעו העיקרי של דידי היה כתיבת איגרת מחורזת לבוחרי העיר אי־לת, תחת הכותרת „אלוף בצלות ואלוף שום־דבר״. באיגרת לא אוזכר שמו של מוקי מלצר אפילו פעם אחת. אבל כל אזרחי העיר, שקיבלו את האיגרת, לא יכלו לטעות. הם הבינו למי מכוונים ה־חרוזים המורעלים.

הבחירות הסתיימו בניצחונו של כץ. מלצר ראה עצמו נפגע מתעמולת בחירות בלתי־הוגנת. הוא הגיש תביעת נזיקין על הוצאת־דיבה נגד ראש־העיר החדש־ישן ונגד דידי מנוסי, ידידו, האשים אותם כי באותה איגרת בחרוזים הוציאו את די־בתו רעה וגרמו לביזויו בעיני בוחרי אי־לת ולכישלונו בבחירות.

כץ לא נשאר חייב למלצר. הוא הגיש נגדו תביעת־דיבה, שבה טען כי במערכת הבחירות שלו פגע מלצר בכבודו והשמיץ אותו. העובדה שהשלושה נשארו ידידים, המשיכו לבלות ולהתלוצץ ביחד, לא הפ־ריעה להם להתכונן לקראת הקרב המיש־פטי, שבו היו אמורים להסתער זה על זה בלשונות מושחזות.

מועד בירור תביעת לשון־הרע, שהגיש מלצר נגד מנוסי וכץ, נקבע להשבוע. כשהגיע מועד בירור התביעה הסתבר, כי מלצר ביטל את תביעתו נגד כץ, תוך הסכמה שראש העיר יבטל גם את התביעה נגדו.

„גם השמצות זה ספורט, שצריך לדעת להפסיד בו,״ סיכם את הסיכסוך החברי דידי מנוסי. אבל מוקי מלצר לא סלח. לקראת ההתמודדות הבאה הוא הבטיח להכין חרוזים חריפי־לשון משלו.

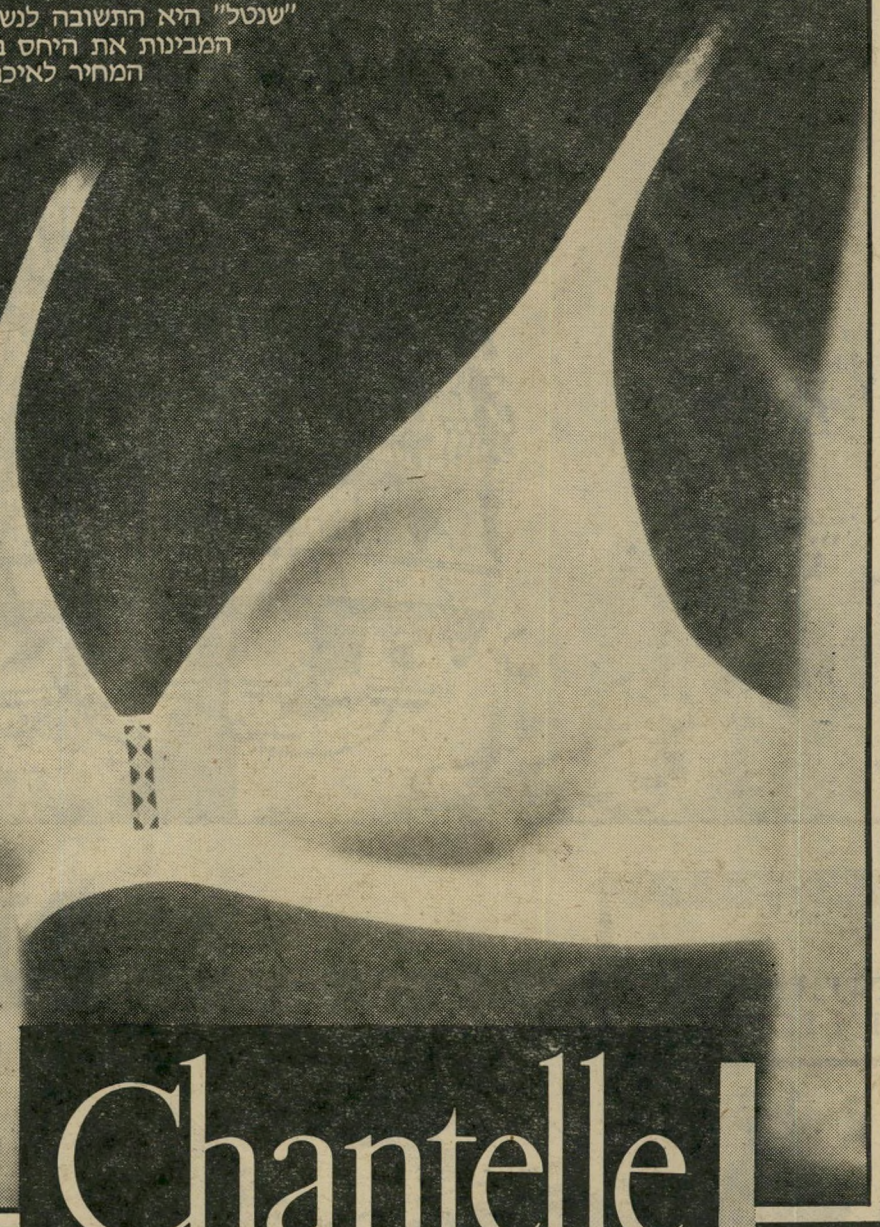

מושכת ונשית עם "שנטל"

חזיות "שנטל" מצטיינות
במראה אופנתי עם שיק
באיכות הבד והתפירה
ובהתאמה אופטימלית לגופך.

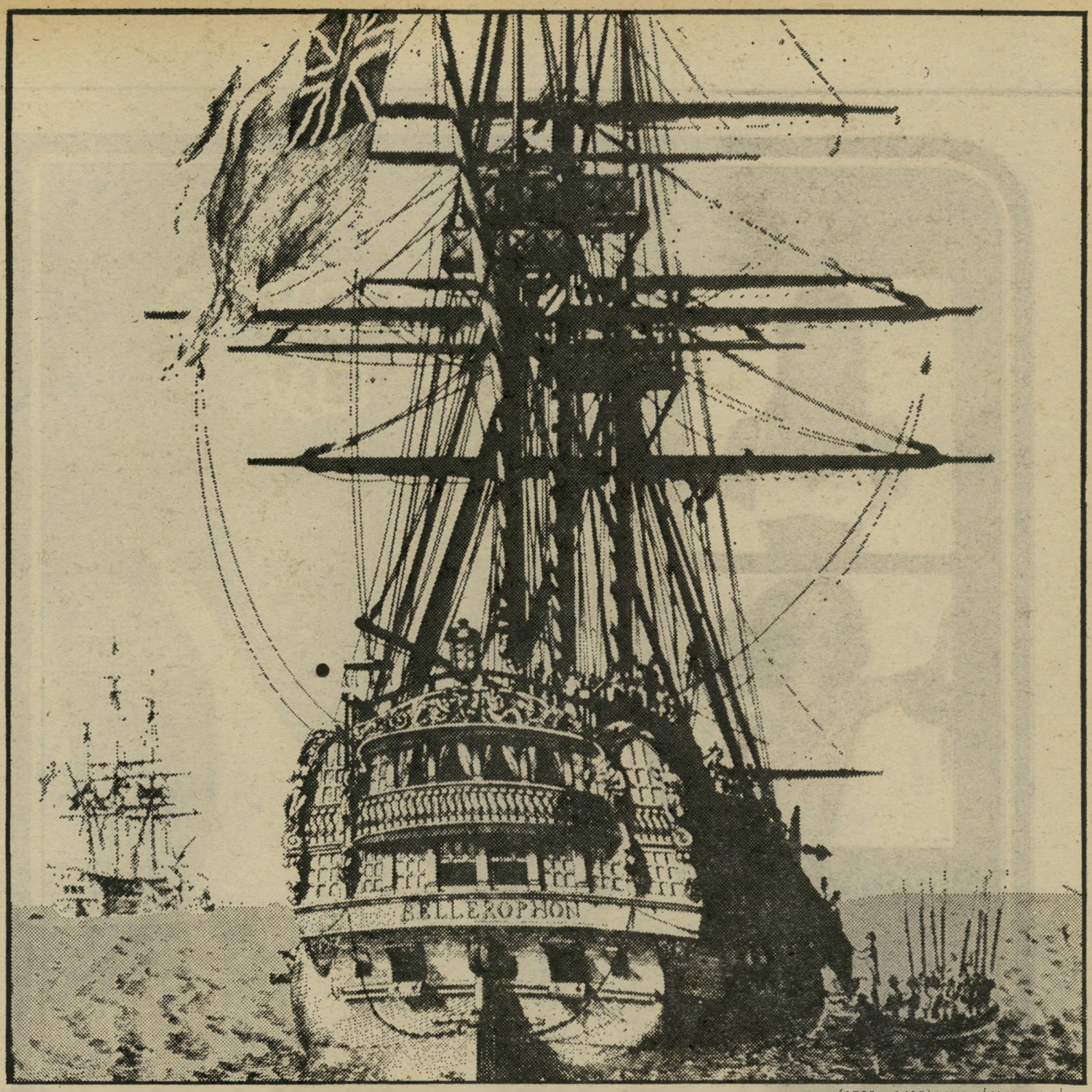
"שנטל" היא התשובה לנשים
המבינות את היחס בין
המחיר לאיכות.

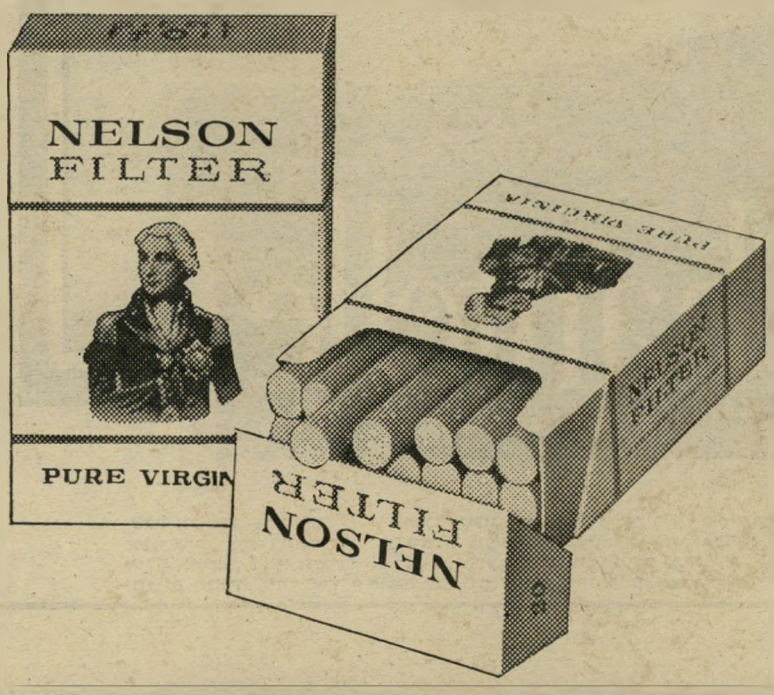
Chantelle
PARIS

להשיג בחנויות המובחרות:

סלון מלכה, פסג' הגד, דיזנגוף 101 ת"א • **סלון לילי**, ריינס 20 פינת פרישמן ת"א
בוטיק ג'נט, דיזנגוף 204 ת"א • **פאם־פאטל**, ככר המדינה ת"א
סלון זיוויית, דרך הים 5, חיפה • **סלון שלווה**, רח' הרצל 36, חיפה.
סלון אביבית, בן יהודה 17, ירושלים • **סלון חנה**, ביאליק 19, ר"ג • **בוטיק ארמון**, הרוא"ה 2, ר"ג • **סלון אורית**, רוטשילד 79 פ"ת • **סלון קליין**, ק.ק.ל. 117 באר־שבע
לבני שירי, פסג' רוטשילד בת־ים • **סלון ציפורה**, סמילנסקי 1, נתניה • **פנינת חן**, שנקר ככר ויצמן, חולון • **סלון רימונה**, שינקין 3, גבעתיים • **סלון דואט**, מרכז דקל, נהריה
סלון אינטים, מרכז מסחרי — כפר שמריהו • **סלון ונוס**, מרכז מסחרי א', אשדוד • **בת־חוה**, רח' הרצל 192, רחובות • **סלון לי־לה**, סוקולוב 70, רמת השרון
תצוגת המזרח, שוק נצרת • **אופנת עכו העתיקה**, עכו העתיקה • **מדי**, רח' הרצל 7, חיפה

המלחמות הנפוליאוניות (1792 – 1815).

NELSON FILTER

Virginia

ההיתקלות הראשונה בין הצי הבריטי לצי של נפוליאון בונאפרטה אירעה ב-1794 ובה הובס הצי הצרפתי ונשבו 6 ספינות. לאחר סידרה של קרבות ימיים, ביניהם שני קרבות מכריעים בפיקודו של נלסון על הנילוס (1798) ובטרפלגר (1805), נפל נפוליאון בונאפרטה בשבי ונשלח לגלות, על סיפונה של הספינה הבריטית "בלרופון".

כשאתה מעשן **נלסון פילטר וירג'יניה**, זה הסיפור שהיא מספרת לך. קח אחת....

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

נמר של עיר

רוזה לוכסמבורג בציריך ✶ הוויכוח וייצמן - פלכאנוב ✶ אלברט איינשטיין וחממת גאוני המאה ה־20 ✶ יצירת־מופת עברית על הומוסכסואל סמוי במאה־שערים

שיחזור

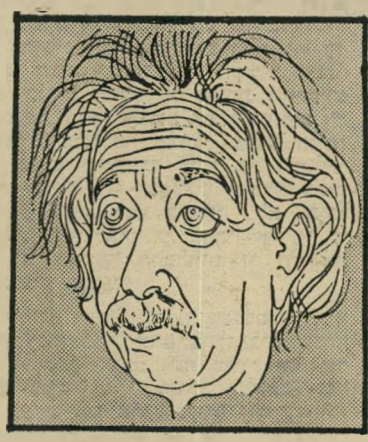
ההצטלבות

באחד הבקרים, בחודש יוני 1905, ניכנס בחור צעיר למישרדו של עורך כתב־העת אנאלאן דאר פיסיק בציריך. שערו השחור פרוע, והוא לבוש היה בחליפה מרופטת. הבחור הניח על שולחן העורך צרור של 30 דפי בלוק־מיכתבים. מכוסים כתב־יד צפוף. „האם תוכל לפרסם מאמר זה?" שאל הצעיר.

כותרת המאמר, על האלקטרודינמיקה של גופים נעים, לא העיד על המהפכה שבכוחה לחולל בעולם הפיזיקה — תחת השם המוכר כיום כתורת היחסות. פירסום המאמר נחשב לתחילתו של עידן חדש במדעים המדוייקים. אותו צעיר שחור־שיער היה **אלברט איינשטיין**, שזה עתה חגג העולם את שנת המאה להולדתו*.

בימים אלה ראה אור בהוצאת עם עובד סיפרו המרתק של **לואים ס. פויר** איינשטיין ובני דורו **.

ספר מרתק זה מציג תיזה הטוענת, שבסך־הכל ההיסטורי, קבוצה של אנשי־מדע, תיאורטיקאים, שפעלו ברבע הראשון של המאה העשרים, ביצעו מהפכה, החשובה בהיקפה עשרת מונים מאשר המהפכה הרוסית, או כל אירוע היסטורי אחר שהתרחש בתקופתנו. המדובר בקבוצה של אנשי־מדע, שהיו בבחינת נציגים אחרונים של תקופה שלעולם לא תשוב עוד, שבה איש המדע הבודד עשוי היה להגיע להישגים מהפכניים חסרי־תקדים. מוצגת בו

אלברט איינשטיין
„התפתחתי לאט לאט"

גלריה של מדענים, שסדרות ראשי־הביצה המיוצרות באוניברסיטות העולם כיום, נראות לידה כקריקטורה.

והעיקר — זה ספר העוסק בהצטלבות המדהימה שבין אידיאולוגיות חברתיות ופילוסופיות לבין המדע, הנראה, לכאורה, מדע טהור.

אלברט איינשטיין מגיע לציריך. את ארבע השנים האחרונות של המאה ה־19 העביר הסטודנט הצעיר בפוליטכניון של ציריך, העיר שכונתה באותם ימים כ„**אתונה על גדות הלימאט**". בתחומיה נמצאו אז סטודנטים כמו המהפכנית הרוסיה **רוזה לוכסמבורג***, שאיינשטיין אמר עליה מאוחר יותר: „**היא היתה טובה מדי בשביל העולם הזה.**" בציריך התרכזו מאות מהפכנים רוסיים, קומוניסטים ואנארכיסטים, ואפילו כמה עשרות ציונים צעירים, ובניהם נשיאה הראשון של ישראל, **חיים וייצמן**, שכתב על ציריך בזכרונותיו: „...**שימשה בסופה של המאה פרשת־דרכים לכוחות המהפכה של אירופה. לנין ופלכאנוב עשזה למרכזם. טרוצקי, שהיה צעיר ממני בשנים מספר, שהה כאן לעיתים קרובות. הסטודנטים היהודים נתפסו בלבותיהם — או נכון מזה הובהלו על־ידי סמכותם השכלית והמטפרית של המהפכנים הקשישים.**" ואכן, על עימות מרגש שנערך ב־1901, בין המרכסיסטים לבין הציונים, שהתנהל שלושה ימים ושלושה לילות, מספר וייצמן: „**למגינת ליבו של פלכאנוב, הפתיים ככך, שמאה ושמונים סטודנטים הצטרפו לאגודה הציונית...**"

בגותנו את הרקע התרבותי והחברתי לתורת היחסות, מביא המחבר אפיזודה בזה הגוסח: „**ב־1902 פירסם וייצמן והפילוסוף מרטין בובר, יחד עם נציגם בציריך, חוברת בגרמנית ושמה אוניבר־סיטה יהודית. וייצמן חזר ונזקק לנושא הזה פעמים רבות, אך הרעיון הוגשם רק דור לאחר מכן. אין ספק, כי משהו מכל זה הגיע אל מוחו הרה־המחשבות של איינשטיין ב־1921, כאשר הוא וייצמן סיירו בארצות־הברית, סייעו לארגן קבוצות, שמטרתן היתה לשתף פעולה עם הוועד המייעץ למען האוניברסיטה העברית. וכאשר סוף־סוף נחנכה האוניברסיטה העברית ב־1925, ניכחר איינשטיין לחברי־הנאמנים הראשון שלה.**" מסתבר כי האוניברסיטה, המשמשת כיום בית־קברות למדינאים בדימוס, מסוגו של **שימחה דיניץ**, שהוא סגן־נשיאה — היתה בעבר חלום, חלק מאותה אווירה חברתית תרבותית בציריך, שהביאה לאוויר העולם את תורת היחסות.

ציריך אכן שימשה בראשית המאה ה־20 אבן־שואבת למהפכנים בכל השטחים. ב־1900 הגיע אליה מי שהתפרסם כעוזרו של פרויד, **קארל גוסטאב יונג** הצעיר, והתנועה הדאדאיסטית צמחה שם. בלשונו של לואיס פויר: „**בבית־הקפה בציריך, למשל, סבע ב־1916 טריסטאן צארה את המונח 'דאדא' בשעה שהוא ובני חוגו ביקשו 'לחולל שערוריה כדעת הרבים ולזעזע אנשים מרפיון־רוחם'.**"

„הפיסיקאים מתקדמים". בציריך מתיידד אלברט איינשטיין הצעיר עם צעיר אחר, **פריידריך אדלר**, בנו של ד"ר **ויקטור אדלר**, מנהיגה המבריק של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית האוסטרית. אדלר מתאר את איינשטיין של אותם ימים כך: „**הוא נשא לאשה סטודנטית בערך בזמן שאני עשיתי כך, נולדו לו ילדים, אך איש לא תמך בו... הפרופסורים בכמכון הפוליטכני מנעו ממנו להיכנס לספריה ועוד. לא היתה לו הכנה כיצד קושרים קשרים עם בני־אדם. לבסוף מצא משרה במשרד־הפטנטים בכרן, והוא המשיך בעבודתו במחקרים עיוניים.**"

איינשטיין של אותם ימים, לפי העדויות, „**למד הרבה על תורותיהם של הסוציאליסטים מידידו אדלר...**" אך במקביל החל להתרשם מהשקפותיו של **ארנסט מאך**, שלדברי איינשטיין „**עיצב מכשירים לצורך השיחרור הנפשי של דור שלם של אנשי־מדע צעירים.**" וזאת בעזרת כתביו ההיסטוריים־ביקורתיים, ועיוניו בתולדות המכניקה.

כנביא שהקדים את דורו טען מאך, ש„**צריך להשליך הצידה את המיתולוגיה של הזמן יחד עם המיתוס המכאני...**" ושאר אידיאות ששילהבו את איינשטיין הצעיר והוליכו בעקיפין אל עולם היחסות. תורתיו של מאך הוליכו לקוטב ההומני, המנוגד ל„אדם העליון" המגופח של ניטשה. מאך ניסח, בוויכוח שערך בשנת 1906 עם אבי תורת הקוואנטים, **מכס פלנק**, את השקפת עולמו הנבואית: „**הפיסיקה אינה מתקדמים במהירות רבה למצב שבו יהיו כנביה...**"

מסתבר כי ספרו של מאך, ההיסטוריה של המכאניקה, חיזק באיינשטיין הצעיר את השקפותיו על היחסות, והוא חיפש להם הגשמה בשטחו ושיקע עצמו בבעיית המדידה של מהירות כדור־הארץ במרחב המוחלט (או באתר) ובטיבו של האור.

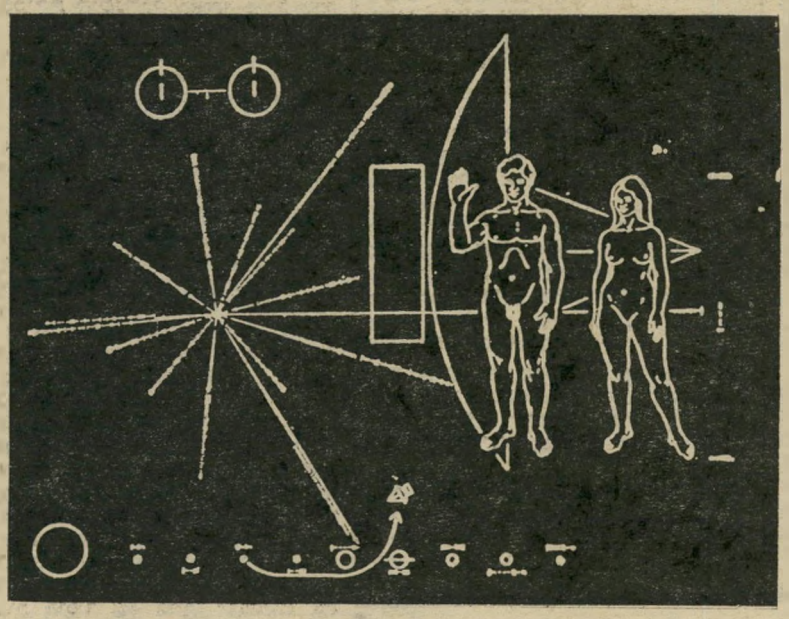
האקדמיה „אולימפיה". בדומה לחוג הפסיכואנליטי של פרויד, ולקולג' הסמוי באנגליה במאה ה־17, התקיימה בברן הקבוצה המכונה כיום האקדמיה אולימפיה. שלושת חבריה העיקריים היו **קונרד הביכט, מוריס סולובין** ואיינשטיין. הם ניפגשו בחדרו של איינשטיין „**על ספלים של קפה תורכי**" וקראו מכתבי מאך, פואנקרה, יום ומיל. בערוב ימיו, ב־1953, כתב איינשטיין על אותם ימים אל מוריס סולובין: „...**שלושתנו, שלושת החברים, הוכחנו, לפחות, כי אנו בני־קיימא. גם אם אנו מתפוררים במקצת, עדיין זורח משהו מן הנוגה הבהיר מפיח־החיים שלך על משעול חיינו הבודד.**"

לואיס פויר, המגסה בהמשך סיפרו להוכיח תיאוריה בדבר ההקשרים האידיאולוגים השונים של אותה מהפכה מדעית שפרצה בראשית המאה, מהלך בתיאוריו ובניתוחיו באורח מרתק על הגבולות המסוכנים של הקשר הסיבתי בין הרעיונות המדיניים והפילוסופיים של חוג התרבות של ציריך וברן, לבין החשיבה הנועזת שנידרשה לניסוח תורת היחסות. כשהוא נעזר בגורמים סוציולוגיים, ריגשיים ובלתי־הגיוניים, מנסה פויר לקשר גורמים אלה עם אקטים של תרבות נגד, נוכח „התרבות הבורגנית" של אירופה, תוך התבססות על ציטוטים מכתבי איינשטיין, בנוסח: „**המנטליות האופיינית לדור מפויים...**" וניסיון של פיענוח אותו תהליך, שאותו מכנה המחבר „**הפיכתו של רגש מהפכני לתיאוריה בפיסיקה**".

את גדולתו של איינשטיין מנסה פויר להדגיש בעזרת ציטוט מדברי **דויד הילברט**, שרבים רואים בו את גדול המתמטיקאים בדורו, שאמר: „**האם אתם יודעים מדוע אמר איינשטיין את הדברים המקוריים והעמוקים ביותר על החלל והזמן שנאמרו בדורנו? משום שלא למד דבר על הפילוסופיה והמתימטיקה של הזמן וההלל.**" ואכן, את פירושו של איינשטיין עצמו לתגליות שלו ניסה להבהיר ברוב צניעותו כך: „**מכונר נורמלי אף פעם אינו מטריח את עצמו לחשוב על בעיות של מרחב ושל זמן. כל ההרהורים בדבר, כך הוא סבור, כבר נעשו בילדות המוקדמת. אני, לעומת זאת, התפתחתי כל־כך לאט, עד שהתחלתי לתהות על המרחב והזמן כאשר כבר התבגרתי. לפיכך, העמקתי חקר בבעיה מבעי שעושה זאת ילד רגיל...**"

ישנה אימרה הטוענת כי גאונים ניפגשים במחציתה של הדרך. דומה כי את זאת מנסה להוכיח לואיס פויר, בעיקר כאשר הוא מתאר את ההצטלבות שבין אנשי קבוצת אולימפיה ואנשי חוג קמברידג', שבו בלטו **ברטרנד ראסל, א.נ. וייטהאד** ומאוחר יותר **מאיינרד קיינס**, אבי הכלכלה המודרנית, וזאת למרות הניגודים הריגשיים שבין אנשי קמברידג' לבין חוג אולימפיאה. כאן מן הראוי להזכיר, כי ראסל ווייטהאד חברו יחדיו בחיבור עקרונות המתימטיקה, שהצמיחה ב־1905 את העבודה על התפיסות המתימטיות של עולם החומר.

זווית נוספת להוכחת טיעונו העקרוני של פויר מוצגת תחת הכותרת הפריסאים. הוא מתאר את עולמם של אנשי המדע הצרפתיים, ובראשם פואנקרה, ויחד עם זאת את השפעת מאמרו הנודע של איינשטיין עליהם, או כמאמר **מכס ברון**: „**בעיני בני דורי היתה התיאוריה של איינשטיין חדשה ומהפכנית, ונדרש מאמץ להבינה.**" מסתבר כי בצרפת, שעדיין ליקקה את פצעיה של פרשת דרייפוס, היו לדבר

מסר ליצורים נבונים בחלל
בני־אדם, חלקית וסמלים מדעיים בלוחית פלדה שנישלחה אל האינסוף

---

* לוכסמבורג נולדה בעיירה היהודית בשם ז'מושץ', במחוז לובלין, שבה נולד, קודם לכן, המספר היהודי הגדול י"ל פרץ.

* איינשטיין נולד ב־14 במארס 1879, באולם שבגרמניה.

** לואיס ס. פויר — **איינשטיין ובני דורו**; הוצאת עם עובד; ספרית אופקים; עברית: גדי לוי (כריכה רכה).

(המשך מעמוד 77)

תוצאות ישירות גם בעולמם של אנשי המדע והמחקר.

אזוהי שפינוזה ואיינשטיין. הש־קפתו של איינשטיין עסקה בכיסופים להר־מוניה, ובשנות ה־30׳ הוא הסתמך יותר ויותר על שפינוזה, או אם לצטט את דברי **קורנליוס לאנצ׳וס**: הפילוסופיה ה־קוסמית (של שפינוזה) היתה קרובה כל־כך לליבו של איינשטיין.״ קיים סיפור על פגישתם של הפיסיקאי (ממפצחי האטום) **נילס בור** ואיינשטיין, שהגיע למחלוקת היתולית בנושא הדטרמיניזם ״לצד מי היה שפינוזה מתייצב אילו חי בימינו?״ כאשר נשאל איינשטיין על־ידי רב יהודי אם הוא מאמין באלוהים, השיב: ״אני מאמין באלוהיו של שפינוזה, המתגלה בהרמוניה של כל הבריאה, ולא באלוהים הטרוד בגורלם ובפעולותיהם של אנשים.״ וב־מיסגרת בחדרו היה כתוב: ״אלוהים מחו־כם, אבל לא מרושע״. ראוי להעיר, כי איינשטיין שאב משפינוזה עוז רוח נוכח רגש הנכאים והבדידות שהטילו עליו אימי המאה ה־20׳. ציטוט נוסף מאיינשטיין ה־שפינוזאי: ״לעולם לא אאמין כי אלוהים משחק בעולמו בקוביה.״

הפרקים בהם מתאר פויר את המשך חייו של איינשטיין — סוף מילחמת־העו־לם הראשונה והלאה — עוסקים בבדידותו המזהירה של אדם, שהוא משכמו ומעלה, הנילכד במילחמה הבלתי נימנעת שבין הדורות.

אסכולת קופנהגן. באותה מידה שבה טוען פויר, כי תורת איינשטיין מצאה את בסיסיה הראשונים בתורתו של ארנסט מאך, הוא בא ומציג בפרק מקורות חבר־תיים, מקורות בני דורם ומקורות פילוסו־פיים של תורת הקוואנטים את הזנחתה של אסכולת קופנהגן, ובראשה נילס בור, באכסיסטנציאליזם הדתי של **סרן קירק־גור**, תוך שהוא מתאר את קופנהגן של ראשית המאה כבעלת תכונות משותפות רבות עם ציריך. אלא שמעבר לקירקגור מוסיף פויר תגלית — ספר בשם הרפת־קאותיו של סטודנט דני, מאת **פאול מר־טין**, שהשפיע על נילס בור וחבריו, למ־רות שראה אור בראשית המאה ה־19׳. ש־לם הוויכוחים הפתוחים שבו קסם לדמיונם של מדעני קופנהגן הצעירים.

הבחירה החופשית בנוסח קירקגור, מבי־אה את פויר לתאר את בור במילים אלה: ״הדגם הקירקגוריאני חדר כה עמוק למח־שבתו של בור, עד שתיאר את האטום כמעבריו ממצב נייח למשנהו כאילו יש לו ׳בחירה חופשית׳ כדומה לאדם הבוחר לו קפיצות איכותיות משלב לשלב...״ הצגה מאוד תרבותית ובלתי מקובלת במ־דעים — הצגה שיש לה חלק, מן הסתם, בטענות היסוד של פויר, ההופכות את סיפרו זה, איינשטיין ובני דורו, לספר מרתק, גם בעיני אלה שאינם אמונים ובקיאים במושגי עולם המדע, אך עסוקים בשאלות ובנעלמים הרמים שהמדע המו־דרני העמיס על שכם האנושות. שאלות שההומאניזם של המאה ה־20 טרם השכיל למצוא להן פיתרון כלשהו. הכימעט עי־מותים שבין שפינוזה של איינשטיין לבין קירקגור של בור — ומרד היצירה של מבוא המאה ה־20׳ — הופכים את הספר הזה לאחת מהחוויות הכתובות המרתקות ביותר שראו אור בעברית בשנים האחרו־נות. כל מטרתה של רשימה זו, לגרות את הקוראים לרכוש ספר זה ולעבור חוויה יוצאת־דופן, שיש בכוחה להעניק לקורא הישראלי ממד היסטורי אמיתי.

מקנג

שער אפיקורסות

יהושע בר־יוסף, למרות רשימותיו המאד־ימניות בידיעות אחרונות, נחשב בעיני כותב שורות אלה לאחד מבכירי הבולטים בספרות העברית והישראלית. עיר קסומה, שראה אור באחדונה במה־דורה מחודשת, אנשי בית רימון, אם הב־נות ועוד ספרים רבים שלו, קבעו את בר־יוסף בכותל־המזרח של הספרות העברית. בימים אלה פירסם בר־יוסף נובלה קטנת ממדים ורבת איכות, תחת הכותרת אהבת נפש • גובלה זו מעידה, כי טרם נס ליחו של סופר מעולה זה.

אהבת נפש עשויה ותפורה על פי כל כללי הכתיבה, ויהושע בר־יוסף עומד גם עומד בהם. הפתיחה מספרת: ״כל ימי אני כותב למען הפרנסה. אני סופר סת״ם בעל קולמוס מהיר זה שלושים ושתיים שנה, דהיינו משנתי החמש־עשרה. אני כותב מזוזות ופרשיות ל־תפילין ומוכר ליצואנים השולחים תוצר־תי לארצות־הברית ואני מתפרנס בכבוד וברווח...״ וממשיך בעל הדבר ומספר: ״איני משלם מס־הכנסה אפילו לא פרו־טה שחוקה. סיפר־סת״ם מסכן הגר כ־מאה־שערים אינו בגדר. אורח ראוי לתש־לום מיסים בעיני סקידי השומה...״ אלא שאשרק׳ה, גיבורו של בר־יוסף, חי חיים כפולים: ״התקנתי לעצמי בלבד חדר מיוחד, כו אני כותב לצרכי פרנסה וכו אני קורא להנאתי ספרים האסורים בקריאה... יש לי ספרייה הגונה למדי בפילוסופיה, מאפלטון עד וייטהאד. אני קונה בקביעות ירחונים כבדי־משקל ב־אנגלית...״

אשרק׳ה, דור שלישי בירושלים, מתו־אר בידי בר־יוסף בעברית טהורה, נקייה מסייגים, בלא התחכמויות, תוך שהוא לוכד את לב הקורא ומרתק אותו מרא־שית הנובלה ועד לתומה. זאת למרות טעות דפוס חמורה ביותר, בעמודים 17 ו־19, שבהם הקטע ״בשנים האחרונות ניסיתי לשבור את הקרח״ חוזר על עצמו. טעות שאינה יאה להוצאת ספרים מכוב־דת כמו הקיבוץ המאוחד.

כמו סימפונית הפתעה מוליך סיפור הנובלה את הקורא אל עולמו ונפשו של המספר, המעיד על עצמו, כי דתיותו היא מסווה של נוחיות ושמרנות. הוא חי ב־תחומי הגיטו של מאה־שערים. חייו הם חיים כפולים — המולידים אצל הקורא את האשליה, כי בפיצול זה עוסק המחבר וחי הגיבור. פיצול, שאותו מנסח אשרק׳ה במילים: ״הגעתי לאיזו פשרה מתקבלת על הדעת עם הסביבה שלי.״ ומייד לאחר מכן הוא מתחיל להרצות על ההבדלים במינהגי לבוש דתיים שבין ירושלמים, גליציאים וטבריאנים.

אותה פשרה מתקבלת על הדעת עם הסביבה מתבטאת בכך שאשרק׳ה ״רוצה להיות חופשי בשעות אחר הצהריים למשחק שח־מת ובשעות הערב והלילה לקריאת הספרים האהובים,״ מבלי ש־יסתיר את המהפך שחל בנפשו. והוא מעיד על כך: ״גיליתי לה, לאשתי, את כל הקלפים כבר בשנה השלישית לני־שואינו. אמרתי לה שאיכדתי את אמונתי, אלא שאני מוכן לשמור על מיסגרת״ ואשתו החסודה לומדת לחיות עם המצב הלא רגיל לתושב מאה־שערים, בעוד אשרק׳ה שולח אותה לרופאים, ״כדי לקבל מהם אשפוז־מניעה להריון...״ ש־אינם מקובלים בשכונות אלה.

תיאור חיי המין של בני הזוג הוא על גבול הפיקרסקה הספרותית והפרודיה מתוך החיים (ראה: ציטוטון). אלה מש־תלבים במלואם בניכורו של אשרק׳ה מה־עולם הסובב אותו, למרות מחזורי העמ־דת הפנים שלו, בשכונה, בהליכה לתפי־לה בכותל־המערבי, ואפילו בין חבריו ל־משחק השח־מת, שאינם דתיים.

ואחרי מחצית הסיפור, כמו מונחת לה

יהושע בר־יוסף
כותב המיזרח של הסיפרות הישראלית

פצצת זמן, בדמותו של ״חותני פיבושי״, המגיע יום בהיר לביקור־פתע, ומבקש מהמספר שילמד את גיסו הצעיר, בן ה־15, **חנא**, ״שנאחז כמין דיבוק של ציור אותיות ופרצופים... שאלמדו מלאכת ה־סופרים...״ ומייד ברור לאשרק׳ה, כי ״מן הרגע שתפסתי כוונתו של פייביש לשלוח אלי את חנא שילמד אצלי מלאכת נפש • גובלה זו מעידה, כי טרם נס ליחו של סופר מעולה זה.

אהבת נפש עשויה ותפורה על פי כל כללי הכתיבה, ויהושע בר־יוסף עומד גם עומד בהם. הפתיחה מספרת: ״כל ימי אני כותב למען הפרנסה. אני סופר סת״ם בעל קולמוס מהיר זה שלושים ושתיים שנה, דהיינו משנתי החמש־עשרה. אני כותב מזוזות ופרשיות ל־תפילין ומוכר ליצואנים השולחים תוצר־תי לארצות־הברית ואני מתפרנס בכבוד וברווח...״ וממשיך בעל הדבר ומספר: ״איני משלם מס־הכנסה אפילו לא פרו־טה שחוקה. סיפר־סת״ם מסכן הגר כ־מאה־שערים אינו בגדר. אורח ראוי לתש־לום מיסים בעיני סקידי השומה...״ אלא שאשרק׳ה, גיבורו של בר־יוסף, חי חיים כפולים: ״התקנתי לעצמי בלבד חדר מיוחד, כו אני כותב לצרכי פרנסה וכו אני קורא להנאתי ספרים האסורים בקריאה... יש לי ספרייה הגונה למדי בפילוסופיה, מאפלטון עד וייטהאד. אני קונה בקביעות ירחונים כבדי־משקל ב־אנגלית...״

אשרק׳ה, דור שלישי בירושלים, מתו־אר בידי בר־יוסף בעברית טהורה, נקייה מסייגים, בלא התחכמויות, תוך שהוא לוכד את לב הקורא ומרתק אותו מרא־שית הנובלה ועד לתומה. זאת למרות טעות דפוס חמורה ביותר, בעמודים 17 ו־19, שבהם הקטע ״בשנים האחרונות ניסיתי לשבור את הקרח״ חוזר על עצמו. טעות שאינה יאה להוצאת ספרים מכוב־דת כמו הקיבוץ המאוחד.

כמו סימפונית הפתעה מוליך סיפור הנובלה את הקורא אל עולמו ונפשו של המספר, המעיד על עצמו, כי דתיותו היא מסווה של נוחיות ושמרנות. הוא חי ב־תחומי הגיטו של מאה־שערים. חייו הם חיים כפולים — המולידים אצל הקורא את האשליה, כי בפיצול זה עוסק המחבר וחי הגיבור. פיצול, שאותו מנסח אשרק׳ה במילים: ״הגעתי לאיזו פשרה מתקבלת על הדעת עם הסביבה שלי.״ ומייד לאחר מכן הוא מתחיל להרצות על ההבדלים במינהגי לבוש דתיים שבין ירושלמים, גליציאים וטבריאנים.

אותה פשרה מתקבלת על הדעת עם הסביבה מתבטאת בכך שאשרק׳ה ״רוצה להיות חופשי בשעות אחר הצהריים למשחק שח־מת ובשעות הערב והלילה

• יהושע בר־יוסף — אהבת נפש; סידרת 17×10 בעריכת מנחם פרי; הוצאת סימן קריאה והקיבוץ המאוחד; 95 עמו־דים (כריכה רכה).

בחטף

השיעור הישראלי

● בדיחת־השנה של הספרות העברית מתרחשת בירושלים, ועוסקת בבית־הסופר ע״ש **חיים הזז**. על המיבנה המצוי ב־עיר־העתיקה, מיבנה שלא השכיל להפוך מרכז תרבותי לשמו, מתנוסס באחרונה שלט מטעמה של העיריה. והשלט אומר: זהירות! סכנת התמוטטות ● **סופר נודע** העומד לבקר בארץ בחודש הבא הוא ה־סופר הגרמני המצויין **זיגפריד לנץ**, שספריו שיחת העיר, המופת והשיעור הגרמני ראו אור בעברית. לנץ, הנחשב כיום כחשוב שבין סופרי גרמניה, ורבים רואים את יצירותיו כעולות על אלה של **היינריך בל** ו**גינתר גראס**, בישר לידידים שיש בכוונתו לשלב בסיפרו הבא תיאורים מישראל. האם יקרא לנץ לסיפ־רו הבא השיעור הישראלי — לאלוהי ה־ספרות פתרונים ● ההיעדרות המופגנת של משוררי השנתון סימן קריאה מהערב שנערך בצוותא לכבוד צאת סיפרו החד־דש של **נתן זך**, משמשת סימן למילח־מות הספרות העברית, ציפורי־שיר לוח־שות, כי עיקר המאבק בספרות העברית בשנת תש״ם יתנהל מצד משורריש ראי־שית שנות ה־50׳, המתכוונים להעמיד את משוררי שנות ־06׳ בקרן זווית המיועדת להם בהיכל ז רה העברית. לדעת רבים עשוי גורל המערכה המשורית הזור להיג־זר במהרה — תוך עשיית סדר בשירה העברית בעשור הנוכחי ●

ציטוטון

מין חרדי

מערכת יחסים מיניים בין שני בני־זוג במאה־שערים — היא עקרת־בית והוא סופר סת״ם — מתאר יהושע בר־יוסף בסיפרו הנהדר אהבת נפש. על מעט ממערכת יחסים זו ניתן ללמוד מהציטוט בטור זה:

...מעולם לא ראיתי אותה במערומיה. גם כשישנו בסאלון, אני במיטה שליד הקיר הימני והיא במיטה ליד הקיר השמאלי, לא היתה מתפ־שטת בנוכחותי. תמיד היתה מתפשטת בחשכה ליד המיטה שלה. כתונת הלילה שלה לא גילתה יותר ממה שגילתה שימלתה ביום. היא מקפידה על גיזוז שערה עד עצם היום הזה...״

...(בליל הנישואין) התפשטתי לאיטי ולא הפניתי מבט כלשהו לעבר מיטתה. לאחר שנשארתי עומד בגופיה ובתחתונים לא ידעתי מה לעשות עם עצמי. ידעתי שעלי לעבור למיטתה לקיים את המצווה. אך רגלי כמו נשתתקו ונסמרו לריצ־פה... הלכתי למיטתה. היא הרימה את השמיכה כדי לפנות לי מקום על־ידה. כתונת הלילה שלה היתה מופשלת כלפי מעלה, ובאור המדומדם ראיתי בטן עגולה ושני גלילי שוק. מניה וביה הגעתי לקישוי אבר. משנשכבתי על־ידה החזיקה בי היטב וחיפשה את פי לנשיקה. היא נישקה לחוטמי ולזקני. מניה וביה עליתי עליה. היא פישקה רגליה. משחדרתי לאט לאט לתוכה פרצה בזעקה קלה. קרעתי את בתוליה בדחיפה הראשונה. מיד לאחר מכן החלה לטלטל בטנה מעלה מטה ולצדדין והפנים שלה, שהיה יבש, החל מתרטב והולך. מיד התחלתי אני מכניס ומוציא, והיא נאחזה בי בחוזקה, ממש חשתי בציפורניה בגבי, והחלה גונחת ולוחשת: עוד! עוד! ככה! חזק יותר! חזק, חזק... ואני דחקתי ודחקתי בכל עוצמת התנועה של גופי, והיא נחבטה בתוך תוכה ונשארה שוכבת בלא תנועה... על כל פנים מן הלילה הראשון שלאחר החופה עד עצם היום הזה אני מרגיש רק כממלא חובה בחיי האישות שלי... למזלי נקבע בינינו כמאליו, שאני בא אל רייזל רק בליל שבת. מכיוון שכשבועיים בחודש היא אסו־רה עלי כנידה, הרי מוטל עלי למלא חובתי האישית רק פעמיים בחודש. הסדר זה אינו מכביד עלי במיוחד. אני ממלא חובתי כראוי, ורייזל מגיעה על פי רוב פעמיים שלוש בשעת מעשה לידי התפרקות של גיחות הנאה וחבטת הגוף...

...לאחר שקראתי בספרים על ענייני המין, נתגלה לי שללא ידיעה ובלא כוונה הייתי עושה כל אותן שנים מה שנדרש מגבר לעשות כדי להביא את האשה לידי אורגאזם. אילו רייזל היתה קוראת כמוני באותם ספרי־טריפה, היתה בוודאי מבטלת כלאחר־יד ״כל אותן שטויות״; ואילו בא מי שבא ואומר לה שבגלל האורגאזמים שלה פעמיים בחודש היא השלימה עם כל שגיו־נותי, היתה צוחקת לו לאותו אדם ישר בפרצופו. השגות של מטורף!...״

הסופרים התחיל לבי מפרפר כי באיזו ציפיה של שימחה משונה. מאו בר־המצווה שלו חשתי שאני אוהב את הנער אהבת נפש. בעצם לא ידעתי מה טיבה של אותה אהבה, אך הייתי שמוף מין עונג משונה כשהייתי נמצא בקירבתו... אהבתי לשמוע את קולו. אהבתי להסתכל בתנועות פרצופו הרך והעדין. אהבתי להרגיש את עצם נוכחותו בחדר אחד אתי. וכאשר יכולתי ללטף את לחיו ב־הזדמנות נאותה, מתקבלת על הדעת, היה עצם המגע מעביר דרך האצבע עד לחוט השידרה שלי מין זרם של עונג... הם־תכלתי מן הצד בגופו הנערי הרזה. לבוש היה בגדים ארוכים כדרכם של בני־ישי־כה אדוקים והכל מכוסה בלבוש. אף על פי כן הציץ דמיוני בגוף העירום שמת־חת לבגדים תוהה על תנועת האיברים ותנוחתם, מנסה לתפוס את החימוקים ה־מעוגלים, ומתפכח בכהלה מעצם הניס־יון. בפעם הראשונה בימי חיי הרגשתי ככך שמימי לא הסתכלתי בצורה כזאת על נערה או אשה כלשהי, לא בימי בחרותי ולא לאחר שנישאתי. אף על פי כן לא הסריעה התפתחות זו להרגשת ההתעלות שבי...״

אשרק׳ה מתייסר, עד שלבסוף הוא נוסע לנוח כמה ימים בתל־אביב, לנתק לעצמו את המצב: ״מה בדיוק אני רו־צה? כלום אני משתוקק למשכב זכר עם נערים בני ארבע־עשרה שש־עשרה? התמונה של משכב זכר עדיין לא נכנסה אפילו לתחום דמיוני. וכשאני מנסה לדמיין אותה כפועל ממש, הריני נתקף סלידה ואפילו בחילה ממנה...״

בשובו לירושלים ממשיך אשרק׳ה לו־מר לעצמו: ״אני אוהב את חנא אהבת נפש״ אך מסיים את הנובלה במילים: ״אלא שההגיון הארור שבי מונע. פריו של עיון־הדעת המדומה. הוטל בי ארס באמצעות אותם ספרים פסולים, ואני מזדעל כל כולי ללא תקנה...״

אהבת נפש של יהושע בר־יוסף הוא, לדעתי, הספר המקורי הטוב ביותר ש־ראה אור בשנה האחרונה. הוא פשוט, טהור ומעולה. אלא שיהושע בר־יוסף, שזיקנתו לא ביישה את עלומיו, נודע ב־אומץ ליבו הספרותי, שעורר שערוריות כה רבות בשנות ה־40 וה־50 — שערו־ריות אלה ימנעו ממנו את ליגת פרסי הספרות, ברנר ו/או ביאליק וכל השאר, להם הוא ראוי עבור סיפרו זה הנהדר.

מאת דן תומר

ההמראה שלי ושלך
בנעלי קנון

Kanon

כ"ו תשרי תש"ם, 17.10.1979 מספר 2198 80 עמודים שנה 44 המחיר: 30.00 ל"י (כולל מע"מ)

העולם הזה

עוד גירושין במישפחה

אסי ואהרונה

אסי דיין מתגרש